

Aleš Kocourek – Jana Šimanová – Jiří Šmída

PENĚŽNÍ PŘÍJMY A ŽIVOTNÍ NÁKLADY OBYVATEL

detailní pohled na území Česka

Autoři: © Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, ales.kocourek@tul.cz

© Ing. Jana Šímanová, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, jana.simanova@tul.cz

© Mgr. Jiří Šmída, Ph.D. – 2021

Technická univerzita v Liberci, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, jiri.smida@tul.cz

Recenzent:

doc. Ing. Ondřej Dvouletý, Ph.D., MSc.

Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, ondrej.dvoulety@vse.cz

Monografie byla vytvořena s finanční podporou Technologické agentury ČR, Programu Éta v rámci řešení projektu TL01000303 „Využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+“.

Poděkování

Autoři této monografie by rádi poděkovali za odbornou pomoc, konzultace a za profesionální, vstřícný a přátelský přístup pracovníkům Českého statistického úřadu: RNDr. **Jiřímu Mrázkovi**, Ing. **Pavle Šedivé**, Ing. **Vladimíru Kermietovi**, Ing. **Jaroslavu Zbrankovi**, Ph.D., Ing. **Iloně Mendlové** a Bc. **Janě Henkrichové**, pracovníkům Generálního finančního ředitelství: Mgr. **Aleně Vondrové**, Ing. **Richardu Stančíkovi** a Ing. **Janu Knížeti**, pracovníkovi Ministerstva práce a sociálních věcí Ing. **Aleši Královi**, pracovníkům České správy sociálního zabezpečení: Mgr. **Tomáši Mikovi** a Ing. **Pavlu Slováčkovi**, pracovníkům Ministerstva vnitra: Ing. **Františku Varmužovi** a Ing. **Vladimíru Kittlerovi** a v neposlední řadě pracovníkům Ministerstva pro místní rozvoj: Mgr. **Ivaně Svojtkové**, Mgr. **Štěpánu Noskovi** a RNDr. **Richardu Nikischerovi**, Ph.D.

ISBN 978-80-7494-577-9

Shrnutí

Vědecká monografie s názvem „Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel: detailní pohled na území Česka“ poskytuje unikátní pohled na problematiku regionálních disparit v České republice. Jedinečný je především díky územnímu detailu a způsobu vytěžování dat, které státní správa shromažďuje a jež jsou dobrým základem pro vyhodnocení socioekonomické situace obyvatel v regionech. Autoři si kladli za cíl vyvinout a aplikovat inovativní metodické postupy pro opakovatelné a spolehlivé vyčíslení průměrných čistých peněžních příjmů obyvatel malých území, jednak v nominální hodnotě těchto příjmů a jednak v reálné hodnotě, resp. regionální paritě kupní síly (se zohledněním rozdílných regionálních cenových hladin obyvatel v daném území, resp. odlišných životních nákladů obyvatel). Představené postupy umožňují časové a prostorové srovnání čistých peněžních příjmů obyvatel v nominální hodnotě a v regionální paritě kupní síly, jakož i nákladů na život v malých územních jednotkách, kde podobné indikátory dosud nebyly dostupné.

Výsledky a výstupy výzkumného úkolu, které představuje tato monografie, významně zlepšují možnosti monitoringu, vymezování a hodnocení potřeb a problémů specifických regionů. Jsou důležité pro přesnější zacílení nástrojů regionální politiky, a to nejen při tvorbě strategických dokumentů regionálního rozvoje, ale i při plánování a implementaci konkrétních opatření a jejich následné evaluaci. Čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální a reálné hodnotě (regionální paritě kupní síly) mohou být rovněž jedním z posuzovaných indikátorů odůvodněnosti socioekonomických intervencí v hospodářsky nebo sociálně slabých územích.

V době vzniku této monografie již byly průběžné výstupy implementovány do monitorovací soustavy indikátorů Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+ a v rámci územně analytických podkladů SO ORP Liberec. Zájem o uplatnění projevují krajské úřady, Národní síť místních akčních skupin či Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Klíčová slova

Nominální čistý peněžní příjem obyvatel, reálný čistý peněžní příjem obyvatel, regionální parita kupní síly, regionální cenová hladina, regionální disparita, regionální politika.

Summary

The scientific monograph entitled "Money Income and the Cost of Living of the Population: A Detailed View of the Czech Republic" provides a unique perspective on the issue of regional disparities in the Czech Republic. It is exceptional mainly due to the spatial detail and the way of exploiting the data collected by the state administration, which is a good basis for evaluation of the socio-economic situation of the population in the regions. The authors aimed to develop and apply innovative methodological procedures for a repeatable and reliable quantification of the average net money incomes of inhabitants of small areas, in nominal value of these incomes and in their real value, or regional purchasing power parity (i.e. taking into account the different regional price levels of the inhabitants in a given area, or the different cost of living of the inhabitants). The presented approaches allow for a temporal as well as spatial comparison of the net money income of residents in nominal value and in regional purchasing power parity, but also of the cost of living in small territorial units where similar indicators have not been available so far.

The results and outputs of the research task presented within this monograph significantly improve the possibilities of monitoring, defining, and assessing the needs and issues of specific regions. They are important for more precise targeting of regional policy instruments, not only in the creation of regional development strategy documents, but also in the planning and implementation of specific measures and their subsequent evaluation. The net money income of the inhabitants in nominal and real terms (regional purchasing power parity) can also be one of the indicators assessed to justify socio-economic interventions in economically or socially deprived territories.

At the time of completing this monograph, the interim outputs have already been implemented in the monitoring system of indicators of the Regional Development Strategy of the Czech Republic 2021+ and in the territorial analytical documents of the Liberec Regional Municipality. Regional authorities, the National network of Local Action Groups and the CzechInvest: Investment and Business Development Agency have also shown interest in their application.

Key Words

Nominal net money income of inhabitants, real net money income of inhabitants, regional price level, regional purchasing power parity, regional disparity, regional policy.

Obsah

Seznam zkratk	7
Seznam kartogramů	8
Seznam obrázků	9
Seznam tabulek	9
Úvod	11
1 Rešerše indikátorů a dostupnost dat pro odhad na malé oblasti	13
1.1 Peněžní příjmy domácností	14
1.1.1 Složky peněžního příjmu domácností ve vazbě na data orgánů státní správy	15
1.1.1.1 Mzdy a platy	16
1.1.1.2 Pojistné sociální dávky	17
1.1.1.3 Nepojistné sociální dávky a podpory v nezaměstnanosti	18
1.1.1.4 Příjmy osob samostatně výdělečně činných a další zdanitelné příjmy	19
1.2 Regionální cenové hladiny	20
2 Metodické postupy a metodiky	23
2.1 Novost metodických postupů	24
2.1.1 Metodické souvislosti s mezinárodními standardy ESA 2010 a EU-SILC	24
2.1.2 Volba oblasti	26
2.1.3 Zajišťování vstupních dat	27
2.1.4 Úprava vstupních dat (imputace nezjištěných příjmů a příjmů ze zahraničí)	28
2.1.4.1 Příjmy z podnikání pro oblast nezjištěné ekonomiky	28
2.1.4.2 Příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí	29
2.1.4.3 Povinné odvody sociálního a zdravotního pojištění a daň z příjmu fyzických osob	29
2.1.5 Regionální cenové hladiny a regionální kupní síla (reálná hodnota) čistých peněžních příjmů	29
2.1.6 Období a četnost vykazování	30
2.1.7 Interpretace ukazatele	30
2.2 Detailní popis metodického postupu	31
2.2.1 Nominální čistý peněžní příjem obyvatel malých oblastí	33
2.2.1.1 Shromáždění vstupních dat z interních databází orgánů státní správy vč. metadat	33
2.2.1.2 Synchronizace dat s klasifikací území	34
2.2.1.3 Transformace dat z databází ČSZ z území PSČ na ZÚJ	34
2.2.1.4 Doplnění vstupních dat z dalších zdrojů	34
2.2.1.5 Agregace komponent nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel	36
2.2.1.6 Výpočet indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	36
2.2.1.7 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS	37
2.2.2 Regionální cenové hladiny v malých oblastech	37
2.2.2.1 Shromáždění vstupních mikrodat z cenových šetření spotřebitelských cen	38
2.2.2.2 Aplikace metodiky pro kalkulaci regionálního cenového indexu	38
2.2.2.3 Vytvoření ekonometrického modelu pro odhad cenových hladin na úrovni LAU1	38
2.2.2.4 Aplikace regresního modelu na SO POÚ a SO ORP	43
2.2.2.5 Agregace komponent regionálních cenových hladin	44
2.2.2.6 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS	44
2.2.3 Index čistých peněžních příjmů v reálné hodnotě (v regionální paritě kupní síly)	45
2.2.3.1 Výpočet indexu reálného čistého peněžního příjmu (v regionální paritě kupní síly)	45
2.2.3.2 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS	45
3 Spolehlivost odhadů na malé oblasti ČR	47
3.1 Rizika způsobená chybnými daty	47
3.2 Rizika spojená s malými územními jednotkami	48
3.3 Rizika chybné interpretace výsledků	50
4 Výsledky a jejich interpretace na území SO ORP a SO POÚ	53
4.1 Průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální hodnotě	53
4.1.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ	61
4.2 Index regionální cenové hladiny na území SO ORP a SO POÚ	62
4.2.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ	70
4.3 Průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel v reálné hodnotě (regionální kupní síle) v SO ORP a SO POÚ	71
4.3.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ	74

5	Aplikační potenciál výsledků pro regionální politiku	77
5.1	Územní dimenze z pohledu SRR21+ a kohezní politiky EU	78
5.2	Územní dimenze metropolitních oblastí a aglomerací.....	79
5.2.1	Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel území pro ITI.....	80
5.2.2	Regionální cenové hladiny na území pro ITI.....	82
5.2.3	Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI.....	84
5.3	Územní dimenze venkovských oblastí	86
5.3.1	Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel MAS.....	87
5.3.2	Regionální cenové hladiny na území MAS.....	89
5.3.3	Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel MAS	92
5.4	Územní dimenze strukturálně postižených krajů	93
5.4.1	Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel strukturálně postižených krajů	94
5.4.2	Regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů.....	96
5.4.3	Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel strukturálně postižených krajů.....	99
5.5	Územní dimenze hospodářsky a sociálně ohrožených území	100
5.5.1	Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel hospodářsky a sociálně ohrožených území.....	101
5.5.2	Regionální cenové hladiny v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	103
5.5.3	Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel hospodářsky a sociálně ohrožených území.....	106
6	Diskuse výsledků a doporučení pro jejich využití	109
6.1	Anatomie regionálních cenových hladin na území ČR.....	112
6.1.1	Struktura výdajů domácností napříč územím České republiky	114
6.2	Anatomie čistých peněžních příjmů na území ČR.....	115
7	Přístup k výsledkům výzkumu	121
8	Tabulková příloha	123
	Závěr	149
	Seznam použité související literatury	151
	Seznam autorských publikací (ověření)	159

Seznam zkratk

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj (<i>Community Led Local Development</i>)
ČDDD	Čistý disponibilní důchod domácností
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ELDP	Evidenční listy důchodového pojištění (zdroj databáze STATMIN VZ)
ESA 2010	Evropský systém národních a regionálních účtů (<i>European System of Accounts</i>)
EU-SILC	Statistika EU v oblasti příjmů a životních podmínek (<i>European Union – Statistics on Income and Living Conditions</i>)
GFŘ	Generální finanční ředitelství České republiky
HPI	Index cen bytových nemovitostí (<i>House Price Index</i>)
ITI	Integrované územní investice (<i>Integrated Territorial Investments</i>)
LAG	Místní akční skupina (<i>Local Action Group</i>)
LAU1	Okres (<i>Local Administrative Unit</i>)
LEADER	Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku (<i>Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale</i>)
MAS	Místní akční skupina
MČ	Městské části statutárních měst
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NÚ	Národní účty
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek (<i>Nomenclature of Units for Territorial Statistics</i>)
OP	Operační program
PSC	Poštovní směrovací číslo
RCI	Regionální cenový index
SLBD	Sčítání lidu, domů a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SRR21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
STATMIN VZ	Databáze vyměřovacích základů důchodového pojištění (ČSSZ)
STATMIN ANOD	Evidence důchodů a statistická důchodová databáze (ČSSZ)
ÚP	Úřad práce České republiky
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
ZÚJ	Základní územní jednotka

Seznam kartogramů

Mapa 1: Kontrolní vizualizace dodávky dat o vyměřovacích základech za rok 2018 v územním detailu podle poštovních směrovacích čísel.....	16
Mapa 2: Kontrolní vizualizace dodávky dat o nepojistných sociálních dávkách za rok 2017 v územním detailu podle obcí ČR.....	18
Mapa 3: Kontrolní vizualizace dodávky dat o souhrnném základu daně z příjmu fyzických osob v průměru za období 2014–2016 v územním detailu podle obcí ČR.....	19
Mapa 4: Podíl příjmů plynoucích ze zahraničí na celkových hrubých peněžních příjmech obyvatel.....	35
Mapa 5: Analýza regionálních rozdílů v nominálních čistých peněžních příjmech na úrovni obcí a SO ORP	49
Mapa 6: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel NUTS2 a NUTS3	55
Mapa 7: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel NUTS2 a NUTS3	56
Mapa 8: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel SO ORP	57
Mapa 9: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel SO ORP	58
Mapa 10: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel SO POÚ.....	59
Mapa 11: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel SO POÚ.....	60
Mapa 12: Index regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3	63
Mapa 13: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3 – výdajový oddíl CZ COICOP 01	64
Mapa 14: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3 – výdajový oddíl CZ COICOP 04	65
Mapa 15: Index regionální cenové hladiny na území SO ORP	66
Mapa 16: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území SO ORP – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04.....	67
Mapa 17: Index regionální cenové hladiny na území SO POÚ.....	68
Mapa 18: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území SO POÚ – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04	69
Mapa 19: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel NUTS2 a NUTS3	72
Mapa 20: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel SO ORP	73
Mapa 21: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel SO POÚ.....	74
Mapa 22: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel území pro ITI.....	80
Mapa 23: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI.....	81
Mapa 24: Index regionální cenové hladiny na území pro ITI.....	82
Mapa 25: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území pro ITI – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04.....	83
Mapa 26: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI.....	85
Mapa 27: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel MAS	87
Mapa 28: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel MAS	88
Mapa 29: Index regionální cenové hladiny na území MAS.....	89
Mapa 30: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území MAS – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04.....	91
Mapa 31: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel MAS	92
Mapa 32: Přehled SO POÚ ve strukturálně postižených krajích	93
Mapa 33: Nominální čistý peněžní příjem obyvatel území strukturálně postižených krajů	94
Mapa 34: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel území strukturálně postižených krajů	95
Mapa 35: Index regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů	96
Mapa 36: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů – CZ COICOP 01 a 04	98
Mapa 37: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území strukturálně postižených krajů	100
Mapa 38: Přehled SO POÚ v SO ORP klasifikovaných jako hospodářsky a sociálně ohrožená území	101
Mapa 39: Nominální čistý peněžní příjem na obyvatele HSOÚ	102
Mapa 40: Index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele HSOÚ	103
Mapa 41: Index regionální cenové hladiny na území HSOÚ	104
Mapa 42: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území HSOÚ – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04	105
Mapa 43: Index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele území HSOÚ	106
Mapa 44: Výsledky shlukové analýzy indexů regionálních cenových hladin.....	113
Mapa 45: Výsledky shlukové analýzy indexů nominálních čistých peněžních příjmů	117
Mapa 46: Výsledky shlukové analýzy indexů reálných čistých peněžních příjmů	119

Seznam obrázků

Obr. 1:	Schématický postup odhadu čistého peněžního příjmu na obyvatele v nominální a reálné hodnotě...	32
Obr. 2:	Srovnání původních hodnot RCI a modelových odhadů RCI	43
Obr. 3:	Žebříček MAS podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu.....	88
Obr. 4:	Žebříček MAS podle indexu regionální cenové hladiny	89
Obr. 5:	Žebříček MAS podle dílčího indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 04	90
Obr. 6:	Žebříček MAS podle dílčího indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 01	90
Obr. 7:	Žebříček MAS podle indexu reálného čistého peněžního příjmu.....	92
Obr. 8:	Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu	95
Obr. 9:	Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu regionální cenové hladiny	97
Obr. 10:	Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle dílčího indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 04.....	97
Obr. 11:	Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu reálného čistého peněžního příjmu	99
Obr. 12:	Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu	103
Obr. 13:	Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu regionální cenové hladiny	104
Obr. 14:	Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu reálného čistého peněžního příjmu	107
Obr. 15:	Srovnání histogramů hodnot indexů regionálních cenových hladin na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)	112
Obr. 16:	Struktura spotřebního koše průměrné české domácnosti v letech 2017–2019	114
Obr. 17:	Struktura hrubých nominálních peněžních příjmů obyvatel ČR v roce 2018	115
Obr. 18:	Srovnání histogramů hodnot indexů nominálních čistých peněžních příjmů na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)	117
Obr. 19:	Srovnání histogramů hodnot indexů reálných čistých peněžních příjmů na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)	118

Seznam tabulek

Tab. 1:	Dostupnost dat v databázích orgánů státní správy	15
Tab. 2:	Výsledky odhadu průměrné hrubé měsíční mzdy dle ČSÚ a ELDP (ČSSZ) v letech 2015–2017, národní průměr a NUTS3	17
Tab. 3:	Srovnatelnost složek příjmových ukazatelů podle metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) a metodik EU-SILC a ESA 2010.....	25
Tab. 4:	Nejnižší dostupné územní jednotky pro použité zdroje příjmových dat.....	26
Tab. 5:	Základní datové vstupy z databází orgánů státní správy pro odhad příjmů na malé oblasti.....	27
Tab. 6:	Vstupy z databází MPSV a MF ČR vč. identifikátorů a metadat.....	33
Tab. 7:	Hodnoty upravených koeficientů determinace pro jednotlivé rovnice regresního modelu	43
Tab. 8:	Popisná statistika výsledků	61
Tab. 9:	Popisná statistika výsledků	71
Tab. 10:	Popisná statistika výsledků	75
Tab. 11:	SO ORP s nejvyšším podílem prvotních a druhotných příjmů	116
Tab. 12:	SO POÚ s nejvyšším podílem prvotních a druhotných příjmů	116
Tab. 13:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v regionech soudržnosti (NUTS2) v období 2017–2019	123
Tab. 14:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v krajích (NUTS3) v období 2017–2019	123
Tab. 15:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v období 2017–2019	124
Tab. 16:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy ve správních obvodech pověřených obecních úřadů (SO POÚ) v období 2017–2019	130
Tab. 17:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v územích místních akčních skupin (MAS) v období 2017–2019	142
Tab. 18:	Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v územích pro Integrované územní investice (ITI) v období 2017–2019.....	148

Úvod

Předkládaná publikace poskytuje čtenáři unikátní náhled na problematiku regionálních disparit v České republice. Unikátní je především díky územnímu detailu a způsobu vytěžování dat, které státní správa shromažďuje a jež mohou být dobrým základem pro plánování, monitoring a vyhodnocení socioekonomické situace v regionech. Autoři si kladli za cíl vyvinout a aplikovat inovativní metodické postupy pro opakovatelné a spolehlivé vyčíslení průměrných čistých peněžních příjmů domácností v malých územích, a to v nominální hodnotě těchto příjmů a v jejich reálné hodnotě, resp. regionální paritě kupní síly (se zohledněním regionálních cenových hladin obyvatel v daném území, resp. jejich životních nákladů).

Navržené postupy umožňují časové a prostorové srovnání čistých peněžních příjmů obyvatel v nominální hodnotě a v regionální paritě kupní síly, jakož i nákladů na život v malých územních jednotkách, kde podobné indikátory dosud nebyly dostupné. Jedná se především o území

- 393 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ),
- 206 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP),
- 180 území místních akčních skupin (MAS) nebo o
- 13 území metropolitních oblastí a aglomerací (definovaná pro nástroj ITI).

Metodické postupy reflektují požadavky na technickou opakovatelnost a ekonomickou udržitelnost, jelikož jsou založeny na vytěžování velkých dat státní správy, jejichž sběr je spolehlivý a pravidelný. Veškeré výstupy a výsledky vlastního výzkumu jsou volně přístupné uživatelům z řad odborné i laické veřejnosti

- prostřednictvím veřejné databáze, která je dostupná na adrese: <http://econlab.tul.cz/BigDataDatabase/index.php>
- ve formě otevřených dat, jež jsou připravena ke stažení na webové adrese: <http://opendata.tul.cz/>

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj jsou výsledky autorského kolektivu využívány v regionální politice, která se čím dál více opírá o data a fakta. Konkrétně v politice regionálního rozvoje nachází výstupy projektu uplatnění v rámci:

- monitoringu Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+,
- územně analytických podkladů krajů a obcí s rozšířenou působností,
- analytických podkladů pro monitoring vývoje v rámci územní dimenze metropolitních oblastí a aglomerací (ITI),
- analytických podkladů pro monitoring vývoje v rámci území místních akčních skupin.

Publikace územně detailnějších údajů o příjmech a životních nákladech obyvatel v malých územích má však význam i z několika dalších možných hledisek, např.:

- Podobně, jako se česká veřejnost zajímá, jak si žije ve srovnání s jinými zeměmi, má zájem i o srovnání s jinými regiony/obcemi vlastní země. Tyto informace pak může zahrnout do důležitých strategických rozhodování, např. o místě pobytu v kontextu s příležitostmi, které tamní pracovní trh nabízí.
- Informace o výši životních nákladů v kontextu s příjmy je důležitá také ve vztahu k řadě regionálních a celonárodních nástrojů realizace hospodářských a sociálních politik, jako jsou

investiční pobídky, rozvoj infrastruktury, přerozdělování národních veřejných prostředků, směřování evropských dotací, úroveň sociálních dávek či minimálních důchodů.

- Individuální zaměstnavatelé mohou regionální cenové úrovně promítat do místních platů, resp. transparentněji rozhodovat o výši platů v pobočkách lokalizovaných v jiných regionech.

Monografie je členěna do sedmi kapitol. **První** kapitola je věnována rešerši přístupů k odhadu příjmových indikátorů a cenových hladin na malé oblasti vč. rešerše dostupnosti klíčových dat z databází orgánů státní správy, která jsou pro spolehlivé odhady na malé oblasti nezbytná. V **druhé** kapitole je čtenáři představen metodický rámec a metodické postupy. **Třetí** kapitola pojednává o problematice spolehlivosti odhadů indikátorů nově vyčíslených na malé oblasti. Ve **čtvrté** kapitole jsou prezentovány výsledky těchto indikátorů v detailním územním členění za rok 2018, a to včetně doporučení k interpretaci těchto dat. **Pátá** kapitola naznačuje aplikační potenciál výsledků pro českou regionální a kohezní politiku. V **šesté** kapitole jsou výsledky diskutovány v kontextu jejich dalšího využití v hospodářské a sociální politice České republiky. **Sedmá** kapitola čtenáře odkazuje na online zdroje, v nichž jsou dostupná data i digitální formáty kartogramů a kam budou postupně doplňována aktualizovaná data v časové řadě. Závěr monografie shrnuje klíčové poznatky a naznačuje další možnosti rozvoje této oblasti aplikovaného výzkumu.

Výsledky a výstupy výzkumného úkolu, který byl řešen v rámci projektu TL01000303 (Využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+) mohou významně přispět k monitoringu, vymezení a hodnocení potřeb a problémů specifických regionů. Jsou důležité pro přesnější zacílení nástrojů regionální politiky, a to nejen při tvorbě strategických dokumentů regionálního rozvoje, ale i při implementaci konkrétních opatření a jejich následné evaluaci (Janský a Kolcunová, 2017). Čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální a reálné hodnotě (regionální paritě kupní síly) mohou být rovněž jedním z posuzovaných indikátorů odůvodněnosti socioekonomických intervencí v hospodářsky nebo sociálně slabých územích.

V době vzniku této monografie již byly průběžné výstupy implementovány do monitorovací soustavy indikátorů Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+ a v rámci územně analytických podkladů ORP Liberec. Zájem o uplatnění projevují krajské úřady, národní síť místních akčních skupin či Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

1 Rešerše indikátorů a dostupnost dat pro odhad na malé oblasti

Otázka regionálních disparit stojí v centru pozornosti jak politiky regionálního rozvoje, tak socioekonomického výzkumu již více než sto let: počínaje [Ravensteinem \(1885\)](#), který analyzoval determinanty vnitrostátní migrace ve Velké Británii, přes [Lösche \(1940\)](#), který položil základy regionální ekonomie, [Krugmana \(1991\)](#), který zdůraznil význam analýzy ekonomických dopadů na regionální úrovni až po často citovanou práci [Sala-i-Martina \(1996\)](#), která indikuje regionální konvergenci v celé řadě evropských zemí. Rané práce na téma regionálních disparit se zaměřovaly převážně na rozdíly v ekonomické výkonnosti a ukazovaly, že podobné regionální ekonomické disparity ([Kutscherauer a kol., 2010](#)), jaké existují mezi jednotlivými zeměmi světa, panují také uvnitř těchto zemí. Například rozdíl až dvacet procentních bodů mezi národními mírami nezaměstnanosti v Řecku a Norsku je podobně výrazný, jako vnitrostátní rozdíly v regionální míře nezaměstnanosti v Itálii, Španělsku nebo Turecku ([OECD, 2020](#)). Tyto regionální indikátory pak přirozeně ovlivňují obyvatele v dané oblasti, neboť regionální charakteristiky jsou důležitými faktory při předpovídání životní úrovně obyvatel a jejich blahobytu ([Rulff, 2020](#)).

Postupný přesun zacílení regionální politiky z geograficky vymezených území na obyvatele těchto území se tak promítá rovněž v přechodu regionální analýzy od ekonomické výkonnosti regionů (měřené například hrubou přidanou hodnotou vyčíslenou pracovištní metodou) k příjmovým rozdílům obyvatel těchto území. Jak ukazuje [Hearne \(2021\)](#), pro správnou analýzu regionálních rozdílů v reálných příjmech obyvatel je třeba znát dvě základní složky: nominální výši průměrných příjmů a regionální cenovou hladinu. S ohledem na co nejhodnější vyhodnocení reálných regionálních příjmových disparit je na místě uvést, že i domácnosti osob, které dojíždějí za prací, vydávají rozhodující část svých životních nákladů v místě svého trvalého bydliště, nikoli v místě, kde pracují. Proto je vhodnější regionálně alokovat průměrné příjmy nikoli pracovištní metodou, nýbrž podle trvalého bydliště obyvatel. Nejedná se sice o úplně přesnou metodu (viz též kapitolu 3.1 na straně 47), ale jedná se o přístup, který je v odborné literatuře a také s ohledem na dostupnost dat na úrovni nižších územních celků výrazně spolehlivější ([Hearne, 2021](#)).

Ranější práce na téma regionálních disparit se rovněž omezovaly na větší regionální územní celky, v posledních dvou dekádách se ale stále silněji prosazuje analýza menších prostorových jednotek (malých oblastí, anglicky *small areas*). Výběr vhodné úrovně regionálního členění území je přitom vlastně zcela klíčový a závisí na řešené výzkumné otázce. Regionální úroveň analýzy musí odrážet územní členění, na kterém se ve skutečnosti projevují nebo mají projevit analyzované účinky regionální nebo sociální politiky ([Rulff, 2020](#)).

V procesu stále detailnějšího zaměření analytických studií na menší územní celky hraje významnou roli zlepšující se dostupnost dat pro relativně malé územní jednotky. Většina dosavadních studií věnovaných regionálním příjmovým disparitám používá k regionalizaci příjmových veličin metody souhrnně označované jako *small area estimations*, tedy odhady pro malé oblasti. Ty obvykle čerpají z dat z národních cenzů doplněných o další regionální proměnné umožňující věrohodnou regionalizaci příjmových veličin. Metodický rozbor včetně posouzení výhod a nevýhod jednotlivých přístupů k odhadům příjmů pro malé oblasti nabízí například studie provedené týmem, který vede [Fabrizi a kol. \(2007, 2008, 2014\)](#). Konkrétní aplikace těchto metod lze pak najít např. v analýzách ([Panori, Ballas a Psycharis, 2017](#)) pro řecké Atény, ([Campbell a Ballas, 2013](#)) pro Skotsko, ([Ballas a kol., 2012](#)) pro Japonsko a Velkou Británii, nebo ([Bell, Basel a Maples, 2016](#)) pro Spojené státy.

V této monografii je zjednodušené metody odhadů pro malé oblasti využito pro regionalizaci cenových hladin, kde v České republice neexistují spolehlivé a dostupné zdroje na podrobnější úrovni územního členění, než je úroveň okresů (v tomto ohledu jsou významnou výjimkou ceny bydlení, ať už ceny nájemného – dostupné ovšem jen za rok 2018 ve studii (MMR & Deloitte, 2019) – nebo ceny bytových nemovitostí – dostupné s regionálním identifikátorem na úrovni základních územních jednotek v časové řadě od roku 2009 v podobě reprezentativního výběru skutečně realizovaných cen nákupů a prodejů rodinných domů a bytů). Naproti tomu údaje o příjmových veličinách obyvatel České republiky, jak ukážeme dále, lze regionalizovat na základě čerpání úplných souborů tvrdých dat z datových skladů některých orgánů státní správy a díky tomu je možné dosáhnout významně lepších výsledků, než jaké nabízejí statistické metody odhadů pro malé oblasti.

1.1 Peněžní příjmy domácností

Informace o příjmech domácností České republiky lze nalézt v několika statistických zdrojích. Problémem je však skutečnost, že údaje mezi sebou často nejsou srovnatelné a zpravidla nepokrývají území ve větším geografickém detailu, než jsou odhady na územní jednotky regionů soudržnosti (NUTS2) a krajů (NUTS3).

Hlavním zdrojem jsou národní účty publikované Českým statistickým úřadem, které metodicky vycházejí z Evropského systému národních a regionálních účtů (ESA) a poskytují komplexní informace o sektoru domácností. Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) představuje částku, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory ve formě finančních aktiv a na akumulaci hmotných a nehmotných aktiv. ČDDD je výsledkem tvorby a rozdělení důchodů a je bilanční položkou účtu druhotného rozdělení důchodů. Český statistický úřad publikuje odhady ČDDD na území NUTS2 a NUTS3 (ČSÚ, 2021c) a postupuje přitom pracovištní metodou, která však pro vyčíslení průměrných čistých peněžních příjmů v detailnějším územním členění není nejvhodnější (Hearne, 2021).

Účelem výběrového šetření příjmů a životních podmínek známého pod zkratkou EU-SILC, jež je realizováno na území 34 evropských států, je získávat reprezentativní údaje o úrovni a rozdělení příjmů v jednotlivých typech domácností, informace o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, o vybavení domácností předměty dlouhodobého užívání a o pracovních, hmotných a zdravotních podmínkách dospělých osob žijících v domácnostech. Šetření probíhá na území celé České republiky ve zhruba 11 300 náhodně vybraných domácnostech. Reprezentativní údaje o peněžních a naturálních příjmech českých domácností jsou lokalizovány na území krajů (NUTS3) (ČSÚ, 2019a). Při odhadu čistého peněžního příjmu obyvatel na malé oblasti autoři koncepčně vycházejí z výše uvedených mezinárodně platných a uznávaných metodik odhadu příjmů, a to ESA 2010 (*European System of National and Regional Accounts*) a EU-SILC (*European Union – Statistics on Income and Living Conditions*). Podrobnější diskuse o metodologických rozdílech mezi pojetím ČDDD, EU-SILC a vlastní metodikou použitou v této monografii je uvedena v kapitole 2.1.1 na straně 24.

S cílem provést odhady na malé oblasti, ideálně základní územní jednotky (ZÚJ), byla provedena rešerše dat orgánů státní správy, které příjmy evidují.

V případě **prvotních důchodů** se jedná o:

- příjmy ze závislé činnosti (mzdy a platy) vč. mezd a platů pendlerů
  - Česká správa sociálního zabezpečení.
  - Český statistický úřad
  - Generální finanční ředitelství
  - Ministerstvo práce a sociálních věcí
- příjmy z podnikání osob samostatně výdělečně činných
  - Generální finanční ředitelství
  - Český statistický úřad
- příjmy z dalších zdrojů (z kapitálu, pronájmu a drobného prodeje)
  - Generální finanční ředitelství

V případě **druhotných důchodů** jde o následující složky příjmu a zdroje jejich dat:

- příjmy z nepojistných dávek, včetně podpory v nezaměstnanosti
  - Ministerstvo práce a sociálních věcí
- příjmy z důchodového pojištění
  - Česká správa sociálního zabezpečení
- příjmy z nemocenského pojištění
  - Česká správa sociálního zabezpečení

Následující tabulka ukazuje dostupnost dat orgánů státní správy na nejnižší územní jednotky:

Tab. 1: Dostupnost dat v databázích orgánů státní správy

Příjmová komponenta	Územní dostupnost	Časová dostupnost	Poskytovatel
Mzdy a platy	PSČ, LAU1	2004–	ČSSZ
Dávky důchodového pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ
Dávky nemocenského pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ
Úhrn příjmů ze zahraničí (závislá činnost)	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ
Základ daně dle §7 (podnikání) z daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ
Základ daně dle §8 (kapitálový majetek) z daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ
Základ daně dle §9 (nájmy) z daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ
Základ daně dle §10 (ostatní) z daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ
Nepojistné dávky a podpora nezaměstnanosti celkem	ZÚJ, MČ	2017–	ÚP (MPSV)

Zdroj: vlastní

1.1.1 Složky peněžního příjmu domácností ve vazbě na data orgánů státní správy

Z hlediska vymezení cílového ukazatele je důležité uvést nejprve na pravou míru, že se jedná o průměrný čistý peněžní příjem, který zahrnuje: mzdy a platy, nepojistné a pojistné sociální dávky, příjmy ze samostatně výdělečné činnosti, pronájmu, kapitálového majetku, ze zahraničí a ostatní zdanitelné příjmy osob s trvalým bydlištěm nebo osob trvale hlášených na daném území. Nejedná se tedy o ukazatel přímo porovnatelný s tzv. disponibilními příjmy domácností vykazovanými podle metodiky stanovené Eurostatem (2018) pro potřeby mezinárodního porovnání a pro výpočet ukazatelů (indikátorů) hodnotících míru chudoby. Rozdíl mezi oběma uvedenými příjmovými ukazateli spočívá v zahrnutí, resp. vyloučení některých dílčích příjmů, příp. výdajů domácností. Konkrétně

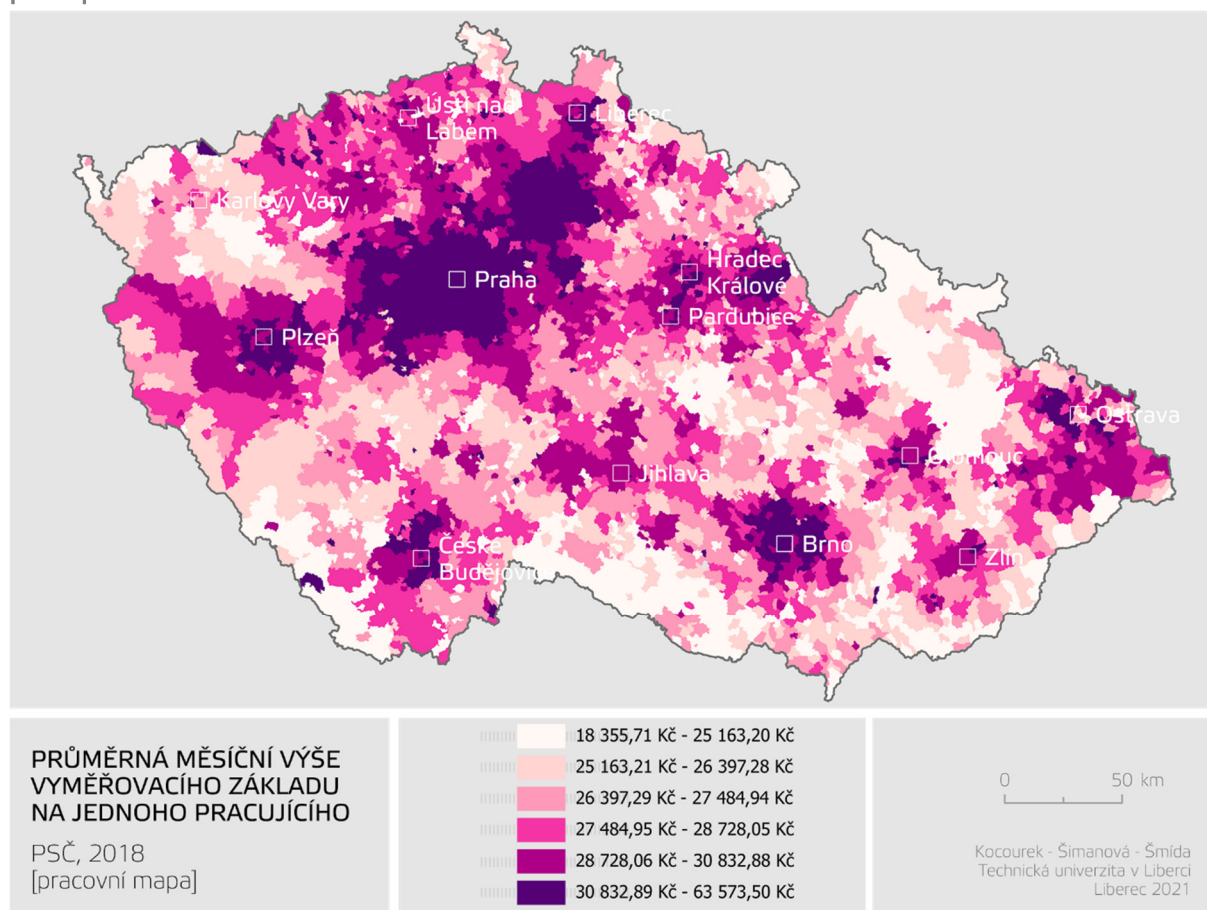
se jedná o pravidelně vydávané peněžní transfery mezi domácnostmi, naturální požitky a daň z nemovitosti.

Naturální příjmy domácnosti tvoří jednak spotřeba potravin, ostatních výrobků a služeb z vlastního hospodářství nebo podniku (např. potraviny a užitková zvířata z vlastního hospodářství, hodnota jídel z vlastní restaurace nebo hodnota dřeva z vlastního lesa) a jednak požitky poskytované zaměstnavateli. Do nich jsou zahrnuty – bezplatné používání služebního vozidla pro soukromé účely, příspěvky zaměstnavatele na stravování a hodnota dalších výhod a nepeněžních služeb (např. jazykové kurzy, slevy na firemní zboží nebo služby, příspěvky na sportovní vyžití, dovolenou).

1.1.1.1 Mzdy a platy

Zdrojem dat o mzdách a platech je Česká správa sociálního zabezpečení, kde zaměstnavatelé každý měsíc reportují evidenční list důchodového pojištění (dále jen ELDP) za své zaměstnance, v němž je uvedena výše vyměřovacího základu, tj. hrubá mzda, přímo navázaná na konkrétní osobu a její trvalé bydliště. Statistika není veřejně publikována.

Mapa 1: Kontrolní vizualizace dodávky dat o vyměřovacích základech za rok 2018 v územním detailu podle poštovních směrovacích čísel

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (ČSSZ, 2021)

Průměrná hrubá měsíční mzda zde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance (přepočtený *full time equivalent*) za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplátky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před

snížením o pojistné na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

Data, která poskytují výkazy České správy sociálního zabezpečení, nejsou samostatně publikována a slouží k výpočtu důchodu z vyměřovacích základů hrubých mezd osob účastných na veřejném důchodovém pojištění. Z pohledu možné regionalizace tento datový zdroj umožňuje výstupy až na jednotlivá poštovní směrovací čísla trvalého bydliště konkrétních osob. Již zde je ale vhodné připomenout, že členění území podle PSČ nerespektuje skladebnost územního členění a nepředstavuje fakticky žádnou územní dimenzi, která by byla využitelná pro realizaci regionální politiky nebo zacílení nástrojů orgánů státní správy nebo samosprávy. Jedná se o čistě funkční členění území vycházející především ze zajištění efektivní logistiky služeb České pošty.

Na očištěných datech byly provedeny srovnávací výpočty s odhadem průměrných hrubých mezd podle ČSÚ. Minimální odchylky jsou dány zejména metodickými rozdíly v pojetí obou přístupů. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce z údajů ELDP je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, odečtena je tedy doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci za daný rok. Vypočtená průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč) tak co nejpřesněji vypovídá o srovnatelných mzdových úrovních v různých zaměstnáních (pracovních místech) při přesně zjištěném objemu placené doby. Naproti tomu referenční údaje ČSÚ jsou vázány pracovištní metodou (nikoli na PSČ trvalého bydliště zaměstnance) a výsledky jsou rovněž přepočteny na tzv. *full time equivalent*, ale není odečtena doba nemocí a dalších neplacených přítomností. Výsledky srovnání za období let 2015–2017 jsou uvedeny v Tab. 2.

Tab. 2: Výsledky odhadu průměrné hrubé měsíční mzdy dle ČSÚ a ELDP (ČSSZ) v letech 2015–2017, národní průměr a NUTS3

NUTS3/ČR/rok	Odhad hrubých mezd (ČSÚ)			Odhad hrubých mezd (ELDP)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Národní průměr	25 497	26 683	28 034	25 275	26 298	28 114
Hl. m. Praha	33 868	35 236	36 771	34 393	35 701	37 680
Jihočeský kraj	22 575	23 805	25 001	23 303	24 206	25 939
Jihomoravský kraj	24 615	25 720	26 985	24 450	25 478	27 183
Karlovarský kraj	21 294	22 829	24 180	21 689	22 671	24 478
Královéhradecký kraj	22 998	24 136	25 436	23 344	24 384	26 248
Liberecký kraj	23 458	24 612	25 803	23 943	24 837	26 677
Moravskoslezský kraj	23 212	24 248	25 207	23 561	24 260	25 904
Olomoucký kraj	22 311	23 455	24 523	22 670	23 584	25 327
Pardubický kraj	22 571	23 675	24 891	22 987	23 958	25 676
Plzeňský kraj	24 123	25 309	27 067	24 369	25 593	27 569
Středočeský kraj	25 080	26 394	27 954	28 019	29 166	31 119
Ústecký kraj	23 092	24 192	25 503	23 266	24 257	25 981
Vysočina	22 827	24 132	25 412	22 991	24 041	25 749
Zlínský kraj	22 028	23 097	24 418	22 867	23 781	25 570
Variační koeficient	11,97 %	11,54 %	11,31 %	12,25 %	12,15 %	11,59 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě (ČSÚ, 2019b), (ČSSZ, 2021) a (Česká pošta, 2019)

1.1.1.2 Pojistné sociální dávky

Podobně jako u hrubých mezd a platů je dodavatelem dat o pojistných dávkách Česká správa sociálního zabezpečení. Data byla dodána kvůli anonymizaci dat ve dvou souborech, klíčem k jejich regionalizaci je opět poštovní směrovací číslo trvalého bydliště příjemce dávky. Mezi pojistné sociální dávky patří:

Dávky důchodového pojištění:

- starobní důchod
- invalidní důchod
- vdovský a vdovecký důchod
- sirotčí důchod

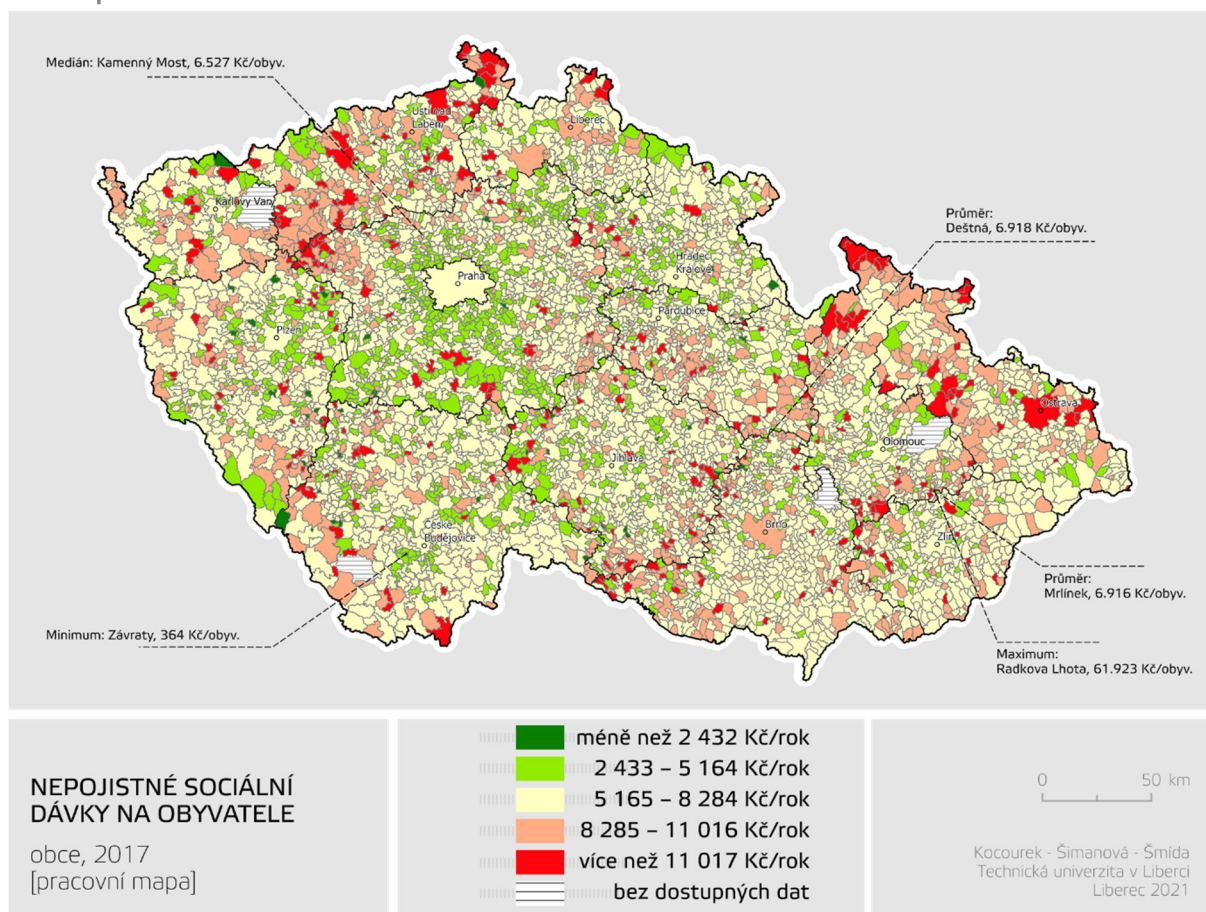
Dávky nemocenského pojištění:

- nemocenské
- peněžitá pomoc v mateřství
- ošetřovné
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství
- dávka otcovské poporodní péče (tzv. otcovská)
- dlouhodobé ošetřovné

1.1.1.3 Nepojistné sociální dávky a podpory v nezaměstnanosti

Data MPSV (Úřad práce) byla poskytnuta v jednom souboru z důvodu anonymizace dat na malých územích, jakými jsou základní územní jednotky a městské části. Nejnižším územním identifikátorem zde je obec, resp. městská část.

Mapa 2: Kontrolní vizualizace dodávky dat o nepojistných sociálních dávkách za rok 2017 v územním detailu podle obcí ČR

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (MPSV, 2020)

Datová sada, která je na území obcí dostupná až od roku 2017, zahrnuje:

- **Dávky státní sociální podpory** (porodné, rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, pohřebné)
- **Dávky pomoci v hmotné nouzi** (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádnou okamžitou pomoc)
- **Dávky pro osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby** (příspěvek na péči)
- **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** (příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku)
- **Dávky pěstounské péče** (příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při

převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla, příspěvek při ukončení pěstounské péče)

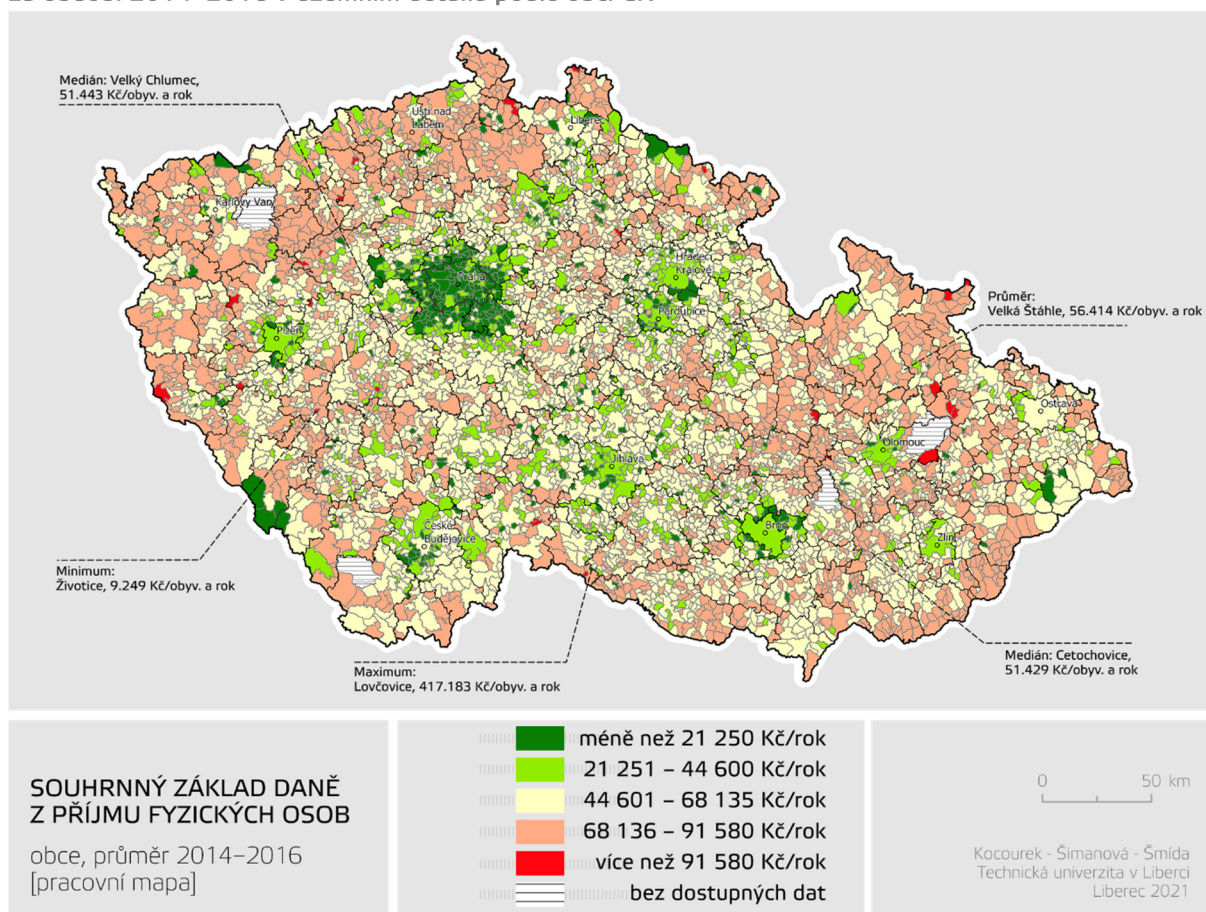
- **Dávky v nezaměstnanosti** (podpora v nezaměstnanosti, podpora při rekvalifikaci)

Vizualizace testovací dodávky dat za rok 2017 podle základních územních jednotek je uvedena na kartogramu Mapa 2. Je vhodné doplnit, že se jedná pouze o ilustrativní ukázkou, sloužící především pro primární kontrolu úplnosti a věrohodnosti dodaného datového souboru.

1.1.1.4 Příjmy osob samostatně výdělečně činných a další zdanitelné příjmy

Data z přiznání k dani z příjmů fyzických osob byla na základě žádosti o spolupráci na výzkumném projektu poskytnuta Generálním finančním ředitelstvím ČR. Jedná se o dílčí daňové základy z podnikání, pronájmu, kapitálového majetku, ze zahraničí a ostatní. Údaje byly poskytnuty za základní územní jednotky a městské části statutárních měst podle trvalého bydliště daňových poplatníků. Vizualizace na následujícím kartogramu zobrazuje průměrný základ daně z příjmů podnikatelů – fyzických osob z testovacího souboru za období 2014–2016.

Mapa 3: Kontrolní vizualizace dodávky dat o souhrnném základu daně z příjmu fyzických osob v průměru za období 2014–2016 v územním detailu podle obcí ČR

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat (GFŘ, 2021)

Je vhodné připomenout, že osoby samostatně výdělečně činné nebo jiné osoby, které si samy podávají daňové přiznání k dani z příjmu, jsou pochopitelně motivovány k optimalizaci své daňové zátěže a povinných odvodů. S touto problematikou pak souvisí otázka nezjištěných příjmů (viz též kapitolu 2.1.4.1 na straně 28) a do jisté míry také otázka zdanění příjmů ze závislé činnosti plynoucích ze zahraničí (viz též kapitolu 2.1.4.2 na straně 29).

1.2 Regionální cenové hladiny

Cenové rozdíly jsou běžně sledovány v čase. Sledováním rozdílů v cenách napříč regiony a státy na bázi srovnání agregátních cenových hladin se od 80. let 20. století praktikuje v mezinárodním měřítku. Za tímto účelem vykazuje Eurostat v rámci Evropského srovnávacího programu (*European Comparison Programme, ECP*) tzv. standard kupní síly (*Purchasing Power Standard, PPS*) nebo Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (*Organization for Economic Cooperation and Development, OECD*) tzv. paritu kupní síly (*Purchasing Power Parity – PPP*). Jádrem obou těchto indikátorů je jednoduchý poměr cen za tentýž výrobek nebo službu vyjádřený v národních měnách. Regionální cenová hladina zachycuje výši nákladů průměrné domácnosti na život v daném regionu. Jedny z prvních zveřejněných odhadů regionálních cenových hladin vycházely z cenového průzkumu provedeného v 50 německých městech v roce 1994. Prvním německým autorem, který využil cenových šetření k výpočtu regionálních cenových hladin, byl Ströhl (1994). Jeho následovníci, Schultze (2003), Kosfeld a kol. (2008), Kosfeld a Eckey (2010) nebo Roos (2006a, 2006b) hledali nejlepší způsoby odhadu regionálních cenových hladin v oblastech, pro které měli k dispozici vysvětlující proměnné, nikoli však výsledky cenových šetření. Nejčastěji za tímto účelem používají ekonometrické modelování a výpočet regionálních cenových hladin doplňují indexem cen nemovitostí (Roos, 2003), (Kosfeld a Eckey, 2010). Nové výsledky, které čerpají z rozsáhlého šetření spotřebitelských cen prováděného německým statistickým úřadem (*Statistisches Bundesamt*) ve čtyřech stovkách lokalit napříč všemi spolkovými zeměmi, publikovali Weinand a von Auer (2020). Systematicky jsou data o regionálních cenových hladinách publikována britským statistickým úřadem (Bailey, 2018) nebo (Wingfield, Fenwick a Smith, 2005) a nově také Centrem pro studium brexitu při Birmingham City University (Hearne, 2021), americkým Úřadem pro ekonomickou analýzu (Aten, 2017) nebo (Figueroa, 2020), západoaustralskými vládními úřady (DRDL.WA, 2017) a podle některých autorů (Weinand a von Auer, 2020) také tureckým statistickým úřadem. Další, často jednorázová úsilí o vyčíslení regionálních cenových hladin, byla provedena v Itálii (Pittau, Zelli a Massari, 2006) nebo (Biggeri, Laureti a Polidoro, 2017), v Rakousku (Matzka a Nachbagauer, 2009), ve Francii (Clé a kol., 2016), na Slovensku (Radvanský a Fuchs, 2009), v Polsku (Rokicki a Hewings, 2019), v Číně (Brandt a Holz, 2006), (Gong a Meng, 2008) nebo (Chen, 2021) a v Indii (Majumder a Ray, 2020). Vynikající metodický přehled teoretických základů pro vyčíslení regionálních cenových hladin nabízí Laureti a Rao (2018).

V České republice odhadli regionální cenové hladiny Musil a kol. (2012) a Čadil a kol. (2014), kteří s určitým zjednodušením uplatnili metody mezinárodního srovnávacího programu Eurostat-OECD. Použili národní koncept a odhadli regionální cenové hladiny pro české regiony (NUTS3) na základě historických údajů z roku 2007.

Samostatná metodika odhadu regionálních cenových hladin a výdajových vah spotřebních košů v okresech (LAU1) založená na metodách využívaných v rámci mezinárodního srovnávacího programu Eurostat-OECD (Eurostat, 2012) byla certifikována Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky v prosinci 2015 (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015). Její využití v praxi následně podrobně popsali v článku Kocourek a kol. (2016). Po zveřejnění článku v časopise „Statistika: Statistics and Economy Journal“ následovala krátká, ale významná odborná diskuse – viz zejména (Musil, 2017) a (Mrázek, 2017), která završila zavedenou metodu výzkumu kvantifikace regionálních cenových hladin závěrem, že metodika (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) přináší přesnější a realističtější výsledky než dříve aplikované přístupy.

V rámci výzkumného projektu TL01000303 je původní metodický koncept autory rozšířen o regresní model panelových dat, který umožňuje dostatečně spolehlivě odhadnout cenové hladiny na celé území ČR, vč. malých oblastí definovaných SO POÚ a SO ORP, a to v rámci jednotlivých výdajových skupin CZ COICOP, jimiž jsou:

- CZ COICOP 01 – Potraviny a nealkoholické nápoje
- CZ COICOP 02 – Tabák a alkoholické nápoje
- CZ COICOP 03 – Odívání a obuv
- CZ COICOP 04 – Bydlení, voda, energie, paliva
- CZ COICOP 05 – Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy
- CZ COICOP 06 – Zdraví
- CZ COICOP 07 – Doprava
- CZ COICOP 08 – Pošty a telekomunikace
- CZ COICOP 09 – Rekreační a kultura
- CZ COICOP 10 – Vzdělávání
- CZ COICOP 11 – Stravování a ubytování
- CZ COICOP 12 – Ostatní zboží a služby

Odbor cenových šetření Českého statistického úřadu poskytl základní datový soubor cen z místního šetření na úrovni variet cenových reprezentantů pro výzkumné účely projektu za období 2014–2019. Jedná se o jednotlivé ceny šetřené ve 36 okresech ČR pro přibližně 700 cenových reprezentantů v měsíčních intervalech, přičemž v každé oblasti je pro daného cenového reprezentanta šetřeno několik variet – bližší popis sběru dat poskytuje metodická příručka Indexy spotřebitelských cen publikovaná Českým statistickým úřadem, odborem statistiky cen (ČSÚ, 2021b). Konkrétní metodické postupy a metody, které byly aplikovány při dalším vytěžování dat z cenových šetření, jsou podrobněji popsány monografií (Kraft a kol., 2015) a stručně shrnuty v následující kapitole.

2 Metodické postupy a metodiky

Cílem této kapitoly je detailně specifikovat postupy vytěžování velkých dat státní správy za účelem odhadu průměrných čistých peněžních příjmů obyvatel území SO POÚ, SO ORP, MAS, ITI aj., a to v nominální a reálné hodnotě (regionální paritě kupní síly).

Použitá metodika koncepčně vychází z mezinárodně platných a uznávaných metodik odhadu příjmů, a to ESA 2010 (*European System of National and Regional Accounts*) a EU-SILC (*European Union – Statistics on Income and Living Conditions*).

Základními zdroji primárních dat pro odhad příjmů obyvatel na malé oblasti jsou:

- **Evidenční listy důchodového pojištění.** Interní databáze STATMIN_VZ České správy sociálního zabezpečení.¹
- **Výplata pojistných dávek z důchodového pojištění.** Interní databáze STATMIN_ANOD České správy sociálního zabezpečení.²
- **Výplata pojistných dávek z nemocenského pojištění.** Interní databáze České správy sociálního zabezpečení.³
- **Daňová přiznání k dani z příjmu fyzických osob.** Interní databáze Generálního finančního ředitelství ČR.⁴
- **Nepojistné dávky vyplacené obyvatelstvu** (vč. podpory v nezaměstnanosti). Interní databáze Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.
- **Mikrodata ze šetření spotřebitelských cen** v rámci indexu spotřebitelských cen. Interní zdroj Českého statistického úřadu.
- **Mikrodata ze šetření cen nemovitostí.** Interní zdroj Českého statistického úřadu a Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního.

Pro zpracování údajů z databází orgánů státní správy byla dále využita data z následujících zdrojů:

- Výběrové šetření výdajů domácností v rámci Statistiky rodinných účtů (SRÚ, Český statistický úřad).
- Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS, Český statistický úřad).
- Údaje z Agendového informačního systému evidence obyvatel (AISEO, Ministerstvo vnitra).
- Údaje z Agendového informačního systému cizinců (AISC, Policie České republiky).
- Statistika místních akčních skupin (MAS, Český statistický úřad).
- Databáze národních účtů (Český statistický úřad).
- Městská a obecní statistika (MOS, Český statistický úřad).
- Regionální informační servis (RISY, Ministerstvo pro místní rozvoj).
- Výběrové šetření životních podmínek (EU-SILC, Český statistický úřad).
- Otevřená data Ministerstva práce a sociálních věcí (ÚP, ČSSZ).
- Údaje z registrů Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky.

¹ Jedná se o hrubé mzdy zaměstnanců dle PSČ trvalého bydliště, výstup z interní databáze evidenčních listů důchodového pojištění ČSSZ.

² Jedná se o výplaty důchodů z veřejného pojištění – důchody starobní, invalidní, pozůstalostní dle trvalého bydliště osoby pobírající důchod

³ Výplata pojistných dávek z nemocenského pojištění.

⁴ Jedná se o údaje z daňových přiznání, zejména pak úhrn příjmů ze zahraničí, základ daně podle §7–10 Zákona č.586/1992 Sb. o dani z příjmů fyzických osob.

2.1 Novost metodických postupů

Doposud byly komplexní disponibilní (tj. peněžní a nepeněžní, resp. naturální) příjmy obyvatelstva odhadovány pouze pro území krajů, a to v rámci:

- statistiky národních účtů (čistý disponibilní důchod domácností) a
- výběrového šetření Životní podmínky (EU-SILC).

Příjmy v reálné hodnotě (regionální paritě kupní síly), tj. příjmy upravené o výši regionální cenové hladiny v oblasti, bylo tedy možné díky postupům odhadu regionálních cenových hladin v rámci metodiky (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) provést rovněž pouze na území krajů.

Novost metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) spočívá v tom, že vede prostřednictvím vytěžování existujících databází státní správy k novým poznatkům. Jde především o územní detail, ale také o unikátní a trasovatelný způsob, kterým jsou spolehlivé odhady čistých peněžních příjmů a životních nákladů domácností (regionálních cenových hladin) v malých oblastech provedeny.

Novost postupů je tedy dána využitím v současné době dostupných dat pro zcela nový účel, což ovšem vyžaduje velmi specifickou úpravu dat včetně imputace dat z národního účetnictví a využití pokročilých statistických metod pro panelové regresní odhady v případě odhadu cenových hladin a povinných odvodů a daní z příjmu fyzických osob. Novou aplikací je kromě vyčíslení příjmových disparit ve vysokém územním detailu také konstrukce příjmových ukazatelů v regionální paritě kupní síly v malých oblastech. Výsledky je možné využít v hospodářskopolitické praxi při tvorbě koncepčních dokumentů a rozhodování o případných intervencích.

Východiska metodických postupů lze charakterizovat následujícími okruhy:

1. **metodické souvislosti** s mezinárodními standardy ESA 2010 a EU-SILC,
2. **volba oblasti,**
3. **zajišťování vstupních dat,**
4. **doplnění vstupních dat** (imputace nezjištěných příjmů, příjmů ze zahraničí a povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění a daně z příjmů fyzických osob),
5. regionální cenové hladiny a **regionální kupní síla** (reálná hodnota) čistých peněžních příjmů,
6. **období a četnost vykazování,**
7. **interpretace výsledků.**

Autoři této monografie považují za účelné a důležité zdůvodnit výše uvedená východiska. Proto zařazují sedm stručných podkapitol věnovaných tomuto základnímu rámci metodického postupu.

2.1.1 Metodické souvislosti s mezinárodními standardy ESA 2010 a EU-SILC

Odhady disponibilního důchodu domácností jsou aktuálně pro ČR (a kraje ČR) publikovány:

- v rámci statistiky národních účtů (čistý disponibilní důchod domácností), jež má metodickou oporu v ESA 2010 a využívá údaje národního účetnictví, a
- v rámci statistiky EU-SILC, jež je legislativně upravena Evropskou unií a je založena na výběrových šetřeních v domácnostech.

Jelikož autoři využívají výstupy obou metodik pro srovnání s vlastní metodikou, bylo třeba vymezit koncepční souvislosti mezi EU-SILC, ESA 2010 a pojetím ukazatele čistého peněžního příjmu. Obecné a specifické rozdíly mezi těmito metodikami budou mít totiž pochopitelně vliv na interpretaci výsledného ukazatele.

- **Obecné rozdíly spočívají především v referenční populaci.** V rámci metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) i v pojetí ESA 2010 jsou uvažovány všechny osoby (místní nebo cizí),

usazené trvale na území ČR, zatímco metodika EU-SILC nezahrnuje osoby, které bydlí v kolektivních či institucionálních domácnostech, nebo osoby bez registrovaného bydliště. Dalším významným obecným rozdílem je způsob získávání dat pro výpočet příjmového indikátoru. Zatímco data EU-SILC jsou založena na výběrovém šetření, kde pokrytí extrémně bohatých a chudých společenských skupin je nedostatečné⁵, údaje z národních účtů a metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) pokrývají kompletní spektrum populace, neboť vytěžují administrativní registry orgánů státní správy, které obsahují nejúplnější dostupné datové zdroje. Za obecný rozdíl mezi porovnávanými přístupy lze považovat také pojetí příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Zatímco v metodice (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) a v EU-SILC jsou mzdy, platy a zisky vytvořené osobami samostatně výdělečně činnými (OSVČ) považovány za hotovostní příjem z podnikání, v ESA 2010 mohou být tyto příjmy přiřazeny zčásti k sektoru kvazi-korporací a zčásti k sektoru domácností. V praxi se ČSÚ přiklonil k vykazování příjmů ze samostatně výdělečně činnosti v rámci sektoru domácností.

- **Specifickými rozdíly** mezi porovnávanými metodikami se rozumí odlišnosti v pojetí jednotlivých složek příjmů domácností, které mají dopady na srovnatelnost výsledků aplikace těchto metodik. Indikativní hodnocení srovnatelnosti příjmových komponent uvedených v této monografii s metodikou EU-SILC a metodikou ESA 2010 je uvedeno v tabulce níže:

Tab. 3: Srovnatelnost složek příjmových ukazatelů podle metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) a metodik EU-SILC a ESA 2010

Komponenta příjmu domácností dle Metodiky	Srovnání Metodiky s EU-SILC	Srovnání Metodiky s ESA 2010
Příjem ze zaměstnání ⁶	Vysoká srovnatelnost	Vysoká srovnatelnost
Příjem ze samostatných výdělečných činností	Střední srovnatelnost	Vysoká srovnatelnost
Přijatý majetkový příjem (ostatní příjmy)	Střední / nízká srovnatelnost	Střední / nízká srovnatelnost
Přijaté sociální dávky ⁷	Vysoká srovnatelnost	Vysoká srovnatelnost
Sociální příspěvky a daně placené z příjmů	Vysoká srovnatelnost	Vysoká srovnatelnost

Zdroj: vlastní

Vysokou srovnatelnost výstupů metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) se stávajícími oficiálními statistikami (jejichž výstupy jsou dostupné na úrovni krajů, tzn. NUTS3) lze očekávat především u příjmů ze zaměstnaneckého poměru a příjmů ze sociálních dávek (pojistných i nepojistných). Střední až nízkou srovnatelnost lze očekávat u příjmů ze samostatných výdělečných činností (OSVČ) a majetkových příjmů v případě srovnání s EU-SILC. Příčinou je zejména způsob formálního vykazování těchto příjmů s ohledem na daňovou povinnost. Pro zabezpečení vyšší srovnatelnosti především s metodikou národních účtů ESA 2010 byly v rámci překládané Metodiky imputovány složky nezjištěné ekonomiky z národního účetnictví, a to konkrétně složky N1 (úmyslně neregistrovaní výrobci) a N6 (výrobci úmyslně zkrslující vykazované údaje). Podrobněji je o imputaci složek pojednáno v části 2.1.4 na straně 28 a dále 2.2.1.4 na straně 34.

Následující příjmové komponenty sice byly zahrnuty do příjmu domácností v rámci ESA 2010, ale nejsou zahrnuty do disponibilního příjmu dle EU-SILC ani metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021):

⁵ Podrobněji viz např. (Eurostat, 2018).

⁶ S výjimkou imputovaných sociálních příspěvků zaměstnavatele.

⁷ S výjimkou sociálních převodů v naturálních a imputovaných sociálních příspěvků zaměstnavatele.

- Příjem z domácí produkce služeb pro vlastní spotřebu.
- Vyplacený majetkový příjem.
- Majetkový příjem připsaný držitelům pojišťovacích smluv.
- Provozní přebytek (včetně imputovaného nájemného).
- Imputované sociální příspěvky zaměstnavatele.
- Nepřímo měřené finanční zprostředkovatelské služby (FISIM).

I když jsou výše uvedené komponenty zahrnuty do disponibilního důchodu domácností dle ESA 2010, ne všechny jsou relevantní v kontextu hmotného blahobytu domácností, např. finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM) nebo majetkový příjem připsaný držitelům pojišťovacích smluv. Placený majetkový příjem, imputovaný nájem a imputované sociální příspěvky zaměstnavatele nejsou do vymezení příjmového ukazatele zahrnuty ani dle EU-SILC ani dle metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021), protože sběr těchto příjmových složek je komplikovaný nebo nemožný (a to nejen na úrovni malých oblastí). Navíc tyto složky nemají zásadní vliv na vypovídací schopnost ukazatele běžných čistých peněžních příjmů domácností.

2.1.2 Volba oblasti

Cílem autorů bylo získat data pro odhady příjmů na území základních územních jednotek (ZÚJ) a městských částí, aby bylo možné spolehlivě provádět agregaci na požadované větší územní celky (SO POÚ, SO ORP, MAS, ITI a další), jež jsou ohraničeny katastrálními územními základními územními jednotkami.

Z databází orgánů státní správy lze spolehlivě anonymizovaná data pro odhad příjmů získat pro uvedené nejnižší územní jednotky:

Tab. 4: Nejnižší dostupné územní jednotky pro použité zdroje příjmových dat

Příjmová komponenta	Zdroj dat	Dostupná územní jednotka
Příjmy ze závislé činnosti, příjmy z pojistných dávek nemocenského a důchodového pojištění	MPSV (ČSSZ)	PSČ
Příjmy z podnikání a ostatní příjmy z majetku	MFČR (GFŘ)	Obce a městské části statutárních měst
Příjmy z nepojistných dávek	MPSV (ÚP)	Obce a městské části statutárních měst

Zdroj: vlastní

Transformace území definovaných poštovními směrovacími čísly na základní územní jednotky byla provedena s využitím dat Ministerstva vnitra České republiky z Agendových informačních systémů evidence obyvatel (AISEO) a cizinců (AISC), z nichž lze vygenerovat údaje o konkrétním počtu obyvatel v každém území definovaném unikátní dvojicí příslušného poštovního směrovacího čísla a základní územní jednotky (obce). Poměrově tak lze rozdělit data získaná z registrů ČSSZ z rozsáhlejších území definovaných poštovními směrovacími čísly do jednotlivých ZÚJ (obcí a městských částí).

Metodika tak může být v současných podmínkách sběru dat aplikována na nejnižší regionální úrovni ZÚJ a výsledky mohou být spolehlivě přepočteny na vyšší územní úroveň, jako jsou SO POÚ, SO ORP, okresy (LAU1), kraje (NUTS3) a regiony soudržnosti (NUTS2), případně území MAS, území ITI nebo jinou geografickou úroveň členění území.

2.1.3 Zajišťování vstupních dat

Vstupní data a jejich aktuální časová dostupnost z databází orgánů státní správy je uvedena v tabulce níže. V případě experimentálních dat jde o zakázkové výstupy z databází orgánů státní správy dle dostupných identifikátorů územních jednotek (blíže viz Tab. 5), jejichž validitu bylo třeba statisticky ověřit. Validita dat byla ověřována napříč časovou řadou v rámci daných územních jednotek. V časových řadách a průřezově datovým souborem (prostorově) se jednalo o charakteristiky úrovně, analýzu rozptylu, míru tvaru rozdělení, tzn. šikmost a špičatost a odchylky od normálního rozdělení apod.

Tab. 5: Základní datové vstupy z databází orgánů státní správy pro odhad příjmů na malé oblasti

Příjmová komponenta	Územní dostupnost	Časová dostupnost	Poskytovatel	Název databáze/zdroj dat
Mzdy a platy	PSČ, LAU1	2004–	ČSSZ	STATMIN_VZ/ELDP
Počet odpracovaných dní	PSČ, LAU1	2004–	ČSSZ	STATMIN_VZ/ELDP
Počet vyplacených důchodů (starobní, invalidní, pozůstalostní)	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	STATMIN_ANOD
Výše vyplacených dávek důchodového pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	STATMIN_ANOD
Výše vyplacených dávek nemocenského pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	Statistika nemocenského pojištění (odděleně nemocenská a peněžité pomoci v mateřství), statistika osob pobírajících rodičovský příspěvek; statistika osob pobírajících příspěvek na péči
Počet daňových příznání	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Úhrn příjmů ze zahraničí (závislá činnost)	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §7 (podnikání) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §8 (kapitálový majetek) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §9 (nájem) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §10 (ostatní) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Nepojistné dávky a podpora nezaměstnanosti celkem	ZÚJ, MČ	2017–	ÚP (MPSV)	Statistika dávek státní sociální podpory a péčovské péče, dávek pomoci v hmotné nouzi, příspěvků na péči, dávek pro osoby se zdravotním postižením a podpor v nezaměstnanosti, dle trvalého bydliště osoby pobírající dávku.

Zdroj: vlastní

V rámci každého dodaného datového souboru jsou k dispozici metadata týkající se počtu chybějících či nezařazených položek (osob či přepočtených FTE) a jejich absolutní hodnoty. Analýza chybějících položek na základě metadat byla provedena zejména se zapojením ověřovacích dat o faktickém počtu případů v dané oblasti nebo o předpokládané výši jednotlivých druhů příjmů na vyšších územních jednotkách v komparaci s agregací experimentálních dat. Experimentální data byla porovnána s výstupy ze srovnávacích souborů, především pak údajů Agendového informačního systému evidence obyvatel (AISEO) a cizinců (AISC), dále Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS,

ČSÚ), statistiky Úřadu práce ČR (ÚP), statistiky EU-SILC (ČSÚ), statistiky ceny práce (Trexima), statistiky národního účetnictví (ČSÚ), statistiky MAS (ČSÚ) a rovněž s údaji ze SLBD 2011 (ČSÚ).

2.1.4 Úprava vstupních dat (imputace nezjištěných příjmů a příjmů ze zahraničí)

V rámci metodiky ESA 2010 jsou doporučeny odhady nezjištěných příjmů v případech, kdy je zřejmé, že skutečné příjmy obyvatel vykazují zásadní odchylky oproti formálnímu výkaznictví. Autoři vycházejí především z údajů národního účetnictví (složky čistého disponibilního důchodu domácností), ale i EU-SILC, VŠPS, dále ze znalostí daňových zákonů a daňové praxe a datové analýzy experimentálních dat dodaných orgány státní správy. Z provedených analýz je zřejmé, že největší rozdíly skutečných a formálně evidovaných příjmů s významnějším regionálním dopadem vykazují tyto komponenty:

- příjmy z podnikání pro oblast nezjištěné ekonomiky,
- příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí a
- povinné odvody sociálního a zdravotního pojištění a daň z příjmu fyzických osob.

2.1.4.1 Příjmy z podnikání pro oblast nezjištěné ekonomiky

V návaznosti na metodické nesrovnalosti s ukazatelem čistého disponibilního důchodu domácností a šetřením EU-SILC, které omezují interpretaci ukazatele a ve svém důsledku mohou významně zkreslit výsledky příjmů v malých oblastech, je nutné provést imputaci příjmů nezjištěné ekonomiky. Jedná se v podstatě o regionální alokaci hrubé přidané hodnoty (HPH), generované rezidentskými fyzickými osobami v rámci nezjištěné ekonomiky.⁸

Vzhledem k tomu, že úpravy na úplnost zachycení ekonomiky se odhadují na úrovni institucionálních sektorů podle činností, nikoli však regionálně, bylo nutné stanovit předpoklady pro relevantní regionalizaci odhadnuté HPH z nezjištěné ekonomiky s využitím administrativních zdrojů. Pro tyto účely bylo nutné určit, jaké dílčí úpravy nezjištěné ekonomiky lze regionalizovat s využitím administrativních údajů a také jaký ukazatel z administrativních zdrojů použít jako referenční pro účely regionalizace. Je tedy nezbytné omezit se pouze na legální či jen skrytou část nezjištěné ekonomiky. Regionální strukturu vykázaných údajů totiž nelze použít pro regionalizaci nelegální ekonomiky. Na základě tohoto předpokladu lze pomocí vykázaných údajů regionalizovat následující dílčí úpravy na úplnost zachycení ekonomiky:

- **N1 – úmyslně neregistrovaní výrobci** – činnost svou povahou blíží se podnikatelské činnosti, kdy různí řemeslníci a pracovníci v mnohých službách vykonávají tuto činnost vedle svého běžného zaměstnání. Tyto činnosti představují tzv. „melouchy“, kdy fyzická osoba vykonávající takové činnosti není k takovému výkonu nikde registrována, ač by registrována být měla. K odhadům těchto činností se využívá zejména tzv. bilance práce, kde se porovnávají údaje ze strany nabídky práce (Výběrové šetření pracovních sil) a strany poptávky po práci (administrativní údaje a statistická šetření u podniků). Rozdíl v zaměstnanosti by měl představovat tzv. neformální zaměstnanost. V rámci této kategorie se zaznamenávají takto

⁸ Nezjištěná ekonomika představuje oblast, která není přímo zjištělná a do odhadů národního účetnictví vstupuje v rámci úprav na úplnost zachycení ekonomiky. Nezjištěná ekonomika pokrývá činnosti legální a nelegální. Legální nezjištěnou ekonomiku představuje v podmínkách českých národních účtů zejména neformální ekonomika (např. zemědělské samozásobení, individuální bytová výstavba apod.). Další sférou nezjištěné ekonomiky je tzv. skrytá část nezjištěné ekonomiky, kam patří záměrné zkreslování údajů či podnikání bez registrace. Poslední oblastí nezjištěné ekonomiky je nelegální ekonomika, kam patří prodej pašovaného zboží, výroba, obchod a spotřeba drog, prostituce, nelegální kopírování software aj.

identifikovaní sebezaměstnaní a jejich přidaná hodnota.

- **N6 – výrobci úmyslně zkreslující vykazované údaje** – tato kategorie představuje skrytou a zároveň nejvýznamnější část nezjištěné ekonomiky. Do této kategorie patří záměrné zatajování, resp. podhodnocování realizovaných tržeb či nadhodnocování nákladů. Patří sem také přidaná hodnota realizovaná zaměstnáváním pracovníků tzv. „na černo“. Pro účely odhadu zkreslení účetních údajů na úrovni národního hospodářství se využívají speciální průzkumy, ve kterých odborníci z oblasti účetnictví, auditu a daňových kontrol vyjadřují svůj odborný názor na výši zkreslování položek účetnictví v daném odvětví. U živnostníků se pak provádí porovnání vykazovaného zisku s průměrnou produktivitou dosahovanou u nejmenších podniků (ČSÚ, 2021c).

2.1.4.2 Příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí

Zaměstnanec, jehož jediným zdanitelným příjmem je příjem ze zahraničí, kde existuje smlouva o zamezení dvojího zdanění formou úplného vynětí příjmů, není povinen podávat přiznání k dani z příjmů v České republice. Jedná se tedy o příjem, který není z výkaznictví České republiky zjistitelný. Vzhledem k narůstajícímu počtu tzv. „pendlerů“ a jejich nerovnoměrnému rozložení napříč regiony České republiky (především v příhraničních regionech s Rakouskem a Německem) vycházejícím z výsledků VŠPS lze tudíž předpokládat, že daný nezjištěný příjem může významně ovlivnit hodnotu výsledného příjmového ukazatele a jeho interpretaci. Chybějící nezjištěné příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí byly odhadnuty na základě mikrodát z Výběrového šetření pracovních sil a na základě údajů databáze Generálního finančního ředitelství ČR. Detailní postup imputace nezjištěných příjmů ze závislé činnosti v zahraničí je uveden v kapitole 2.2.1.4 na straně 34.

2.1.4.3 Povinné odvody sociálního a zdravotního pojištění a daň z příjmu fyzických osob

Základní údaje o odvodech sociálního a zdravotního pojištění a zaplacené dani z příjmu fyzických osob jsou dostupné pouze v územním členění podle NUTS3 z šetření EU-SILC. Na úroveň ZÚJ proto bylo nutné celkové procentické břemeno těchto odvodů z údajů šetření EU-SILC odhadnout ekonometrickým modelem, neboť zejména pro daňovou povinnost není žádná vhodnější přesnější metoda použitelná a ani datové sklady údaje o zaplacených odvodech nevidují jinou než pracovištní metodou.

2.1.5 Regionální cenové hladiny a regionální kupní síla (reálná hodnota) čistých peněžních příjmů

Regionální cenové hladiny zachycují výši nákladů průměrné domácnosti, resp. průměrného obyvatele na život v daném regionu. Samostatná metodika odhadu regionálních cenových hladin a výdajových vah spotřebních košů v okresech (LAU1) založená na metodách využívaných v rámci mezinárodního srovnávacího programu Eurostat-OECD (Eurostat, 2012) byla certifikována Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky v prosinci 2015 (Kraft, Kocourek, Šímanová a Rozkovec, 2015).

V rámci metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) je původní koncept rozšířen o regresní model panelových dat, který umožňuje spolehlivě regionalizovat cenové hladiny zatím dostupné na úrovni LAU1 na úroveň SO POÚ a SO ORP, a to v rámci dvanácti jednotlivých výdajových skupin CZ COICOP. Podrobný postup je uveden v části 2.2.2.3 na straně 38.

2.1.6 Období a četnost vykazování

Příjmové ukazatele dle metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) je možné kalkulovat pro každý rok počínaje rokem 2017 (omezením je dostupnost nepojistných sociálních dávek na území obcí viz Tab. 5 na straně 27). Výsledky lze publikovat nejdříve na konci následujícího roku, spolehlivěji však až s dvouletým zpožděním. Časová omezení jsou dána nejen dostupností primárních dat, ale také dostupností sekundárních srovnávacích dat a dále dat o hodnotách regresory zapojených do jednotlivých rovnic ekonometrického modelu. Údaje je také vhodnější – zejména pro nejmenší územní oblasti – publikovat alespoň ve tříletých klouzavých průměrech. V rámci příkladu konkrétního využití jsou předmětem aplikace data za období 2017–2019.

Co se týče dostupnosti údajů pro kalkulaci cenových hladin umožňujících odhad čistých peněžních příjmů v regionální paritě kupní síly, již v metodice (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) autoři navrhuje publikovat data ve tří až pětiletých časových intervalech. Prostorové cenové indexy bývají obvykle v čase poměrně stabilní. Autoři v rámci příkladu konkrétního uplatnění metodiky kalkulují cenové hladiny ve tříletých klouzavých průměrech za období 2011–2019.

V rámci příkladu konkrétního využití metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) bylo pro vyčíslení reálné hodnoty čistého peněžního příjmu na obyvatele použito průměrné hodnoty nominálního čistého peněžního příjmu za období 2017–2019 a indexu regionální cenové hladiny v klouzavém průměru let 2017–2019.

2.1.7 Interpretace ukazatele

Čistý peněžní příjem na obyvatele je peněžní ukazatel metodicky založený na ukazateli národního účetnictví čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD).⁹ Do značné míry odráží úroveň materiálního bohatství obyvatel trvale bydlících v jednotlivých malých oblastech a představuje částku, kterou mohou regionální domácnosti v průměru věnovat na spotřebu či úspory za jeden rok.

Jeho základními komponentami jsou:

- Příjmy ze závislé činnosti,
- Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti,
- Příjmy z pojistných dávek nemocenského a důchodového pojištění,
- Příjmy z nepojistných dávek a podpory v nezaměstnanosti,
- Ostatní majetkové příjmy (z pronájmu, kapitálového majetku).

Udává se v běžných cenách či po úpravě o regionální cenovou hladinu také v regionální paritě kupní síly (reálné hodnotě). Ukazatel je vždy přepočten na jednoho průměrného obyvatele malé oblasti. Ukazatel lze číselně prezentovat čtyřmi základními způsoby:

- a) v **absolutním peněžním vyjádření** (jako sumu ročních čistých peněžních příjmů přepočtených na obyvatele v běžných cenách),
- b) v podobě **kvartilového rozdělení** nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele, přičemž:
  - **1. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s nejnižším průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, tzn. do 186 000 Kč za rok 2018,
  - **2. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, od 186 000 Kč do 201 200 Kč za rok 2018,
  - **3. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s průměrným nominálním čistým

⁹ Metodické odlišnosti, včetně komponent, které nejsou v ukazateli na rozdíl od ČDDD zahrnuty jsou uvedeny v kapitole 2.1.1 na str. 16.

peněžním příjmem na obyvatele, od 201 200 Kč do 221 400 Kč za rok 2018 a

- **4. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s nejvyšším průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, tzn. nad 221 400 Kč za rok 2018.
- c) **indexem nominálního čistého peněžního příjmu**, který splňuje podmínku multilaterality a tranzitivity¹⁰ a vyjadřuje poměr nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele daného území ve srovnání se zbytkem ČR,
- d) **indexem reálného čistého peněžního příjmu**, který rovněž splňuje podmínku multilaterality a tranzitivity, ale vyjadřuje poměr reálného čistého peněžního příjmu (kupní síly peněžních příjmů) na obyvatele daného území ve srovnání se zbytkem ČR.

Konkrétní výsledky a příklady jejich interpretace jsou uvedeny v kapitolách 0, 5 a 6. Mírné rozdíly oproti výsledkům uvedeným v příloze metodiky (Kocourek, Šímanová a Šmída, 2021) jsou dány zpřesněním odhadů, jež bylo možné realizovat díky tomu, že mezi předložením metodiky k certifikaci a vydáním této monografie se autorům podařilo zpracovat a využít v regresních modelech panelových dat i data za rok 2019 a vyčíslit tak jak údaje o regionálních cenových hladinách, tak údaje o čistých peněžních příjmech ve tříletém klouzavém průměru za období let 2017–2019.

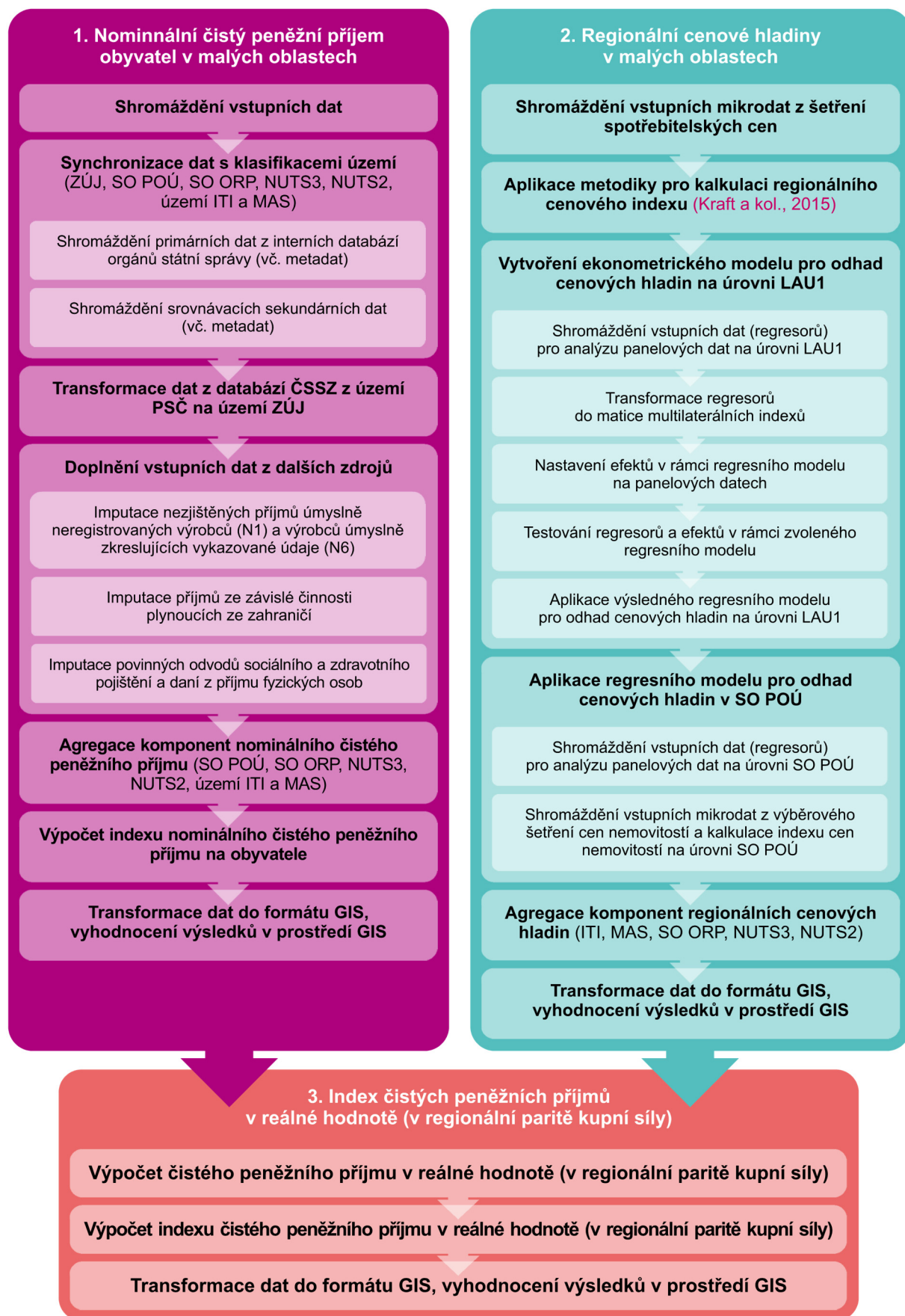
Výsledky v podobě indexů by měly vykazovat následující tři vlastnosti: smysluplná ekonomická interpretace, logická agregace na vyšší územní úrovni a vzájemná konzistence uvedených tří indexů. Je přitom na místě poznamenat, že výsledky budou bezvýhradně plnit vždy nejvýše dvě z těchto tří podmínek (Hill, 2006). V zájmu dodržení podmínky smysluplné ekonomické interpretace byl zvolen postup, kdy z absolutních hodnot nominálního čistého peněžního příjmu je pomocí indexu regionální cenové hladiny nejprve určen reálný čistý peněžní příjem, který vyjadřuje reálné množství zboží a služeb, jež je možno v daném území za daný průměrný nominální čistý peněžní příjem pořídit, a z těchto absolutních hodnot byl vypočten index reálného čistého peněžního příjmu. Díky tomuto postupu je zajištěna vlastnost přesné ekonomické interpretace výsledků na úkor vzájemné konzistence uvedených tří indexů. Konzistentní vztah mezi indexem nominálního čistého peněžního příjmu a indexem reálného čistého peněžního příjmu proto nelze přímo spojit s indexem regionální cenové hladiny (nelze očekávat, že podíl indexu nominálního a reálného čistého peněžního příjmu je roven indexu regionální cenové hladiny).

2.2 Detailní popis metodického postupu

Schematicky lze metodický postup znázornit tak, jak ilustruje Obr. 1. Postup je členěn do tří částí, přičemž **1. část** řeší odhad nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel základních územních jednotek (obcí), výpočet indexu nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel obcí a agregaci na další území (SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI a MAS), **2. část** řeší odhad regionálních cenových hladin na územní jednotky SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI a MAS a **3. část** se zabývá konstrukcí indexu čistého peněžního příjmu na obyvatele v regionální paritě kupní síly na území SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI a MAS.

¹⁰ Tzn., že soubor příjmových indexů je vnitřně konzistentní. Například existují-li tři oblasti, pro které počítáme příjmové indexy – A , B a C – můžeme porovnat příjmy oblastí A a B , $P_{A,B}$, a A a C , $P_{A,C}$. Získáme tak *implicitní* porovnání regionů B a C , které lze zapsat jako $P_{C,B} = P_{A,B} / P_{A,C}$ výsledky však nejsou vnitřně konzistentní. Příjmy oblastí B a C lze určit alternativně pomocí přímého indexu $P_{C,B}$. Nelze však očekávat shodu implicitního a přímého příjmového indexu, $P_{C,B} \neq P_{C,B}$. Soubor indexů je tranzitivní, pokud přímý a nepřímý index splňuje podmínku konzistence (Kraft a kol., 2015).

Obr. 1: Schématický postup odhadu čistého peněžního příjmu na obyvatele v nominální a reálné hodnotě

Zdroj: vlastní

2.2.1 Nominální čistý peněžní příjem obyvatel malých oblastí

Přestože by výpočet nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele malých oblastí České republiky mohl představovat elementární součet dílčích příjmových složek, z již výše naznačených důvodů (zejm. z důvodu nesystémového přístupu k evidenci lokalizačních údajů u jednotlivých složek příjmů) bylo nutné k řešení této otázky využít pokročilých statistických a ekonometrických přístupů a doplnit základní údaje o další podpůrná data.

2.2.1.1 Shromáždění vstupních dat z interních databází orgánů státní správy vč. metadat

Zásadní datové vstupy pro odhad příjmů pocházejí z interních databází MPSV (ČSSZ a ÚP) a MF ČR (GFŘ), které nejsou propojené identifikátory. Proto je třeba pro každou databázi vytvořit dotaz vztahující se ke konkrétním dostupným identifikátorům. Seznam nutných vstupů z databází MPSV a MF ČR vč. identifikátorů a metadat uvádíme v tabulce níže.

Tab. 6: Vstupy z databází MPSV a MF ČR vč. identifikátorů a metadat

Komponenta výpočtu příjmového ukazatele	Územní identifikátory	Časová dostupnost	Poskytovatel	Název databáze/zdroj dat
Mzdy a platy	PSČ	2004–	ČSSZ	STATMIN_VZ/ELDP
Počet odpracovaných dní	PSČ	2004–	ČSSZ	STATMIN_VZ/ELDP
Počet vyplacených důchodů (starobní, invalidní, pozůstalostní)	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	STATMIN_ANOD
Výše vyplacených dávek důchodového pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	STATMIN_ANOD
Výše vyplacených dávek nemocenského pojištění celkem	PSČ, LAU1	2011–	ČSSZ	Statistika nemocenského pojištění (odděleně nemocenská a peněžitá pomoc v mateřství); statistika osob pobírajících rodičovský příspěvek; statistika osob pobírajících příspěvek na péči
Počet daňových příznání	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Úhrn příjmů ze zahraničí (závislá činnost)	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §7 (podnikání) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §8 (kapitálový majetek) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §9 (nájmy) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Základ daně dle §10 (ostatní) z daňových příznání k dani z příjmů fyzických osob	ZÚJ, MČ	2013–	GFŘ	DAP_FO
Nepojistné dávky a podpora nezaměstnanosti celkem	ZÚJ, MČ	2017–	ÚP (MPSV)	Statistika dávek státní sociální podpory a péčovské péče, dávek pomoci v hmotné nouzi, příspěvků na péči, dávek pro osoby se zdravotním postižením a podpor v nezaměstnanosti, dle trvalého bydliště osoby pobírající dávku.
Registr obyvatel – počet obyvatel	PSČ, ZÚJ	2011–	MV ČR	Agendový informační systém evidence obyvatel (AISEO) a Agendový informační systém cizinců (AISC)

Zdroj: vlastní

2.2.1.2 Synchronizace dat s klasifikací území

Prvotní data z databází orgánů státní správy je třeba synchronizovat s platnými kódy území. V případě dat ČSSZ se jedná o území vymezená poštovními směrovacími čísly, v případě dat ze zdrojů Úřadu práce ČR a Generálního finančního ředitelství ČR (GFR) se jedná o kódy základních územních jednotek. Z databází jsou získána kompletní data za dané časové období. Nezařazené položky (s chybnými/neplatnými kódy oblastí) je potřeba pomocí analýzy metadat a dat ze srovnávacích souborů dodatečně spolehlivě zařadit v těch případech, kdy to datové zdroje umožňují.

2.2.1.3 Transformace dat z databází ČSSZ z území PSČ na ZÚJ

Příjmové údaje z databází, které spravuje ČSSZ, jsou na nejpodrobnější úrovni územního členění dostupné pro oblasti definované PSČ. Transformace dat z území definovaných poštovními směrovacími čísly na základní územní jednotky byla provedena s využitím dat Ministerstva vnitra České republiky z Agendových informačních systémů evidence obyvatel (AISEO) a cizinců (AISC)¹¹, z nichž lze vygenerovat údaje o poštovním směrovacím čísle, obci a konkrétním počtu obyvatel. Díky propojení oblastí definovaných PSČ a ZÚJ a datovému modelu distribuce příjmů mohou být data z databází ČSSZ (mzdy a platy, pojistné dávky nemocenského a důchodového pojištění) distribuována do územní klasifikace na ZÚJ při předpokladu rovnoměrného rozložení příjmů v území daného PSČ.

2.2.1.4 Doplnění vstupních dat z dalších zdrojů

Vstupní data z kompletních databází orgánů státní správy byla doplněna o další příjmové komponenty, které nejsou v požadované regionální úrovni územního členění dostupné.

a) imputace nezjištěných příjmů N1 a N6

Vysvětlení imputace příjmů z kategorií nezjištěné ekonomiky N1 a N6 je uvedena v kapitole 2.1.4.1. Předmětem regionalizace je hrubá přidaná hodnota z nezjištěné ekonomiky přisuzovaná podnikajícím fyzickým osobám, proto byly jako referenční ukazatel vybrány tržby za vlastní výroby a služby, které souvisejí se základem daně podle § 7 Zákona o dani z příjmů. Tržby za vlastní výroby a služby představují ukazatel, který je možné, dle vykázaných dat, členit podle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), která je používána v systému národních účtů a zároveň podle relevantního čísla obce, kde mají podnikající fyzické osoby sídlo svého podnikání. Na základě takto strukturovaných údajů bylo možné připravit „strukturní matici“, kde pro každé odvětví činnosti ve sloupcích matice byla stanovena struktura alokace vykázaných tržeb podle čísla obce. Pracovní úroveň systému národních účtů, z hlediska činností dle CZ-NACE, je 120 odvětví. Strukturní matice pro účely regionalizace nezjištěné ekonomiky v členění ZÚJ × CZ-NACE má rozměr 6 382 × 120. Popsaná strukturní matice je použita pro regionalizaci specifikované části nezjištěné ekonomiky, přitom takto daná nezjištěná ekonomika je dána řádkovým vektorem, který představuje členění dle 120 odvětví dle klasifikace CZ-NACE. Výsledkem regionalizace je matice o rozměru strukturní matice, kdy řádkové součty představují specifikovanou část nezjištěné ekonomiky v regionálním členění podle obcí.

---

¹¹ V rámci spolupráce na přípravě a dodávce dat bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi organizací autorů této metodiky (TUL) a MV ČR.

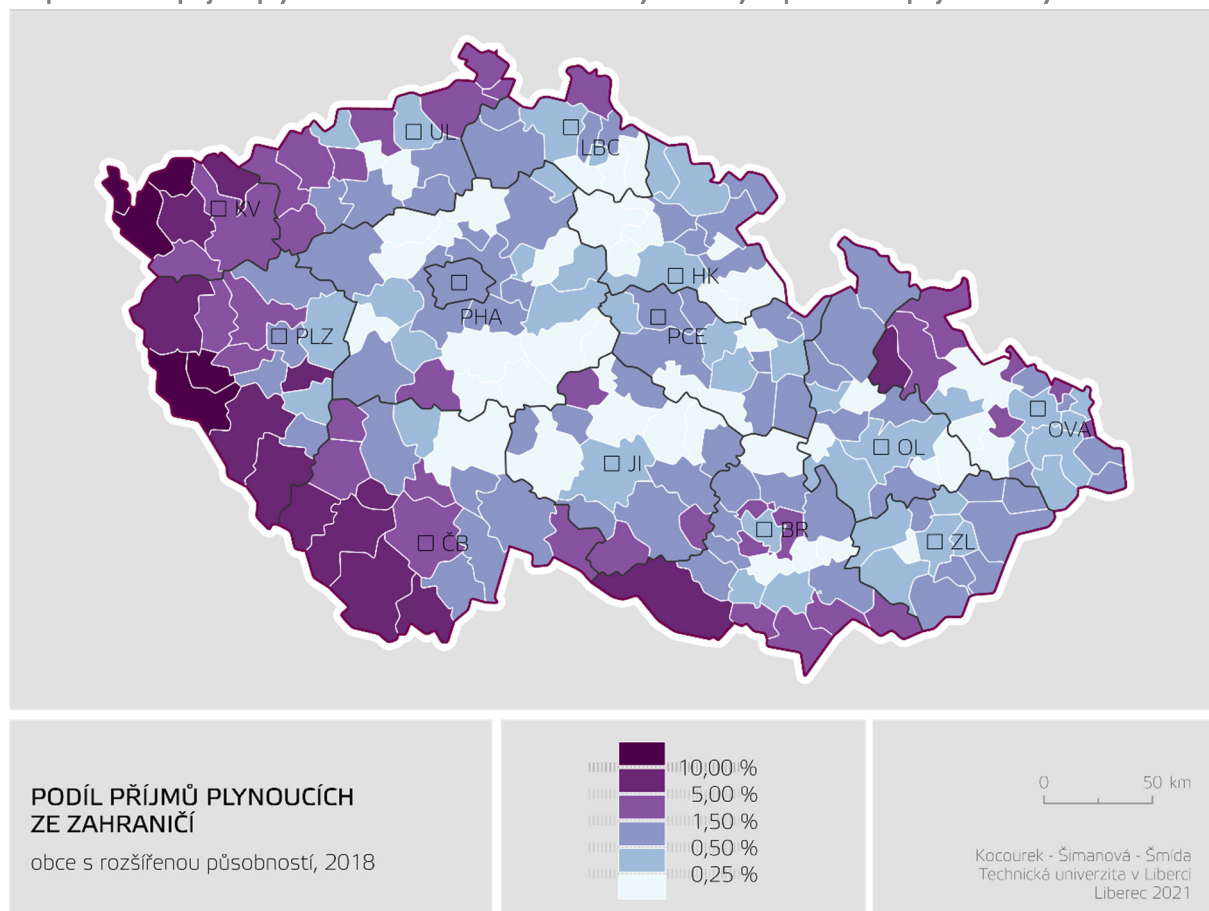
b) imputace příjmů ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí

Imputace příjmů ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí vychází ze zdrojů:

- údaje o příjmech ze závislé činnosti z databáze GFR, jejichž zdrojem jsou přiznání k dani z příjmů fyzických osob, konkrétně se jedná o vykazované příjmy ze zahraničí,
- údaj o počtu přiznání (počtu fyzických osob) z databáze GFR, které příjmy ze zahraničí vykazují,
- kontrolní sestava z mikrodat Výběrového šetření pracovních sil v České republice (VŠPS), kde lze poměrně spolehlivě odhadnout počet pendlerů na malá území.

Chybějící příjmy ze zahraničí, které nebyly předmětem daňových přiznání,¹² byly imputovány na základě údajů z VŠPS, průměrného příjmu ze zahraničí vykazovaného v dané oblasti a průměrné hrubé mzdy vykazované v dané oblasti. Výsledky byly na národní úrovni porovnány s údaji z národního účetnictví. Výsledkem je soubor geograficky lokalizovaných údajů, které prezentuje následující mapa. Je z ní dobře patrné, že příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze zahraničí tvoří – podle očekávání – nejvýraznější podíl na hrubých peněžních příjmech obyvatel v oblastech při západní a jihozápadní hranici České republiky. Zde tzv. pendlerství nejvýrazněji přispívá ke snižování efektů vnější periferie a zmírňuje negativní dopady plynoucí z příhraniční polohy těchto regionů.

Mapa 4: Podíl příjmů plynoucích ze zahraničí na celkových hrubých peněžních příjmech obyvatel

Zdroj: vlastní

¹² Dle platné legislativy již od roku 2008 v případě, že poplatník nemá souběh s dalšími zdanitelnými příjmy, není povinen daňové přiznání podávat, a tyto příjmy tedy nejsou v Česku evidovány.

c) Imputace povinných odvodů sociálního a zdravotního pojištění a daní z příjmu fyzických osob

Metodou analýzy panelových dat byla odhadnuta průměrná hodnota zatížení hrubých příjmů (bez zahrnutí imputovaných příjmů z nezjištěné ekonomiky) podle rovnice:

$$sazba = 0,209764 + \frac{[CX=F]}{[PER=F]} - \frac{3315,650}{zdanitelný\ příjem} \quad (1)$$

V modelu byly F-testem a testem χ^2 prokázány statisticky významné stálé (*fixed*) průřezové ($CX=F$) i časové efekty ($PER=F$). Spolehlivost odhadnutých hodnot povinných odvodů a daně z příjmu fyzických osob (*sazba*) byla upraveným koeficientem determinace vyčíslena na 92,54 %. Regionální variabilita tohoto ukazatele napříč územím České republiky není nijak veliká (pohybuje se nejčastěji mezi 18 % a 21 %), bude pochopitelně souviset s výší zdanitelných příjmů, ale odrážet bude zprostředkovaně také strukturu populace dané oblasti a její ekonomickou aktivitu (podíl ekonomicky aktivních, podíl nezaměstnaných osob, věkovou strukturu, podíl příjmů zdaněných v zahraničí, podíl osob samostatně výdělečně činných, u nichž lze očekávat výraznou snahu o daňovou optimalizaci apod.).

2.2.1.5 Agregace komponent nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel

Pro přepočítání výsledného čistého peněžního příjmu na jednoho obyvatele daného území byla pro počet obyvatel v území využita (podobně jako v datovém modelu distribuce příjmů) data z Agendových informačních systémů evidence obyvatel (AISEO) a cizinců (AISC).

Údaje ze základních územních jednotek (obce a městské části) jsou agregovány podle základních územních číselníků ČSÚ zohledňujících strukturu území ČR a její členění na úroveň SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, ale také na území MAS, ITI aj. Využity jsou přitom nejaktuálnější verze územního členění platné k 30. červnu 2021, aby byla zajištěna kompatibilita výsledků s aktuálními strategickými a rozvojovými potřebami nejrůznějších aktérů regionální politiky.

2.2.1.6 Výpočet indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele

Každému obyvatele České republiky (tuzemci i cizinci) byl přisouzen nominální čistý peněžní příjem podle základní územní jednotky (obce nebo městské části), v níž je hlášen k trvalému pobytu. Na základě toho byla vytvořena matice bilaterálních poměrů nominálních čistých peněžních příjmů (NČPP) každého obyvatele ČR s každým jiným obyvatelem ČR jak ukazuje rovnice (1).

1	$NČPP_1/NČPP_2$	$NČPP_1/NČPP_3$	...	$NČPP_1/NČPP_n$
$NČPP_2/NČPP_1$	1	$NČPP_2/NČPP_3$	...	⋮
$NČPP_3/NČPP_1$	$NČPP_3/NČPP_2$	1	...	⋮
⋮	...	...	⋮	⋮
$NČPP_n/NČPP_1$	...	...	...	1

(2)

Pro každého obyvatele ČR byl stanoven nevážený geometrický průměr jeho bilaterálních poměrů čistých peněžních příjmů, který byl následně agregován do úrovně ZÚJ, SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI nebo MAS jako vážený geometrický průměr za dané území, kde váhami jsou počty obyvatel v jednotlivých součástech vyššího územního celku. Výstupem jsou multilaterální tranzitivní indexy nominálních čistých peněžních příjmů pro každou územní jednotku, přičemž žádný region v dané úrovni územního členění není nadřazený a všechny příjmové indexy jsou mezi sebou navzájem srovnatelné.

2.2.1.7 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS

Základními vstupy do GIS jsou hodnoty nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele v kvartilovém rozdělení (podle úrovně základních územních jednotek) a indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele synchronizované s platnými kódy SO POÚ, SO ORP a dalších územních klasifikací. Prostorová analýza byla provedena jak pro jednotlivé příjmové složky ukazatele, tak i pro celkovou hodnotu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele a indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele:

- hrubé mzdy a platy
- příjmy z podnikání
- příjmy z pronájmu
- ostatní příjmy
- příjmy plynoucí z nemocenského pojištění
- příjmy plynoucí z důchodového pojištění
- nepojistné dávky a podpory v nezaměstnanosti
- imputovaná data nezjištěných příjmů N1 a N6
- imputovaná data příjmů ze zahraničí
- imputovaná data povinných odvodů sociálního a zdravotního pojištění a daní z příjmu fyzických osob
- celková hodnota nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele v kvartilovém rozdělení
- index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele

V prostředí ArcGIS byly ověřovány výsledné hodnoty příjmových indikátorů v členění podle jednotlivých složek napříč územím České republiky, členěným do SO POÚ, SO ORP, NUTS3 a NUTS2 a dále v územích ITI a MAS. Na základě níže uvedených metod mohly být identifikovány prostorové shluky (viz též stranu 117) i solitérní hodnoty, které byly dále podrobeny analýze. Především pak byly hodnoty dílčích složek příjmových ukazatelů i agregátního indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele v ArcGIS srovnávány s ověřovacími údaji z veřejných databází. V tomto ohledu byla analyzována především ověřovací data dostupná na úrovni jednotlivých SO ORP, zejm. statistika trhu práce, statistika cen nemovitostí aj. Dále byly výstupy ověřovány v souvislostech s jinými standardizacemi území, které má k dispozici MMR ČR, a s experimentálními daty vycházejícími z Metodiky pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území (Matoušek a Lang, 2020).

Aplikovány byly především metody prostorové statistiky, které nabízí prostředí aplikace ArcMap 10.4 z ArcGIS Desktop. Dále byly použity areálové vizualizační metody a metody statistického přepočtu dat.

2.2.2 Regionální cenové hladiny v malých oblastech

Regionalizace čistých peněžních příjmů obyvatel na detailní úroveň územního členění vychází do největší možné míry z datových skladů orgánů veřejné správy, které obsahují kompletní dostupné údaje o všech osobách s trvalým pobytem na území České republiky, a metodou *bottom-up* vyčísluje ukazatel nominálních čistých peněžních příjmů na obyvatele ve vyšších územních celcích. V případě regionalizace cenových hladin takový postup není možný, neboť cenová šetření Českého statistického úřadu jsou prováděna jen ve 36 z celkového počtu 76 (resp. 77) okresů České republiky. Proto bylo nutné – v souladu s metodikou (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) – nejprve

údaje o cenových hladinách odhadnout na nižší úrovně členění území (konkrétně na úroveň SO POÚ) a z nich je následně agregovat na vyšší územní celky.

2.2.2.1 Shromáždění vstupních mikrodat z cenových šetření spotřebitelských cen

Odbor cenových šetření Českého statistického úřadu poskytl základní datový soubor cen spotřebního koše z místního šetření na úrovni variet cenových reprezentantů pro výzkumné účely projektu za období 2014–2019. Jedná se o jednotlivé ceny šetřené ve 36 okresech ČR pro přibližně 700 cenových reprezentantů v měsíčních intervalech, přičemž v každé oblasti je pro daného cenového reprezentanta šetřeno několik variet – bližší popis sběru dat poskytuje metodická příručka *Indexy spotřebitelských cen* publikovaná Českým statistickým úřadem, odborem statistiky cen. Data byla na základě písemné žádosti a smlouvy o poskytnutí dat zaslána v sérii *.xls souborů v členění:

- 1. kód oblasti (celkem 36 LAU1)
- 2. kód cenového reprezentanta dle klasifikace CZ COICOP (např. 01.111.11)
- 3. název cenového reprezentanta (např. chléb kmínový)
- 4. časové období (leden 2014 – prosinec 2019)
- 5. zjištěná cena (kalkulovaná na měrnou jednotku)
- 6. poznámka (informace upřesňující popis šetřené variety daného cenového reprezentanta)
- 7. prodejní místo (místo sběru cen)

Celkově se jednalo o dodávku 3 513 666 cenových zjištění, která doplnila 1 717 101 cenových zjištění z let 2011–2013.

Část spotřebního koše tvoří tzv. centrálně sledované ceny (např. ceny stejné pro celou ČR, průměrné ceny zjistitelné z různých výkazů, ceny zjišťované z internetu). Centrálně šetřené ceny byly došetřeny regionálně tam, kde lze předpokládat regionální cenovou variabilitu – zdroje a způsob došetřených dat jsou uvedeny v příloze A metodiky (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015). S ohledem na odlišnost pojetí cen za bydlení ve vlastním byl soubor cenových šetření v souladu s metodikou (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) dále doplněn o 381 302 cen nemovitostí za období 2011–2019, které jsou dostupné v územním členění na úrovni základních územních jednotek (obcí a městských částí). Tato data byla zpracována na úrovni SO POÚ podle metodiky *Eurostat Handbook on Residential Property Prices Indices* do podoby tzv. indexu cen bytových nemovitostí (*House Price Index; HPI*) (Eurostat, 2013) (ČSÚ, 2020a).

2.2.2.2 Aplikace metodiky pro kalkulaci regionálního cenového indexu

Na celý soubor cenových dat za období 2014–2019 byla aplikována metodika (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015), jejímž výsledkem je soubor indexů regionálních cenových hladin pro 36 okresů ČR v letech 2014–2019. Tyto indexy jsou superlativní a tranzitivní, žádný region není „nadřazen“ jinému regionu. Indexy nejsou přirozeně aditivní. Dekompozice indexu je provedena na úroveň dvanácti základních oddílů spotřebních výdajů (CZ COICOP), která umožňuje srovnání dílčích oddílů výdajů domácností v jednotlivých regionech.

2.2.2.3 Vytvoření ekonometrického modelu pro odhad cenových hladin na úrovni LAU1

Jelikož je pokrytí území České republiky cenovými šetřeními Českého statistického úřadu poměrně nerovnoměrné a neúplné, bylo nutné odhadnout cenové hladiny zbývajících okresů. Byl zvolen postup analogický s Roos (2006), ale byly odhadnuty dílčí regionální cenové hladiny pro každý z dvanácti oddílů CZ COICOP ($RPI_{COI(n)}$) spotřebního koše. U rozhodující většiny cenových

reprezentantů ve spotřebním koši jejich konečná cena stanovena tržně, interakcí tržní nabídky a poptávky. Proto bylo také k sestavování modelu pro odhad cenových hladin v různých oblastech České republiky přistupováno s ohledem na elementární poptávkovo-nabídkový rámec, jak jej představuje např. (Roos, 2003) nebo (Roos, 2006). V tomto základním myšlenkovém konceptu je tržní poptávané množství (3) funkcí ceny daného produktu, ceny ostatních produktů, důchodu (resp. rozpočtu) poptávajících subjektů a počtu těchto subjektů na daném trhu.

$$q_i^d = f(P_i, P_j, I, n), \quad (3)$$

kde: q^d poptávané množství
 i konkrétní cenový reprezentant ve spotřebním koši
 j ostatní cenové reprezentanty ve spotřebním koši
 I důchod, resp. rozpočet spotřebitele
 n počet spotřebitelů na daném lokálním trhu

Tržní nabízené množství (4) je pak funkcí ceny daného produktu, nákladů podniku na jeho výrobu nebo prodej (a zprostředkovaně tedy technologické úrovně daného podniku) a úrovně konkurence na daném trhu, která bude pravděpodobně do značné míry závislá na počtu podniků, které na daném trhu operují.

$$q_i^s = f(P_i, C, m), \quad (4)$$

kde: q^s nabízené množství
 C náklady podniku odrážející ceny výrobních faktorů a technologickou úroveň podniku
 m počet výrobců (úroveň konkurence) na daném lokálním trhu

Vzhledem k tomu, že cílem je určit regionální souhrnnou cenovou hladinu (nikoli cenu jednoho individuálního výrobku nebo služby), není dále v rozboru anatomie regionálních cenových hladin uvažována cena ostatních cenových reprezentantů jako relevantní faktor. Díky fungování vyrovnávacího tržního mechanismu se ustanoví rovnovážné množství (situace, kdy se poptávané, tzn. nakupované, a nabízené, tzn. prodávané, množství sobě rovnají) při konkrétní úrovni tržní ceny. Z logiky věci vyplývá, že tržní (rovnovážnou) úroveň ceny je možné stanovit nezávisle na konkrétním rovnovážném množství (5).

$$q_i^d = q_i^s$$

$$f(P_i, I, n) = f(P_i, C, M) \quad (5)$$

$$P_i = f(I, n, C, M)$$

Je tedy zřejmé, že regionální cenovou hladinu samotnou je možné určit bez ohledu na konkrétní spotřebované množství daného cenového reprezentanta. Rovnovážné množství bude hrát roli pouze při agregaci individuálních cen do celkového regionálního cenového indexu a bude představovat váhu každého cenového reprezentanta, resp. oddílu CZ COICOP ve spotřebním koši. Cena pak bude závislá na uvedených poptávkových a nabídkových faktorech, kdy zjednodušeně lze říci, že důchod, počet spotřebitelů a ceny výrobních faktorů budou mít tendenci rovnovážnou cenu zvyšovat, zatímco vyšší konkurence nebo technická vyspělost budou cenu naopak snižovat.

Během formování ekonometrického modelu uvedeného bylo testováno více než šest desítek možných regresorů, jejichž datové zdroje by je umožňovaly regionalizovat na potřebnou úroveň územního detailu a které by současně odpovídaly uvedenému teoretickému ideovému rámci. Je přitom třeba poznamenat, že se nejedná nutně o nezávisle proměnné kauzálně vysvětlující úroveň cenových hladin napříč územím České republiky. Podobně jako v (Roos, 2006) byl i zde aplikován spíše jednoduchý, heuristický přístup, který je postaven na základní logice naznačené výše, tzn., že

posuzuje, jaké jevy se v daném území převážně vyskytují současně bez ohledu na to, je-li jeden skutečně zapříčiněn druhým. Snahou bylo nalézt silné a stabilní vazby jako základní předpoklad pro regionalizaci cenových hladin.

Ve srovnání s původní metodikou (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) jsou nově k dispozici základní údaje o regionálních cenových hladinách v časové řadě let 2011–2019. Díky tomu bylo možné pro odhad na zbývajících okresy České republiky aplikovat místo původně použité mnohonásobné regresní analýzy statistickou analýzu panelových dat. Analýza panelových dat umožňuje provádět ekonometrické modelování napříč územím i časem a zvyšuje tak robustnost základního datového souboru a spolehlivost výsledků.

Všechny datové řady byly nejprve podrobeny rozšířenému Dickey-Fullerovu testu (*Augmented Dickey-Fuller test*, ADF) jednotkového kořene, aby byla zajištěna podmínka stacionarity datového souboru, která umožňuje aplikaci standardních regresních metod (zejm. metody nejmenších čtverců). Vzhledem k tomu, že všechna data vstupující do modelu byla transformována do jednotné podoby multilaterálních tranzitivních prostorových indexů, potvrdil ADF stacionaritu všech řad v datovém souboru. V dalším kroku byla testována statistická významnost jednotlivých regresorů v ekonometrickém modelu na 95% hladině významnosti. Nastavení průřezových a časových efektů v celém modelu bylo testováno pomocí Hausmanova testu statistické významnosti náhodných časových a průřezových efektů, který potvrdil statistickou významnost náhodných (*random*) průřezových efektů pouze v případě CZ COICOP 12, Vzdělávání. V modelových rovnicích všech ostatních výdajových oddílů byly F-testem a testem χ^2 prokázány statisticky významné stálé (*fixed*) průřezové efekty. S ohledem na konstrukci vstupních dat není překvapením, že ani v jedné modelové rovnici nebyla prokázána nutnost zapojit statisticky významný stálý (ani náhodný) časový efekt (*PER=None*). Analýza panelových dat byla provedena v softwarovém balíku EViews verze 12. Výsledný datový model má podobu:

$$RCI_{CO101} = 0,5483 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} - 0,0250 \times BU_A + 0,4136 \times POP_{15-60} + 0,0633 \times INC \quad (6)$$

$$RCI_{CO102} = 0,9403 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0598 \times INC \quad (7)$$

$$RCI_{CO103} = 0,4749 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,2757 \times BU_{ind} + 0,2495 \times INC \quad (8)$$

$$RCI_{CO104} = 0,7117 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,2677 \times HPI \quad (9)$$

$$RCI_{CO105} = 0,8447 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,1549 \times BU_{ind} \quad (10)$$

$$RCI_{CO106} = 0,9891 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0453 \times PHYS - 0,0383 \times UNEMP \quad (11)$$

$$RCI_{CO107} = 0,9044 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0577 \times INC + 0,0322 \times POP_{>20\,000} \quad (12)$$

$$RCI_{CO108} = 0,6004 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0640 \times INC + 0,3360 \times POP_{15-60} \quad (13)$$

$$RCI_{CO109} = 0,7827 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0552 \times BU_R + 0,1280 \times DENS \quad (14)$$

$$RCI_{CO110} = 0,7407 \begin{matrix} + [CX=R] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,1349 \times INC + 0,1059 \times DENS \quad (15)$$

$$RCI_{CO111} = 0,9242 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,0767 \times BU_t \quad (16)$$

$$RCI_{CO112} = 0,2642 \begin{matrix} + [CX=F] \\ + [PER=N] \end{matrix} + 0,1024 \times DENS + 0,6093 \times POP_{15-60} \quad (17)$$

kde: RCI_{CO101} Potraviny a nealkoholické nápoje

RCI_{CO102} Tabák a alkoholické nápoje

RCI_{CO103} Odívání a obuv

RCI _{CO104}	Bydlení, voda, energie, paliva
RCI _{CO105}	Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy
RCI _{CO106}	Zdraví
RCI _{CO107}	Doprava
RCI _{CO108}	Pošty a telekomunikace
RCI _{CO109}	Rekreace a kultura
RCI _{CO110}	Vzdělávání
RCI _{CO111}	Stravování a ubytování
RCI _{CO112}	Ostatní zboží a služby
BU _{ind}	počet jednotlivých podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel;
BU _A	podíl podnikatelských subjektů v zemědělství, lesnictví, rybářství;
BU _I	podíl podnikatelských subjektů v oblasti ubytování, stravování, pohostinství;
BU _R	podíl subjektů podnikajících v oblasti kultury, zábavy a rekreačních aktivit;
DENS	hustota obyvatel na 1 hektar zastavěného území;
HPI	index cen bytových nemovitostí (<i>House Price Index</i>)
INC	průměrná hrubá mzda na obyvatele;
PHYS	počet lékařů na 100 tis. obyvatel;
POP ₁₅₋₆₀	podíl ekonomicky aktivních obyvatel;
POP _{>20 000}	podíl obyvatel v obcích nad 20 000 obyvatel;
UNEMP	podíl nezaměstnaných lidí na ekonomicky aktivní populaci
CX	průřezové efekty (F = stálé, R = náhodné);
PER	časové efekty (N = žádné).

Z pohledu uvedeného poptávkovo-nabídkového rámce je možné faktory, které byly použity jako determinanty pro regionalizaci cenových hladin napříč územím Česka, rozdělit na poptávkové, nákladové, aglomerační a případně čisté cenové.

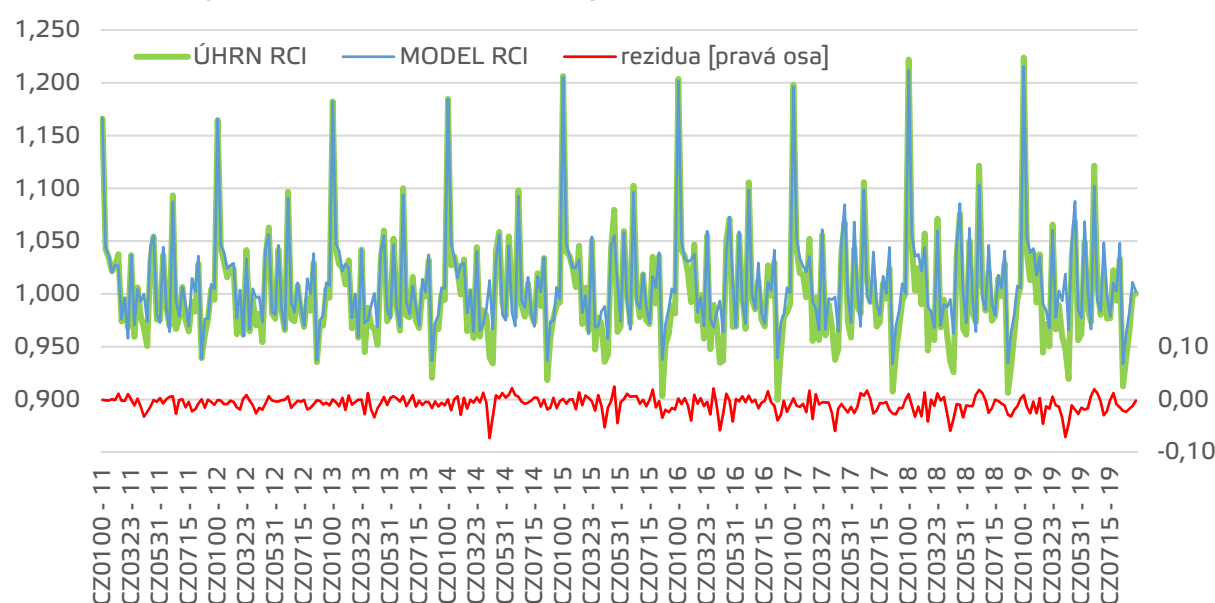
- **Poptávkové efekty:** V ekonometrickém modelu je představuje především proměnná INC, tedy průměrná hrubá mzda na obyvatele, která vstupuje do modelu při odhadu cenové hladiny v šesti z dvanácti výdajových oddílů (CZ COICOP 01 Potraviny a nealkoholické nápoje, CZ COICOP 02 Tabák a alkoholické nápoje, CZ COICOP 03 Odívání a obuv, CZ COICOP 07 Doprava, CZ COICOP 08 Pošty a telekomunikace a CZ COICOP 10 Vzdělávání) a ve všech případech je podle očekávání vyšší úroveň hrubých mezd spojená s vyšší cenovou hladinou a naopak. S ohledem na strukturu výdajů domácností lze konstatovat, že výše hrubých mezd ovlivňuje cenovou hladinu více než 44 % všech spotřebních vydání průměrné české domácnosti. Druhým poptávkovým efektem je proměnná POP₁₅₋₆₀ – podíl ekonomicky aktivní populace v regionu (resp. populace ve věku 15–60 let). Také tato proměnná vykazuje pozitivní korelaci s úrovní dílčích regionálních cenových hladin, jako statisticky významný faktor se ukázala ve třech výdajových oddílech (CZ COICOP 01 Potraviny a nealkoholické nápoje, CZ COICOP 08 Pošty a telekomunikace a CZ COICOP 12 Ostatní zboží a služby). Další tři faktory naznačují vyšší regionální cenovou hladinu přes vyšší poptávku spíše zprostředkovaně: Jedná se o BU_I, BU_R a PHYS, tedy o podíl podnikatelských subjektů v oblasti ubytování, stravování a pohostinství, podíl podnikatelských subjektů v oblasti kultury, zábavy a rekreačních aktivit a konečně o počet lékařů na 100 tis. obyvatel. Všechny tyto tři faktory vykazaly statisticky významnou pozitivní vazbu na regionální cenové hladiny ve vybraných výdajových oddílech a indikují, že v regionech, kde jsou ceny konkrétních služeb vyšší, je také větší počet podnikatelských subjektů, které se

na poskytování těchto služeb specializují. Celkově pak lze konstatovat, že vyšší ceny v dané oblasti stimulují také podnikatelskou činnost obecně, což dokládá pozitivní vazba regresoru BU_{ind} (počet podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel) na dílčí regionální cenové hladiny v případě odívání a obuvi (CZ COICOP 03) a v případě bytového vybavení, zařízení domácnosti a oprav (CZ COICOP 05). Za poptávkový efekt lze považovat také regionální míru nezaměstnanosti UNEMP, která ale statisticky významně negativně ovlivňuje pouze dílčí regionální cenovou hladinu ve výdajovém oddíle CZ COICOP 06 Zdraví.

- **Nabídkové efekty:** Mezi efekty působící na straně nabídky lze na základě dosažených výsledků zařadit prakticky pouze regresor BU_A , který představuje podíl podnikatelských subjektů v zemědělství, lesnictví a rybářství a je propojen s dílčí regionální cenovou hladinou potravin a nealkoholických nápojů. Ukazuje, že v oblastech s vyšší konkurencí v sektoru zemědělské činnosti jsou také potraviny a případně nealkoholické nápoje relativně levnější.
- **Aglomerační efekty:** Aglomerační efekty vycházejí z předpokladu, že vyšší koncentrace populace má za následek vyšší ekonomickou aktivitu v oblasti, vyšší kupní sílu a poptávku, a tedy také vyšší ceny. Jedná se do jisté míry o specifickou skupinu poptávkových efektů reflektující nerovnoměrnost osídlení území České republiky. Jako aglomerační efekt se přirozeně projevuje např. specifická hustota zalidnění, tzn. počet obyvatel na 1 km² zastavěné plochy (DENS). Specifická hustota zalidnění je statisticky významně spojena s vyššími cenami v oddíle CZ COICOP 09 Rekreační a kultura a v oddíle CZ COICOP 10 Vzdělávání, tedy s cenami služeb, za kterými je běžné dojíždět z místa trvalého bydliště do jiné lokality. Ostatně také proměnná $POP_{>20\,000}$, tedy podíl populace žijící v městech o velikosti nad 20 000 obyvatel (tzv. střední typ urbanizace), vykazuje přímo úměrný vztah s dílčí regionální cenovou hladinou pro výdajový oddíl CZ COICOP 07 Doprava a naznačuje, že v hustěji osídlených lokalitách bývá cena dopravy vyšší než v lokalitách s řídkým osídlením, resp. s menšími sídly.
- **Čisté cenové efekty:** Posledním a zcela specifickým faktorem, který vstupuje do ekonometrického odhadu regionálních cenových hladin v České republice, je index cen bytových nemovitostí (tzv. *House Price Index*; HPI). Jak již bylo uvedeno dříve, výdajový oddíl CZ COICOP 04 Bydlení, voda, energie, paliva se na průměrném spotřebitelském koši podílí více než z jedné čtvrtiny a lze u něj předpokládat – také s ohledem na poněkud odlišné pojetí tohoto výdajového oddílu ve srovnání se standardním indexem spotřebitelských cen (pro podrobnosti viz (Kraft, Kocourek, Šímanová a Rozkovec, 2015)) – nejvýznamnější vliv na rozdíly v regionálních cenových hladinách. Proto byla regionalizace dílčí cenové hladiny v tomto výdajovém oddílu odhadnuta přímo na základě indexu cen bytových nemovitostí, zejm. bytů a rodinných domů, který byl ze základních dat o realizovaných nákupech a prodejkách těchto dvou typů nemovitostí vypočítán podle metodiky (Eurostat, 2013). Výsledek naznačuje silnou vazbu cen nemovitostí na celkovou úroveň dílčího regionálního cenového indexu výdajového oddílu CZ COICOP 04 a potvrzuje tak také některá zjištění studie (MMR & Deloitte, 2019) o silné korelaci cen bytových nemovitostí a výše nájemného v České republice. Jinými slovy lze konstatovat, že meziregionální cenové rozdíly v nákladech na bydlení ve vlastním (ve smyslu hypotetického nájemného osob bydlících ve vlastní nemovitosti) a regionální cenové rozdíly v nákladech na bydlení v nájmu je možné v Česku velmi dobře (z 97,9 % – viz též Tab. 7 na straně 43) vystihnout na základě analýzy prodejních, resp. nákupních cen bytových nemovitostí, pro které jsou k dispozici základní data s přesným lokalizátorem (na úrovni základní územní jednotky).

Celková hodnota indexu regionální cenové hladiny byla z dílčích indexů ($RCI_{COI(n)}$) určena jako vážený geometrický průměr, kde váhami jsou podíly jednotlivých oddílů spotřebitelského koše na celkových výdajích domácností v daném regionu (Kraft et al., 2015). Spolehlivost odhadnutých hodnot RCI byla upraveným koeficientem determinace vyčíslena na 95,91 % (pro ilustraci viz též graf níže, který porovnává hodnoty RCI vypočítané na základě cenových šetření Českého statistického úřadu s hodnotami odhadnutými modelem specifikovaným výše). Výsledky jsou publikovány v klouzavých tříletých prostých geometrických průměrech, které posilují jejich robustnost a spolehlivost.

Obr. 2: Srovnání původních hodnot RCI a modelových odhadů RCI

Zdroj: vlastní

Výsledná hodnota RCI je nejvýrazněji ovlivněna regionálními rozdíly v cenách bydlení (RCI_{COI04} – Bydlení, voda, energie, paliva). Mezi všemi dvanácti rovnicemi tvořícími regresní model odhadu regionálních cenových hladin vystihuje skutečné regionální cenové rozdíly vycházející z terénních cenových šetření ČSÚ nejlépe právě rovnice RCI_{COI04} (viz též Tab. 7).

Tab. 7: Hodnoty upravených koeficientů determinace pro jednotlivé rovnice regresního modelu

RCI	COI01	COI02	COI03	COI04	COI05	COI06	COI07	COI08	COI09	COI10	COI11	COI12
95,9 %	67,2 %	49,7 %	52,9 %	97,9 %	57,6 %	59,5 %	84,6 %	31,7 %	78,4 %	94,1 %	67,1 %	83,3 %

Zdroj: vlastní

Graf na Obr. 2 ukazuje také nesystematická rezidua regionálních cenových hladin, která sestavený regresní model panelových dat nedokáže dobře postihnout. Naznačuje, že model regionální cenové hladiny pravděpodobně mírně podhodnocuje, a také ukazuje, že velikost reziduální složky v čase velmi pozvolna roste, a to i přes skutečnost, že Durbin-Watsonovy testy provedené pro jednotlivé dílčí oddíly spotřebních výdajů statisticky významnou autokorelovanost reziduí nepotvrdily.

2.2.2.4 Aplikace regresního modelu na SO POÚ a SO ORP

S ohledem na požadavek aplikačního garanta Ministerstva pro místní rozvoj České republiky bylo dále třeba takto sestavený model aplikovat na úroveň SO POÚ a SO ORP. Pro tyto účely byly ostatně regresory do modelu vybírány s ohledem na jejich dostupnost i v této územní úrovni a transformovány do jednotné podoby multilaterálních tranzitivních prostorových indexů. Všechny odhady byly provedeny jednotným modelem uvedeným výše a výsledky byly rektifikovány tak, aby

ve skladebnosti území odpovídaly hodnotám dosaženým na úrovni okresů. Pro tyto účely byly využity výsledky projektu TAČR (TD010029: Vymezení subregionů pro rozlišení a řešení sociálních a ekonomických disparit) o převládajících směrech pohybu obyvatel mezi SO ORP České republiky (Rydvalová et al., 2013), které byly implementovány do distribučního modelu indexů regionálních cenových hladin. Výsledky jsou pro všechny úrovně územního členění publikovány v klouzavých tříletých prostých geometrických průměrech.

2.2.2.5 Agregace komponent regionálních cenových hladin

Agregace regionálních cenových hladin z úrovně SO POÚ, SO ORP na vyšší úrovně územního členění (např. NUTS3, NUTS2, ITI, MAS, ale i jiné) je provedena metodou váženého geometrického průměru oblastně příslušných regionálních cenových indexů (*RCI*). V souladu s (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015) je váhou podíl regionálních výdajů domácností na celkových výdajích domácností posuzovaných oblastí v rámci vyšších územních celků.

2.2.2.6 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS

Základními vstupy do GIS jsou hodnoty o indexu regionálních cenových hladin synchronizované s platnými kódy konkrétních územních klasifikací. Jedná se přitom nejen o hodnotu celkového indexu regionální cenové hladiny RCI, ale i o hodnoty dílčích cenových indexů vyčíslených pro každý jednotlivý z dvanácti základních oddílů spotřebních výdajů:

- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 01 – Potraviny a nealkoholické nápoje
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 02 – Tabák a alkoholické nápoje
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 03 – Odívání a obuv
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 04 – Bydlení, voda, energie, paliva
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 05 – Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 06 – Zdraví
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 07 – Doprava
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 08 – Pošty a telekomunikace
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 09 – Rekreační a kultura
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 10 – Vzdělávání
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 11 – Stravování a ubytování
- Dílčí RCI pro oddíl CZ COICOP 12 – Ostatní zboží a služby
- **Celková hodnota RCI**

V prostředí ArcGIS byly ověřovány výsledné hodnoty RCI v členění podle jednotlivých výdajových oddílů spotřebního koše v území České republiky, členěné do SO POÚ, SO ORP, NUTS3 a NUTS2 a dále v územích ITI a MAS. Na základě níže uvedených metod mohly být identifikovány prostorové shluky (viz též stranu 113) i solitérní hodnoty, které byly dále podrobeny analýze. Především pak byly hodnoty dílčích složek indexu regionální cenové hladiny i agregátního indexu regionální cenové hladiny v ArcGIS srovnávány s ověřovacími údaji převážně z veřejných databází. V tomto ohledu byla analyzována především ověřovací data dostupná na úrovni jednotlivých SO POÚ a SO ORP, zejm. statistika cen nemovitostí a rovněž ceny dalších položek spotřebního koše, které lze regionálně nebo lokálně ověřit (např. vzdělávání, ceny energií, vodného a stočného, pohonných hmot, vybraných potravin apod.).

Aplikovány byly především metody prostorové statistiky, které nabízí prostředí aplikace ArcMap 10.4 z ArcGIS Desktop. Dále byly použity areálové vizualizační metody a metody statistického přepočtu dat.

2.2.3 Index čistých peněžních příjmů v reálné hodnotě (v regionální paritě kupní síly)

Vzhledem k tomu, že čisté peněžní příjmy v regionální paritě kupní síly mají vyjadřovat množství zboží a služeb, které si průměrný obyvatel daného území může pořídit za svůj průměrný nominální čistý peněžní příjem, svádělo by publikování korunové hodnoty reálných čistých peněžních příjmů (tzn. hodnoty v regionální paritě kupní síly) k chybné interpretaci výsledků. Proto bude k vyjádření reálné hodnoty čistých peněžních příjmů použit index, který srovnává průměrného obyvatele konkrétního území s průměrným obyvatelem zbytku České republiky.

2.2.3.1 Výpočet indexu reálného čistého peněžního příjmu (v regionální paritě kupní síly)

Pro kalkulaci čistého peněžního příjmu v reálné hodnotě, resp. v regionální paritě kupní síly byly použity výsledky kapitoly 2.2.1 – tj. nominální čisté peněžní příjmy obyvatel NČPP, a kapitoly 2.2.2 – tj. index regionální cenové hladiny RCI. Čistý peněžní příjem v reálné hodnotě RČPP je pro každou územní jednotku kalkulován podle následujícího vzorce:

$$RČPP = \frac{NČPP}{RCI} \quad (18)$$

Každému obyvatele České republiky (tuzemci i cizinci) byl přisouzen reálný čistý peněžní příjem podle území, v němž je hlášen k trvalému pobytu. Na základě toho byla vytvořena matice bilaterálních poměrů reálných čistých peněžních příjmů RČPP každého obyvatele ČR s každým jiným obyvatelem ČR, jak ukazuje rovnice (19).

1	$RČPP_1/RČPP_2$	$RČPP_1/RČPP_3$	...	$RČPP_1/RČPP_n$
$RČPP_2/RČPP_1$	1	$RČPP_2/RČPP_3$	...	⋮
$RČPP_3/RČPP_1$	$RČPP_3/RČPP_2$	1	...	⋮
⋮	...	...	⋮	⋮
$RČPP_n/RČPP_1$	...	...	...	1

(19)

Pro každého obyvatele ČR byl stanoven nevážený geometrický průměr jeho bilaterálních poměrů čistých peněžních příjmů, který byl následně agregován do úrovně SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2, území ITI nebo MAS jako vážený geometrický průměr za dané území, kde váhami jsou počty obyvatel v jednotlivých součástech vyššího územního celku. Výstupem jsou multilaterální tranzitivní indexy čistých peněžních příjmů v regionální paritě kupní síly pro každou územní jednotku, přičemž žádný region v dané úrovni územního členění není nadřazený a všechny příjmové indexy jsou mezi sebou navzájem srovnatelné.

2.2.3.2 Transformace dat do formátu GIS, vyhodnocení výsledků v prostředí GIS

Základními vstupy do GIS jsou hodnoty indexu čistého peněžního příjmu na obyvatele v reálné hodnotě synchronizované s platnými kódy SO ORP a dalších územních klasifikací.

V prostředí ArcGIS byly ověřovány výsledné hodnoty příjmových indexů napříč územím České republiky členěným do SO ORP, NUTS3 a NUTS2 a dále v územích ITI a MAS. Aplikovány byly především metody prostorové statistiky, které nabízí prostředí aplikace ArcMap 10.4 z ArcGIS Desktop. Dále byly použity areálové vizualizační metody a metody statistického přepočtu dat. Na základě těchto metod mohly být identifikovány prostorové shluky (viz též 119) i solitérní hodnoty,

které byly dále podrobeny analýze. Především pak byly hodnoty srovnávány s ověřovacími údaji z veřejných databází a konfrontovány s celkovým konceptem a výsledky odhadu nominální čistých peněžních příjmů a regionálních cenových hladin. Dále byly výstupy ověřovány v souvislostech v jinými standardizacemi území, které má k dispozici MMR ČR, a s experimentálními daty vycházejícími z Metodiky pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území (Matoušek a Lang, 2020).

3 Spolehlivost odhadů na malé oblasti ČR

Cílem této kapitoly je upozornit uživatele výsledků na možná úskalí a limity interpretace výsledků provedených odhadů na malé oblasti pramenící z nejistot, kterých jsou si autoři vědomi, ale jimž se nebylo možné zcela vyhnout. Tyto nejistoty mají různý původ, povahu i pravděpodobnost výskytu napříč územím a mohou zvyšovat riziko nepřesnosti výsledků, vést k zavádějícím závěrům nebo snižovat spolehlivost provedených odhadů.

3.1 Rizika způsobená chybnými daty

Z hlediska rizik způsobených chybnými daty lze rozlišit dvě základní třídy chyb, k nimž může během výzkumného procesu docházet (Taylor, 1997):

- 1) **Chyby náhodné**, které se mění při opakované aplikaci metodiky v dalších letech, a to nepředvídatelným způsobem.
- 2) **Chyby systematické**, tj. chyby měření, které zůstávají při opakované aplikaci metodiky v dalších letech konstantní anebo se mění způsobem, který se dá předvídat.

Mezi **náhodné** patří zejména chyby provedené při sběru dat (např. při ručním zadávání se jedná o chybu v zadání konkrétních dílčích údajů, např. chybný údaj územní identifikace u vyměřovacích základů hrubých mezd, u cenových reprezentantů jde o chyby detailního popisu variety apod.). Vznik těchto chyb je pro autory jen stěží ovlivnitelný a souvisí s organizací sběru dat a kvalitou informačních systémů veřejné správy. Je velmi těžké zjistit jejich pravděpodobnost přesně. Pokud mají tyto chyby závažnější charakter, jsou však odhalitelné (v případě příjmů to je porovnáním agregace s referenčním údajem z jiného zdroje s přihlédnutím k metodickým rozdílům – viz např. ověření hrubých mezd provedené v kapitole 1.1.1.1 na straně 17). Spolehlivé referenční srovnávací údaje nejsou v tomto konkrétním případě, kdy se jedná o výsledky unikátní na dané územní úrovni, často k dispozici. Proto je nutné zapojit další doplňkové vysvětlující proměnné, např. míru nezaměstnanosti, počet obyvatel, demografickou strukturu obyvatel apod. a odborně, avšak více či méně subjektivně posoudit, zda je výsledek vycházející z primárních dat ve spolehlivé shodě s předpokládanými nebo očekávanými hodnotami.

Chyby **systematické** jsou předvídatelné a pramení z omezení, kterých si jsou autoři dobře vědomi. Jedná se především o dostupnost dat na konkrétní územní úrovni, kde:

- Data jsou pro dané detailní územní členění dostupná alespoň částečně: Např. data o 75 % veškerých peněžních příjmů pocházejí ze zdrojů ČSSZ, které poskytují územní identifikátor PSČ, ceny bytových nemovitostí v indexu regionální cenové hladiny (oddíl CZ COICOP 04) vycházejí z výběru dat o realizovaných převodech nemovitostí poskytovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním Českému statistickému úřadu apod.
- Data nejsou pro dané detailní územní členění dostupná vůbec a musejí být provedeny odhady. To se týká zejména:
  - složek příjmů, kterými jsou příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí, nezjištěné příjmy a odvody daní a pojistného ze zdanitelných příjmů (mzdy, platy, příjmy evidované v přiznání k dani z příjmu fyzických osob)
  - cenových hladin, kromě cen nemovitostí (část CZ COICOP 04)
  - problému s identifikací místa trvalého bydliště a místa obvyklého pobytu obyvatel. Veškerá data jsou dostupná podle místa nahlášeného trvalého bydliště. Podle analýzy MMR a Agentury pro sociální začleňování (Duffek & Matoušek, 2020) existuje 10–20 % případů, kdy se místo

nahlášeného trvalého bydliště neshoduje s faktickým místem pobytu dané osoby. Jedná se o nepřesnost, kterou není možné zmírnit ani podle údajů z posledního sčítání lidu, domů a bytů, ani z údajů o mobilitě obyvatel vycházející například z dat mobilních operátorů (VŠB-TUO, 2020).

3.2 Rizika spojená s malými územními jednotkami

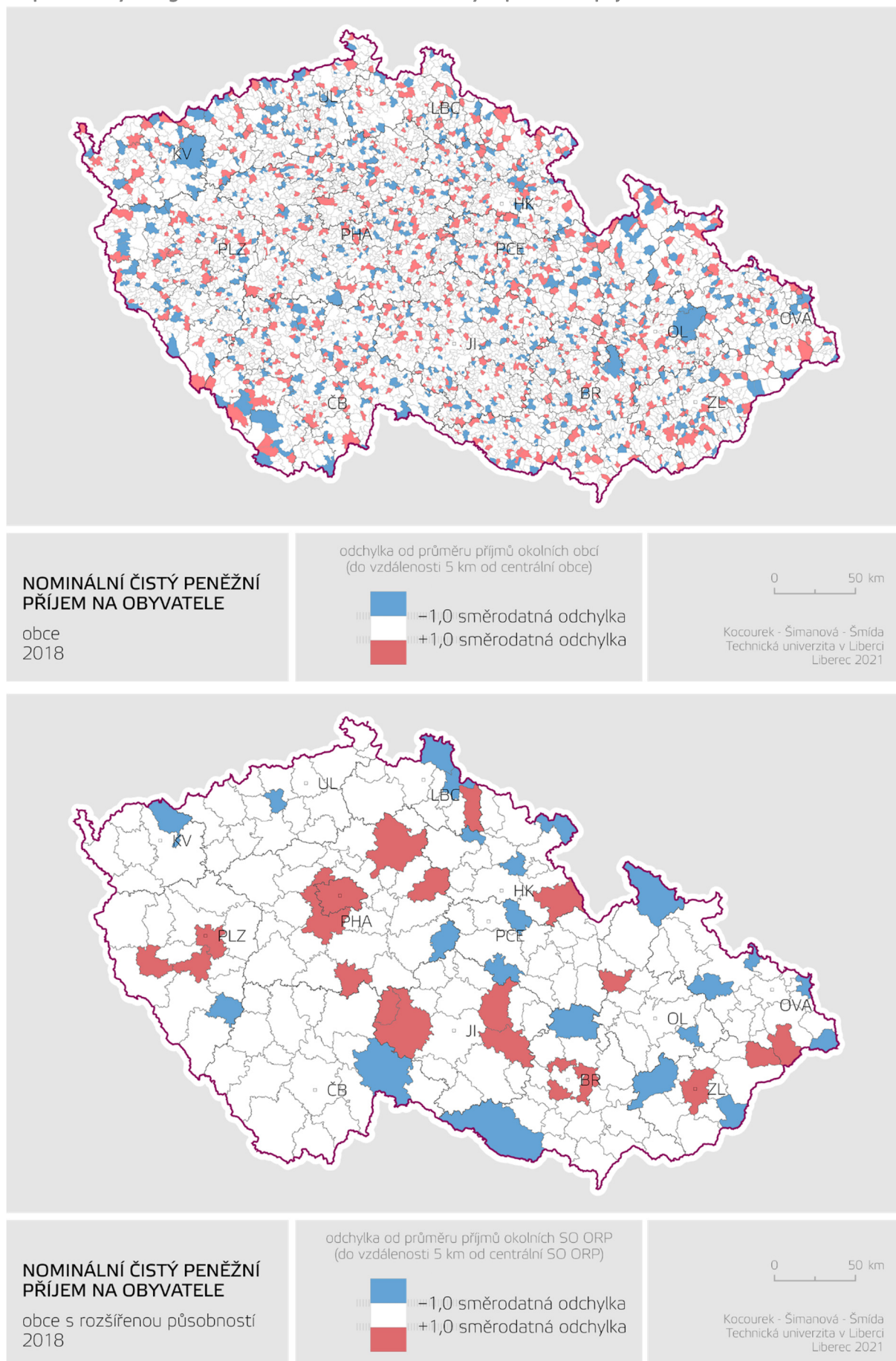
ČR je administrativně členěna pro účely realizace veřejné správy na osm regionů soudržnosti (NUTS2), které se rozpadají na 14 krajů (NUTS3). Ty se dělí na 205 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně, SO ORP), ty dále na 389 správních obvodů pověřených obecních úřadů (obce II. stupně, SO POÚ), které se rozpadají na 6 253 obcí (od 1. ledna 2013) včetně pěti jim na roveň postavených vojenských újezdů. V některých případech jsou správní obvody pověřených obecních úřadů totožné se správním obvodem jejich rozšířené působnosti, v jiných případech se správní obvod rozšířené působnosti dělí na několik správních obvodů pověřených obecních úřadů (ČSÚ, 2021d).

Mimopražské území se dále dělí na 76 okresů (hlavní město Praha není *de iure* okres, ale mělo podobné pravomoci; někdy se tak uvádí celkem 77 okresů). Od zrušení okresních úřadů k 1. lednu 2003 a převedení jejich pravomocí na obce s rozšířenou působností slouží dnes okresy především pro statistické účely a územní členění některých úřadů státní správy. Dne 1. ledna 2021 nabyl účinnosti zákon o územně správním členění státu, který výrazně eliminoval územní neskladebnost a umožnil ji jen na základě výjimky ve vyhlášce Ministerstva vnitra. U osmnácti obcí, u nichž nebyla před rokem 2021 splněna podmínka územní skladebnosti, byla podle dohody s jednotlivými samosprávami změněna příslušnost těchto obcí k okresu nebo obci s rozšířenou působností tak, aby skladebnost územního členění státu nebyla narušována. Jedinou anomálií zůstala specifická oblast patnácti obcí v okolí Turnova, jejichž obcí s rozšířenou působností je město Turnov v okrese Semily, ale třináct z nich spadá do okresu Liberec a dvě do okresu Jablonec nad Nisou.

Dodržení skladebnosti území je přitom jednou z nutných podmínek pro správné vnímání vztahů mezi hodnotami ukazatelů čistých peněžních příjmů nebo regionálních cenových hladin na nižší a vyšší úrovni územního členění. Lze konstatovat, že čím nižší (tzn. detailnější) úroveň územního členění, tím výrazněji budou v regionálním srovnání vystupovat extrémní nebo odlehle hodnoty. Je to dáno zákonem velkých čísel a v souvislosti s ním tím, že v územním celku, který je populačně absolutně silnější, se častěji vyskytnou všechny různé úrovně i složky příjmů nebo cenových faktorů. Díky tomu vykazují hodnoty výsledného indikátoru průměrného čistého peněžního příjmu na obyvatele nebo regionální cenové hladiny ve vyšších územních celcích nižší variabilitu, zatímco v nižších územních celcích lze obecně pozorovat výraznější meziregionální rozdíly. Tuto skutečnost dobře ilustruje také dvojice kartogramů (Mapa 5) na následující straně. Analýza, kterou znázorňuje, je postavena na myšlence, že hodnoty nominálních čistých peněžních příjmů by se pravděpodobně neměly skokově měnit napříč územím (pokud tomu nebrání morfologie území, chybějící dopravní infrastruktura nebo jiné překážky a pokud mají obce podobnou socioekonomickou strukturu).

Jinými slovy v sousedících nebo nepříliš vzdálených obcích (v tomto případě do 5 km) by se průměrné peněžní příjmy obvykle neměly výrazně lišit (např. nominální příjmy zvolené, tzv. centrální obce, by se měly pohybovat řekněme v intervalu ± 1 směrodatná odchylka kolem průměru okolních obcí). Mapa 5 ve své horní části ukazuje, že na úrovni základních územních jednotek, které jsou zejména ve venkovských oblastech poměrně řídko osídleny, existují výraznější rozdíly v čistých peněžních příjmech na obyvatele (častěji je tzv. centrální obec mimo stanovený interval ± 1 směrodatná odchylka

Mapa 5: Analýza regionálních rozdílů v nominálních čistých peněžních příjmech na úrovni obcí a SO ORP

Zdroj: vlastní

od průměru okolních obcí), zatímco na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností se tento jev vyskytuje méně často.

Vedle nižší variability může mít nízká populace ve velmi malých územích rovněž za následek tu skutečnost, že odlehle (tzn. extrémně vysoké nebo extrémně nízké) hodnoty nominálních čistých peněžních příjmů konkrétních jednotlivců mohou v málo osídlených malých územních jednotkách výrazně zkreslovat hodnotu průměrného čistého peněžního příjmu všech obyvatel daného území. Dochází tím k riziku chybné klasifikace celé populace daného území na základě vybočujících hodnot několika málo jednotlivců.

Právě z těchto důvodů se autoři této monografie rozhodli, že nebudou publikovat výsledky svého výzkumu pro území základních územních jednotek. Jako nejpodrobnější územní klasifikaci zvolili uvedené obce II. stupně, tedy správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem. Tato úroveň územního členění je dostatečně detailní, aby mohla poskytnout cenné informace a data i pro reprezentace krajů, místních akčních skupin nebo jiných nižších územně-správních celků, a současně zajišťuje dostatečnou datovou základnu pro každý SO POÚ a přináší tak relevantní a přiměřené spolehlivé výsledky. Zároveň je právě díky územní skladebnosti možné z úrovně SO POÚ agregovat data do kterékoli vyšší úrovně územního členění (SO ORP, NUTS3, NUTS2).

3.3 Rizika chybné interpretace výsledků

Během prezentace výsledků výzkumu odborníkům z nejrůznějších orgánů státní správy nebo samosprávy autoři často naráželi na další riziko související se správnou interpretací výsledků. Je třeba mít stále na paměti, že dostupnost zdrojových dat (zejm. pro jednotlivé složky příjmů) a poměrně striktní pravidla pro jejich poskytování s sebou nesou nutnost vyčíslit příjmové ukazatele vždy **průměrně** na jednoho obyvatele trvale bydlícího nebo trvale hlášeného na daném území, bez ohledu na jeho věk, vzdělání, ekonomickou aktivitu, pohlaví, společenský status apod. Výsledky neumožňují v konkrétním území sledovat individuální životní úroveň určitého jedince nebo sociální skupiny. Z výsledků prezentovaných v dalších kapitolách této monografie tedy nelze jednoznačně usuzovat na sociální situaci v daném regionu ani na úroveň nerovnosti v distribuci peněžních příjmů ve společnosti. K takovým závěrům by bylo nutné znát jednak příjmové rozložení v populaci dané oblasti, jednak spotřební zvyklosti specifických sociálních skupin (např. nezaměstnaní, důchodci, osoby samostatně výdělečně činné, nezletilé děti apod.). Podrobněji se touto problematikou zabývá například (Hearne, 2018) nebo (Hearne a de Ruyter, 2019).

S rozložením příjmu v obyvatelstvu České republiky ovšem souvisí také způsob interpretace ukazatele čistého nominálního peněžního příjmu na obyvatele v absolutní hodnotě, který autoři této monografie zvolili. Jedná se o kvartilové rozdělení populace, které se při zkoumání distribuce příjmů v populaci používá poměrně běžně (Eurostat, 2021). Kvartilové rozdělení znamená, že je celá populace seřazena od nejchudších k nejbohatším a rovnoměrně rozčleněna do čtyř stejně početných skupin (tzn. každý kvartil zastupuje čtvrtinu celkové populace). Hranice kvartilů pak určují interval příjmu, s nímž nakládá čtvrtina obyvatel.

Jak už bylo řečeno, přesnou distribuci příjmů není možné zejména v malých územních jednotkách zjistit, natož publikovat. Proto autoři využili údajů na úrovni základních územních jednotek (v nejpodrobnějším dostupném územním detailu) a hranice příjmových kvartilů stanovili tak, aby v prvním příjmovém kvartilu byly zařazeny obce s nejnižšími průměrnými nominálními čistými příjmy na obyvatele, které dohromady představují čtvrtinu populace Česka. Ve čtvrtém kvartilu jsou naopak

zařazeny ty obce a městské části, jejichž obyvatelstvo průměrně disponuje nejvyššími nominálními čistými příjmy na obyvatele a v součtu představují čtvrtinu populace Česka. Analogicky byly stanoveny příjmové hranice pro druhý a třetí kvartil. Takto určené příjmové hranice kvartilů pak byly použity i pro zařazení SO POÚ, SO ORP, NUTS3, NUTS2 a dalších území do konkrétního příjmového kvartilu. Tento přístup umožňuje jednoduchou interpretaci, snadné srovnání a také přehledné znázornění v kartogramu, je ovšem pochopitelně spojen se zjevným nedostatkem. Čím vyšší je úroveň územního členění, tím méně bude platit, že např. kraje (NUTS3) zařazené do konkrétního příjmového kvartilu reprezentují dohromady právě čtvrtinu populace České republiky.

Je proto třeba znovu zdůraznit, že spíše než k hodnocení jedné konkrétní obce nebo regionu jsou výsledky, které zde publikujeme, vhodným a relevantním nástrojem pro komparaci s okolními územními jednotkami, se situací vyššího územně-správního celku nebo pro analýzu vnitřní anatomie strukturálních disparit vyšších územně-správních celků s cílem lépe a účinněji zacílit jejich strategie regionálního rozvoje, resp. konkrétní hospodářskopolitická opatření. V současné době usilujeme o doplnění časové řady spolehlivými odhady i před rok 2017 (optimálně od roku 2013 nebo dokonce 2011), aby bylo možné posoudit rovněž vývojové trendy v jednotlivých lokalitách českého území a případně vyhodnotit dopady realizovaných opatření v rámci kohezní, sociální nebo regionální politiky. V tomto ohledu jsou výsledky realizovaného výzkumu cennými indikátory a mezi aktéry příslušných politik jsou vysoce žádané. Výsledky budou postupně doplňovány a aktualizovány jak ve veřejné databázi (<http://econlab.tul.cz/BigDataDatabase/index.php>) připravené pro jednodušší, ale stále interpretačně správný pohled na řešenou problematiku, tak ve formátu otevřených dat určených pro odbornou veřejnost a další analytické zpracování (<http://opendata.tul.cz/>).

4 Výsledky a jejich interpretace na území SO ORP a SO POÚ

Vzorový příklad, který je experimentálním ověřením certifikované metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) představené v předchozí kapitole, je zpracován především pro využití v rámci stávajících potřeb resortu MMR, konkrétně odboru regionální politiky, který výsledky projektu zařadil mezi indikátory monitorovací soustavy Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR21+). Metodické postupy byly ověřeny na aktuálních dostupných datech pro období 2017–2019. Cenové hladiny, kterým je věnována samostatná kapitola, jsou však odhadnuty v tříletých klouzavých průměrech již od roku 2011. Časová řada tříletých klouzavých průměrů obou indikátorů bude dále průběžně doplňována. Výsledky aplikace v předchozí kapitole uvedených metodických postupů vč. jejich interpretace jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

Jedná se zejména o:

- 1) Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel oblastí vymezených SO POÚ a SO ORP vyčíslené v absolutní hodnotě a v podobě prostorového indexu.
- 2) Regionální cenové hladiny v oblastech vymezených SO POÚ a SO ORP vyčíslené v podobě prostorového indexu.
- 3) Průměrné reálné (v regionální paritě kupní síly přepočtené) čisté peněžní příjmy obyvatel oblastí vymezených SO POÚ a SO ORP vyčíslené v podobě prostorového indexu.

Výsledky jsou uvedeny v tabulkové příloze na straně 123 a následujících, a vizualizovány pomocí kartogramů komentovaných v následujících kapitolách.

4.1 Průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální hodnotě

Přepočty jsou provedeny na územní úroveň SO POÚ, SO ORP, NUTS3 a NUTS2. Ověřené výsledky uplatnění metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) pro různé regionální úrovně jsou uvedeny v Tabulkové příloze (str. 123 až 148) a vizualizovány prostřednictvím kartogramů Mapa 6 až Mapa 11. Výsledky jsou vyjádřeny ve formě příslušnosti k příjmovému kvartilu, přičemž:

- **1. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s nejnižším průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, tzn. **do 186 000 Kč za rok**.
- **2. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, **od 186 000 Kč do 201 200 Kč za rok**.
- **3. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, **od 201 200 Kč do 221 400 Kč za rok**.
- **4. kvartil** reprezentuje 25 % obyvatel ČR žijících v obcích s nejvyšším průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele, tzn. **nad 221 400 Kč za rok**.

Průměrné čisté peněžní příjmy na obyvatele v nominální hodnotě jsou rovněž vyjádřeny prostřednictvím multilaterálního tranzitivního indexu – indexu nominálních čistých peněžních příjmů na obyvatele.

Analýza na vyšších úrovních členění území České republiky nepřináší překvapivé závěry. Na úrovni regionů soudržnosti (NUTS2) a krajů (NUTS3) jsou základní příjmové ukazatele dostupné ve statistikách regionálních účtů Českého statistického úřadu (ČSÚ, 2021c) a metody jejich vyčíslení jsou v územní dimenzi NUTS2 a NUTS3 dostatečně reprezentativní. Výsledky výzkumu realizovaného v rámci projektu TL01000303 „Využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+“ tak na úrovni

krajů a regionů soudržnosti poslouží spíše k referenčním účelům a pro správnou ilustraci metodických rozdílů ve vyčíslovaných indikátorech (viz též kapitolu 2.1.1 na straně 25).

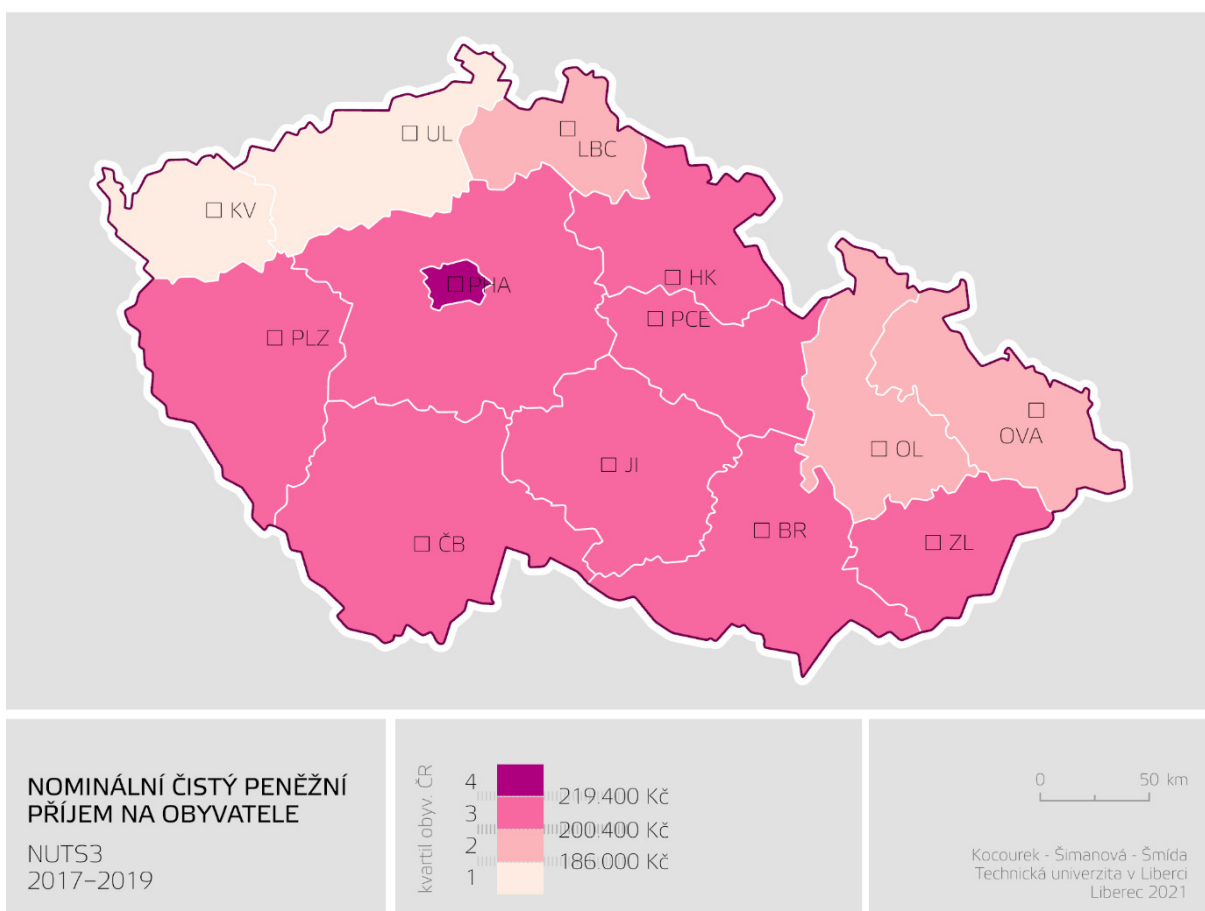
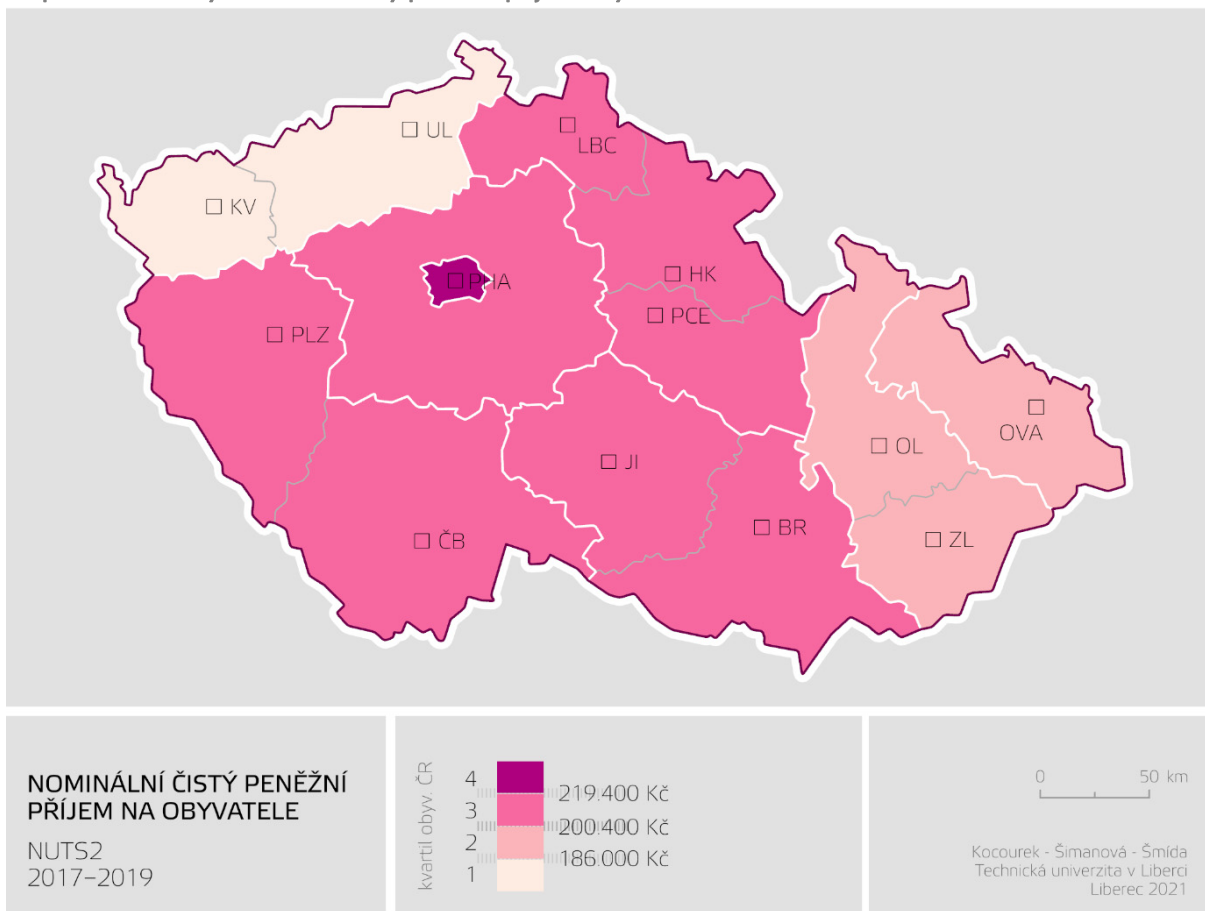
Vzhledem k tomu, že hranice příjmových kvartilů byly stanoveny na základě nejdetailnějšího územního členění (na základě hodnot vyčíslených pro základní územní jednotky České republiky), nelze přirozeně předpokládat, že by kvartilové hranice konzistentně reprezentovaly čtvrtiny obyvatel České republiky i na úrovni vyšších územně správních celků (např. právě NUTS2 nebo NUTS3). To je dobře patrné na horním kartogramu, který ukazuje Mapa 6. Nejvyšší příjmový kvartil tu představuje pouze Praha, nejnižší pak Ústecký a Karlovarský kraj, resp. region soudržnosti Severozápad. Do nejvyššího kvartilu tak při členění podle NUTS2 spadá cca 1,232 mil. obyvatel, do nejnižšího příjmového kvartilu pak 1,146 obyvatel České republiky. Druhý nejvyšší příjmový kvartil přitom reprezentuje nadpoloviční většinu (5,864 mil.) obyvatel. Kvartilové rozdělení zde dobře poslouží k základní orientaci o výši příjmu v daném regionu a pro posouzení vnitřní příjmové struktury obyvatel jeho území při meziregionální komparaci. Proto byly ostatně kvartilové hranice příjmů zachovány napříč všemi územními klasifikacemi. Nelze ale tvrdit, že na každé územní úrovni reprezentují příjmové kvartily právě čtvrtinu populace České republiky a se zmenšujícím se detailem územního členění bude mít tato nepřesnost pravděpodobně tendenci narůstat.

Lépe v této souvislosti ilustruje realizované výsledky index nominálního čistého peněžního příjmu (Mapa 7). Praha, Středočeský a Plzeňský kraj vykazují výsledné hodnoty indexu nad průměrem České republiky (vyšší než 1,00), zatímco všechny ostatní kraje dosahují podprůměrných hodnot (nižší než 1,00). Ani nadprůměrná výše indexu v případě Plzeňského kraje ale nedokáže vyzdvihnout region soudržnosti Jihozápad nad průměr zbytku České republiky. Podobně také Zlínský kraj (který dosahuje hodnoty 0,973 a spadá také do druhého nejvyššího příjmového kvartilu) nemá dostatečnou sílu vylepšit pozici Olomouckého kraje (s indexem 0,918, který se umísťuje ve druhém nejnižším příjmovém kvartilu) a celý region soudržnosti Střední Morava s hodnotou 0,945 proto zůstává – byť těsně – pod hranicí 0,950 zvolenou jako horní mez nejnižšího příjmového intervalu (a také ve druhém nejnižším příjmovém kvartilu).

Z hlediska vnitřní struktury se jako zajímavý jeví region soudržnosti Severovýchod tvořený Libereckým, Královéhradeckým a Pardubickým krajem. S 1,527 mil. obyvatel dohromady představují po NUTS2 Jihovýchod druhý populačně nejsilnější region soudržnosti České republiky. Všechny tři kraje dosahují podprůměrné hodnoty indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele, pohybují se v rozmezí 0,959 pro Liberecký kraj a 0,993 pro Pardubický. Na příjmové rozdíly uvnitř regionu soudržnosti Severovýchod zde ukazuje spíše kvartilové rozdělení, kde Liberecký kraj – pravděpodobně zejména díky Tanvaldsku, Frýdlantskému výběžku, Českolipsku a bývalému vojenském újezdu Ralsko – jako jediný spadá do druhého nejnižšího příjmového kvartilu (srovnej spodní části kartogramů – Mapa 6 a Mapa 7). Naproti tomu Královéhradecký i Pardubický kraj jsou reprezentanty třetího příjmového kvartilu.

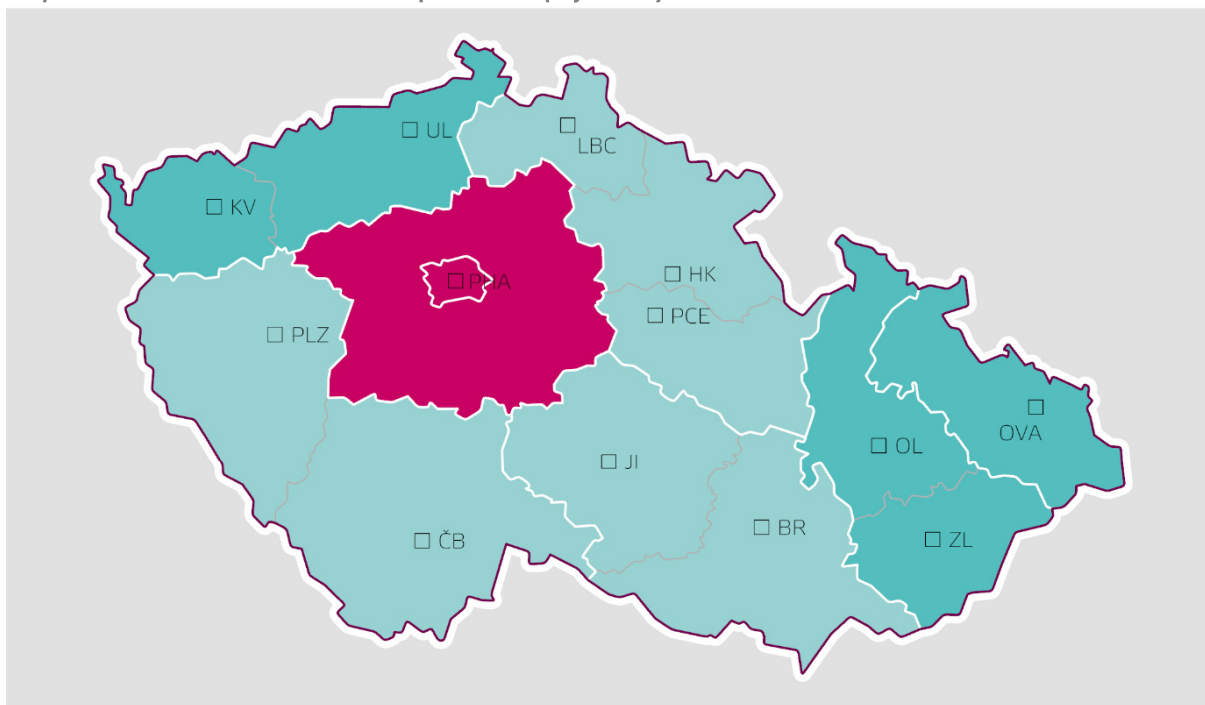
Rozdíl mezi NUTS2 s nejvyšší (Praha 1,315) a nejnižší (Moravskoslezsko 0,910) hodnotou indexu nominálního čistého peněžního příjmu je 40,5 procentního bodu. Lze říci, že průměrný obyvatel Prahy má roční nominální čistý peněžní příjem o 44,5 % vyšší než průměrný obyvatel Moravskoslezska ($1,315/0,910 = 1,445$). Podobně lze interpretovat také hodnoty zaznamenané na úrovni krajů. Vzhledem k tomu, že jak Praha, tak také Moravskoslezský kraj současně představují NUTS2 i NUTS3, je rozdíl mezi extrémy na krajské úrovni i na úrovni regionů soudržnosti totožný.

Mapa 6: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel NUTS2 a NUTS3

Zdroj: vlastní

Mapa 7: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel NUTS2 a NUTS3

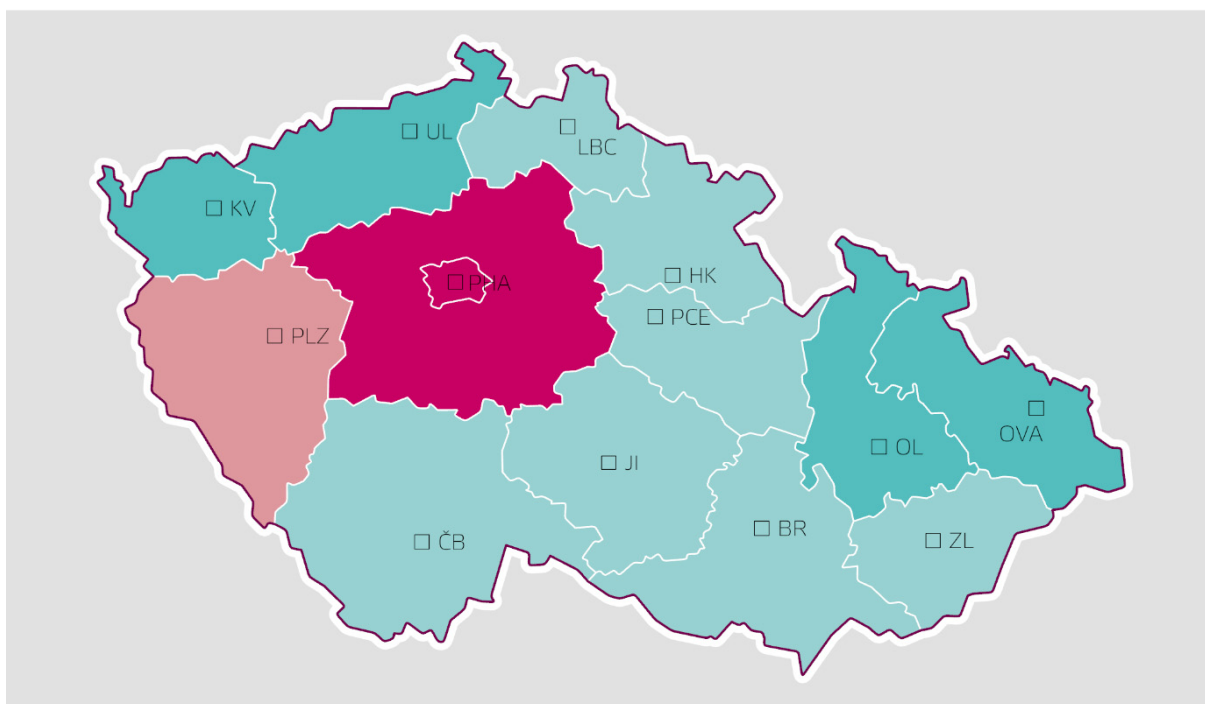
**INDEX NOMINÁLNÍHO
ČISTÉHO PENĚŽNÍHO PŘÍJMU**

NUTS2
2017–2019

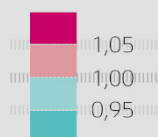
0 50 km

Kocourek - Šímanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

**INDEX NOMINÁLNÍHO
ČISTÉHO PENĚŽNÍHO PŘÍJMU**

NUTS3
2017–2019

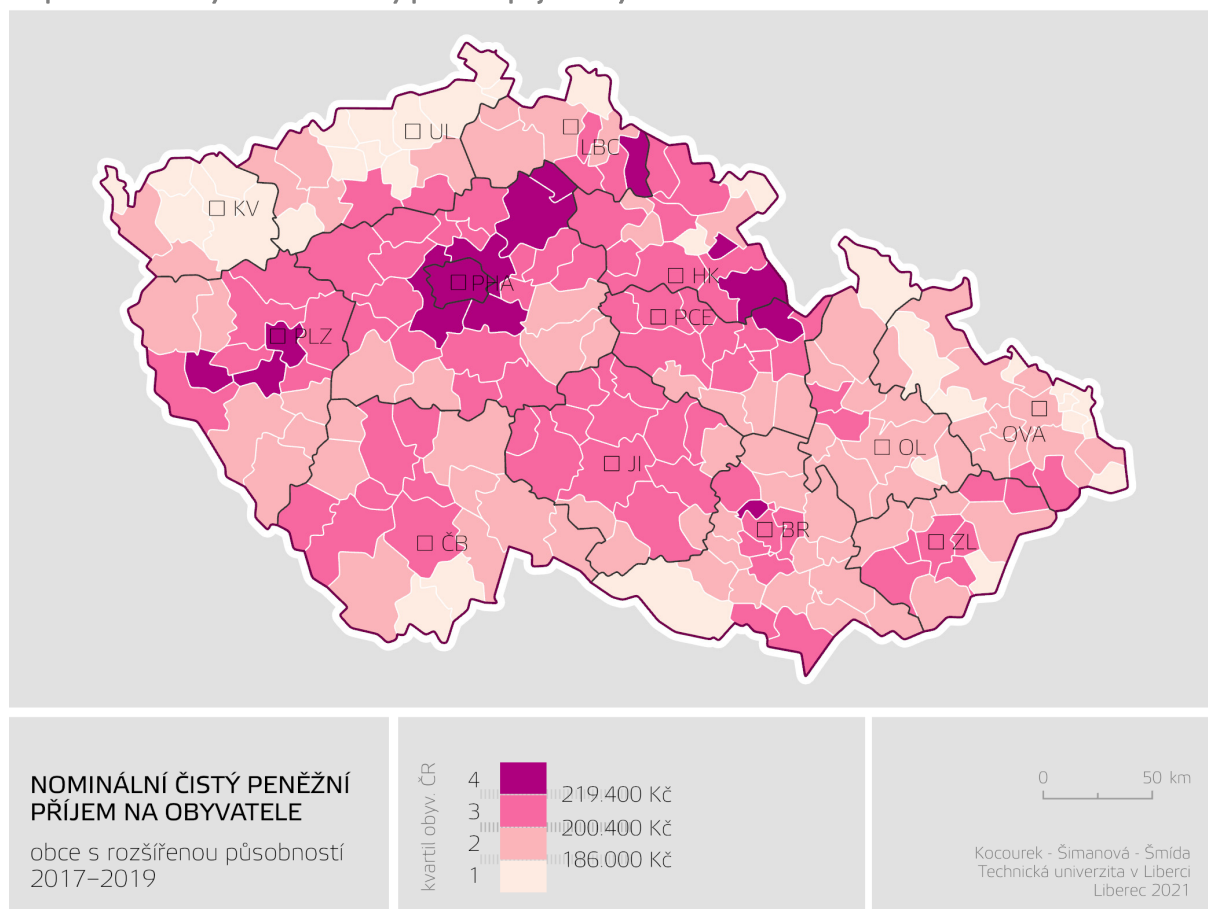
0 50 km

Kocourek - Šímanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

Zdroj: vlastní

Při pohledu na území Česka členěné do správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Mapa 8) je patrná značná příjmová „gravitační síla“ pražského centra. Jedinými dvěma regiony soudržnosti, ve kterých není ani jediný SO ORP zařazený do nejnižšího příjmového kvartilu (tzn. s průměrným nominálním čistým peněžním příjmem na obyvatele do 186 000 Kč ročně v průměru let 2017–2019), je NUTS2 Praha a Střední Čechy. Ve Středních Čechách spadá do nejvyššího (čtvrtého) příjmového kvartilu 5 z 26 SO ORP s třetinovým podílem na populaci tohoto regionu soudržnosti. Bezmála polovina obyvatel tohoto NUTS2 žije v 16 SO ORP ve třetím příjmovém kvartilu. Naopak regiony soudržnosti, ve kterých nedosáhl průměrný čistý peněžní příjem v žádném SO ORP nejvyššího kvartilu, jsou Severozápad, Střední Morava a Moravskoslezsko. Zatímco v NUTS2 Severozápad spadá 15 z 23 SO ORP (v nichž žijí více než dvě třetiny obyvatel tohoto regionu soudržnosti) do prvního, tzn. nejnižšího příjmového kvartilu, v NUTS2 Střední Morava a NUTS2 Moravskoslezsko je alespoň polovina jejich SO ORP ve druhém příjmovém kvartilu (který tak reprezentuje přes tři pětiny jejich populace). Zbývající tři regiony soudržnosti, Severovýchod, Jihovýchod a Jihozápad, mají na svých územích v úrovni členění podle SO ORP zastoupeny všechny příjmové kvartily, v NUTS2 Severovýchod a Jihovýchod je nadpoloviční většina jejich populace hlášena v SO ORP s třetím nejvyšším příjmovým kvartilem (v NUTS2 Severovýchod je to 21 ze 40 SO ORP, v NUTS2 Jihovýchod 17 ze 36 SO ORP). NUTS2 Jihozápad tak představuje (společně s NUTS2 Střední Čechy) jediný region soudržnosti, kde ani jeden příjmový kvartil nezahrnuje nadpoloviční většinu všech obyvatel SO ORP celého regionu.

Mapa 8: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel SO ORP

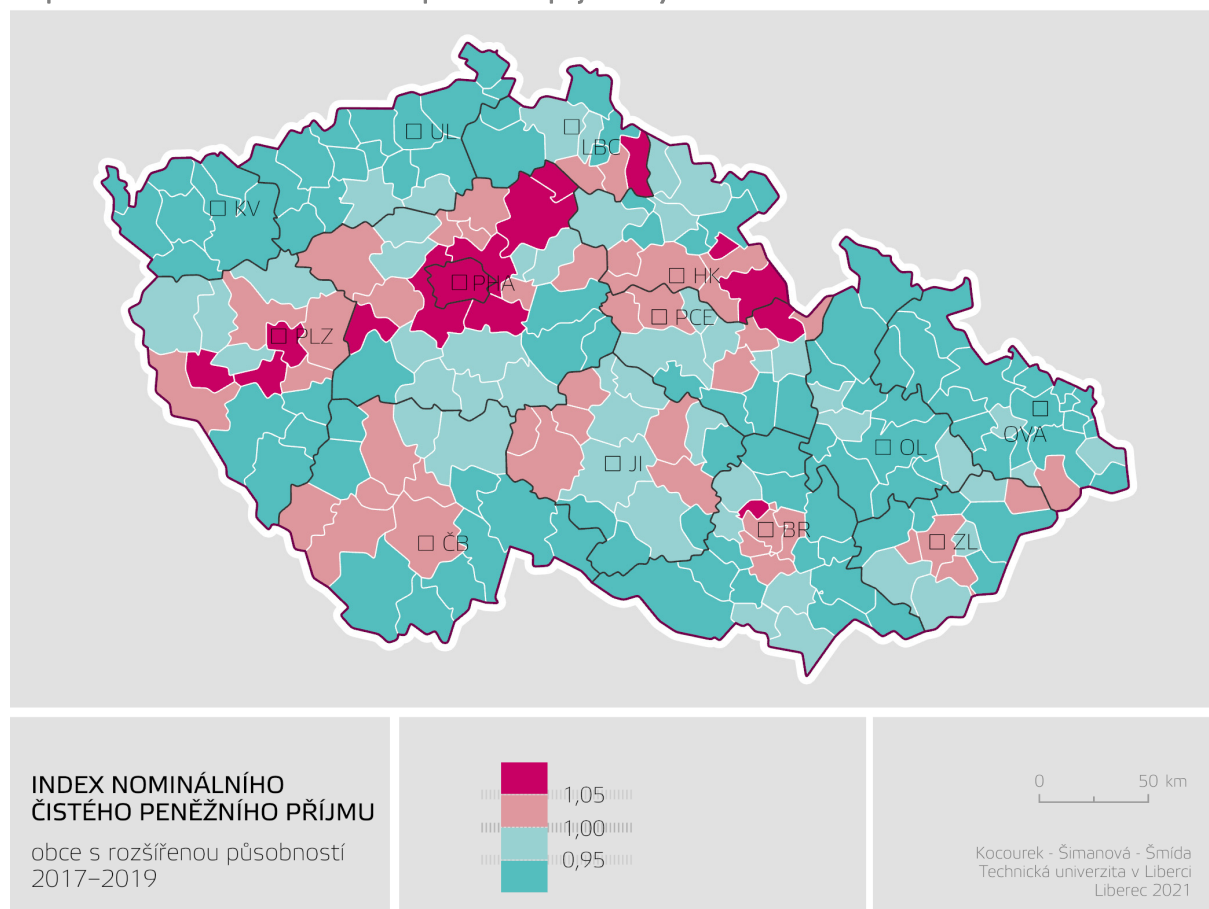

Zdroj: vlastní

Mírně odlišnou perspektivu oproti „mediánovému“ pojetí příjmových kvartilů nabízí index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele, který porovnává situaci průměrného obyvatele konkrétního SO ORP s průměrným obyvatelem zbytku České republiky a je pro jednoduchost klasifikován do čtyř intervalů s hranicí ± 5 procentních bodů kolem celorepublikového průměru. Z pohledu tohoto indexu patří NUTS2 Střední Čechy společně s NUTS2 Severovýchod, NUTS2 Jihovýchod a NUTS2 Jihozápad k regionům soudržnosti, ve kterých je na úrovni SO ORP zastoupen každý ze čtyř příjmových intervalů. Jinak je tomu v Moravskoslezsku a na Střední Moravě, kde se nenachází ani jeden SO ORP s indexem nominálního čistého peněžního příjmu vyšším než 1,05, a NUTS2 Severozápad nevykazuje žádné SO ORP s hodnotou indexu vyšší než 1,00. V tomto regionu soudržnosti nedosahuje index ani hodnoty 0,95 u 21 z celkového počtu 23 SO ORP (což odpovídá 93,25 % obyvatel NUTS2 Severozápad).

Největší rozdíl mezi maximální a minimální hodnotou indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele SO ORP je možná poněkud překvapivě registrován v NUTS2 Severovýchod, který zahrnuje Pardubický, Královéhradecký a Liberecký kraj. Je to dáno silnými příjmovými disparitami v Libereckém kraji, neboť na jedné straně SO ORP Jilemnice dosahuje průměrného nominálního příjmu 15,8 % nad úrovní zbytku republiky, zatímco SO ORP Frýdlant se nachází 20,5 % pod úrovní zbytku republiky. Jediným dalším regionem soudržnosti, jehož extrémy na úrovni SO ORP od sebe dělí více než třicet procentních bodů, je NUTS2 Střední Čechy (minimum drží SO ORP Čáslav s hodnotou 0,905 a maximum SO ORP Černošice s 1,212).

Mapa 9: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel SO ORP

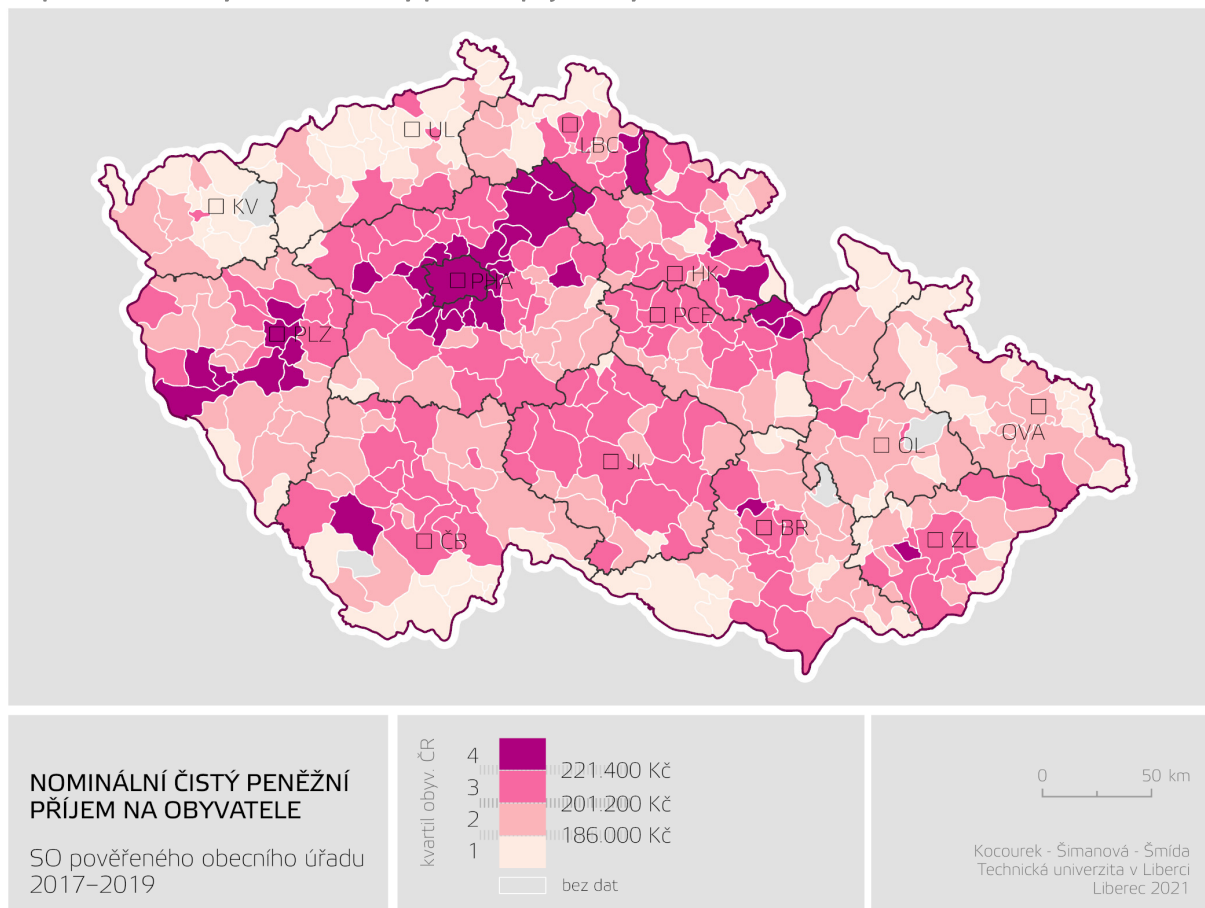

Zdroj: vlastní

Z hlediska zastoupení jednotlivých SO POÚ ve stanovených příjmových kvartilech lze konstatovat, že 75 (z celkového počtu 389) SO POÚ, které byly zařazeny do prvního příjmového kvartilu, reprezentuje jen 12,47 % populace ČR. Ve druhém příjmovém kvartilu se jich nachází 164 (a představují 36,74 % obyvatel Česka), ve třetím příjmovém kvartilu najdeme 116 SO POÚ a 31,62 % populace České republiky a v nejvyšším, čtvrtém příjmovém kvartilu se nachází 34 správních obvodů pověřených obecních úřadů s 19,17 % obyvatel Česka. Za pozornost stojí skutečnost, že do prvních dvou kvartilů i při členění území Česka na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem spadá téměř přesně polovina obyvatel (49,21 %).

Právě polovina krajů České republiky má alespoň jednu obec II. stupně (SO POÚ) v každém příjmovém kvartilu. Výjimku v tomto ohledu představuje Hlavní město Praha, což je pochopitelně dáno administrativní výjimečností metropole. Ze standardních krajů je dále výjimkou Pardubický kraj, který sestává z SO POÚ ve druhém a třetím kvartilu a zahrnuje také jeden SO POÚ v nejvyšším, čtvrtém kvartilu (Žamberk), ale nenachází se v něm SO ORP v nejnižším příjmovém kvartilu. Naopak v Jihočeském, Karlovarském, Moravskoslezském, Olomouckém, Ústeckém a Zlínském kraji není v členění podle SO POÚ zastoupen žádný správní obvod v nejvyšším příjmovém kvartilu.

Mapa 10: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel SO POÚ

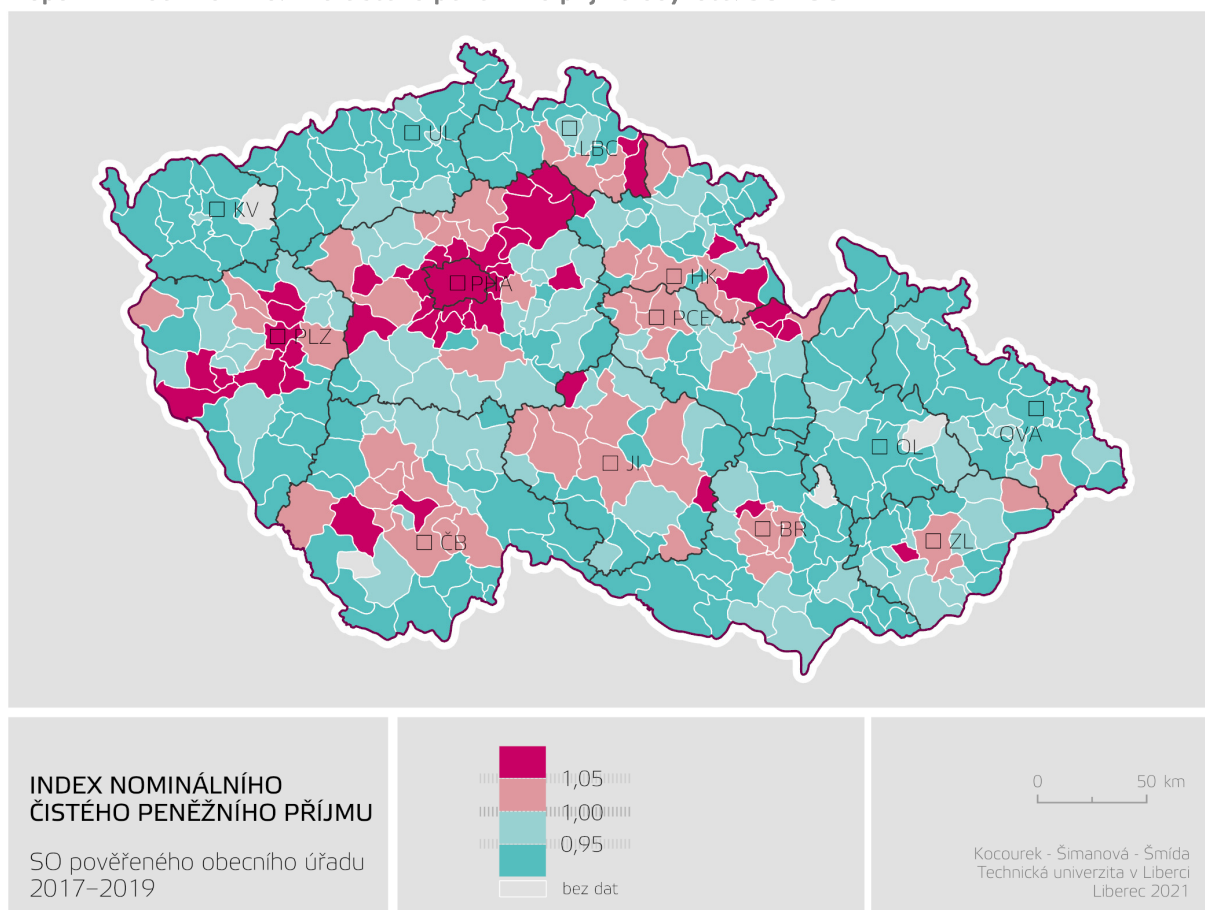

Zdroj: vlastní

Poněkud odlišně vyznívá situace při rozdělení SO POÚ podle indexu čistého nominálního peněžního příjmu. Zde byly hranice intervalů pro kartografické zobrazení nastaveny tak, aby je bylo možno dále přiměřeně aplikovat také na regionální cenové hladiny a na index reálného čistého peněžního příjmu, neboť právě tato srovnání mají největší přidanou hodnotu a dávají nejzajímavější závěry.

V intervalu do 0,95 se v rámci celé České republiky nachází 197 z celkového počtu 389 SO POÚ a reprezentují 41,05 % celé české populace. Do intervalu od 0,95 do 1,00 patří 92 SO POÚ, které obývá 19,55 % populace ČR, dohromady tedy pod průměr České republiky spadá 289 SO POÚ s 60,60 % obyvatel České republiky. Obce II. stupně, jejichž obyvatelstvo průměrně inkasuje nominální čistý peněžní příjem maximálně o 5 % vyšší, než je průměr České republiky, představují skupinu 60 SO POÚ a 18,70 % obyvatel Česka a zbývajících 20,70 % populace ČR je trvale hlášeno ve 40 SO POÚ, které spadají do intervalu nad 1,05.

Mapa 11: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel SO POÚ

Zdroj: vlastní

Z pohledu anatomie krajů České republiky pak lze situaci rovněž vyhodnotit podle indexu nominálních čistých peněžních příjmů obyvatel SO POÚ poněkud odlišně než podle jednoduchého kvartilového rozdělení. Jednak lze říci, že na území většiny krajů se nacházejí SO POÚ ve všech čtyřech zvolených intervalech. Výjimkou je v tomto ohledu Karlovarský, Olomoucký a Ústecký kraj, kde všechny SO POÚ vykazují v indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele hodnotu pod průměrem České republiky. Podobně (s výjimkou jediného SO POÚ) je na tom ovšem rovněž Moravskoslezský kraj. Není velkým překvapením, že Karlovarský kraj vykazuje ze všech krajů České republiky nejmenší rozdíly mezi minimální (Žlutice) a maximální (Loket) hodnotou indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele SO POÚ (tento rozdíl činí 17,37 procentního bodu). Jako pozoruhodný se ale jeví výsledek Pardubického kraje, kde rozdíl mezi minimálním (Moravská Třebová) a maximálním (Žamberk) indexem nominálního čistého peněžního příjmu dosahuje jen 18,42 procentního bodu. Naopak největší rozdíly uvnitř jednoho kraje vykazuje index nominálních čistých peněžních příjmů ve Středočeském kraji (rozdíl mezi Jesenicí u Rakovníka a Jesenicí u Prahy je 45,48

procentního bodu) a dále v Libereckém kraji (kde rozdíl mezi Novým Městem pod Smrkem a Rokytnicí nad Jizerou dosahuje 41,03 procentního bodu). Výrazná polarizace nominálních čistých peněžních příjmů ale panuje i v Plzeňském kraji (rozdíl mezi Nýrskem a Staňkovem je 35,97 procentního bodu) a v Královéhradeckém kraji (rozdíl mezi Teplicemi nad Metují a Sobotkou jsou 34,57 procentního bodu). V ostatních krajích se tyto rozdíly pohybují mezi dvaceti a třiceti procentními body.

Za pozoruhodnou lze považovat existenci výrazných zázemí v SO POÚ přilehlých ke krajským metropolím, zejména v případě Prahy a Středočeského kraje, Plzně, Hradce Králové a Pardubic, Jihlavy, Brna, Zlína, Českých Budějovic a v jihozápadním směru také v případě Liberce. Naopak Olomouc, Ostrava, Karlovy Vary nebo Ústí nad Labem podobně výrazná satelitní ekonomicky silná zázemí zatím nemají.

4.1.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ

Hodnota nominálního čistého peněžního příjmu představuje veškeré čisté peněžní příjmy přepočtené na jednoho obyvatele s trvalým bydlištěm v příslušném území za rok. Pro snadnější interpretaci a srovnání jednotlivých území napříč Českou republikou byly z absolutních hodnot vypočítány multilaterální tranzitivní indexy, které porovnávají průměrný čistý peněžní příjem každého obyvatele příslušného území s průměrným čistým peněžním příjmem každého obyvatele ve zbytku České republiky. Takto konstruovaný index umožňuje porovnávat každou územní jednotku s jakoukoli jinou územní jednotkou, tzn. nejen v daném členění území České republiky, ale i např. hodnotu z úrovně SO ORP s hodnotou v NUTS3 nebo NUTS2 apod. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že nominální čistý peněžní příjem obyvatele daného území je vyšší než ve zbytku České republiky. Např. nominální čistý peněžní příjem v Praze je o 31,5 % vyšší než ve zbytku ČR. Hodnoty indexu nižší než 1,00 ukazují, že nominální čistý peněžní příjem obyvatele daného území je nižší než ve zbytku České republiky. Např. nominální čistý peněžní příjem v SO ORP Bílina je o 23,3 % nižší než ve zbytku ČR. Lze tedy říci, že průměrné nominální čisté peněžní příjmy na obyvatele jsou v Praze o 71,4 % vyšší než v Bílině ($1,315/0,767=1,714$).

Tab. 8: Popisná statistika výsledků

nominální čistý peněžní příjem na obyvatele					
kód území	minimum		maximum		variační koeficient
NUTS2	183 739 Kč	Severozápad	272 539 Kč	Praha	12,4 %
NUTS3	179 822 Kč	Karlovarský kraj	272 539 Kč	Hlavní město Praha	10,4 %
SO ORP	159 021 Kč	Bílina	272 539 Kč	Praha	7,9 %
SO POÚ	155 131 Kč	Vyšší Brod	278 431 Kč	Jesenice (u Prahy)	9,3 %
MAS	164 763 Kč	MAS Frýdlantsko, z.s.	299 822 Kč	MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	8,4 %
ITI	175 751 Kč	Karlovarská aglomerace	253 213 Kč	Pražská metropolitní oblast	10,5 %

index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele					
kód území	minimum		Maximum		variační koeficient
NUTS2	0,885	Severozápad	1,315	Praha	12,4 %
NUTS3	0,866	Karlovarský kraj	1,315	Hlavní město Praha	10,4 %
SO ORP	0,767	Bílina	1,315	Praha	7,9 %
SO POÚ	0,749	Vyšší Brod	1,344	Jesenice (u Prahy)	9,3 %
MAS	0,791	MAS Frýdlantsko, z.s.	1,439	MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	8,4 %
ITI	0,846	Karlovarská aglomerace	1,219	Pražská metropolitní oblast	10,5 %

Zdroj: vlastní

Variační koeficient uvedený v tabulce zachycuje variabilitu (měnlivost) výsledků podle jednotlivých úrovní členění území ČR. Jedná se o podíl směrodatné odchylky a průměru.

4.2 Index regionální cenové hladiny na území SO ORP a SO POÚ

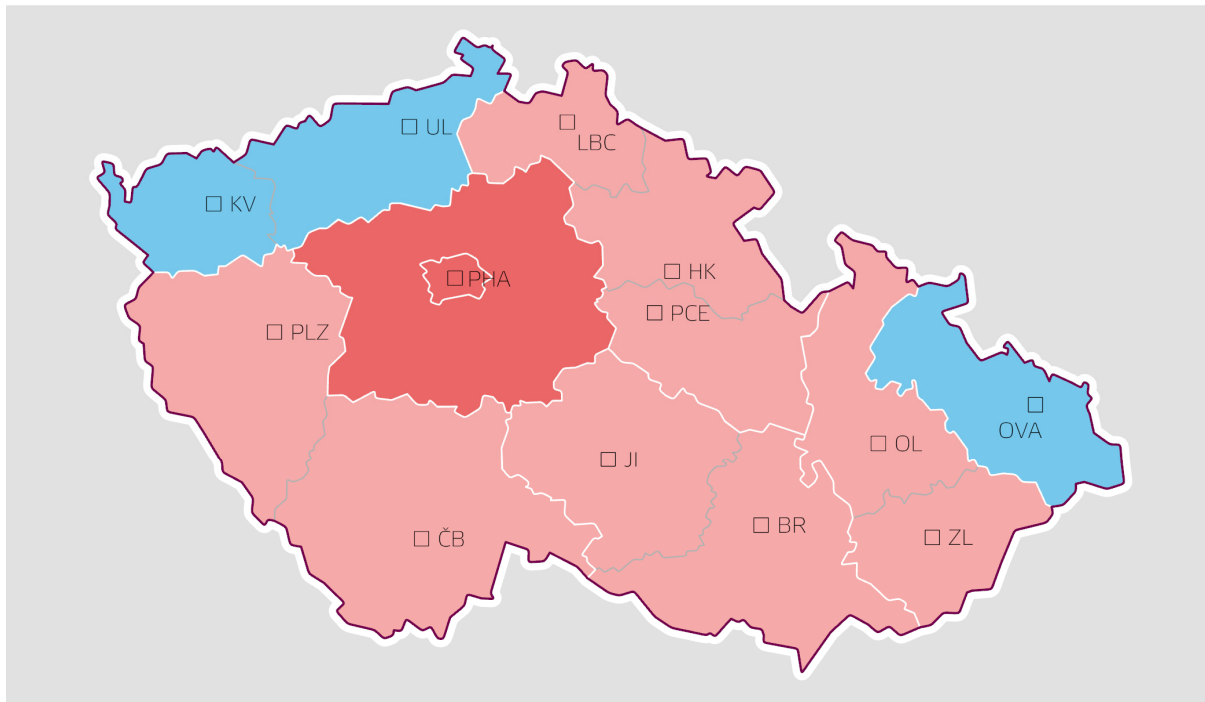
Regionální cenové hladiny zachycují výši nákladů průměrné domácnosti na život v daném regionu. Metodika odhadu regionálních cenových hladin a výdajových vah spotřebních košů v okresech (LAU1) založená na metodách využívaných v rámci mezinárodního srovnávacího programu Eurostat-OECD (Eurostat, 2012) byla certifikována Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky v prosinci 2015 (Kraft, Kocourek, Šimanová a Rozkovec, 2015). Její využití v praxi následně podrobně popsal v článku Kocourek et al. (2016). V rámci metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) byl původní koncept rozšířen o regresní model panelových dat, který umožňuje v rámci jednotlivých výdajových skupin CZ COICOP spolehlivě regionalizovat cenové hladiny zatím dostupné na úrovni LAU1 na nižší úrovně územního členění, pro které jsou k dispozici údaje o jednotlivých regresorech.

Výsledky aplikace metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) jsou uvedeny v Tabulkové příloze (str. 123 až 148) a vizualizovány prostřednictvím kartogramů (Mapa 12 až Mapa 18), a to jak pro celkový index regionální cenové hladiny, tak pro vybrané dva nejvýznamnější výdajové oddíly, které se na spotřebním koši domácností podílejí v úhrnu více než 45 %. Jsou jimi: CZ COICOP 01 (potraviny a nealkoholické nápoje) a CZ COICOP 04 (bydlení, voda, energie, paliva). Výsledky jsou prezentovány ve tříletých klouzavých průměrech, přičemž s ohledem na referenční období průměrných nominálních čistých peněžních příjmů (klouzavý průměr let 2017–2019) byl použit také klouzavý průměr cenových hladin z období 2017–2019. Výsledný index je multilaterální a tranzitivní. Interpretace výsledků je uvedena na vybraných příkladech SO POÚ a SO ORP a pro kompletní orientaci také na úrovni krajů (NUTS3) a regionů soudržnosti (NUTS2).

Z pohledu regionů soudržnosti a krajů přináší index regionální cenové hladiny celkem očekávatelné závěry srovnatelné např. s Musil a kol. (2012) nebo Čadil a kol. (2014). K regionům s nižší celkovou spotřebitelskou cenovou hladinou patří Severozápad a Moravskoslezsko, naopak k regionům výrazně nad průměrem České republiky patří Praha a Střední Čechy. Jediným regionem soudržnosti, jehož kraje nebyly z hlediska regionální cenové hladiny zařazeny do stejného intervalu, patří Jihovýchod, kde Kraj Vysočina (s indexem regionální cenové hladiny 0,988) skončil pod průměrem zbytku ČR, zatímco Jihomoravský kraj (1,047) nad průměrem zbytku Česka. Ekonomická síla Jihomoravského kraje (měřená jeho podílem na celkových spotřebních výdajích všech obyvatel České republiky) a také hodnota indexu regionální cenové hladiny blížící se horní hranici pětiprocentního intervalu jsou důvody, které region soudržnosti Jihovýchod jako celek přenesly nad průměr zbytku České republiky (viz též Mapa 12 nahoře a dole). Podobný efekt lze v NUTS2 Jihovýchod sledovat i na dílčích regionálních cenových indexech pro potraviny a nealkoholické nápoje (Mapa 13) i pro bydlení, vodu a energii (Mapa 14).

Mapa 13 naznačuje, že výdajový oddíl CZ COICOP 01 (potraviny a nealkoholické nápoje) vykazuje napříč územím republiky jen poměrně malé cenové rozdíly (což ostatně potvrzují také horní části kartogramů Mapa 16 a Mapa 18 na dalších stranách). Nejvyšší ceny potravin a nealkoholických nápojů jsou obvyklé ve Středních Čechách, resp. Středočeském kraji (2,5 procentního bodu nad průměrem zbytku republiky), nejnižší pak v Moravskoslezsku, resp. v Moravskoslezském kraji (2,3 procentního bodu pod průměrem). Podstatně větší cenový diferencál lze zaznamenat u výdajového oddílu CZ COICOP 04 (bydlení, voda, energie), kde představuje rozdíl mezi nejdražším (Hlavní město Praha) a nejlevnějším (Ústeckým) krajem více než 64 procentních bodů. Lze tedy říci, že náklady na bydlení průměrného obyvatele v Praze jsou bezmála o 70 % vyšší než náklady na bydlení průměrného obyvatele v Ústeckém kraji ($1,561/0,920 = 1,697$).

Mapa 12: Index regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3

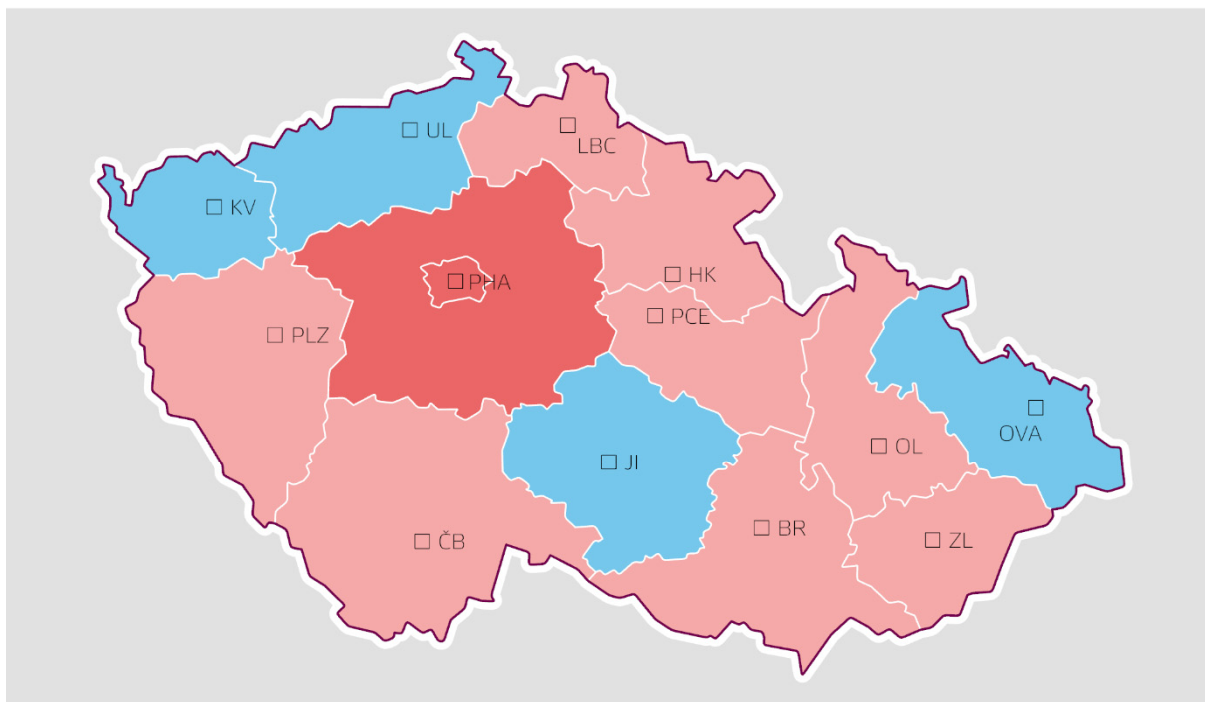
INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ HLADINY

NUTS2
2017-2019

0 50 km

Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ HLADINY

NUTS3
2017-2019

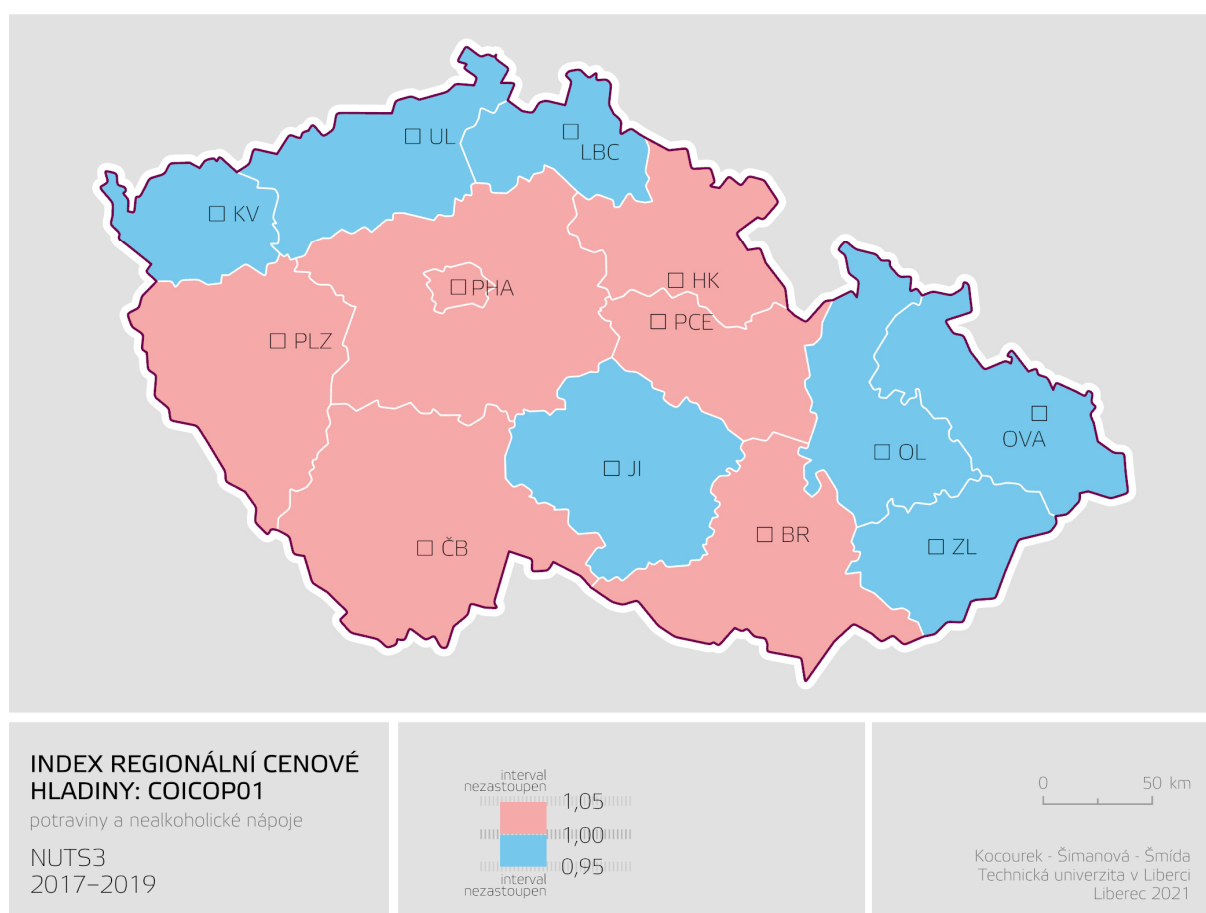
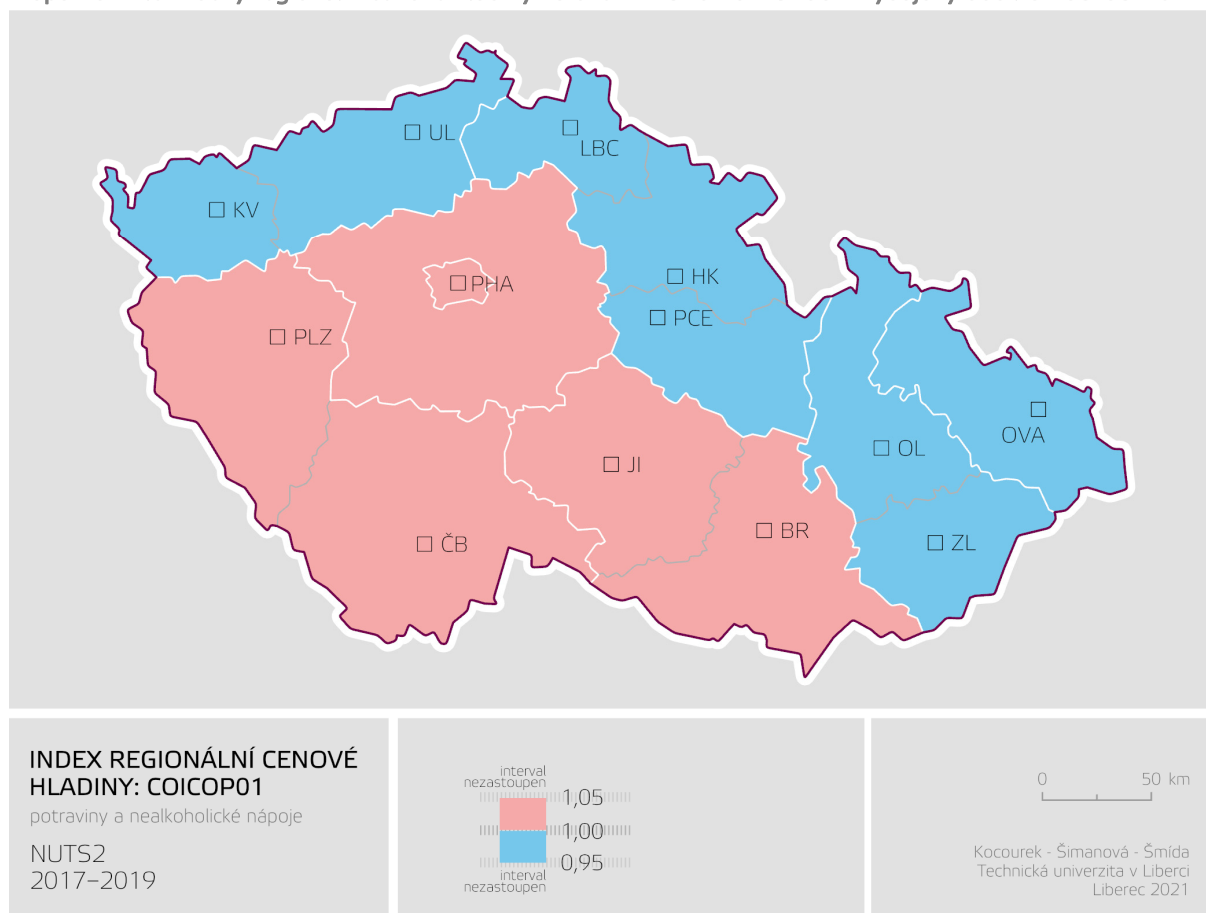

0 50 km

Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

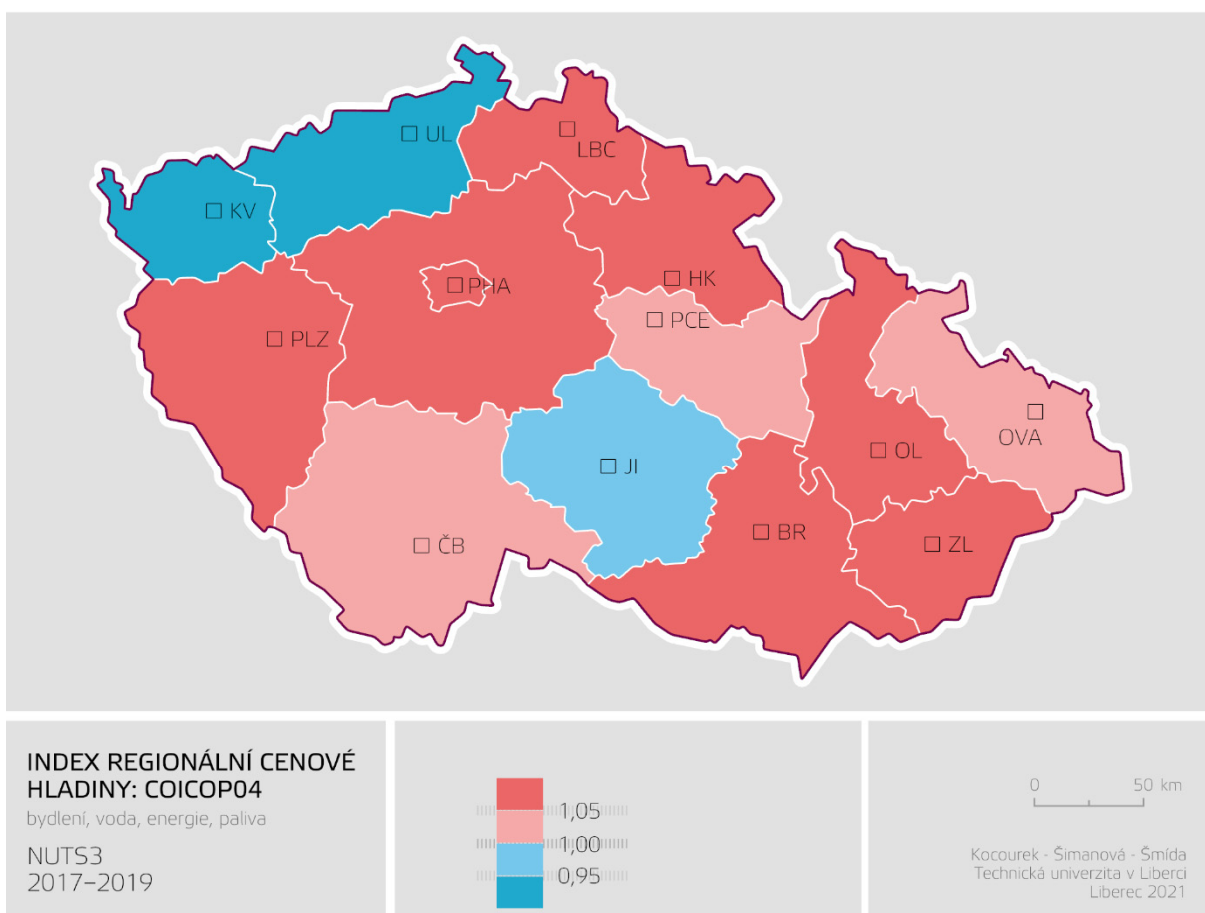
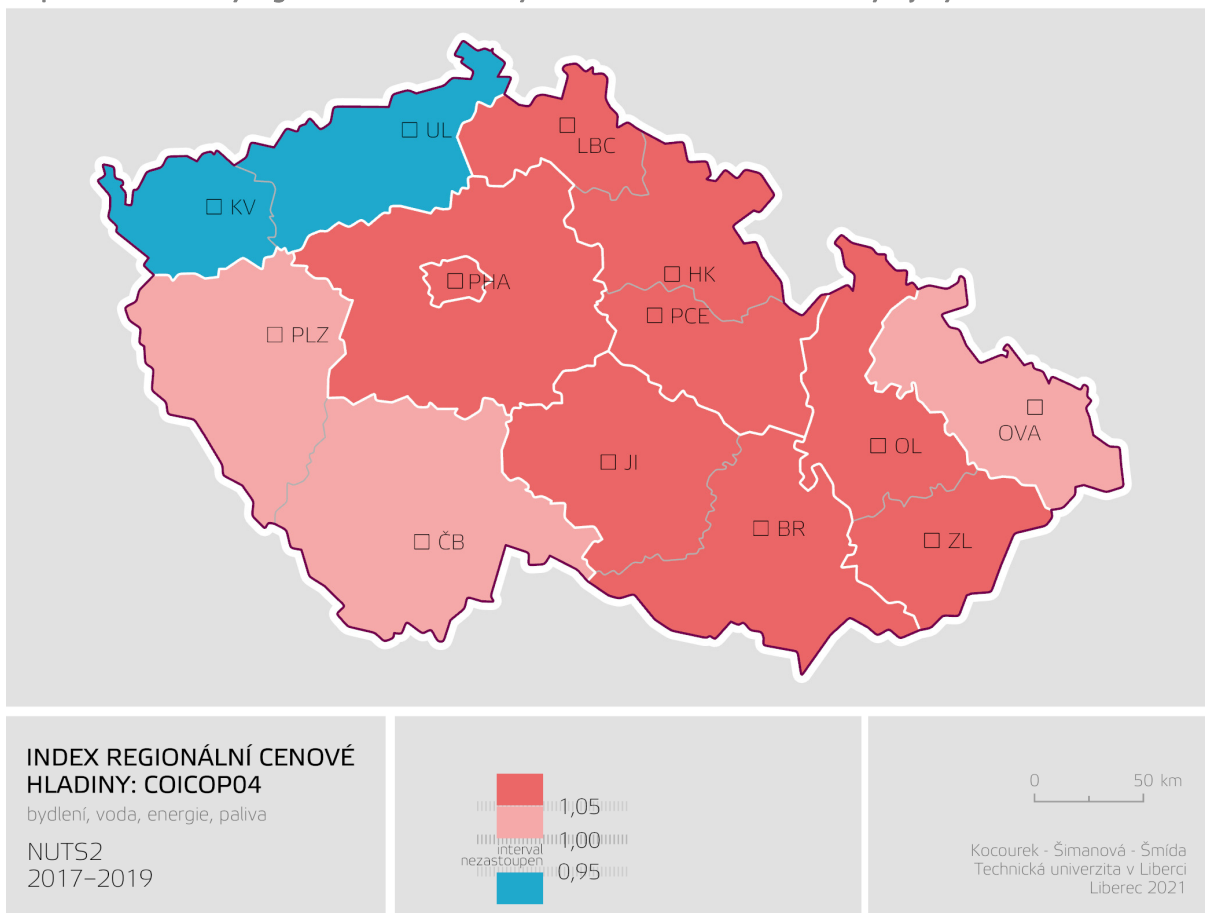
Zdroj: vlastní

Mapa 13: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3 – výdajový oddíl CZ COICOP 01

Zdroj: vlastní

Mapa 14: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území NUTS2 a NUTS3 – výdajový oddíl CZ COICOP 04

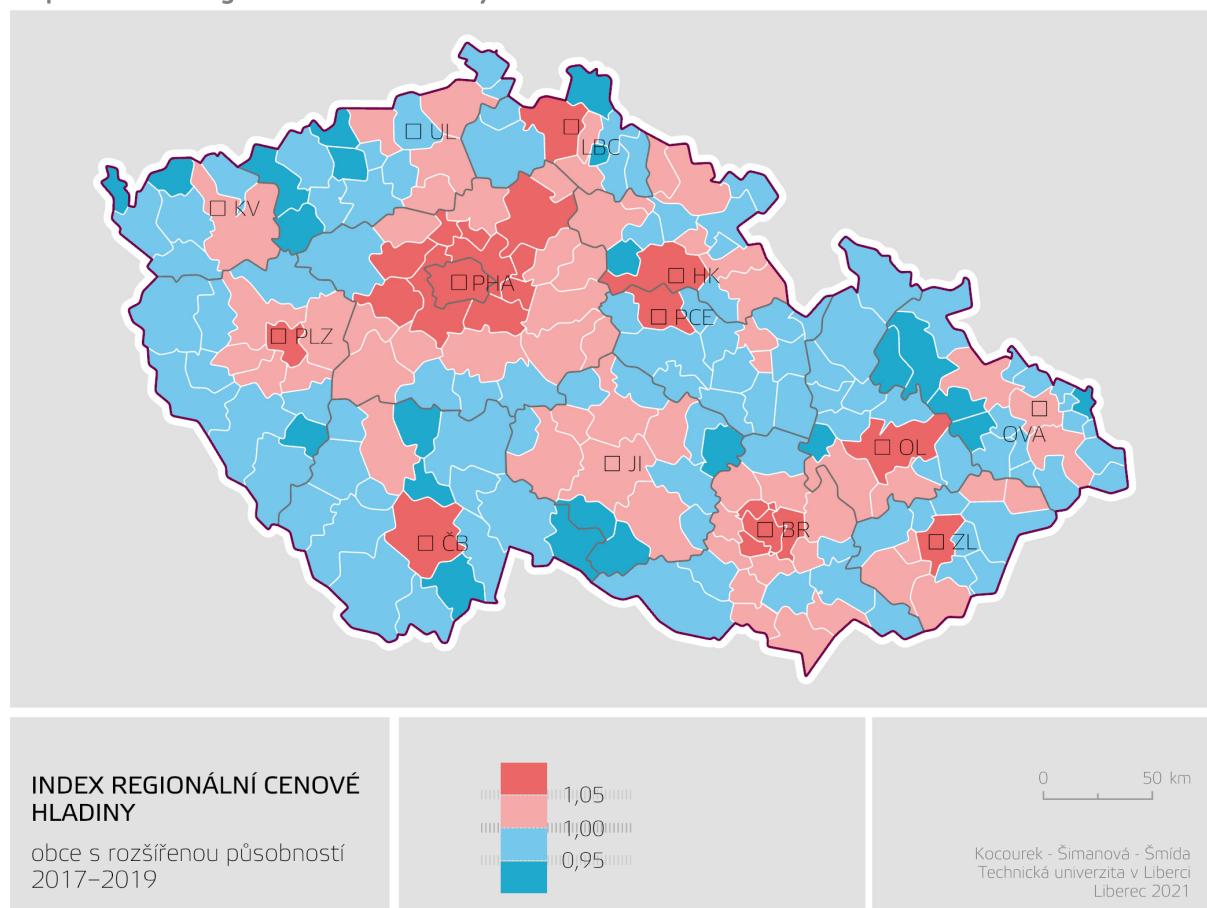

Zdroj: vlastní

Z pohledu indexu regionální cenové hladiny patří NUTS2 Severovýchod, NUTS2 Jihovýchod, NUTS2 Jihozápad a NUTS2 Střední Morava k regionům soudržnosti, ve kterých je na úrovni SO ORP zastoupen každý ze čtyř intervalů, do nichž byly výsledné hodnoty regionálního cenového indexu pro jednoduchost a pro přehlednější kartografické zobrazení rozděleny. Jinak je tomu v NUTS2 Moravskoslezsko a v NUTS2 Severozápad, kde se nenachází ani jeden SO ORP s indexem regionální cenové hladiny vyšším než 1,05. Naopak NUTS2 Střední Čechy nemá žádné SO ORP, které by spadalo do nejnižšího cenového intervalu (pod 0,95).

Největší rozdíl mezi maximální a minimální hodnotou indexu regionální cenové hladiny na úrovni SO ORP je docela překvapivě registrován v NUTS2 Jihovýchod, který zahrnuje Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina. Na území tohoto regionu soudržnosti dosahuje nejvyšší hodnoty regionálního cenového indexu Brno (1,107), nejnižší pak Telč (0,921) a cenový diferenciál tu tedy překračuje osmnáct procentních bodů. Naopak cenově nejhomogennější region soudržnosti je pravděpodobně Severozápad, kde je rozdíl mezi nejvyšší (Teplice 1,012) a nejnižší (Litvínov 0,914) dosaženou hodnotou na úrovni SO ORP téměř poloviční (9,79 procentního bodu). Z celkového počtu 206 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (mezi nimiž je zahrnuta i Praha jako jeden územní celek) jich 124 dosahuje hodnot nižších než 1,00 a 82 hodnot vyšších než 1,00.

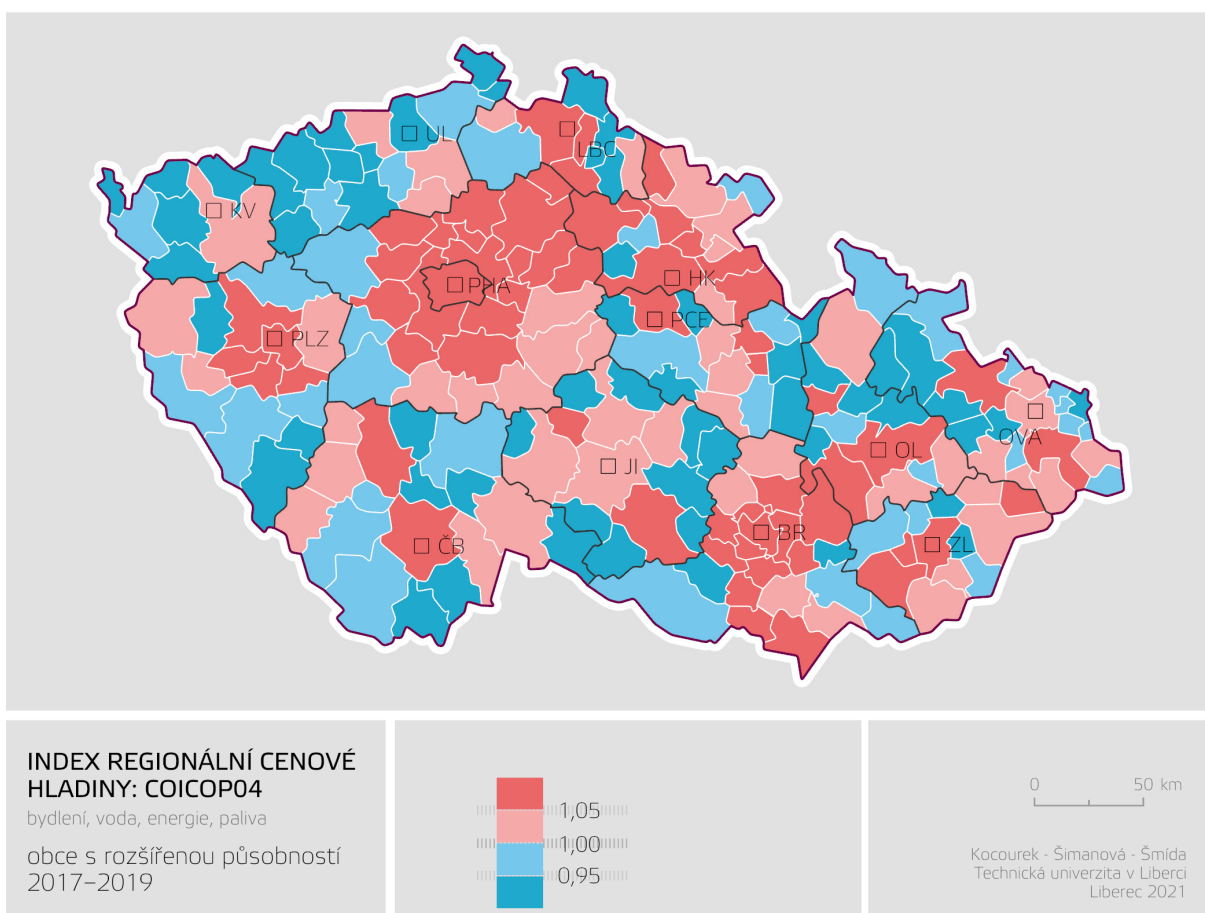
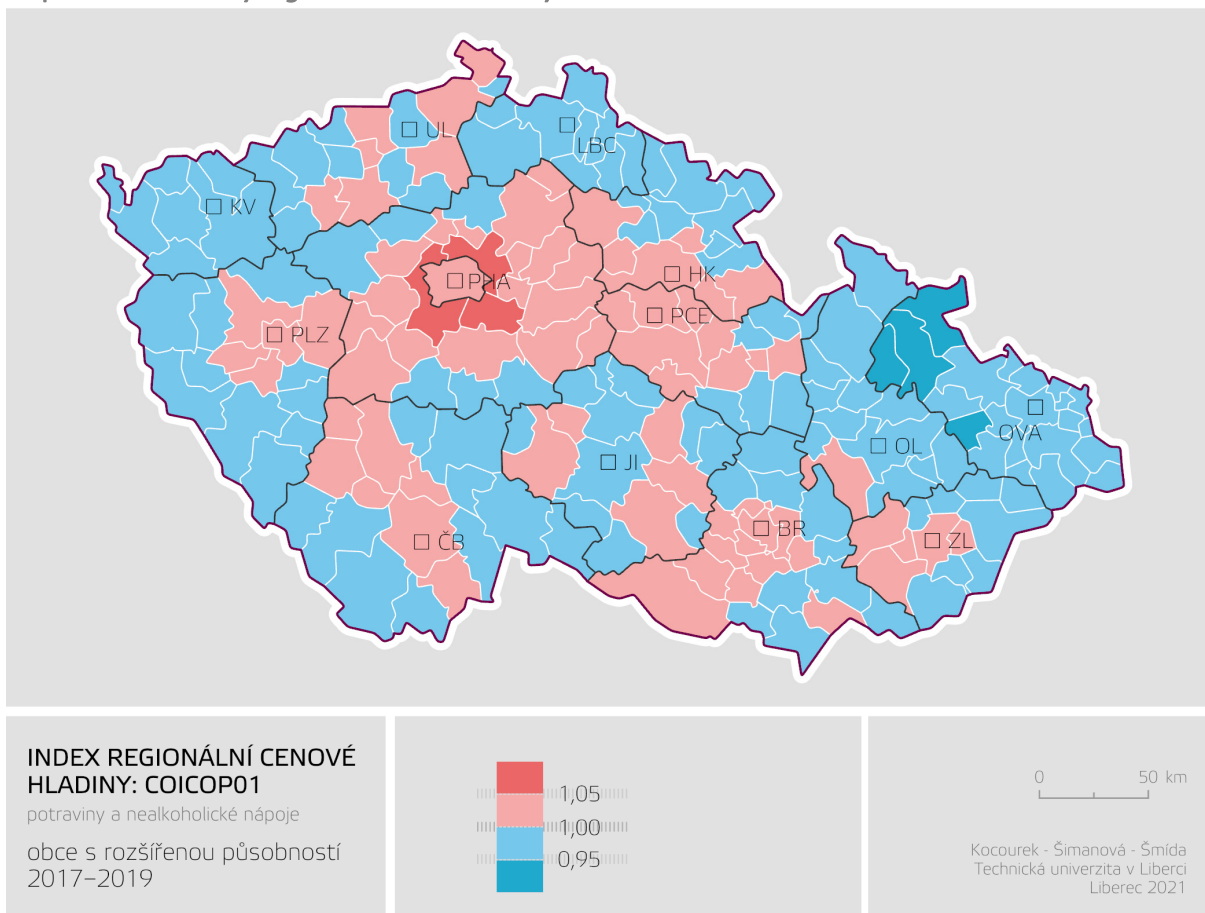
Mapa 15: Index regionální cenové hladiny na území SO ORP

Zdroj: vlastní

Rozdíly v regionálních úrovních cen jsou přitom zásadně ovlivňovány především cenami bydlení, vody a energií (CZ COICOP 04). Prakticky ve všech regionech soudržnosti (s výjimkou NUTS2 Severozápad) je rozdíl mezi SO ORP s maximální a minimální dílčí cenovou hladinou pro výdajový oddíl CZ COICOP 04 více než 30 procentních bodů. Nejvyšší je v NUTS2 Severovýchod, kde se blíží 55 procentním bodům

Mapa 16: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území SO ORP – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04

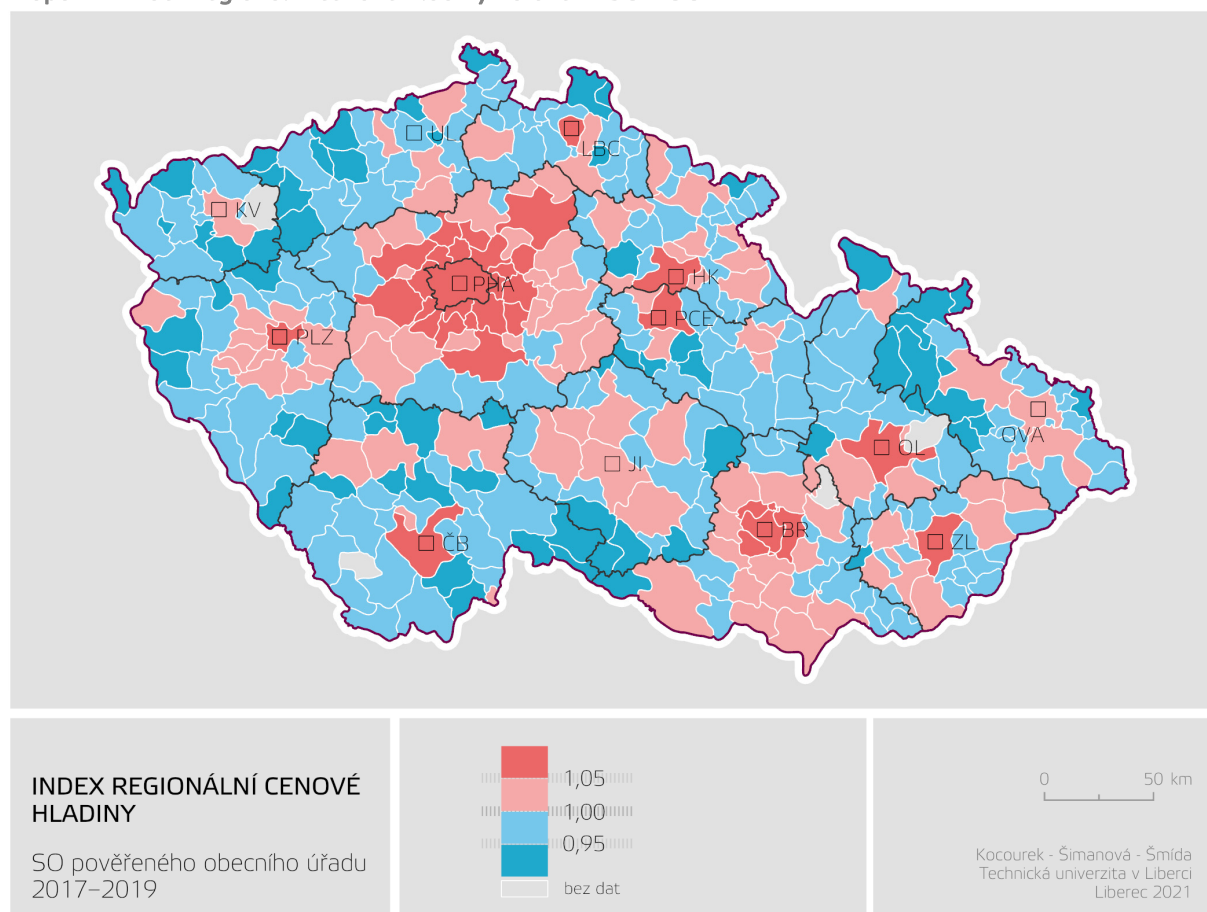

Zdroj: vlastní

(nejnižší je v SO ORP Železný Brod 0,821 a nejvyšší v SO ORP Hradec Králové 1,370), nejnižší je ve zmíněném NUTS2 Severozápad, kde nedosahuje ani 25 procentních bodů.

Ještě rozmanitější pohled nabízí perspektiva správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (Mapa 17 a Mapa 18). Ukazuje zajímavý aglomerační efekt krajských měst, která (snad s výjimkou Ústí nad Labem) vykazují vyšší regionální cenové hladiny než jejich okolí. A působivě ilustruje prstencové zázemí okolo Prahy dobře patrné na vyšších cenách potravin a nealkoholických nápojů. Oba tyto efekty se ostatně viditelně prosazovaly i na úrovni SO ORP (Mapa 15 a Mapa 16).

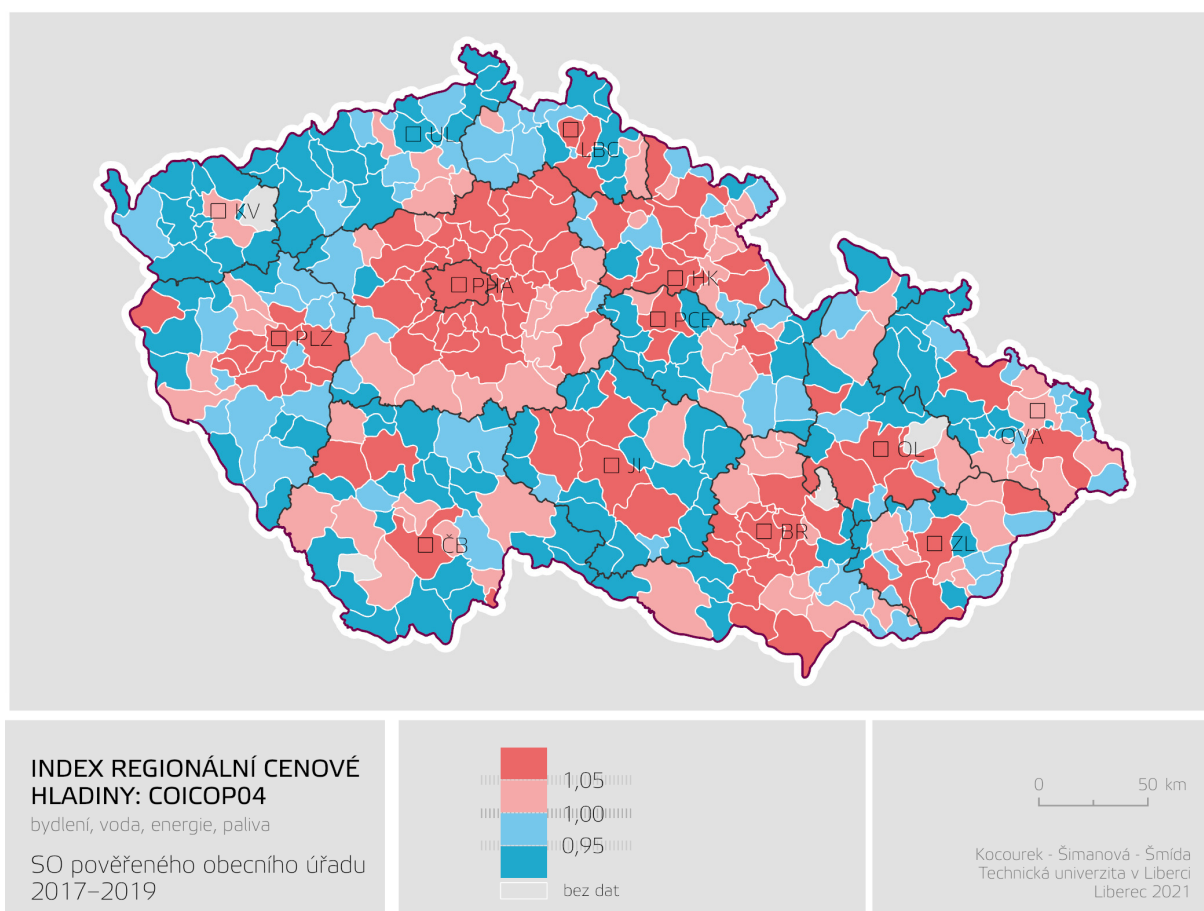
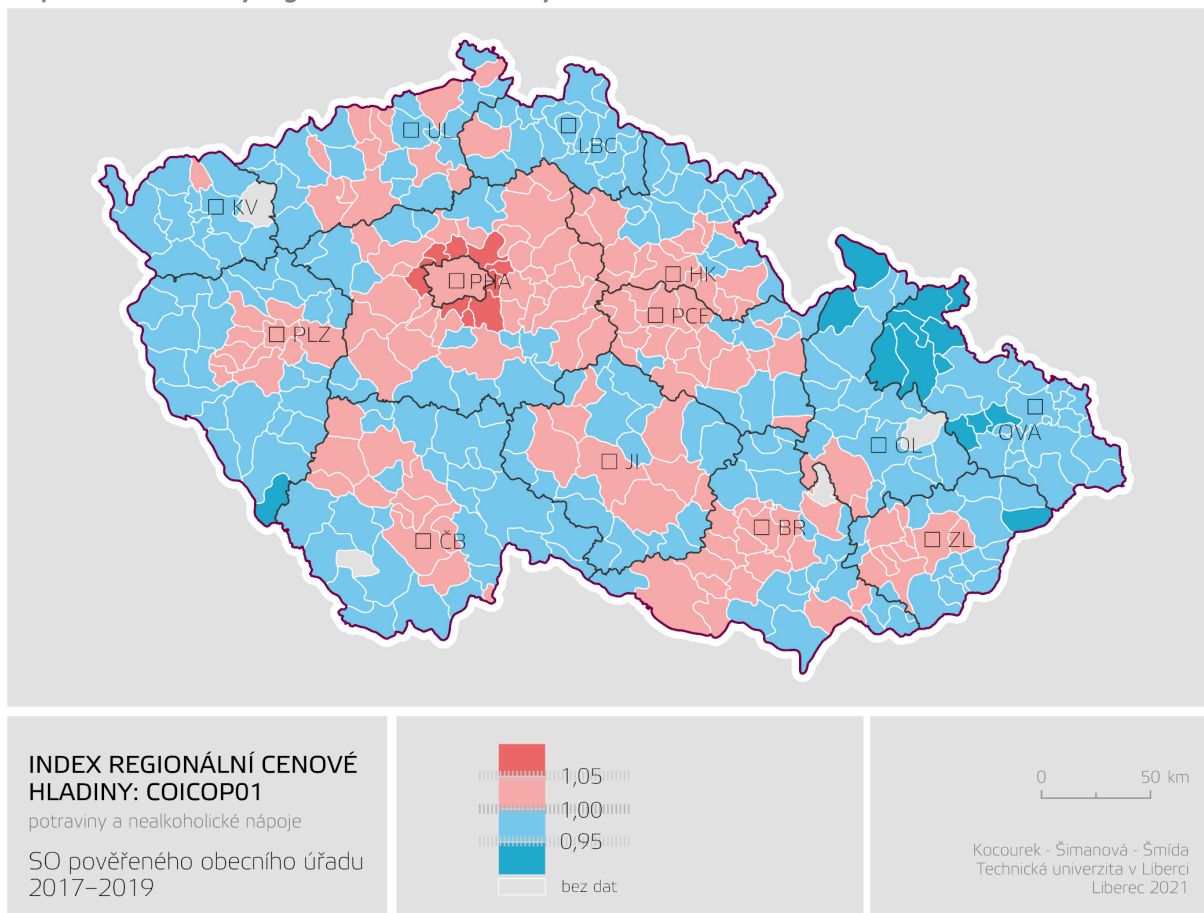
Mapa 17: Index regionální cenové hladiny na území SO POÚ

Zdroj: vlastní

Je to právě Středočeský kraj, který vykazuje ve výdajovém oddíle CZ COICOP 01 nejvyšší vnitrokrajské cenové rozdíly: mezi Jesenicí (u Rakovníka) s 0,968 a Odolenou Vodou s 1,063 lze cenový diferenciál vyčíslit až na 9,48 procentního bodu. Těsně za Středočeským se ale umísťuje Moravskoslezský kraj, kde dosahuje rozdíl mezi nejvyššími cenami potravin a nealkoholických nápojů v Orlové (0,996) a nejnižšími cenami v Osoblaze (0,901) 9,47 procentního bodu, přestože se všechna SO POÚ Moravskoslezského kraje pohybují pod celorepublikovým průměrem (Mapa 18 nahoře). Naopak nejmenší rozdíly v cenách potravin a nealkoholických nápojů lze zaznamenat na území Libereckého kraje (jen 3,48 procentního bodu mezi Českou Lípou s 1,001 a Frýdlantem s 0,966). Jak již bylo dříve uvedeno, zásadními jsou z hlediska celkových regionálních cenových hladin především rozdíly v cenách CZ COICOP 04 bydlení, energie, voda. Z hlediska tohoto výdajového oddílu pouze v Ústeckém a Karlovarském kraji nenajdeme ani jeden SO POÚ s cenami bydlení v nejvyšším cenovém intervalu (o více než 5 % vyšší, než je republikový průměr) a právě tyto dva kraje v oddíle CZ COICOP 04 zaznamenávají obecně nejmenší cenové rozdíly (v Ústeckém kraji je to

Mapa 18: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území SO POÚ – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04

Zdroj: vlastní

25,25 procentního bodu mezi Teplicemi s 1,048 a Litvínovem s 0,795, v Karlovarském kraji dokonce jen 21,45 procentního bodu mezi Karlovými Vary s 1,035 a Kraslicemi s 0,820). Naopak krajem s nejvyššími rozdíly v cenách bydlení a energií je Královéhradecký kraj, kde rozdíl mezi dílčí cenovou hladinou CZ COICOP 04 v Hradci Králové (1,442) a v Novém Bydžově (0,888) přesahuje 55 procentních bodů. Ve Středočeském a Jihomoravském kraji je to více než 47 procentních bodů. Při pohledu na celkové hodnoty regionálního cenového indexu napříč územím České republiky členěným do SO POÚ (Mapa 17 na straně 68) platí, že Moravskoslezském, Karlovarském a Ústeckém kraji a také v Kraji Vysočina nenajdeme ani jeden SO POÚ s hodnotou v nejvyšším intervalu (vyšší o více než 5 % než průměr zbytku Česka). Naopak v jediném Středočeském kraji není žádný SO POÚ s regionální cenovou hladinou v nejnižším intervalu (nižší o více než 5 % než průměr zbytku Česka). Ve všech krajích České republiky se rozdíly v regionálních cenových hladinách pohybují mezi deseti a dvaceti procentními body, kdy největší lze zaznamenat právě ve Středočeském kraji (rozdíl mezi Jesenicí u Rakovníka s 0,951 a Jesenicí u Prahy s 1,149 dosahuje 19,77 procentních bodů), nejmenší pak v Ústeckém kraji (rozdíl mezi Vejprty s 0,913 a Teplicemi s 1,023 dosahuje 10,96 procentního bodu). Z celkového počtu 389 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (mezi nimiž je zahrnuta i Praha jako jeden územní celek) jich 261 dosahuje hodnot nižších než 1,00 a 128 hodnot vyšších než 1,00.

4.2.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ

Index regionální cenové hladiny je kompozitní index, který je složen z dvanácti dílčích indexů sledujících regionální cenové hladiny pro různé složky spotřebních výdajů (např. výdajový oddíl CZ COICOP 01 sleduje ceny potravin a nealkoholických nápojů, CZ COICOP 04 sleduje ceny bydlení, vody, energií a paliv apod.). Dílčí složky i celý index regionální cenové hladiny je prezentován formou indexu, který umožňuje porovnávat každou územní jednotku s jakoukoli jinou územní jednotkou, tzn. nejen v daném členění území České republiky, ale i např. hodnotu z úrovně SO ORP s hodnotou v NUTS3 nebo NUTS2 apod. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že regionální cenová hladina v daném území je vyšší než ve zbytku České republiky. Např. regionální cenová hladina v Praze je o 20,6 % vyšší než ve zbytku ČR. Hodnoty indexu nižší než 1,00 ukazují, že regionální cenová hladina je nižší než ve zbytku České republiky. Např. regionální cenová hladina v SO ORP Rýmařov je o 8,7 % nižší než ve zbytku ČR. Lze tedy říci, že regionální cenová hladina je v Praze o 32,1 % vyšší než v Rýmařově ($1,206/0,913=1,321$).

Tabulka na následující straně ukazuje také dílčí indexy regionální cenové hladiny pro CZ COICOP 01 potraviny a nealkoholické nápoje a pro CZ COICOP 04 bydlení, voda, energie, paliva. Protože tyto dva výdajové oddíly představují dohromady více než 45 % výdajů průměrné české domácnosti, byly vybrány pro ilustraci složení celkového indexu regionální cenové hladiny. Tabulka rovněž naznačuje (prostřednictvím variačního koeficientu), že variabilita (měnlivost) výsledků v oddílu CZ COICOP 01 je podstatně nižší než variabilita v oddílu CZ COICOP 04. To ostatně potvrzují i minimální a maximální hodnoty dosažené např. na úrovni SO ORP, kde z výsledků pro potraviny a nealkoholické nápoje lze usuzovat, že ceny se napříč Českou republikou liší maximálně o 14,8 % (srovnání nejdražšího SO ORP Brandýs nad Labem-Stará Boleslav a nejdražšího SO ORP Rýmařov, $1,060/0,923=1,148$), zatímco ceny bydlení, vody, energie a paliv v nejdražší Praze jsou bezmála dvojnásobné ve srovnání s cenami bydlení, vody, energií a paliv v nejlevnějším Litvínově ($1,561/0,795=1,964$).

Tab. 9: Popisná statistika výsledků

CZ COICOP 01: POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE					
kód území	minimum		maximum	variační koeficient	
NUTS2	0,977	Moravskoslezsko	1,025	Střední Čechy	1,4 %
NUTS3	0,977	Moravskoslezský kraj	1,025	Středočeský kraj	1,3 %
SO ORP	0,923	Rýmařov	1,060	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	2,0 %
SO POÚ	0,901	Osoblaha	1,063	Odolena Voda	2,3 %
MAS	0,920	RÝMAŘOVSKO, o.p.s.	1,059	MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	2,1 %
ITI	0,984	Ostravská metropolitní oblast	1,028	Mladoboleslavská aglomerace	1,6 %

CZ COICOP 04: BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI, OPRAVY					
kód území	minimum		maximum	variační koeficient	
NUTS2	0,925	Severozápad	1,561	Praha	16,0 %
NUTS3	0,920	Ústecký kraj	1,561	Hlavní město Praha	13,8 %
SO ORP	0,795	Litvínov	1,561	Praha	12,0 %
SO POÚ	0,795	Litvínov	1,561	Praha	12,3 %
MAS	0,813	MAS VLTAVA, z.s.	1,403	MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	11,4 %
ITI	0,912	Ústecko-chomutovská aglomerace	1,461	Pražská metropolitní oblast	12,6 %

RCI index regionální cenové hladiny					
kód území	minimum		maximum	variační koeficient	
NUTS2	0,974	Severozápad	1,206	Praha	6,6 %
NUTS3	0,973	Ústecký kraj	1,206	Hlavní město Praha	5,4 %
SO ORP	0,913	Rýmařov	1,206	Praha	4,4 %
SO POÚ	0,890	Osoblaha	1,206	Praha	4,7 %
MAS	0,910	RÝMAŘOVSKO, o.p.s.	1,147	MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	4,3 %
ITI	0,972	Ústecko-chomutovská aglomerace	1,163	Pražská metropolitní oblast	4,6 %

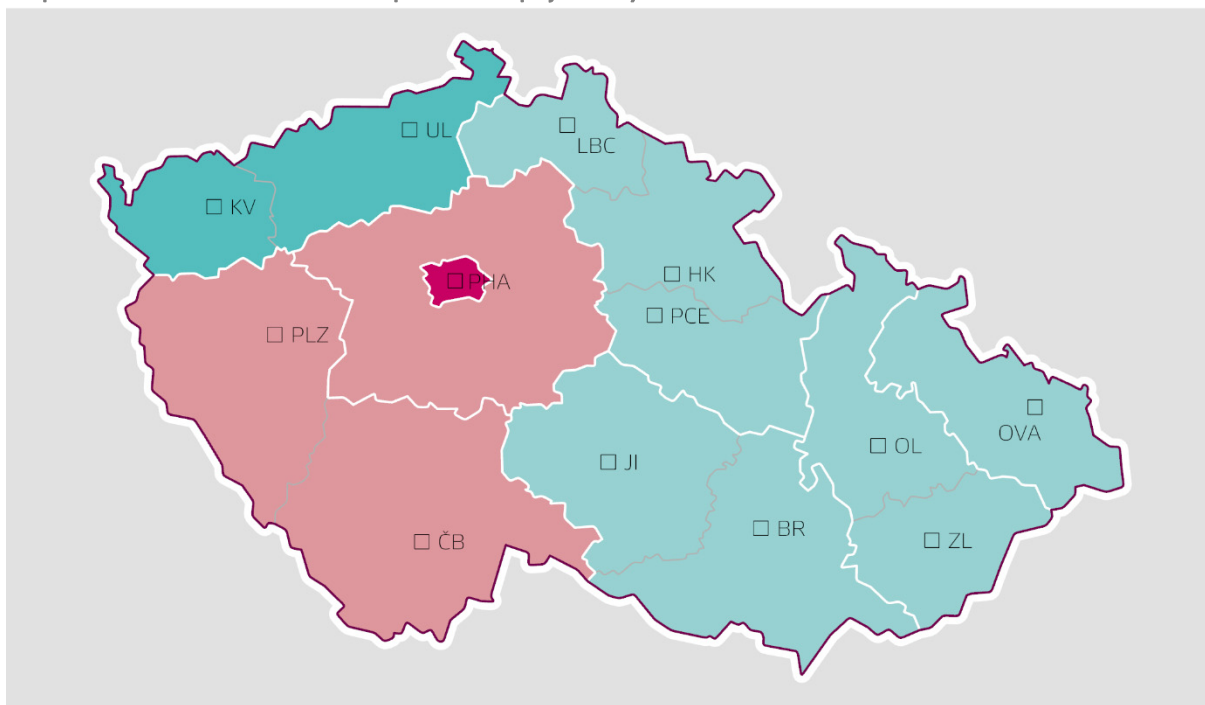
Zdroj: vlastní

4.3 Průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel v reálné hodnotě (regionální kupní síle) v SO ORP a SO POÚ

Metodické postupy byly ověřeny na datech pro roky 2017 až 2019, publikovány v této monografii jsou klouzavé průměry za toto tříleté období. Přepočty jsou provedeny na územní úroveň SO POÚ, SO ORP, NUTS3 a NUTS2. Ověřené výsledky uplatnění metodiky pro různé regionální úrovně jsou uvedeny v Tabulkové příloze (str. 123 až 148) a vizualizovány prostřednictvím kartogramů (Mapa 19 až Mapa 21). Výsledky jsou vyjádřeny prostřednictvím multilaterálního tranzitivního indexu reálného (v regionální kupní síle vyjádřeného) čistého peněžního příjmu na obyvatele. Interpretace výstupů jsou uvedeny na příkladech vybraných SO POÚ, SO ORP, NUTS3 a NUTS2.

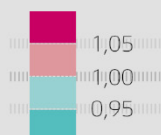
Při jednoduchém optickém srovnání kartogramů indexu reálných (Mapa 19 na následující straně) a nominálních (Mapa 7 na straně 56) čistých peněžních příjmů je možné konstatovat, že v Praze jsou průměrné nominální příjmy vysoko (31,5 %) nad zbytkem České republiky a ceny jsou také nejvyšší ze všech regionů soudržnosti (20,6 % nad zbytkem ČR), ale i přes to zůstává Hlavní město Praha z hlediska reálné hodnoty průměrných příjmů více než 5 % výš než celý zbytek území Česka. Totéž však neplatí u Středních Čech, jejichž nadprůměrné životní náklady snižují index reálného čistého peněžního příjmu do druhého nejvyššího intervalu (2,5 % nad průměr zbytku ČR). Naopak region

Mapa 19: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel NUTS2 a NUTS3

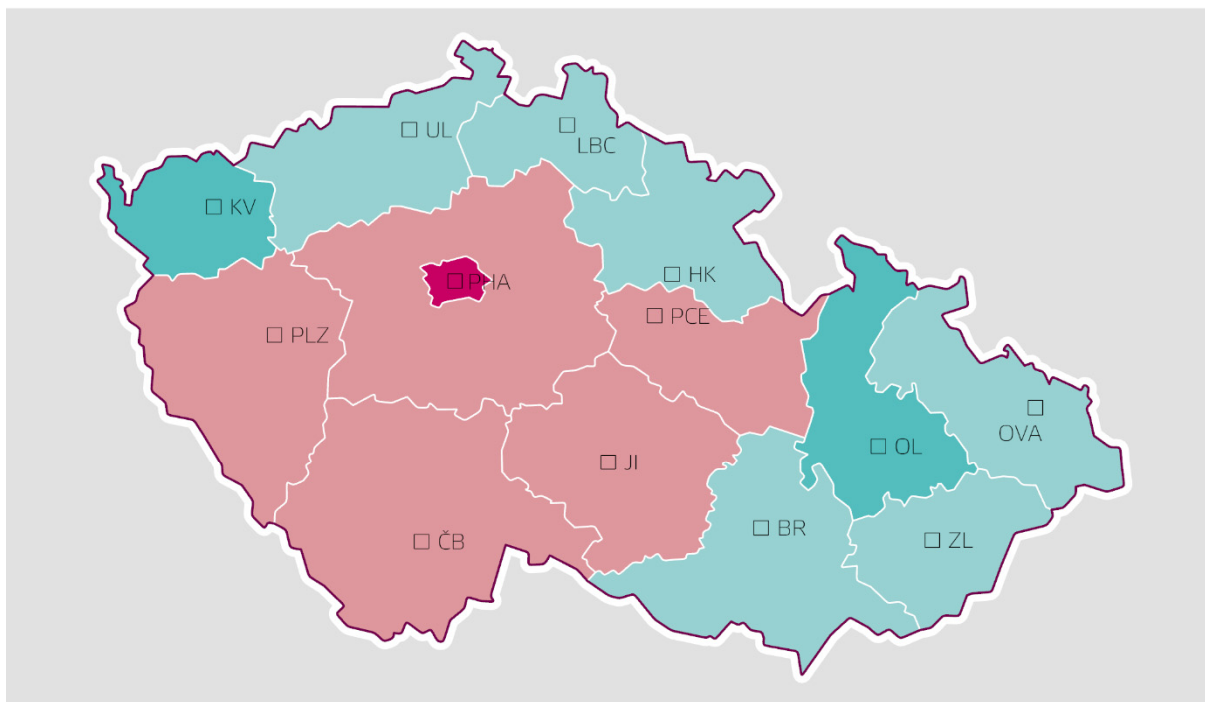
**INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU**

NUTS2
2017-2019

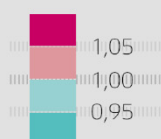
0 50 km

Kocourek - Šímanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

**INDEX REÁLNÉHO ČISTÉHO
PENĚŽNÍHO PŘÍJMU**

NUTS3
2017-2019

0 50 km

Kocourek - Šímanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

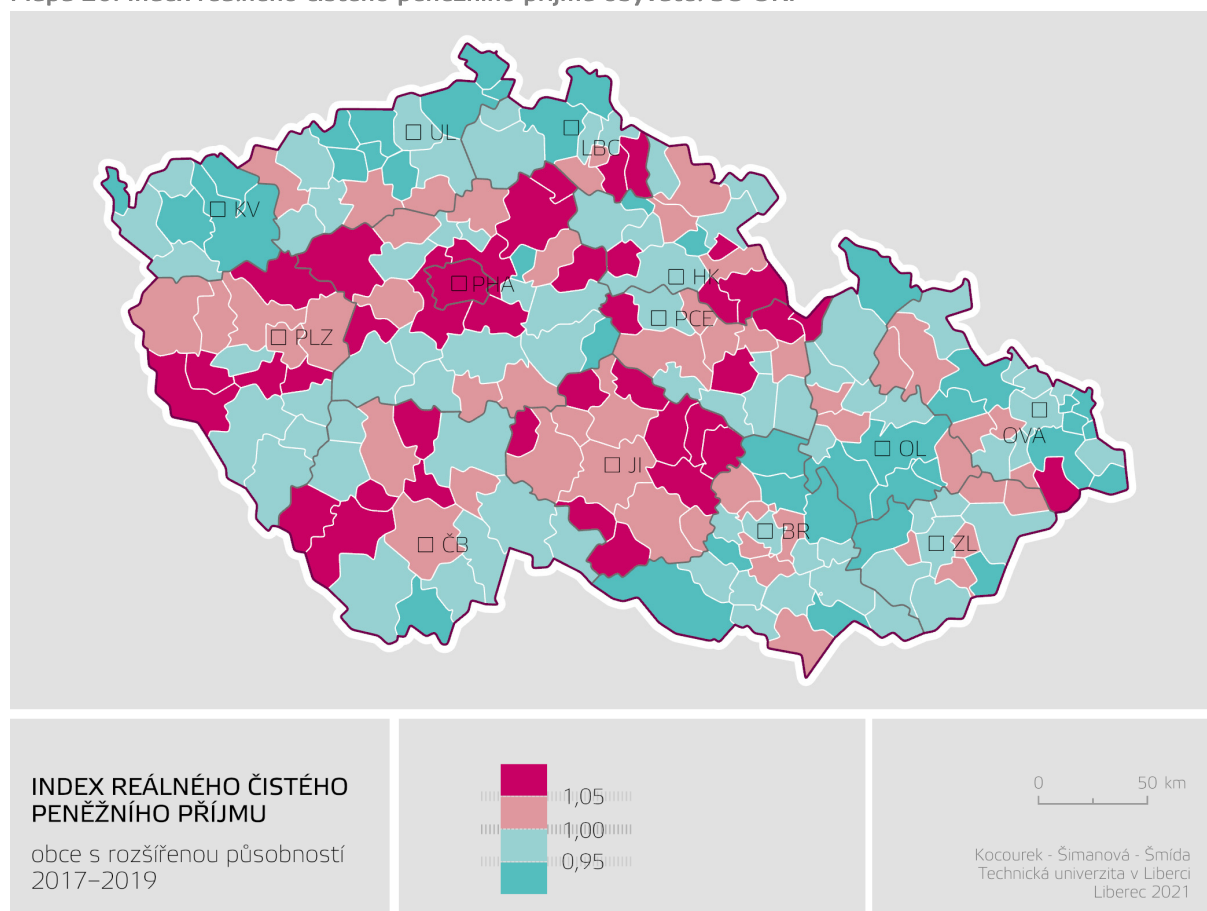
Zdroj: vlastní

soudržnosti Jihozápad se díky kombinaci příjmů i cen velmi blízkých průměru ČR dostává – byť těsně – nad průměr zbytku České republiky. Podobně se také Moravskoslezsko a Střední Morava posunují z nejnižšího do druhého nejnižšího intervalu s indexem reálných příjmů mírně nad stanovenou hranici 0,95. V nejnižším intervalu tak zůstává – díky Karlovarskému kraji – pouze NUTS2 Severozápad.

Je to právě NUTS2 Severozápad a také NUTS2 Střední Morava, které nemají na úrovni členění podle SO ORP ani jednoho zástupce v nejvyšším intervalu indexu reálných příjmů (tzn. více než 5 % nad průměrem zbytku republiky). V NUTS2 Moravskoslezsko se pak jedná pouze o správní obvod obce s rozšířenou působností Frýdlant nad Ostravicí, který se díky mírně nadprůměrným nominálním příjmům (1,044) a mírně podprůměrné regionální cenové hladině (0,985) dostává o bezmála deset procentních bodů nad průměr zbytku Česka.

Největší rozdíly ve výši indexu reálných čistých peněžních příjmů jsou vykazovány v NUTS2 Severovýchod, kde rozdíl mezi Žamberkem (1,207) a Frýdlantem (0,871) představuje více než 33 procentních bodů a znamená, že průměrný obyvatel Žamberku si za svůj čistý peněžní příjem může pořídit až o 38,6 % víc zboží a služeb než průměrný obyvatel Frýdlantu ($1,207/0,871=1,386$). Naopak nejmenších rozdílů v reálné hodnotě příjmů jejich obyvatel je dosahováno v regionu soudržnosti Střední Morava, kde je rozdíl mezi Luhačovicemi (1,047) a Olomoucí (0,884) jen 16,25 procentního bodu, což ukazuje, že průměrný obyvatel Luhačovic si za svůj průměrný čistý nominální příjem může pořídit o 18,4 % větší množství zboží a služeb než průměrný obyvatel Olomouce ($1,047/0,884=1,184$).

Mapa 20: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel SO ORP

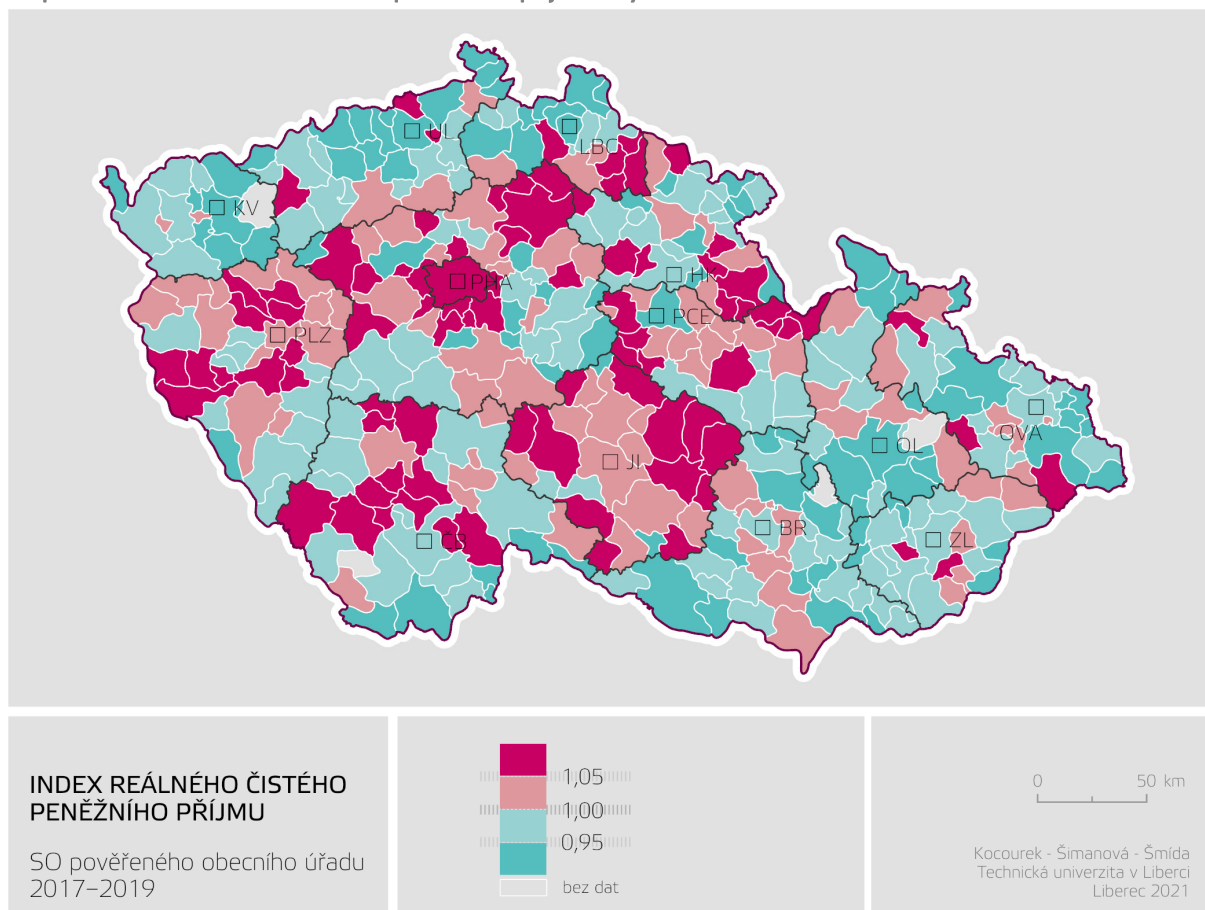
Zdroj: vlastní

Na krajské úrovni se díky hraniční hodnotě indexu nominálních čistých peněžních příjmů a nízké hodnotě regionálního cenového indexu dostává do vyššího intervalu indexu reálných čistých peněžních příjmů Jihočeský a Pardubický kraj a také Kraj Vysočina, na hranici 0,95 se pak posouvá rovněž Ústecký a Moravskoslezský kraj. Jihomoravský kraj zůstává díky vysokým cenám pod průměrem zbytku České republiky. Pod hranicí 95 % reálných příjmů České republiky nacházíme Karlovarský a také Olomoucký kraj.

Žádný z SO POÚ v Karlovarském, Olomouckém ani Jihomoravském kraji nedosahuje v indexu reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele hodnoty o víc než 5 % vyšší než průměr zbytku Česka, tzn. všechny SO POÚ těchto tří krajů dosahují hodnot nižších než 1,05. Naopak v Pardubickém a Plzeňském kraji se nachází vždy jen jeden SO POÚ s indexem reálného čistého peněžního příjmu nižším než 0,95 (tzn. o více než 5 % nižším, než je průměr zbytku ČR).

Ve SO POÚ v nejnižším příjmovém intervalu žije 24,15 % obyvatel Česka, v nejvyšším pak 23,69 % obyvatel. Pod průměrem reálného čistého peněžního příjmu zbytku obyvatel České republiky žije 57,19 % obyvatel SO POÚ.

Mapa 21: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel SO POÚ

Zdroj: vlastní

4.3.1 Interpretace výsledků na příkladech vybraných SO ORP a SO POÚ

Konstrukce indexu reálného čistého peněžního příjmu byla popsána v kapitole 2.2.3 na straně 45. Jedná se o podíl průměrných nominálních čistých peněžních příjmů a indexu regionální cenové hladiny vyjádřený v podobě multilaterálního tranzitivního indexu, který ukazuje, jaké reálné množství zboží a služeb si může za svůj nominální čistý peněžní příjem koupit průměrný obyvatel s trvalým bydlištěm v daném území ve srovnání s průměrným obyvatelem zbytku České republiky. Tento přístup tedy

zohledňuje nejen regionální rozdíly ve výši (nominálních) příjmů, ale současně také ve výši životních nákladů průměrného obyvatele dané lokality. Takto konstruovaný index umožňuje porovnávat každou územní jednotku s jakoukoli jinou územní jednotkou, tzn. nejen v daném členění území České republiky, ale i např. hodnotu z úrovně SO POÚ nebo SO ORP s hodnotou v NUTS3 nebo NUTS2 apod. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že reálný čistý peněžní příjem obyvatele daného území je vyšší než ve zbytku České republiky. Např. reálný čistý peněžní příjem v SO ORP Žamberku je o 20,7 % vyšší než ve zbytku ČR. Hodnoty indexu nižší než 1,00 ukazují, že reálný čistý peněžní příjem obyvatele daného území je nižší než ve zbytku České republiky. Např. reálný čistý peněžní příjem v SO ORP Bílina je o 16,9 % nižší než ve zbytku ČR. Lze tedy říci, že průměrné reálné čisté peněžní příjmy na obyvatele jsou v Mladé Boleslavi o 45,2 % vyšší než v Bílině ($1,207/0,831=1,452$). Jinými slovy, průměrný obyvateľ Žamberku si za svůj příjem může pořídit o 45,2 % víc zboží a služeb než průměrný obyvateľ Bíliny.

Tab. 10: Popisná statistika výsledků

index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele						
kód území	minimum		maximum		variační koeficient	korelační koeficient
NUTS2	0,942	Severozápad	1,127	Praha	5,5 %	99,19 %
NUTS3	0,918	Karlovarský kraj	1,128	Hlavní město Praha	5,2 %	94,69 %
SO ORP	0,831	Bílina	1,207	Žamberk	6,3 %	60,93 %
SO POÚ	0,796	České Velenice	1,250	Jablunné nad Orlicí	7,3 %	61,77 %
MAS	0,871	MAS Frýdlantsko, z.s.	1,345	MAS Boleslavsko, z.ú.	6,1 %	69,37 %
ITI	0,873	Karlovarská aglomerace	1,159	Mladoboleslavská aglomerace	7,3 %	79,28 %

Zdroj: vlastní

Variační koeficient uvedený v tabulce zachycuje variabilitu (měnlivost) výsledků podle jednotlivých úrovní členění území ČR. Jedná se o podíl směrodatné odchylky a průměru. Z porovnání variačních koeficientů v Tab. 10 s Tab. 8 na straně 61 je patrné, že zohledněním rozdílných cenových hladin se příjmové rozdíly v území ČR snižují, což naznačuje přímou vazbu mezi vyššími nominálními peněžními příjmy a regionálními cenovými hladinami, kterou ostatně potvrzují i hodnoty korelačních koeficientů mezi indexem nominálních čistých peněžních příjmů a indexem regionálních cenových hladin.

5 Aplikační potenciál výsledků pro regionální politiku

V dnešním globalizovaném světě se jasně ukazuje, že k výzvam, kterým Evropa čelí – ať již ekonomickým, environmentálním či sociálním – je nutné zaujmout integrovaný a lokalizovaný přístup. Takový přístup je vícerozměrný, přizpůsobený místně specifickým rysům a výsledkům, které mohou znamenat prolomení tradiční administrativní hranice a vyžadovat větší ochotu od různých úrovní veřejné správy, aby spolupracovaly a koordinovaly opatření za účelem dosažení společného cíle. Výše uvedené je v souladu s novým cílem územní soudržnosti zavedeným Lisabonskou smlouvou, že hospodářské a sociální soudržnosti nelze dosáhnout na evropské úrovni bez většího zaměření na územní dopad politik EU (Kołodziejcki, 2021). Z tohoto důvodu nařízení o společných ustanoveních zavádí od programového období 2014–2020 nové integrační nástroje, které lze používat k provádění územních strategií v praxi a jež propojují tematické cíle identifikované v dohodě o partnerství, operační programy a územní dimenzi:

- Komunitně vedený místní rozvoj (*Community Led Local Development*, CLLD – článek 32–35 nařízení o společných ustanoveních) a
- Integrované územní investice (*Integrated Territorial Investments*, ITI – článek 36 nařízení o společných ustanoveních). (EC, 2014)

Iniciativy ITI a CLLD lze chápat jako snahu o decentralizaci, resp. vyšší autonomii v uskutečňování regionální politiky, která má vést k posílení její efektivity.

Výzkum prezentovaný v této monografii reaguje na aktuální potřebu územně specifických dat pro vyhodnocení socioekonomické úrovně obyvatel v rámci tvorby a monitoringu koncepčních dokumentů hospodářských politik, především pak politiky regionálního rozvoje v kontextu přístupu územní dimenze, která se stává stále významnějším aspektem kohezní politiky EU i politiky regionálního rozvoje v ČR. Záměrem bylo přispět k zefektivnění tvorby a hodnocení veřejných politik a intervencí na celorepublikové i regionální úrovni, a to především prostřednictvím vytěžování velkých dat orgánů státní správy.

V ČR je jedním z klíčových dokumentů politiky regionálního rozvoje, který je silně navázán na nástroje kohezní politiky EU, Strategie regionálního rozvoje 2021+ (SRR21+). Jejím smyslem je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí výše uvedený integrovaný územně specifický přístup, a definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v konkrétních územích. Územně specifický přístup je chápán tak, že politiky, programy či nástroje intervencí státu (či regulace ze strany státu) nepřístupují shodně k celému území ČR, ale mají buď v různých územích různé cíle, nebo jsou v různých územích nastavovány poněkud jinak, nebo mohou mít v různých územích poněkud jiné podmínky tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území (Opravil, 2018).

Měření vnitřních i vnějších regionálních disparit v rámci územních dimenzí bývá v mnoha oblastech problémem, jelikož je většinou nutné znát územně detailní analytická data, ideálně až na úroveň obcí, aby údaje za území mohly být smysluplně agregovány do dalších neadministrativních celků. Předkládaný výzkum takové podmínky splňuje, a proto jeho výsledky byly navrženy k implementaci Odboru regionální politiky MMR v následujících oblastech:

- Implementace do monitorovací soustavy ukazatelů Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (Indikátor č. 8) (MMR, 2020),
- Implementace v rámci monitoringu Koncepce rozvoje venkova (MMR, 2019),
- Implementace v rámci analytických podkladů pro monitoring území místních akčních skupin a ITI.

Výsledky mají potenciál uplatnění také v rámci územně analytických podkladů pro kraje a obce s rozšířenou působností. Další uplatnění lze předpokládat také v rámci dalších resortů (např. MPO – Agentura CzechInvest či MŽP – Agentura CENIA).

5.1 Územní dimenze z pohledu SRR21+ a kohezní politiky EU

Typy územní dimenze jsou děleny do dvou kategorií: první vyplývá ze Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, druhá z principů a nařízení kohezní politiky EU.

Územní dimenzi je možné definovat jako „zacílení podpory do konkrétního typu území či na specifický problém (např. hospodářsky a sociálně vyloučené území)“ (MMR, 2021). Jedná se o klíčový a průřezový princip implementace Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, který je uplatňován napříč resorty a řídicími orgány operačních programů.

V programovém období 2021–2027 jsou principy územní dimenze zakotveny v dokumentu Územní dimenze operačních programů (MMR, 2021), který navazuje na Národní dokument k územní dimenzi implementovaný v programovém období 2014–2020.

„Územní dimenze je chápána jako možnost koncentrovat ve specifických typech území prostředky z fondů EU podporující jednak konkurenceschopnost (v závislosti na rozvojovém potenciálu) České republiky a také zohledňující požadavek na vyrovnávání územních disparit (ve vztahu k vnitřní diferenciaci území a koncentraci problémů ekonomického, sociálního či environmentálního charakteru). Územní dimenze je tedy chápána jako takové zacílení veřejné politiky (resp. operačních programů), které zohledňuje odlišné výchozí podmínky a cíle různých typů území.“ (MMR, 2021) Konečným cílem územní dimenze je přispět ke snížení regionálních disparit a zlepšit charakteristiky kvality života ve všech regionech. Přitom je ale pochopitelně jasné, že určité regionální rozdíly budou vždy existovat a budou odrážet odlišný potenciál daného území spojený s jeho polohou, přírodními podmínkami, ekonomickou základnou, složením obyvatelstva a dalšími charakteristikami.

V rámci SRR21+ byly vymezeny následující územní dimenze:

- Metropolitní oblasti (Praha, Brno, Ostrava)
- Aglomerace (krajská města a jejich zázemí včetně venkovského prostoru)
- Regionální centra vyššího řádu (zpravidla sídla s více než 15 tis. obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tis. obyvatel)
- Regionální centra nižšího řádu (zpravidla sídla s alespoň 5 tis. obyvateli a spádovým územím kolem 10 tis. obyvatel)
- Strukturálně postižené kraje (Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský)
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území vymezená správními obvody obcí s rozšířenou působností.

Vedle toho jsou definovány územní dimenze z pohledu kohezní politiky EU. Jsou jimi:

- Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), který je realizován ve venkovském území místních akčních skupin (MAS, resp. *Local Action Groups*, LAGs) a
- Integrované územní investice (ITI), které jsou realizovány v metropolitních územích.

V následujících kapitolách je územní dimenzi věnovaná náležitá pozornost. Možnosti využití a interpretace nových indikátorů – představených v předchozích kapitolách této monografie – jsou demonstrovány na konkrétních případech v rámci následujících čtyř územních dimenzí:

- **Metropolitní oblasti a aglomerace** (ITI) – vymezené v rámci kohezní politiky Evropské unie
- **Venkovského prostoru v rámci CLLD** (MAS) – vymezená v rámci kohezní politiky EU

- **Strukturálně postižené kraje** – územní dimenze vymezená SRR21+
- **Hospodářsky a sociálně ohrožená území vymezená SO ORP** – územní dimenze vymezená SRR21+.

5.2 Územní dimenze metropolitních oblastí a aglomerací

Nástrojem realizace územní dimenze v metropolitních oblastech a aglomeracích jsou **Integrované územní investice** (*Integrated Territorial Investment, ITI*). ITI umožňují členským státům EU spojit financování z několika prioritních os z jednoho či více operačních programů pro účely vícerozměrné a meziodvětvové intervence. ITI funguje jako nástroj k provádění územních strategií integrovaným způsobem. Nejedná se o jeden projekt, který by byl podřízen jednomu operačnímu programu. Místo toho ITI umožňuje členským státům provádět jejich operační programy průřezovým způsobem a čerpat financování z několika prioritních os jednoho nebo více operačních programů. Ambicí je, aby ITI poskytovala členským státům flexibilitu, pokud jde o koncepci operačních programů, a umožnila účinné provádění integrovaných projektů prostřednictvím zjednodušeného financování.

Vymezení metropolitních oblastí a aglomerací bylo provedeno v podrobnosti obcí a je založeno na třech metodách (Oušedníček, Nemeškal, Pospíšilová, 2020):

- posouzení intenzity a koncentrace kontaktů v rámci integrovaných systémů středisek vymezených na základě aktuálních dat mobilního operátora (2019)
- posouzení podílu obyvatelstva integrovaného v rámci denních systémů aktivit a průměrného času stráveného v jádrových městech metropolitních oblastí opět na základě dat mobilního operátora (2019)
- posouzení dynamiky rezidenční suburbanizace založené na dlouhodobé statistice realizované bytové výstavby a směrové migrace z jader metropolitních oblastí do suburbánních obcí (2009–2016)

Následně byl stanoven syntetický koeficient, přičemž vymezení metropolitních oblastí vychází z hodnoty výsledného koeficientu vyšší než 0,9. Metodika a její výsledky vč. závěrů z oponentního řízení jsou detailně popsány v Oušedníček, Nemeškal, Pospíšilová (2020). Zjednodušeně lze o ITI hovořit jako o oblastech (regionech) funkčně vymezených na základě intenzity kontaktů (dojížděky).

ITI lze účinně využívat pouze v případě konkrétní zeměpisné oblasti, která disponuje integrovanou meziodvětvovou územní strategií. V Česku to pro programovací období 2021–2027 jsou:

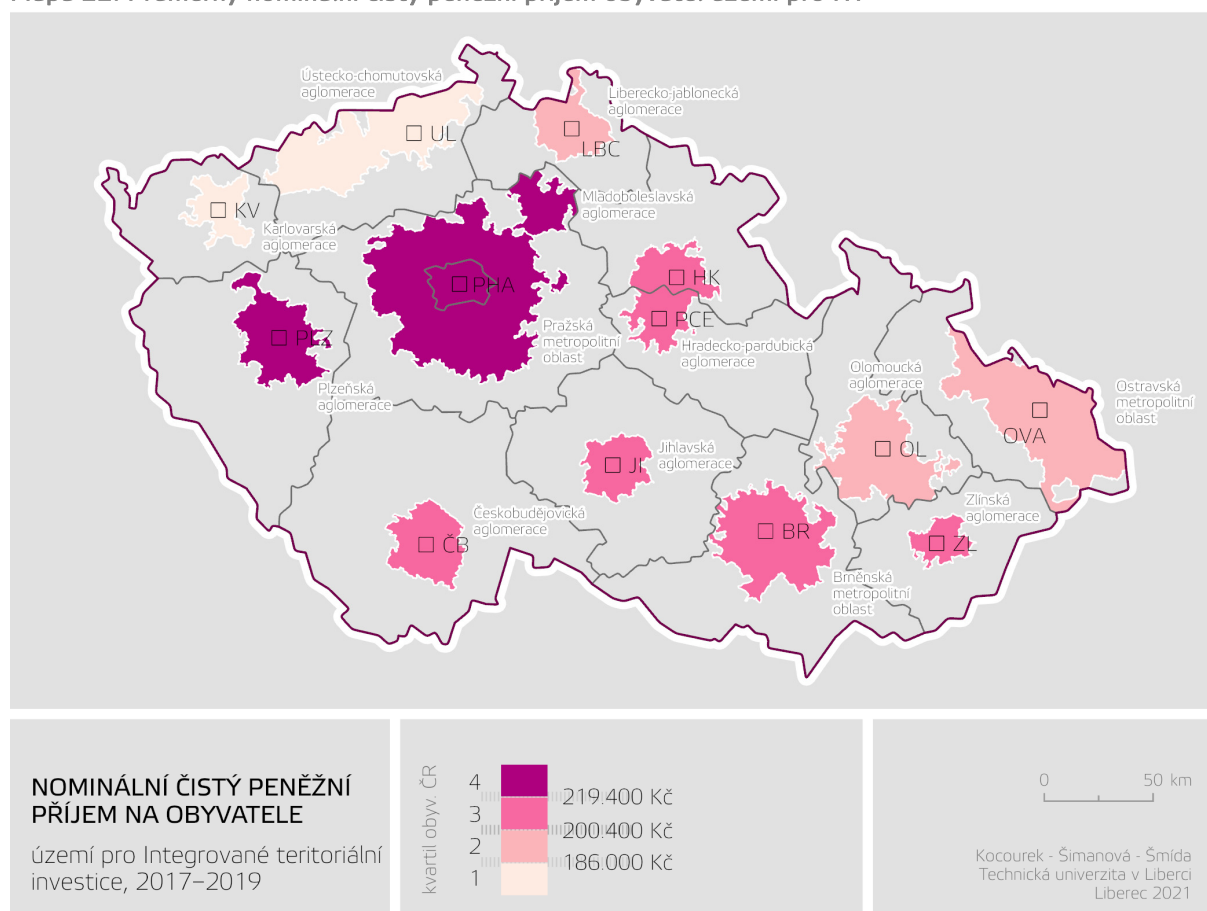
- **Brněnská metropolitní oblast** (zahrnuje Brno a dalších 183 obcí, 700 tis. obyvatel)
- **Českobudějovická aglomerace** (zahrnuje České Budějovice a dalších 80 obcí, 170 tis. obyvatel)
- **Hradecko-pardubická aglomerace** (zahrnuje Hradec Králové, Pardubice a dalších 150 obcí, 340 tis. obyvatel)
- **Jihlavská aglomerace** (zahrnuje Jihlavu a dalších 150 obcí, 94 tis. obyvatel)
- **Karlovarská aglomerace** (zahrnuje Karlovy Vary a dalších 32 obcí, 140 tis. obyvatel)
- **Liberecko-jablonecká aglomerace** (zahrnuje Liberec, Jablonec nad Nisou a dalších 45 obcí, 220 tis. obyvatel)
- **Mladoboleslavská aglomerace** (zahrnuje Mladou Boleslav a dalších 62 obcí, 102 tis. obyvatel)
- **Olomoucká aglomerace** (zahrnuje Olomouc a dalších 168 obcí, 380 tis. obyvatel)
- **Ostravská metropolitní oblast** (zahrnuje Ostravu a dalších 171 obcí, 980 tis. obyvatel)
- **Plzeňská aglomerace** (zahrnuje Plzeň a dalších 107 obcí, 310 tis. obyvatel)
- **Pražská metropolitní oblast** (zahrnuje Prahu a dalších 490 obcí, 2 120 tis. obyvatel)
- **Ústecko-chomutovská aglomerace** (zahrnuje Ústí nad Labem, Chomutov a dalších 130 obcí, 560 tis. obyvatel)
- **Zlínská aglomerace** (zahrnuje Zlín a dalších 35 obcí, 130 tis. obyvatel)

Klíčovými prvky ITI jsou určené území a integrovaná strategie územního rozvoje, balíček akcí (projektů), které mají být uskutečněny, a mechanismy řízení pro správu ITI. V praxi to znamená, že jednotlivým ITI, jsou na základě zpracovaného a schváleného dokumentu přiděleny prostředky z více operačních programů na budoucí projekty, které ITI plánuje realizovat. Těmito operačními programy pro nadcházející programové období 2021–2027 jsou Integrovaný operační program (pro podporu udržitelného cestovního ruchu, revitalizace měst a obcí, ochrany veřejného zdraví), OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (pro podporu podnikání a investic), OP Jan Amos Komenský (pro podporu vzdělávání, vědy a výzkumu), OP Životní prostředí, OP Doprava a OP Zaměstnanost.

5.2.1 Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel území pro ITI

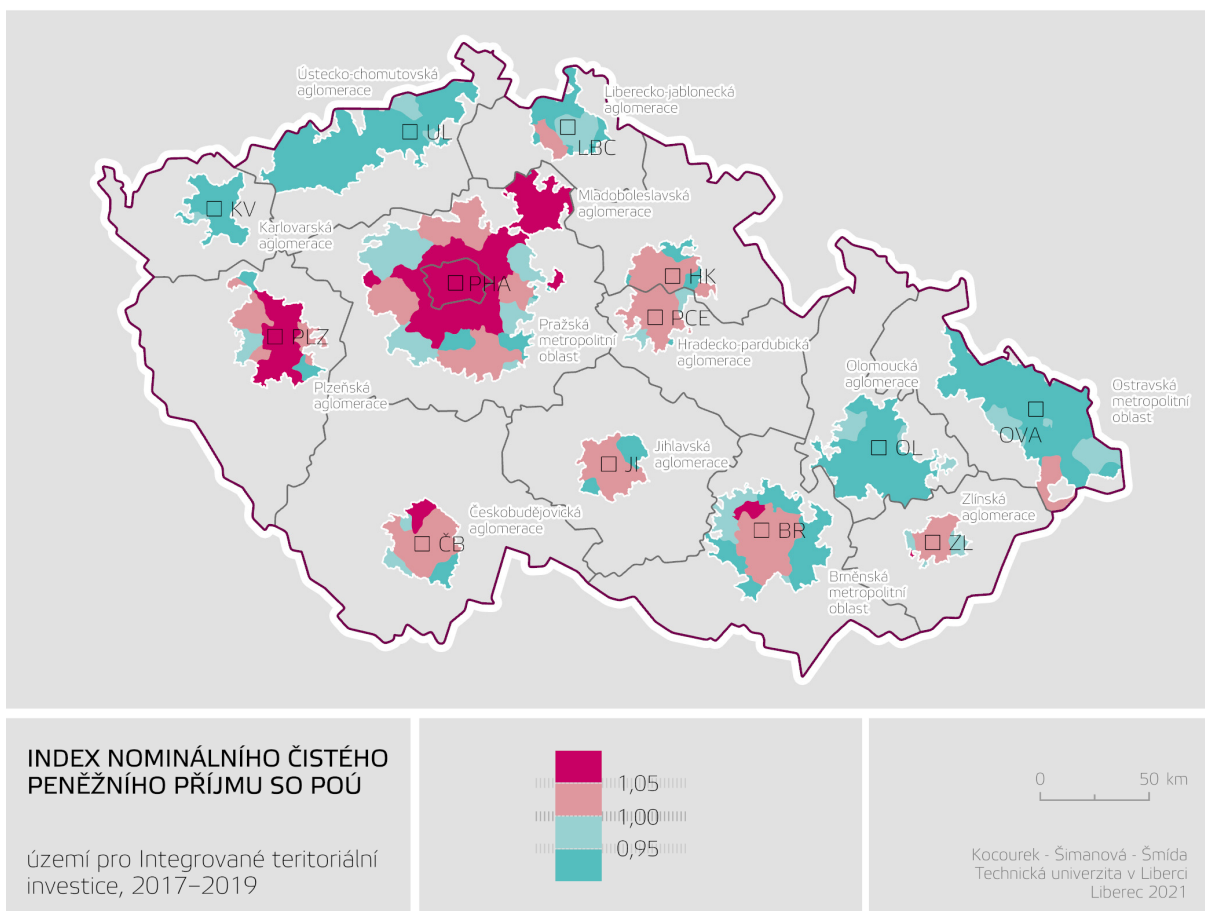
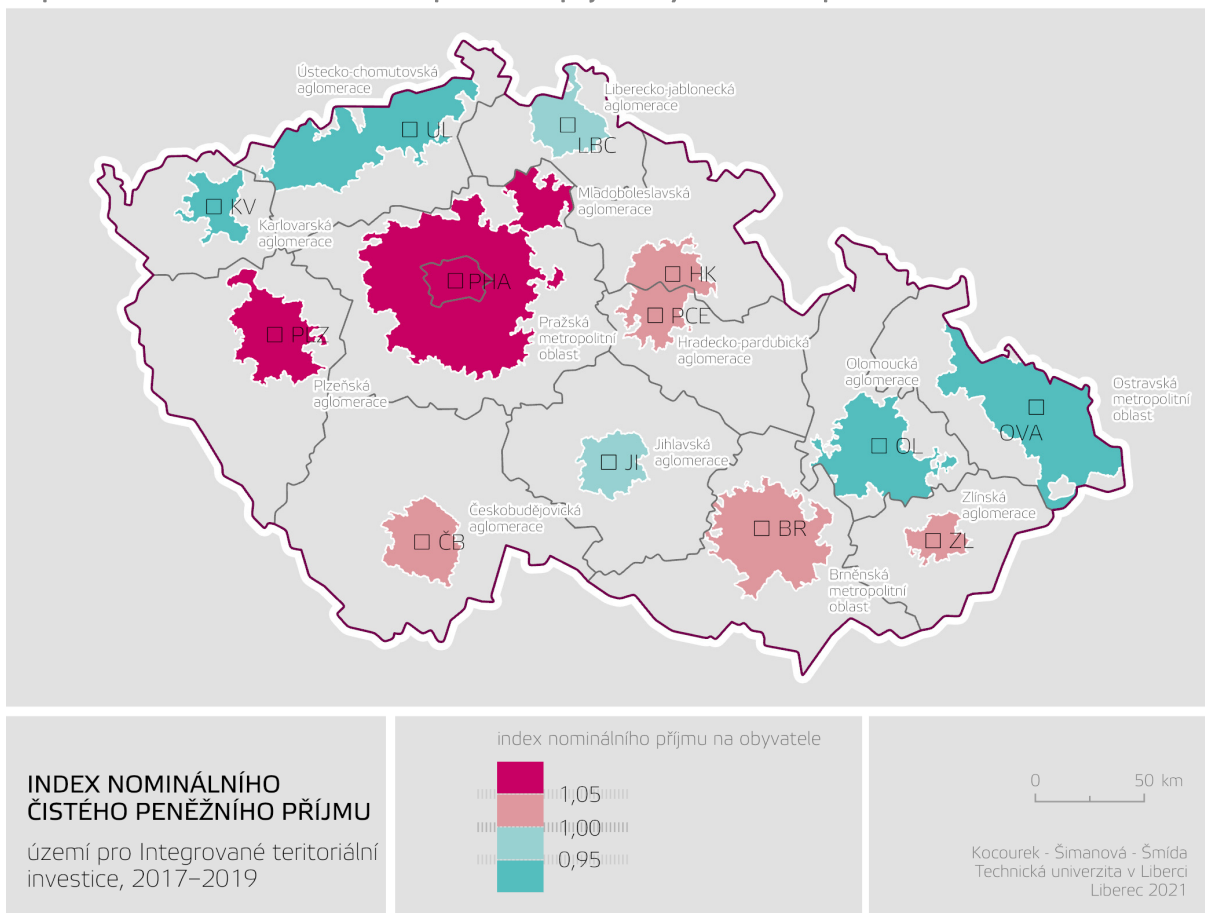
Z pohledu průměrných nominálních příjmů na obyvatele jsou velmi vysoké příjmy, tj. v průměru o více než 20 % vyšší než ve zbytku republiky, v Pražské metropolitní oblasti a Mladoboleslavské metropolitní oblasti (viz Mapa 22). Naopak nejnižší průměrné čisté peněžní příjmy generují obyvatelé Karlovarské aglomerace (o 15 % pod průměrem zbytku ČR) a Ostravské metropolitní oblasti (o 9,1 % pod průměrem zbytku ČR). Mapa 23 zobrazuje ve své spodní části také vnitřní disparity metropolitních oblastí, protože i zde je situace v detailu pestřejší a jsou zde (zejm. v Pražské a Brněnské metropolitní oblasti, ale částečně také v Českobudějovické nebo Plzeňské aglomeraci a méně v Jihlavské nebo Zlínské aglomeraci) patrná centra a periferie oblastí i uvnitř území pro ITI.

Mapa 22: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel území pro ITI

Zdroj: vlastní

Mapa 23: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI

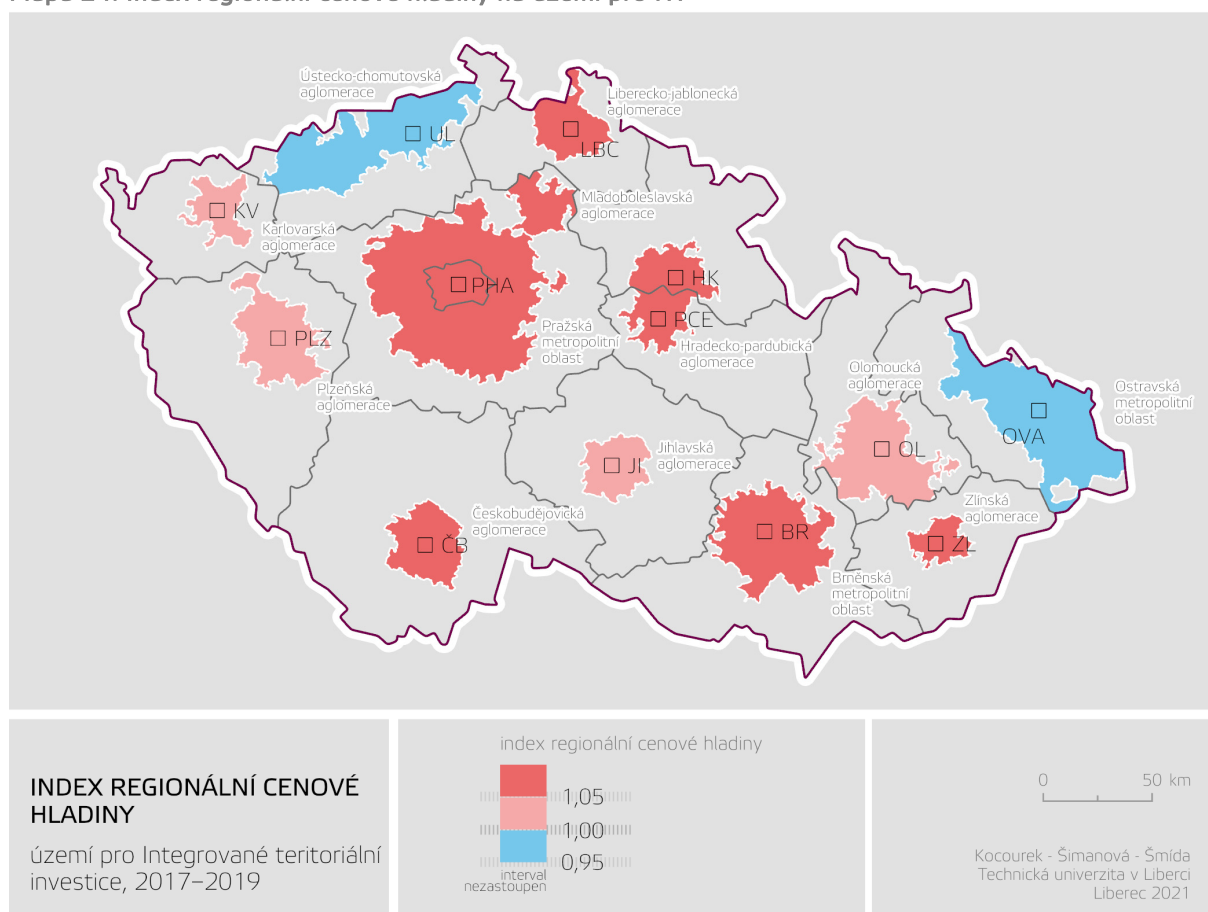
Zdroj: vlastní

5.2.2 Regionální cenové hladiny na území pro ITI

Na vyšší indexu regionální cenové hladiny se nejvíce podílí relativní cena potravin a nealkoholických nápojů (CZ COICOP 01) a bydlení, vody, energií a paliv (CZ COICOP 04). Zatímco cenové rozdíly v prvně jmenované jsou nízké, což je dobře patrné i na úrovni území pro ITI (Mapa 25 nahoře), u cen bydlení to již tvrdit nelze. Nejvyšším cenám bydlení čelí podle očekávání domácnosti v Pražské metropolitní oblasti (Mapa 25 dole), kde je v průměru bydlení o více než 46 % dražší oproti zbytku ČR. Naopak nejnižší ceny bydlení registrují domácnosti v Ústecko-chomutovské aglomeraci. Tato realita se poněkud méně dramaticky promítá do celkového indexu regionální cenové hladiny (Mapa 24). O 16 % vyšší oproti zbytku ČR jsou průměrné náklady na život obyvatel žijících v Pražské metropolitní oblasti, zatímco obyvatelé Ústecko-chomutovské aglomerace mají své životní náklady v průměru o necelá 3 % nižší než ve zbytku republiky.

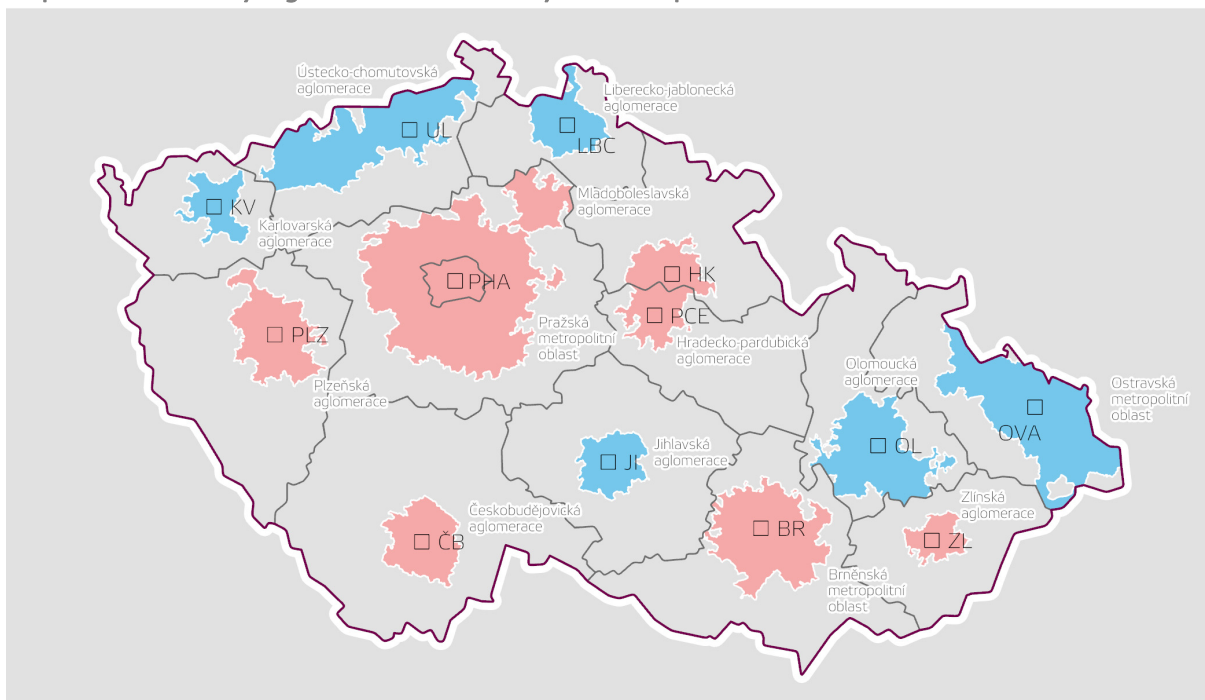
Obecně lze konstatovat, že území pro ITI, která pokrývají aglomerace a metropolitní oblasti největších českých měst, mají spíše vyšší regionální cenové hladiny. S výjimkou Ústecko-chomutovská aglomerace a Ostravské metropolitní oblasti mají všechna území pro ITI regionální cenové hladiny nad průměrem zbytku České republiky. Překvapivé může být toto zjištění zejména v případě Karlovarské aglomerace, kde jsou jak ceny potravin (CZ COICOP 01), tak i ceny bydlení (CZ COICOP 04) pod úrovní celorepublikového průměru (Mapa 25 nahoře a dole). Karlovarská aglomerace ale dosahuje v regionálním cenovém indexu hodnoty velmi blízké průměru České republiky (viz Tab. 18 na straně 148) a nadprůměrné ceny zde panují ve výdajových oddílech odívání a obuv, rekreace a kultura a vzdělávání.

Mapa 24: Index regionální cenové hladiny na území pro ITI

Zdroj: vlastní

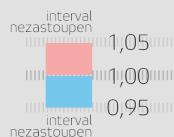
Mapa 25: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území pro ITI – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04

INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ Hladiny: COICOP01

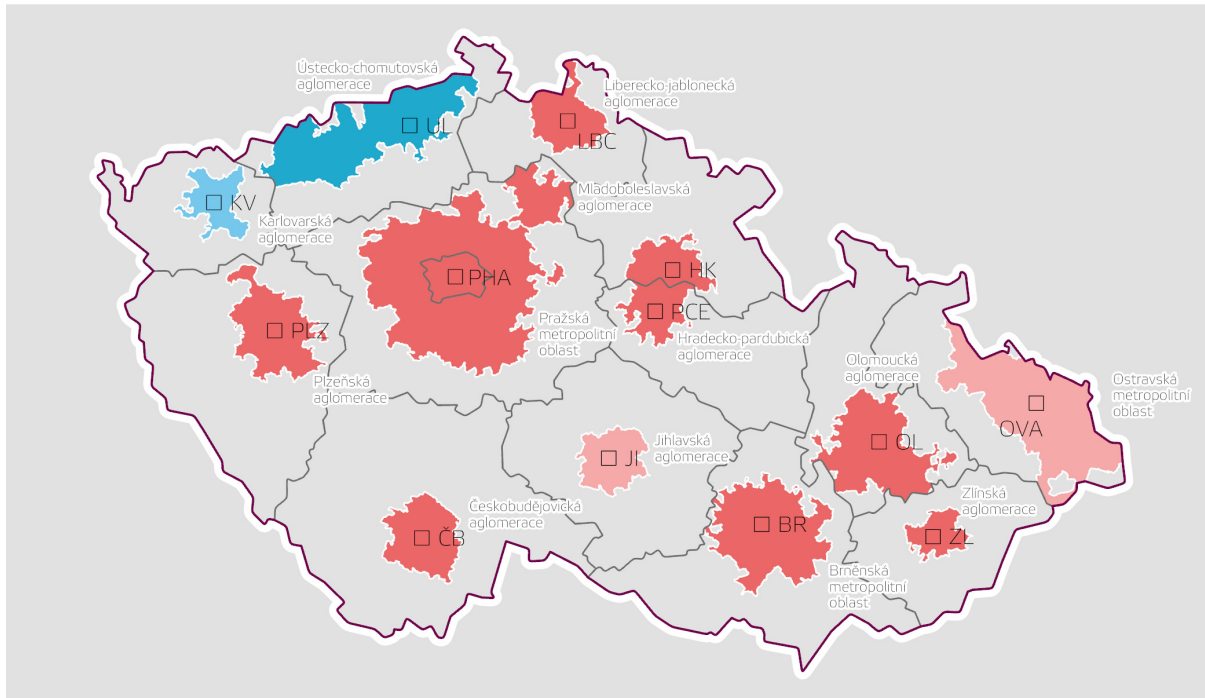
potravin a nealkoholické nápoje

území pro Integrované teritoriální investice, 2017–2019

0 50 km

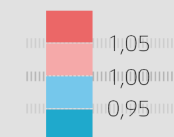
Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ Hladiny: COICOP04

bydlení, voda, energie, paliva

území pro Integrované teritoriální investice, 2017–2019

0 50 km

Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

Zdroj: vlastní

5.2.3 Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI

Index reálného čistého peněžního příjmu, resp. čistého peněžního příjmu v regionální paritě kupní síly, je ovlivněn nominální výší čistých peněžních příjmů a regionálními náklady na život průměrného obyvatele, což do značné míry nivelizuje rozdíly mezi jednotlivými územími pro ITI. Dobře je to patrné na příkladu Pražské metropolitní oblasti, jejíž nominální čisté příjmy na obyvatele vyšší o více než 20 procentních bodů než průměr obyvatel zbytku území Česka a o více než 16 procentních bodů nadprůměrná regionální cenová hladina indukuje čisté příjmy v reálných relacích (tzn. v regionální paritě kupní síly) jen 8,6 procentního bodu nad průměrem (viz Tab. 18 na straně 148).

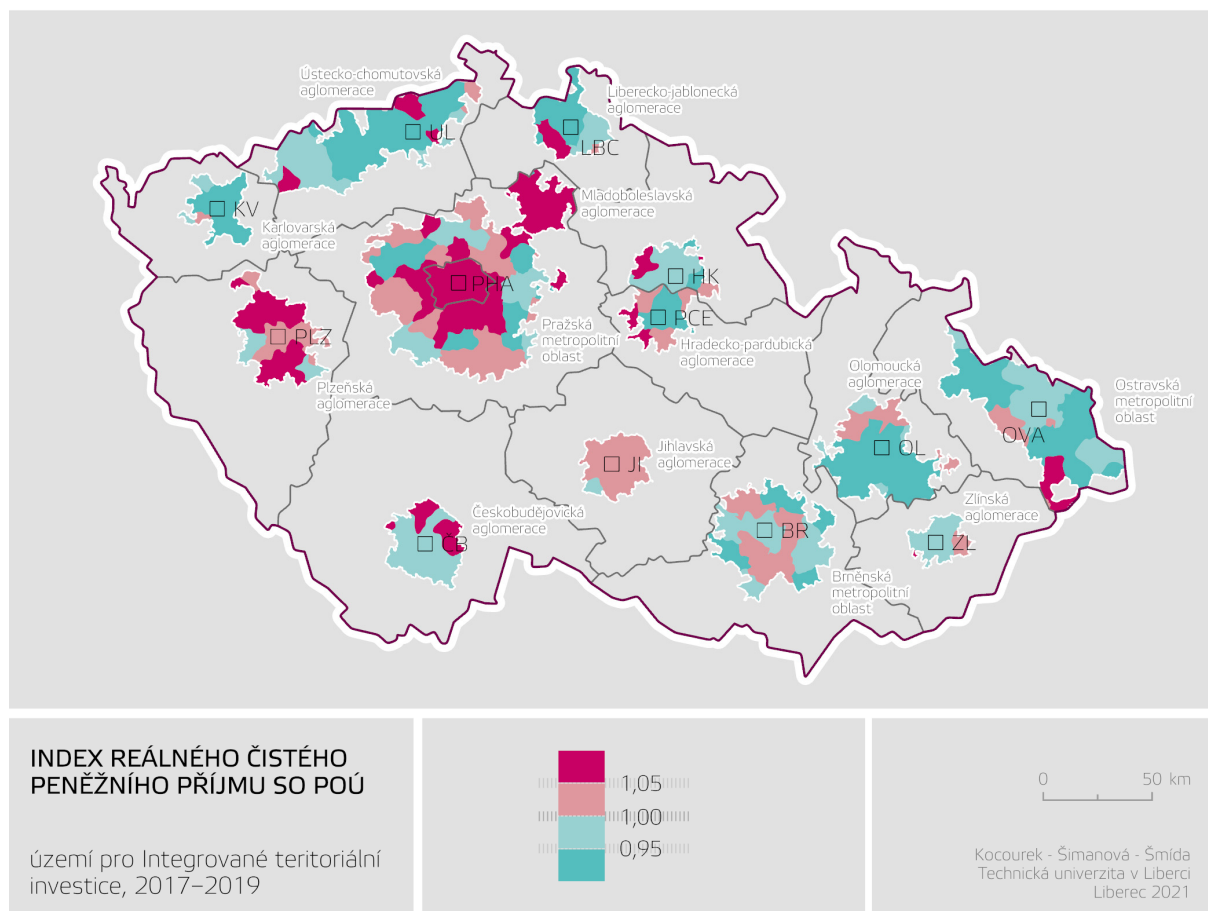
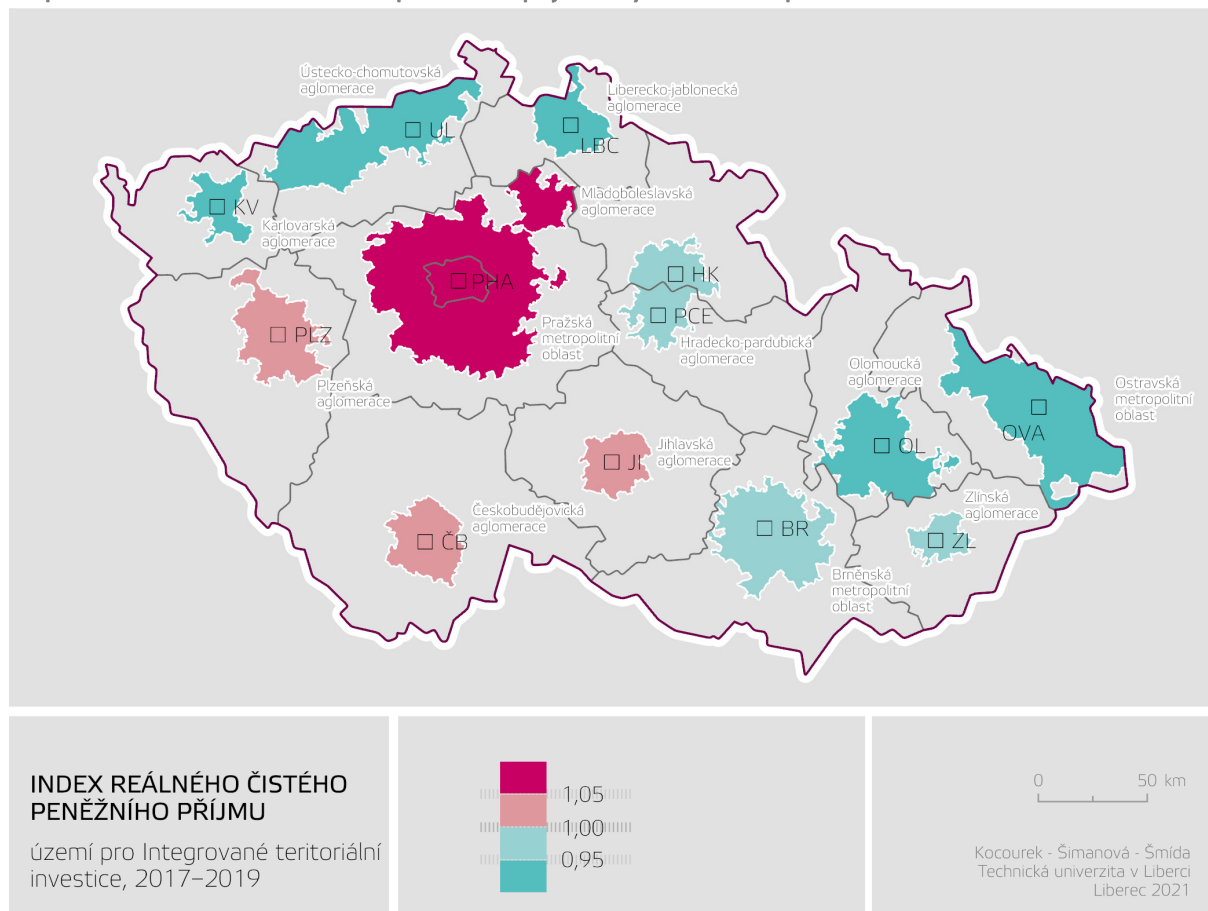
Plzeňská aglomerace se díky stejnému mechanismu dostala z nejvyššího do druhého nejvyššího příjmového intervalu a Brněnská metropolitní oblast a Hradecko-pardubická aglomerace (obě s nominálními čistými peněžními příjmy velmi blízko průměru zbytku ČR) se díky regionálním cenovým hladinám o přibližně 8 procentních bodů nad průměrem v reálných relacích (tzn. v regionální paritě kupní síly) přesunuly o více než tři procentní body pod úroveň průměru zbytku Česka.

Nejméně si v průměru za svůj příjem nakoupí obyvatelé v Karlovarské aglomeraci, a to o 12 % méně než ve zbytku republiky. Na opačném pólu jsou domácnosti z Mladoboleslavské aglomerace, jejichž kupní síla je o 16,5 % vyšší než ve zbytku ČR a o 6,7 % vyšší než v Pražské metropolitní oblasti.

Toto zjištění se může jevit na první pohled poněkud překvapivým, je ale potřeba znovu připomenout, že Mladoboleslavská aglomerace zahrnuje Mladou Boleslav a dalších 62 obcí s celkovou populací 102 tis. obyvatel, zatímco Pražská metropolitní oblast reprezentuje Hlavní město Prahu a dalších 490 obcí s celkovou populací 2 120 tis. obyvatel. Pražská metropolitní oblast tak představuje podstatně rozsáhlejší území, podstatně větší podíl na populaci České republiky a také podstatně pestřejší skupinu správních obvodů s často poměrně odlišnými příjmovými úrovněmi. Mapa 26 dole dobře ilustruje značně heterogenní vnitřní příjmovou strukturu Pražské metropolitní oblasti, ve které lze identifikovat správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem prakticky ze všech čtyř základních intervalů. Naproti tomu Mladoboleslavská aglomerace – jakkoli ani její území není bez pochyby příjmově zcela homogenní – je tvořena výhradně SO POÚ z nejvyššího intervalu indexu reálných čistých peněžních příjmů. Srovnatelně stejnorodé jsou z hlediska indexu reálného čistého peněžního příjmu snad jen Zlínská a Jihlavská aglomerace, které ale současně představují společně s Mladoboleslavskou aglomerací tři území pro ITI s nejnižším počtem obyvatel v Česku.

Mapa 26, která ve své spodní části znázorňuje úroveň SO POÚ v rámci jednotlivých území pro ITI rovněž naznačuje, že v rámci aglomerací a metropolitních oblastí se více či méně prosazují vnitřní disparity. V Liberecké aglomeraci je zřetelné pásmo vyšších příjmů v regionální paritě kupní síly přiléhající k severozápadní ose Plzeň – Praha – Mladá Boleslav – Liberec, která je propojena vysokorychlostními silnicemi. V Brněnské metropolitní oblasti se rýsuje prstenec satelitních oblastí, v němž je pro průměrného obyvatele výhodnější podíl příjmů a nákladů než v samotném Brně. A v Plzeňské aglomeraci je patrný podobný efekt v oblastech na sever a na jih od samotného Statutárního města Plzeň.

Mapa 26: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území pro ITI

Zdroj: vlastní

5.3 Územní dimenze venkovských oblastí

Místní akční skupiny (MAS, anglicky *Local Action Groups*, LAGs) jsou lokální společenství složená ze subjektů, které zastupují místní socioekonomické zájmy – veřejné i soukromé (tvoří ji skupiny občanů, neziskové organizace, soukromí podnikatelé, obce, svazky obcí apod.). Jejich společným cílem je rozvoj vymezeného území venkovského regionu a jeho zemědělství za finanční podpory z Evropské unie a z národních programů (NIKISCHER, 2018).

Na rozdíl od území ITI, která byla technickým způsobem metodicky vymezena jako funkční oblasti převážně na základě intenzity dojíždky, jsou MAS vytvářeny na základě dohody o sdružování a mohou, ale také nemusí, mít právní subjektivitu¹³. Toto sdružování má však svá pravidla. Musí se jednat o území:

- které je geograficky homogenní,
- kde se počet obyvatel MAS pohybuje v rozmezí od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000,
- které eviduje na svém území hustotu zalidnění do 150 obyv./km²,
- kde účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50 % (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- kde na rozhodovací úrovni nesmí ani veřejný sektor ani žádná z jednotlivých zájmových skupin představovat více než 49 % hlasovacích práv,
- kde členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo nebo v něm musejí působit,
- které musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrováno u Ministerstva vnitra,
- které musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS a
- které se při realizaci územní strategie řídí metodou LEADER a jejími principy (NSMASCR, 2021).

Metoda **LEADER** (*Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale*), tedy Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku, je specifická iniciativa uplatňovaná v zemích EU již od roku 1991. Je zaměřená na podporu rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím pilotních integrovaných strategií realizovaných v konkrétních územích. Cílem metody LEADER je podpořit spolupráci veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni s přístupem zdola-nahoru (*bottom-up*). Díky přístupu zdola a zapojení místních aktérů jsou posilovány místní lidské zdroje a sounáležitost lidí s místem, kde žijí. V rámci MAS vzájemně spolupracují zástupci obcí, jimi nebo krajem zřízených organizací (veřejný sektor) a podnikatelé, občanská sdružení i jednotliví občané (soukromý sektor). Každá MAS zpracovává a realizuje místní rozvojovou strategii svého území, která zahrnuje společné vize aktérů z území MAS. Strategie se realizuje pomocí projektů, které uspokojují skutečné potřeby území a vedou k místnímu rozvoji. Projekty realizované na základě místní strategie jsou založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví lokálního hospodářství. Strategie a projekty MAS propojují různé typy aktivit např. investiční projekty se vzdělávacími akcemi apod., čímž vzniká spolupráce mezi aktéry působícími v regionu. MAS při realizaci svých strategických plánů uplatňují a podporují inovativní řešení problémů zaváděním nových služeb, produktů nebo přístupů. Zároveň MAS vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti v rámci partnerských sítí, v ČR např. prostřednictvím Národní sítě místních akčních skupin České republiky, v Evropě prostřednictvím Evropské asociace LEADER pro rozvoj venkova tzv. ELARD (ENRD, 2021).

¹³ MAS může mít formu partnerství s právní subjektivitou, kdy se partneři spojí do společné struktury, nebo může mít formu partnerství bez právní subjektivity v rámci organizační složky právnické osoby na základě smluv mezi touto právnickou osobou a partnery.

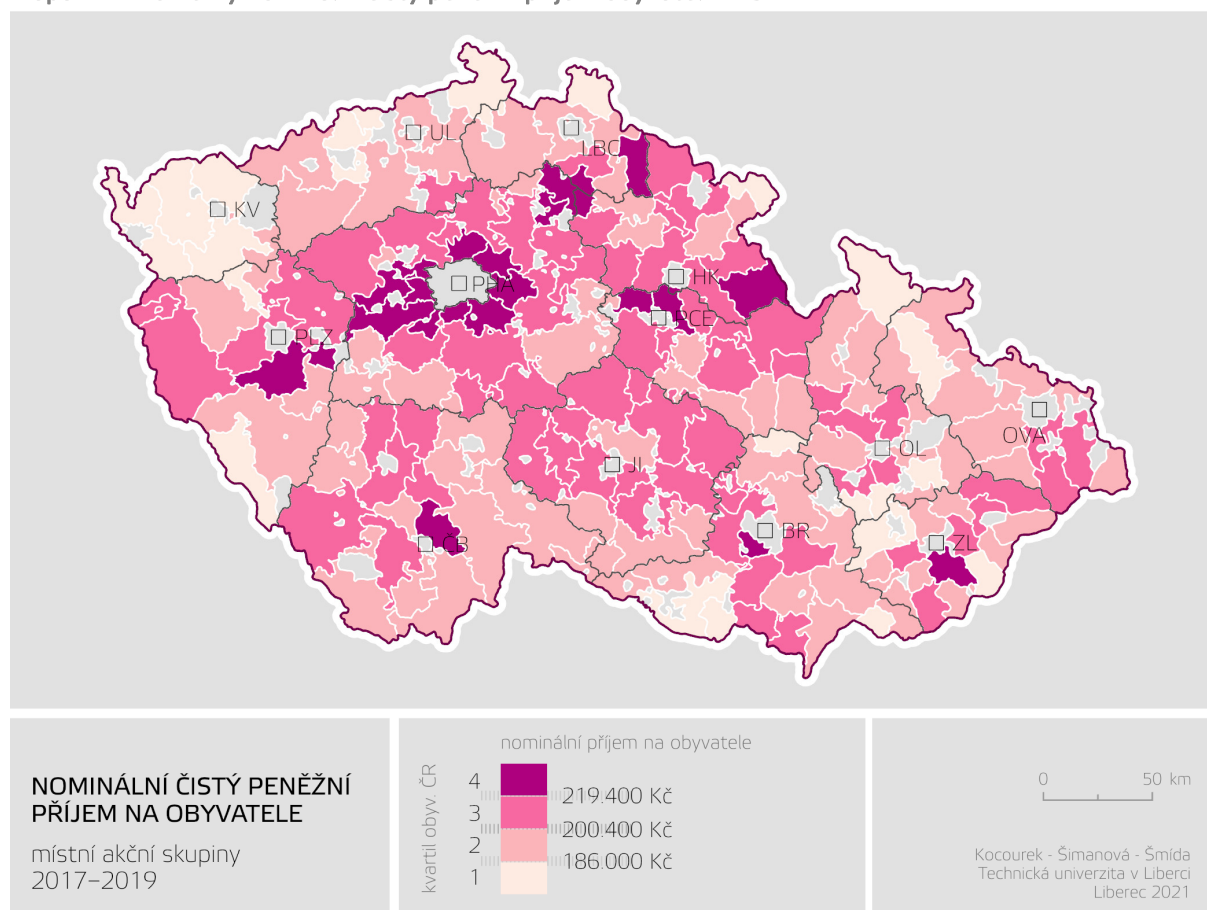
Na území ČR se ke 30. červnu 2021 nachází celkem 180 místních akčních skupin, do nichž je zapojeno 6 tis. obcí, zatímco 254 obcí do MAS nespadá (jsou mezi nimi města nad 25 tis. obyvatel, ale také menší obce, které se do iniciativy CLLD nezapojily). Území MAS v letech 2021–2027 eviduje 6,3 mil. obyvatel, tj. 60 % populace České republiky, a to na ploše, která zabírá 93 % území republiky. Nedávným procesem standardizace pro programové období 2021–2027 prošlo všech 180 MAS na území ČR, které jsou tak připraveny na čerpání prostředků pro uskutečňování svých místních rozvojových strategií (NSMASCR, 2021).

Podobně, jako tomu bylo u ITI, i zde jsou na uskutečňování strategie a na konkrétní projekty poskytovány prostředky ze sektorových operačních programů a Programu rozvoje venkova. V programovém období 2021–2027 mohou MAS čerpat prostředky na realizaci svých strategií především z Integrovaného operačního programu (na podporu udržitelného cestovního ruchu, revitalizace měst a obcí a ochrany veřejného zdraví), z OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (na podporu podnikání a investic), z OP Životní prostředí, z OP Zaměstnanost a z Programu rozvoje venkova 2021–2027.

5.3.1 Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel MAS

MAS se výrazně liší svou velikostí: největší MAS Sokolovsko čítá 92 tis. obyvatel, nejmenší MAS Brána Písecka je územím s pouhými 11 tis. obyvateli. Nejvyšší příjmy registrují MAS ve Středočeském kraji v zázemí Hlavního města Prahy, dále na Mladoboleslavsku a v okolí velkých měst, jako jsou Pardubice, Hradec Králové, Liberec, Brno, Zlín, Plzeň a České Budějovice (Mapa 27 a Mapa 28 na následující straně).

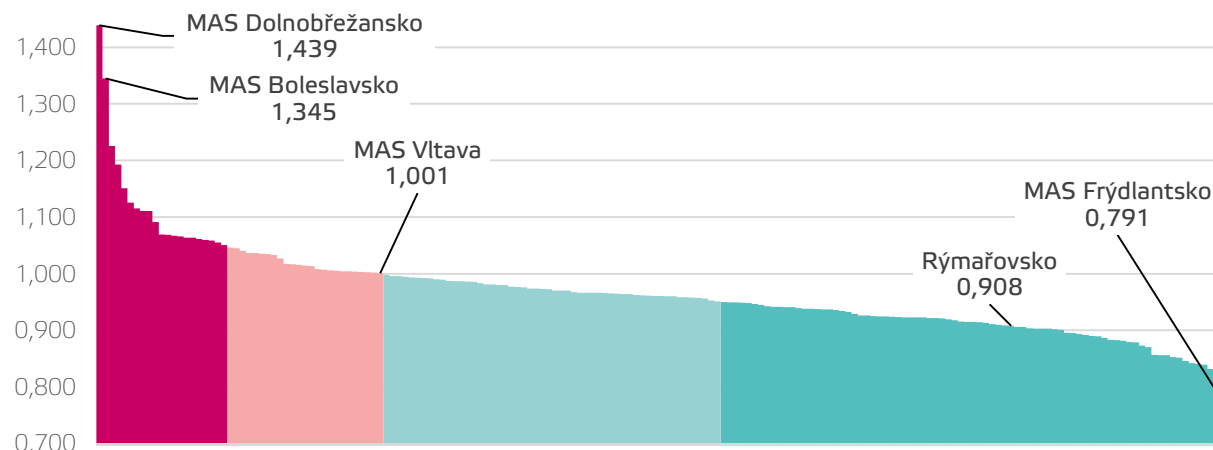
Mapa 27: Průměrný nominální čistý peněžní příjem obyvatel MAS

Zdroj: vlastní

Nejvyšších průměrných čistých nominálních příjmů dosahují obyvatelé MAS Dolnobřežansko, jejíž domácnosti inkasují v průměru o 43,9 % vyšší příjmy než ve zbytku ČR. Naopak nejnižší příjmy v průměru pobírají obyvatelé MAS Frýdlantsko, a to o více než pětinu nižší než ve zbytku ČR (viz též tabulkovou přílohu na straně 142 a následujících).

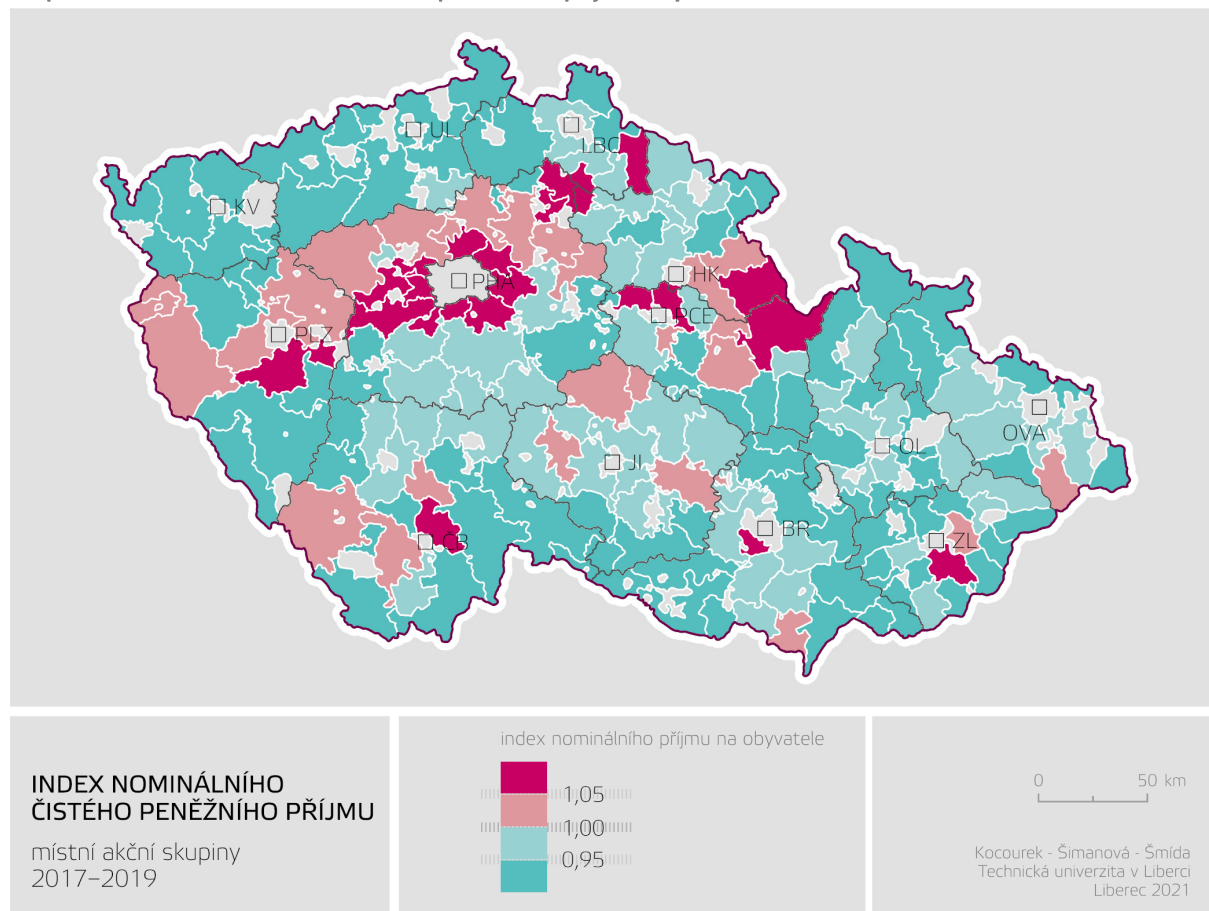
Obr. 3: Žebříček MAS podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

V podstatě přesně na úrovni celorepublikového průměru jsou pak průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel MAS Vltava, zatímco např. obyvatelé MAS Rýmařovsko průměrně mají čisté peněžní příjmy skoro o deset procent nižší než obyvatelé zbytku České republiky (viz též Obr. 3).

Mapa 28: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel MAS

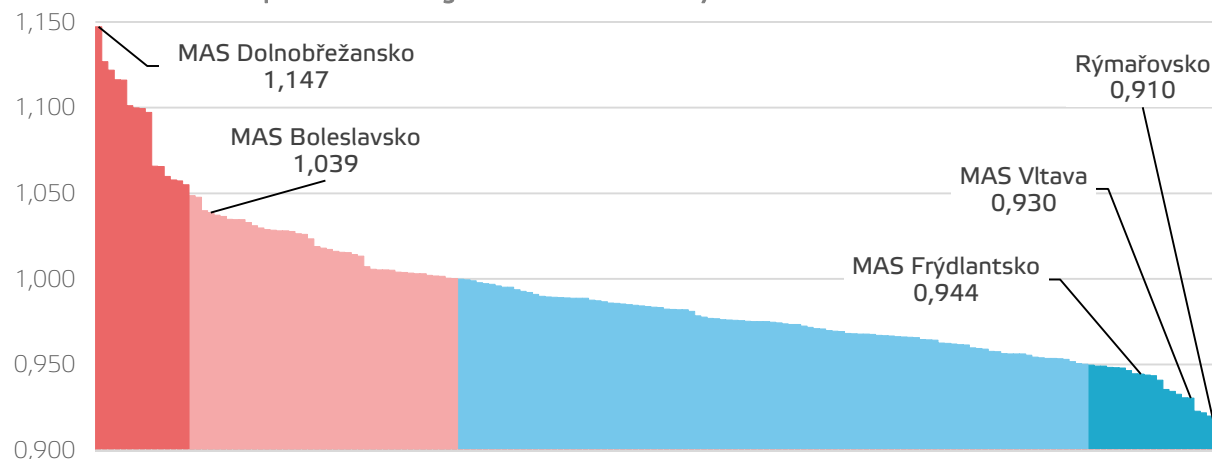

Zdroj: vlastní

5.3.2 Regionální cenové hladiny na území MAS

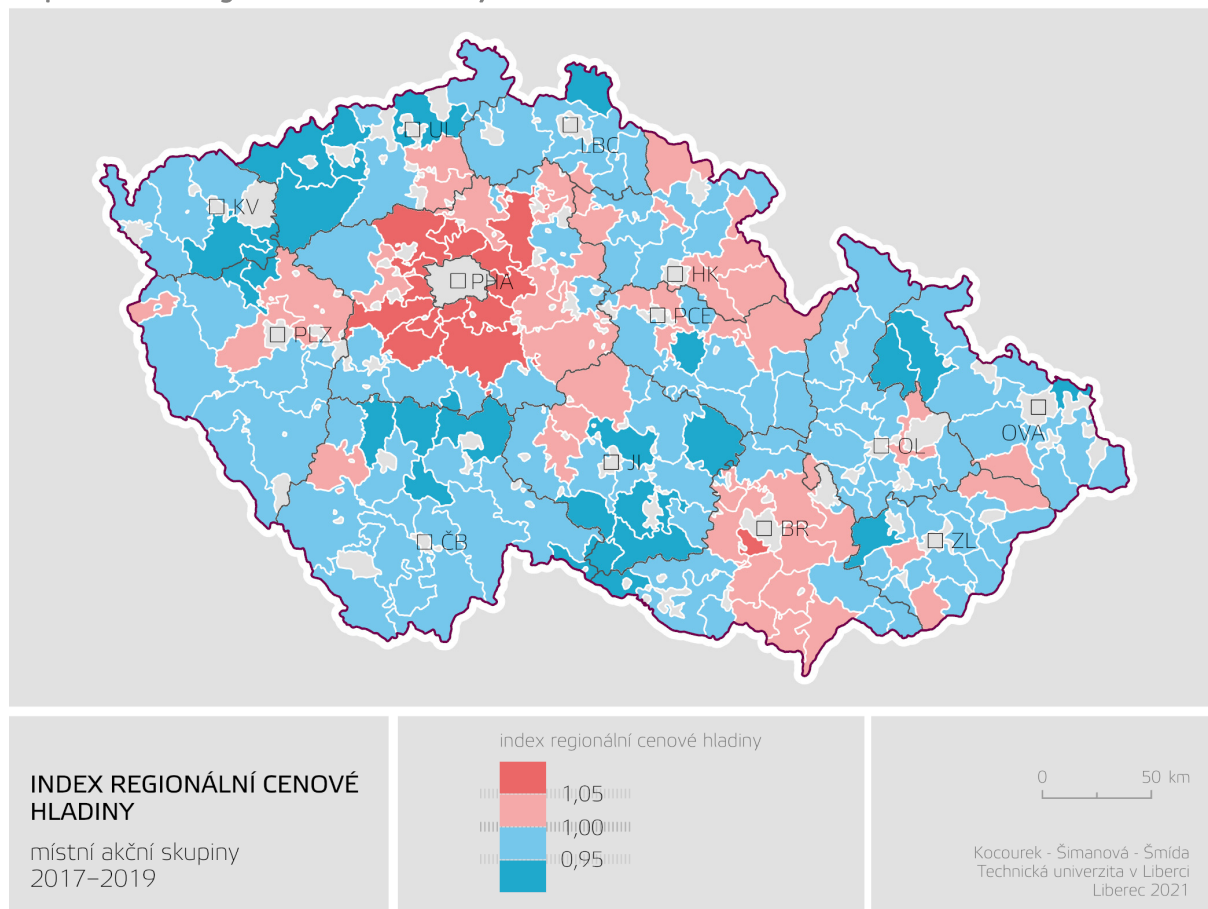
Nejvyšším životním nákladům dle odhadů provedených na referenčním spotřebním koši čelí obyvatelé MAS s nejvyššími příjmy, tj. MAS Dolnobřežansko, a to bezmála o 15 % vyšším než ve zbytku ČR. Naopak nejnižší náklady na život registrují obyvatelé MAS Rýmařovsko, a to o 9 % nižší než ve zbytku ČR. Také obyvatelé MAS Vltava i MAS Frýdlantsko registrují regionální cenové hladiny o více než pět procentních bodů pod průměrem zbytku Česka (Obr. 4 a Mapa 29).

Obr. 4: Žebříček MAS podle indexu regionální cenové hladiny

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 29: Index regionální cenové hladiny na území MAS

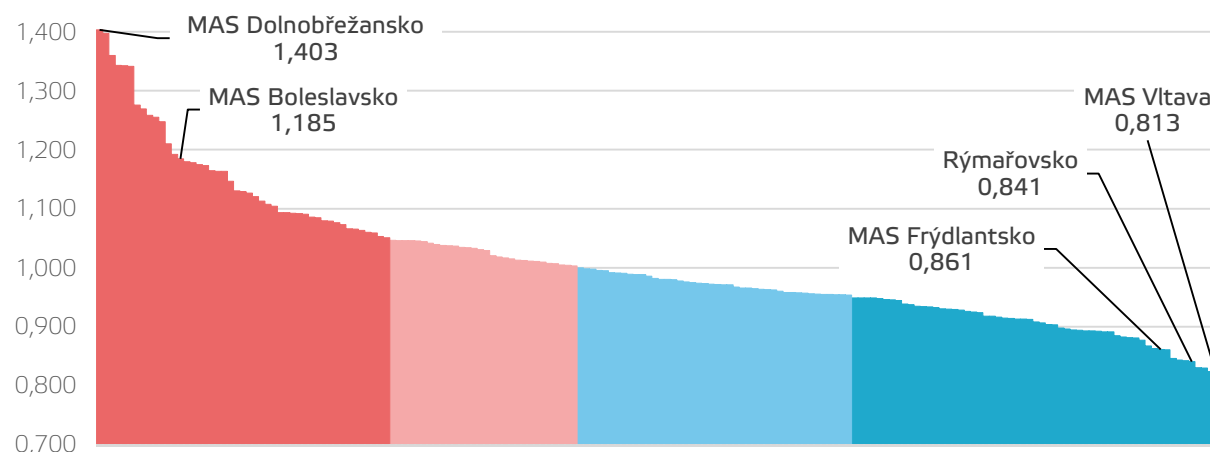

Zdroj: vlastní

Ještě dramatičtější jsou rozdíly v cenách bydlení, vody, energií a paliv (viz Obr. 5 a Mapa 30 dole). Zatímco obyvatelé MAS Dolnobřežansko si za bydlení připlatí o více než 40 % více, obyvatelé

jihočeské MAS Vltava mají v průměru bydlení o 18,7 % levnější (z pohledu nominálních příjmů se přitom jedná o oblast na průměru ČR – viz též kapitolu 5.3.1 na straně 87). MAS Frýdlantsko i MAS Rýmařovsko zůstávají i v cenách bydlení více než pět procentních bodů pod průměrem zbytku ČR (zde je na místě připomenout, že se jedná o průměrné údaje za období let 2017–2019; dynamika cen bydlení přitom v následujících letech ještě výrazně akcelerovala).

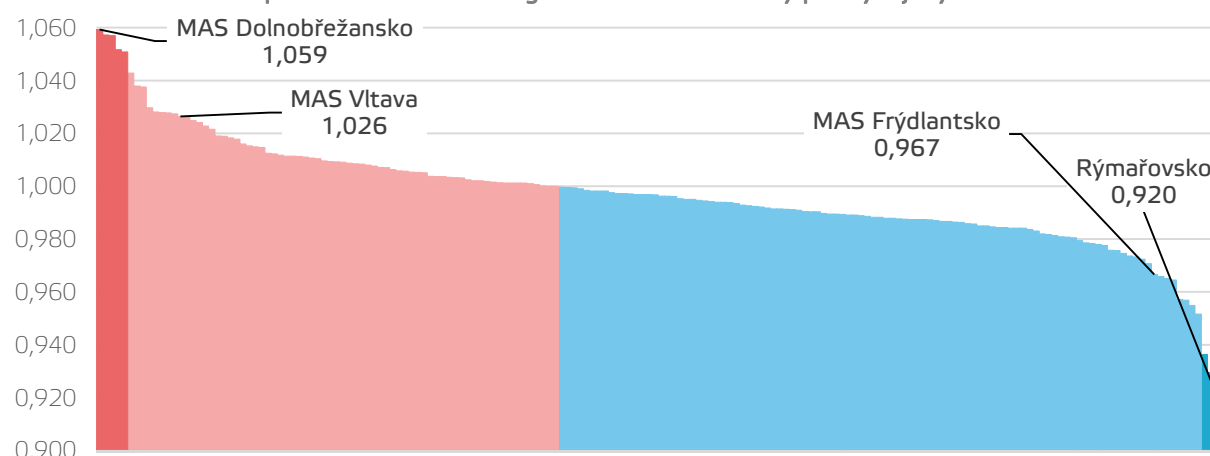
Obr. 5: Žebříček MAS podle dílčího indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 04

Zdroj: vlastní zpracování

Při srovnání Obr. 5 a Obr. 6 je jednak zřejmé, že regionální rozdíly v cenách potravin a nealkoholických nápojů (výdajový oddíl CZ COICOP 01) jsou výrazně nižší než v případě cen bydlení, vody, energií a paliv (výdajový oddíl CZ COICOP 04), jednak se také ukazuje odlišná pozice jednotlivých MAS. Tu dobře ilustruje právě příklad MAS Vltava s nejnižšími cenami bydlení, ale relativně vysokými cenami potravin a nealkoholických nápojů (2,6 % nad průměrem zbytku republiky). Znovu se ovšem potvrzuje, že vysoký podíl na výdajích a mnohem větší variabilita cen bydlení má na celkovou hodnotu regionálního cenového indexu zpravidla silnější vliv než cena potravin, což dokládá také podobné umístění MAS Vltava, Rýmařovsko a MAS Frýdlantsko ve spodních patrech žebříčku (viz též Obr. 4 na předchozí straně).

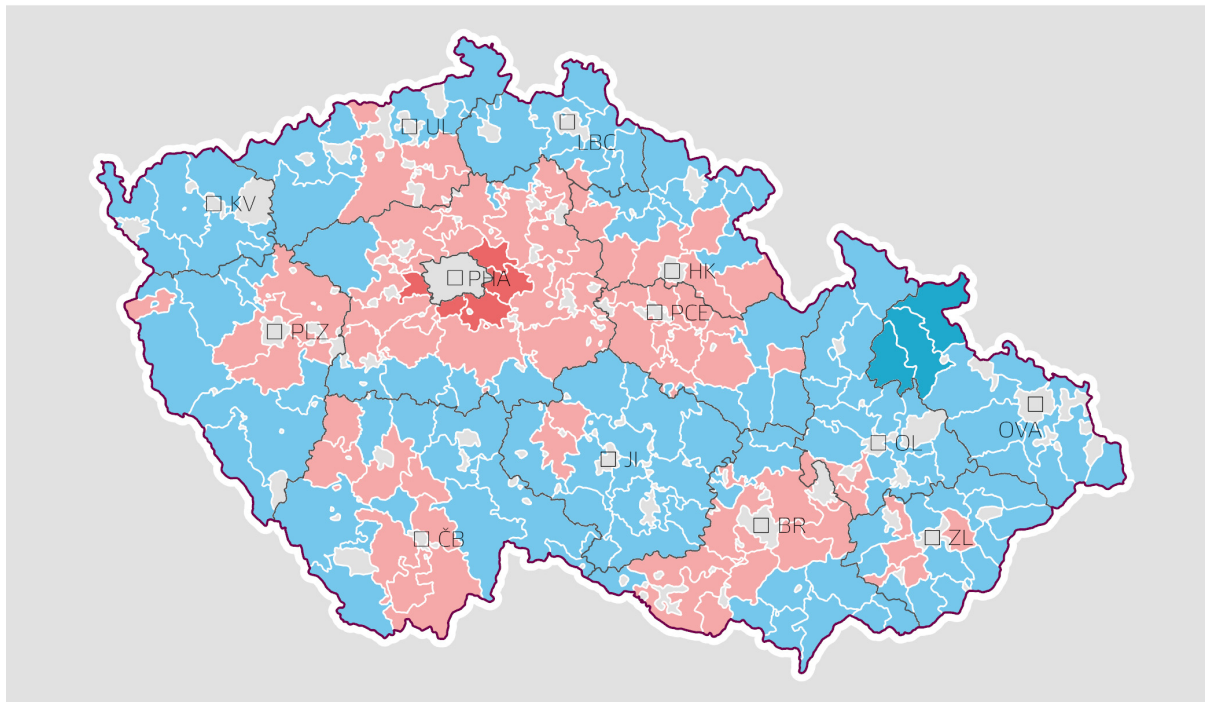
Obr. 6: Žebříček MAS podle dílčího indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 01

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 30 v obou svých částech (plastičtěji ovšem v té spodní) dobře ukazuje aglomerační efekty velkých měst a silných zaměstnavatelů působící na vyšší cenové úrovni ve srovnání s venkovskými nebo příhraničními oblastmi.

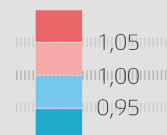
Mapa 30: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území MAS – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04

**INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ
HLADINY: COICOP01**

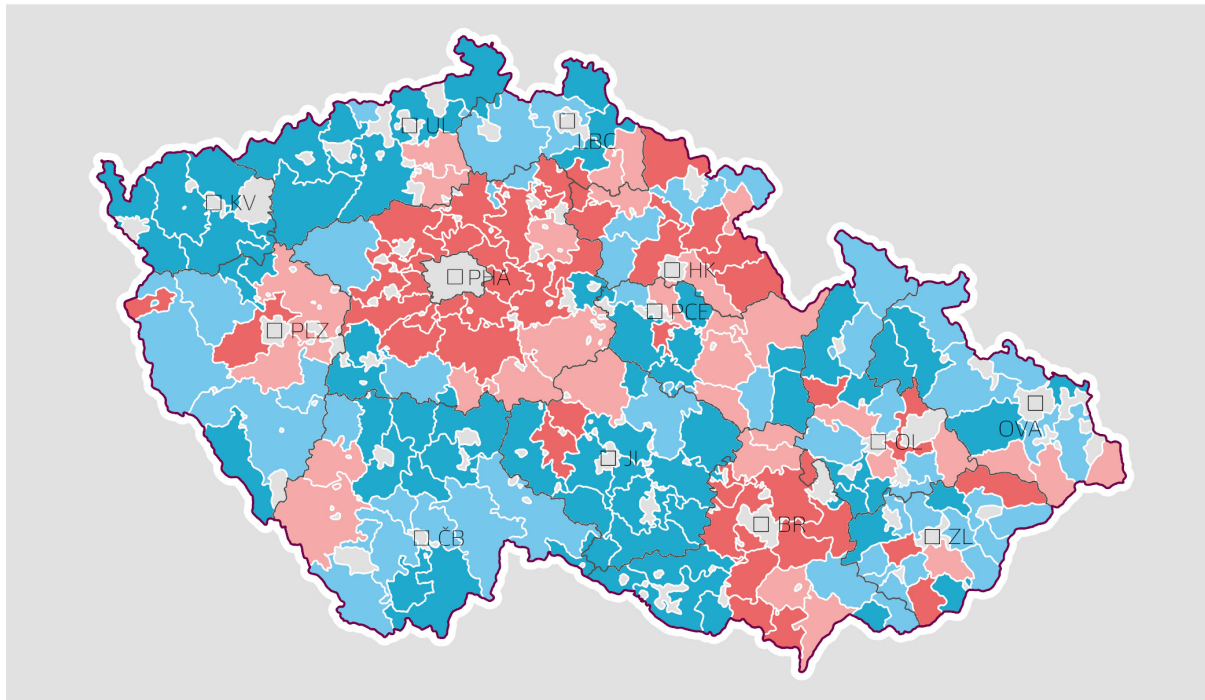
místní akční skupiny
2017–2019

COICOP01: potraviny a nealkoholické nápoje

0 50 km

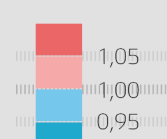
Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

**INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ
HLADINY: COICOP04**

místní akční skupiny
2017–2019

COICOP04: bydlení, voda, energie, paliva

0 50 km

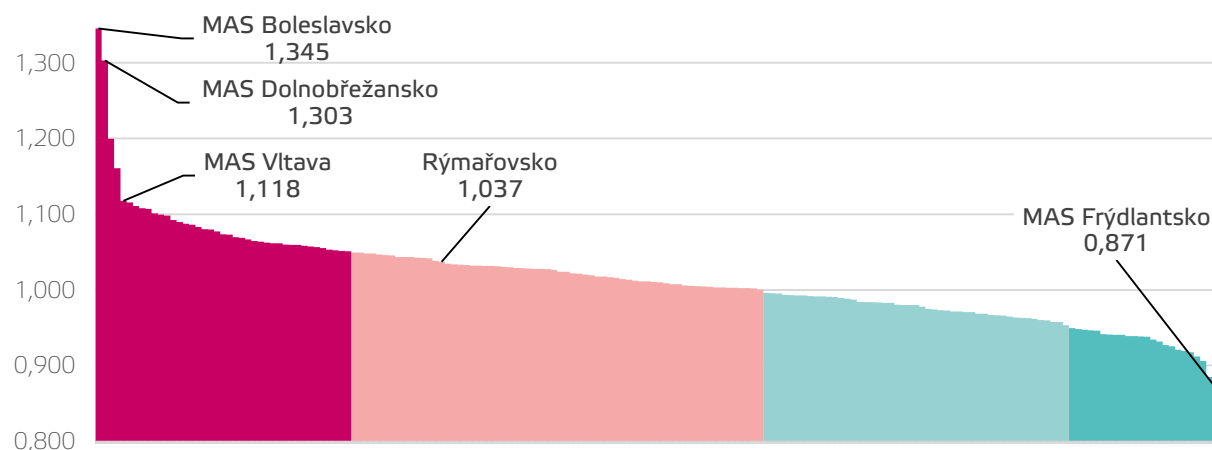
Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

Zdroj: vlastní

5.3.3 Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel MAS

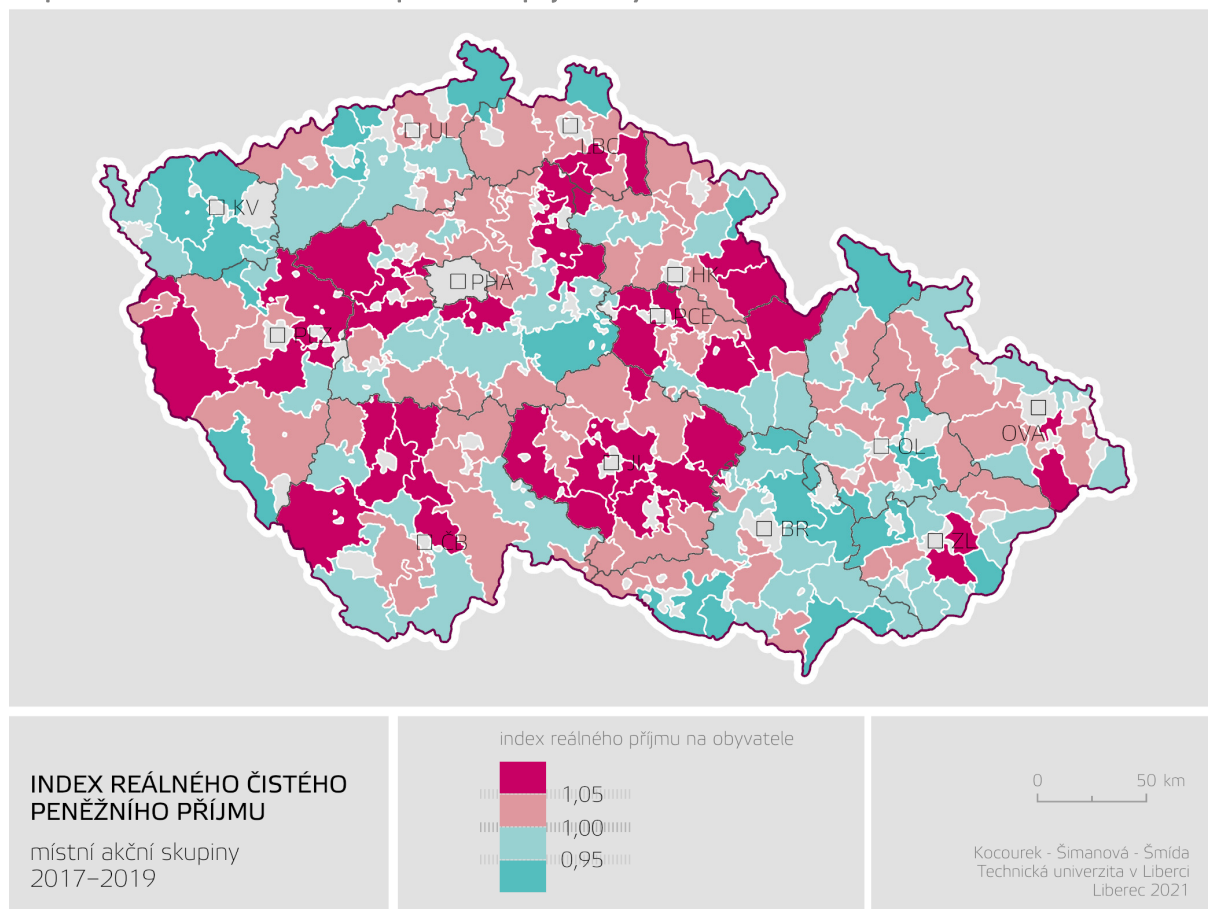
Mapa 31 a k ní příslušející Obr. 7 dobře ukazují, jak rozdílné regionální cenové hladiny mění tvář České republiky. Ve srovnání s nominálními příjmy se díky nižším cenovým hladinám výrazně zvětšuje počet MAS, které se dostanou nad průměr zbytku České republiky a patří mezi i méně populačně silné MAS, jako je například MAS Vltava se 14 tisíci obyvateli. V kartogramu se jako zajímavé lokality s výhodným podílem průměrných příjmů a cen objevují i příhraniční MAS na česko-bavorském pomezí nebo okolí Kvasin na hranici Královéhradeckého a Pardubického kraje. Naopak okolí Prahy nebo Brna se díky vysokým nákladům (především na bydlení) jeví poněkud méně atraktivním.

Obr. 7: Žebříček MAS podle indexu reálného čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 31: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel MAS

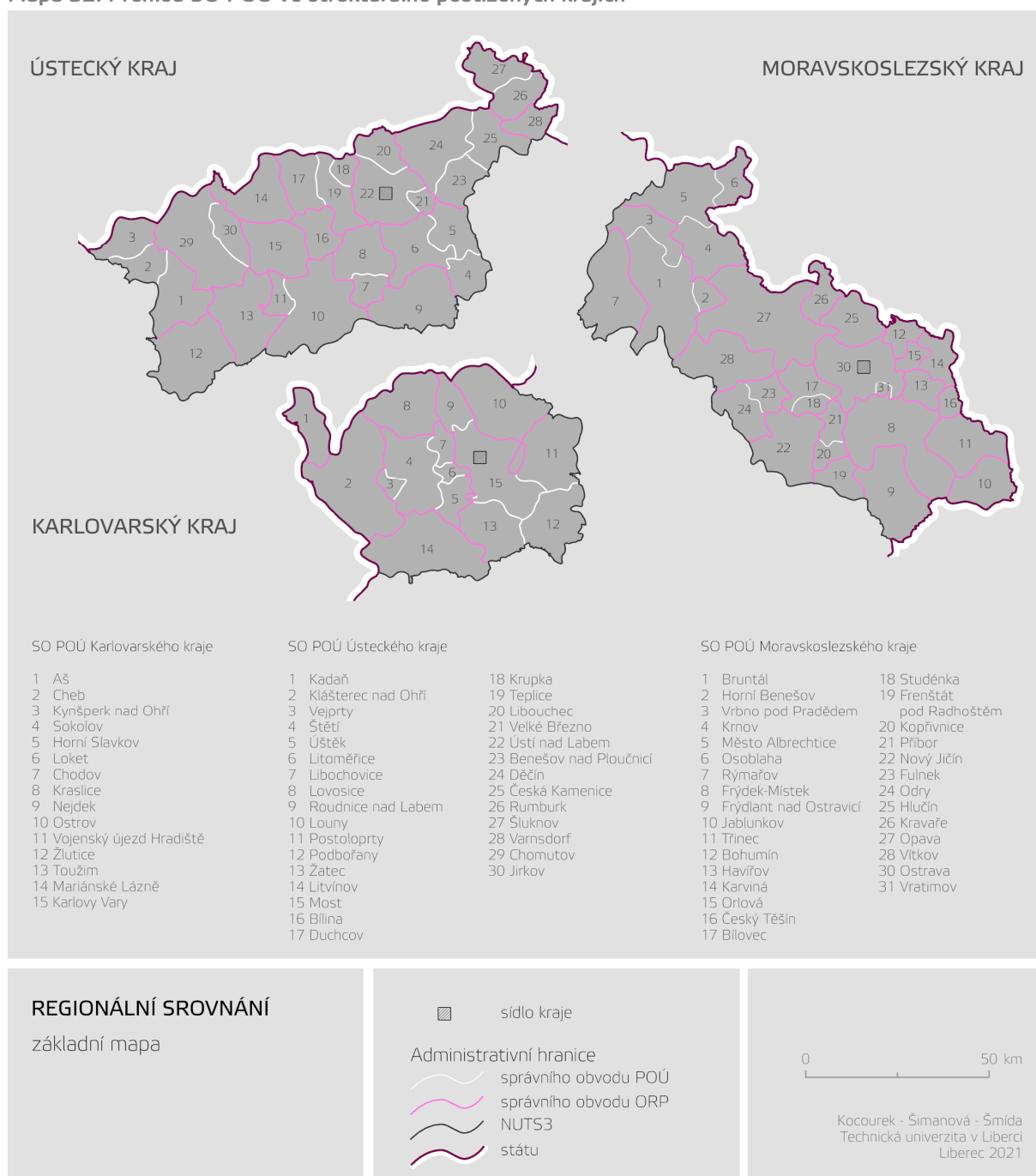

Zdroj: vlastní

5.4 Územní dimenze strukturálně postižených krajů

Strukturálně postižené kraje stále procházejí procesem hospodářské restrukturalizace z důvodu někdejšího výrazného zaměření hospodářství na tradiční průmyslové obory (zejm. těžební a chemický průmysl), jejichž ekonomický význam a síla postupně slábne. Jedná se o tři kraje – **Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský**, které jsou ze strany státu podporovány specificky na základě vládních usnesení č. 952 ze dne 11. prosince 2013, č. 73 ze dne 22. listopadu 2014 a č. 826 ze dne 19. října 2015. Usnesením vlády č. 3 ze dne 9. ledna 2017 byl pro ně schválen Strategický rámec hospodářské restrukturalizace a jsou pro ně každoročně vytvářeny a aktualizovány Souhrnné akční plány restrukturalizace (MMR, 2016).

Mapa 32: Přehled SO POÚ ve strukturálně postižených krajích

Zdroj: vlastní

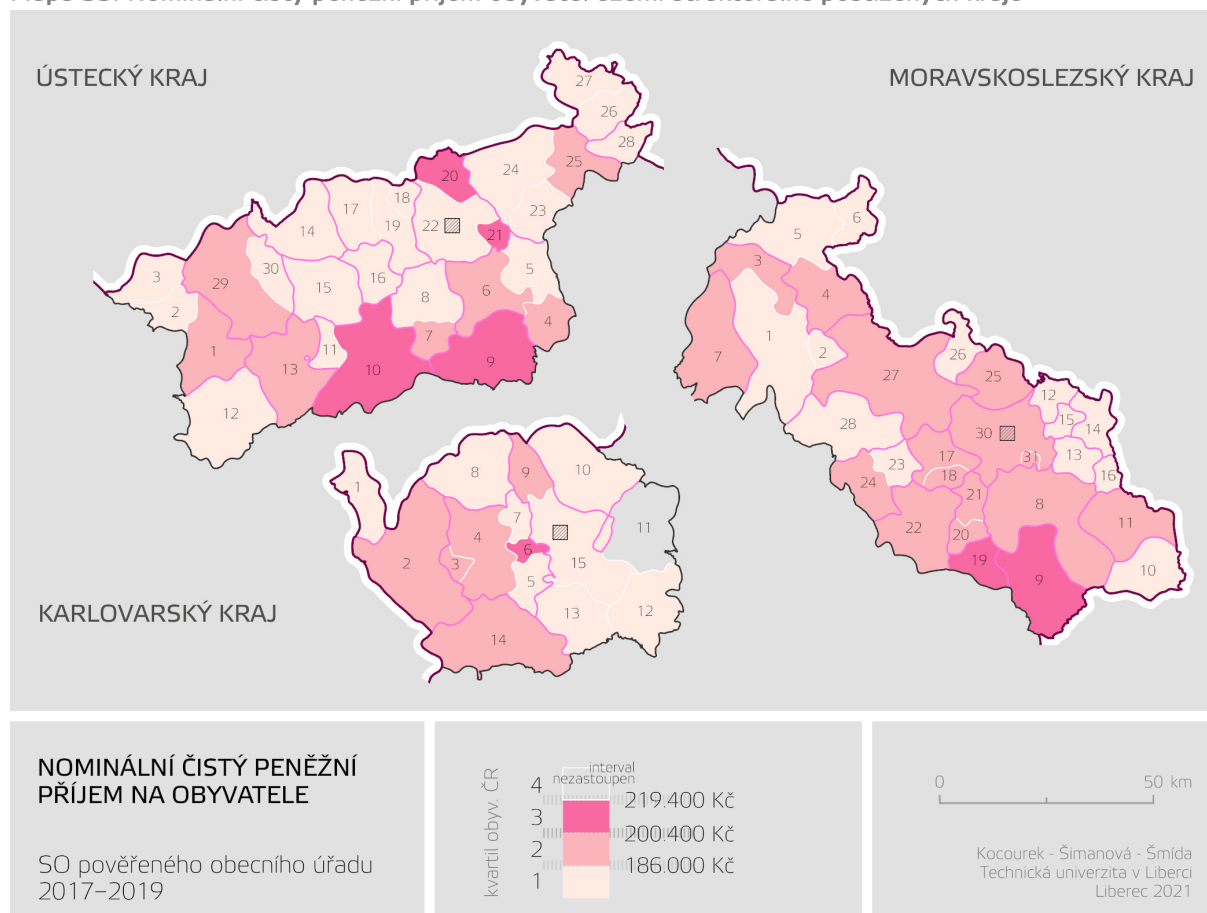
Z analytických studií (Jovanovič, 2016) vyplývá, že se tyto tři kraje od ostatních odlišují přinejmenším v těchto aspektech:

- Nejvyšší podíl osob ohrožených chudobou a nejvyšší podíl osob v exekuci.
- Nejrychlejší růst indexu stárí svědčící o nízké porodnosti a odlivu mladší populace.
- Problematická situace na trhu práce – vyšší nezaměstnanost, nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, setrvale nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných (platí především pro Ústecký a Karlovarský kraj).
- Relativně špatné napojení na klíčové dopravní tahy (zejména Karlovarský kraj).
- Znečištění – vzhledem k dříve velmi intenzivní průmyslové činnosti zejména v částech Ústeckého a Moravskoslezského kraje (MMR, 2020).

5.4.1 Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel strukturálně postižených krajů

Podle indikátoru průměrného nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele byla nejnižší hodnota zjištěna pro Karlovarský kraj, následuje kraj Ústecký a Moravskoslezský, v nejnižším pásmu (tzn. s indexem nominálního čistého peněžního příjmu nižším než průměr zbytku České republiky o více než pět procentních bodů) se ale objevuje také Olomoucký kraj (viz též Tab. 14 na straně 123). Karlovarský a Ústecký kraj spadají v kvartilovém rozdělení nominálních čistých peněžních příjmů do nejnižšího prvního kvartilu, Moravskoslezský jen těsně překračuje hranici mezi prvním a druhým kvartilem a společně s Olomouckým a také Libereckým krajem se nachází ve druhém příjmovém kvartilu (viz též kapitolu 4.1 na straně 53).

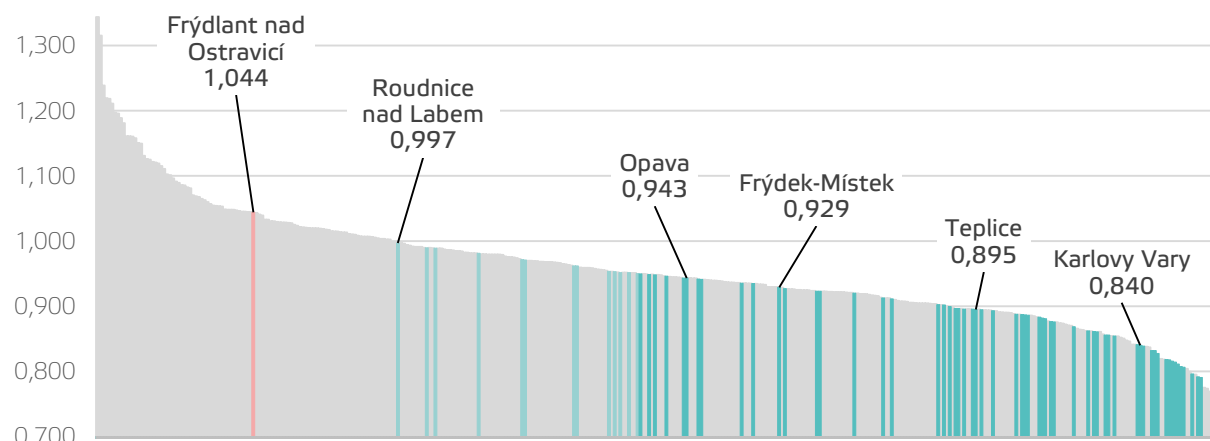
Mapa 33: Nominální čistý peněžní příjem obyvatel území strukturálně postižených krajů

Zdroj: vlastní

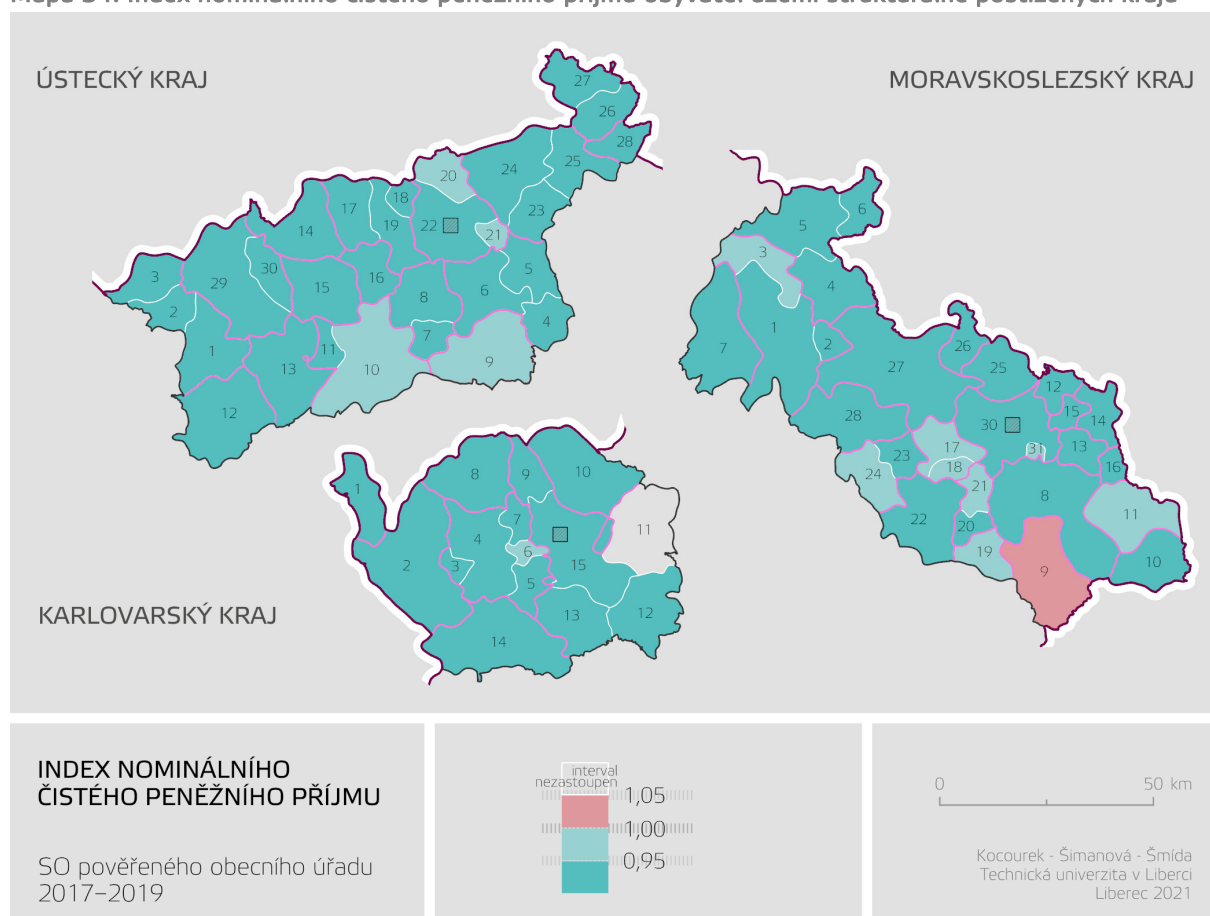
Mnohem zajímavější je pohled na disparity uvnitř těchto tří krajů. V mapách uvedených na předchozí a této straně jsou evidovány SO POÚ u krajů definovaných dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ jako strukturálně postižené, tj. Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský. Pro lepší přehlednost jsou jednotlivá území SO POÚ označena čísly (přehled poskytuje Mapa 34 na straně 95). Co se týče průměrných nominálních čistých peněžních příjmů v Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji jsou zastoupeny pouze první tři příjmové kvartily, čtvrtý nejvyšší příjmový kvartil není zastoupen v žádném ze strukturálně postižených krajů.

Obr. 8: Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 34: Index nominálního čistého peněžního příjmu obyvatel území strukturálně postižených krajů

Zdroj: vlastní

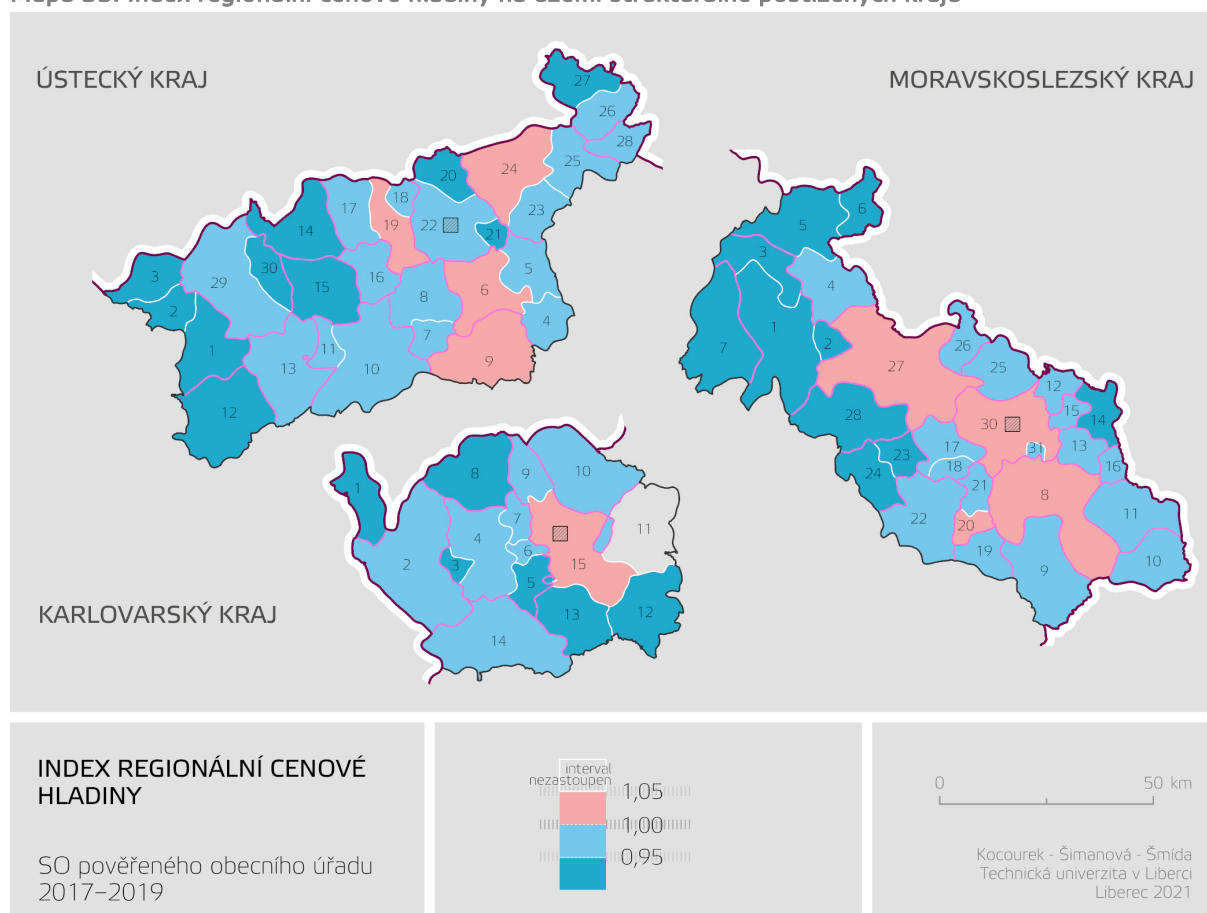
Skutečnost, že obyvatelé strukturálně postižených krajů zpravidla inkasují podprůměrné nominální čisté peněžní příjmy nejlépe dokládá Mapa 34 a Obr. 8. Na Obr. 8 jsou správní obvody obcí s pověřenými obecními úřady, které tvoří strukturálně postižené kraje, vyznačeny barevně a seřazeny podle výše indexu nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele.

Při srovnání relativní pozice SO POÚ v těchto krajích se zbytkem ČR pomocí indexu nominálního čistého peněžního příjmu lze konstatovat, že valná většina území SO POÚ všech tří strukturálně postižených krajů se řadí mezi SO POÚ s nejnižšími příjmy: 26 ze 30 SO POÚ v Ústeckém kraji, 13 ze 14 SO POÚ v Karlovarském kraji a 21 ze 30 SO POÚ v Moravskoslezském kraji se nachází v nejnižším pásmu (tzn. do 0,950). Pouze SO POÚ Frýdlant nad Ostravicí v Moravskoslezském kraji dosahuje nominálního čistého peněžního příjmu 4,4 % nad průměrem zbytku České republiky. SO POÚ Roudnice nad Labem v Ústeckém kraji dosahuje hodnoty 0,997 a nachází se z hlediska nominálních čistých peněžních příjmů prakticky na průměru zbytku území Česka (viz též Obr. 8). Např. SO POÚ Teplice je více než 10 % pod průměrem zbytku obyvatel České republiky a SO POÚ Karlovy Vary dokonce 16 % pod průměrem.

5.4.2 Regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů

Index regionální cenové hladiny ve všech třech strukturálně postižených krajích byl zaznamenán v pásmu hodnot mezi 0,95 a 1,00. Jediným dalším českým krajem, kde byl v období 2017–2019 vyčíslen index regionální cenové hladiny pod úroveň zbytku České republiky, byl Kraj Vysočina (viz též Tab. 14 na straně 123).

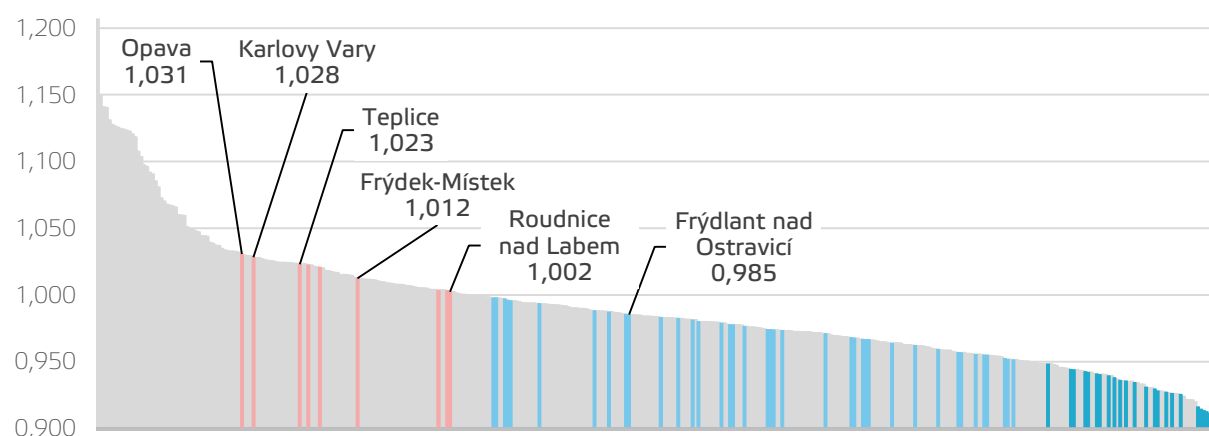
Mapa 35: Index regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů

Zdroj: vlastní

V Karlovarském kraji byla regionální cenová hladina nižší než ve zbytku ČR o více než pět procentních bodů vyčíslena v 6 ze 14 SO POÚ, v Ústeckém kraji v 10 ze 30 a v Moravskoslezském kraji rovněž v 10 ze 30 SO POÚ. Pro úplnost v Kraji Vysočina (který ovšem není strukturálně postiženým krajem) spadala regionální cenová hladina do nejnižšího pásma u 6 z 26 SO POÚ (tzn., že byla v těchto správních obvodech nižší než průměr zbytku republiky o více než pět procentních bodů). Z geografického pohledu jde v případě Ústeckého kraje o západní hranici s Karlovarským krajem a výběžky, u Moravskoslezského jde o pásmo západní a jihozápadní hranice s Olomouckým krajem a výběžky (viz Mapa 35).

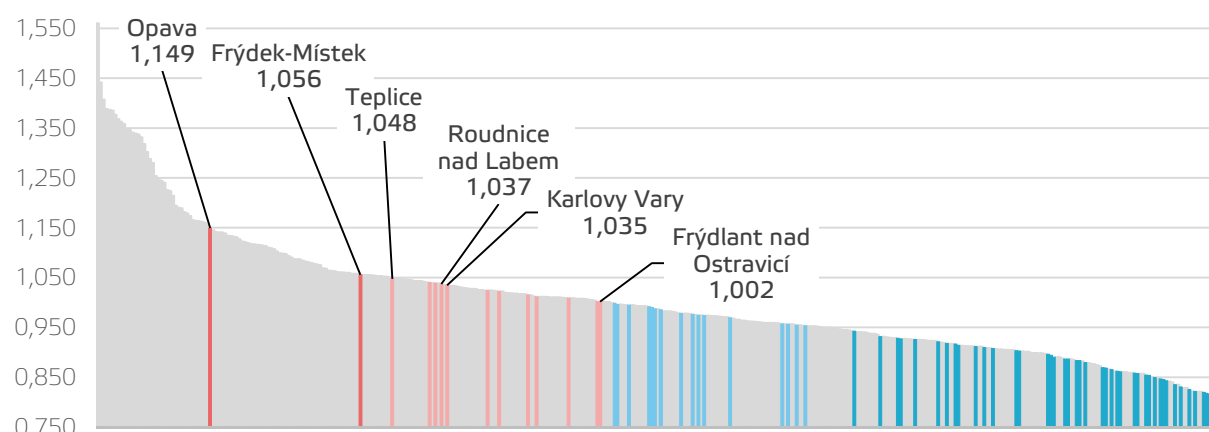
Obr. 9: Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu regionální cenové hladiny

Zdroj: vlastní zpracování

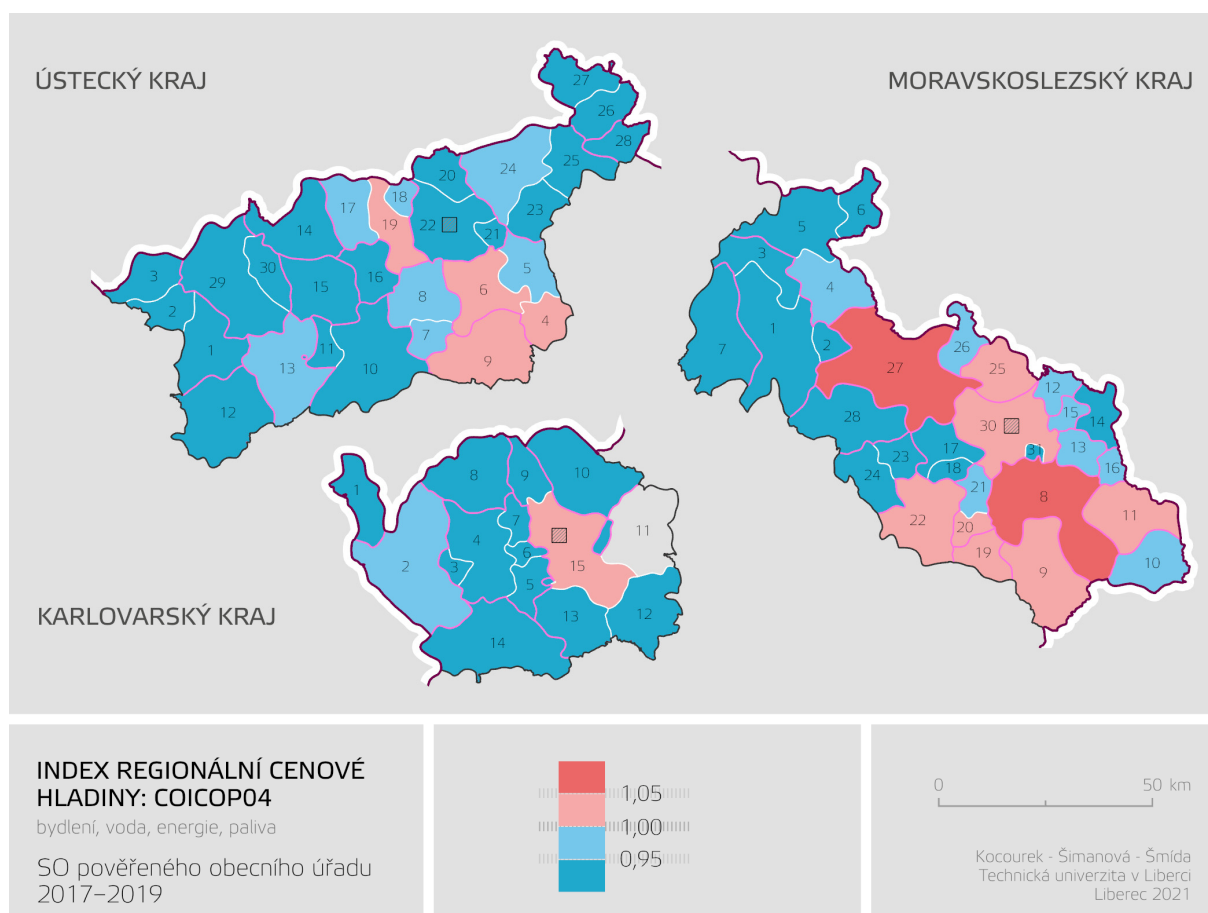
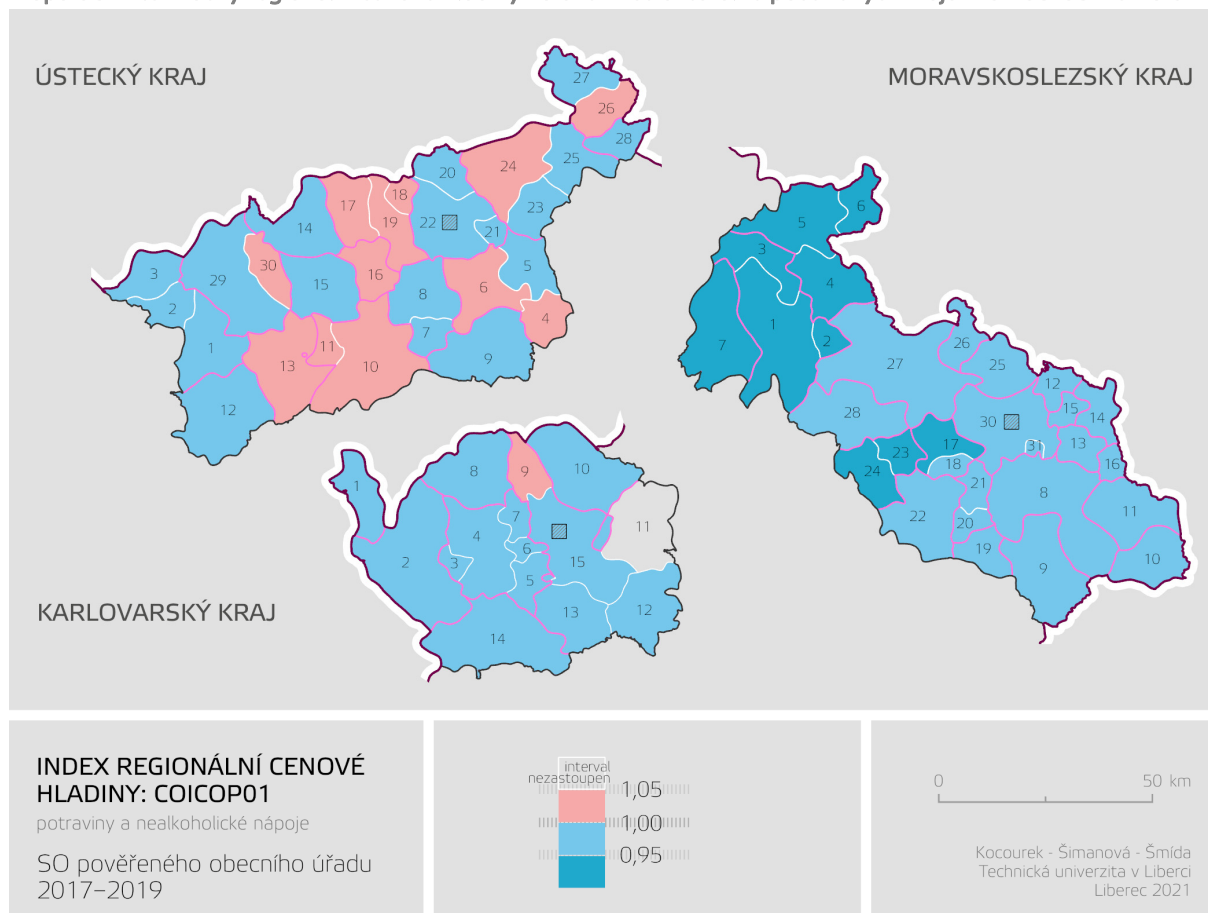
Naopak nad úroveň průměrné cenové hladiny ve zbytku republiky se v Karlovarském kraji objevil jen jeden SO POÚ (celkem pochopitelně se jedná o Karlovy Vary), v Ústeckém kraji čtyři SO POÚ (Teplice, Litoměřice, Děčín a Roudnice nad Labem) a v Moravskoslezském kraji rovněž čtyři (Opava, Kopřivnice, Frýdlant nad Ostravicí a Ostrava). Vyšší celková regionální cenová hladina je i v případě strukturálně postižených krajů do značné míry důsledkem vyšších nákladů na bydlení v oblastech regionálních center (viz dolní kartogram na straně 98 a Obr. 10), méně významně ovlivňuje celkovou regionální cenovou hladinu cena potravin a nealkoholických nápojů (viz horní kartogram na straně 98). Více než čtyři procentní body nad úroveň průměru zbytku republiky se v indexu regionální cenové hladiny ale nedostal žádný správní obvod žádného ze strukturálně postižených krajů (viz též Obr. 9).

Obr. 10: Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle dlíhého indexu regionální cenové hladiny pro výdajový oddíl CZ COICOP 04

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 36: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území strukturálně postižených krajů – CZ COICOP 01 a 04

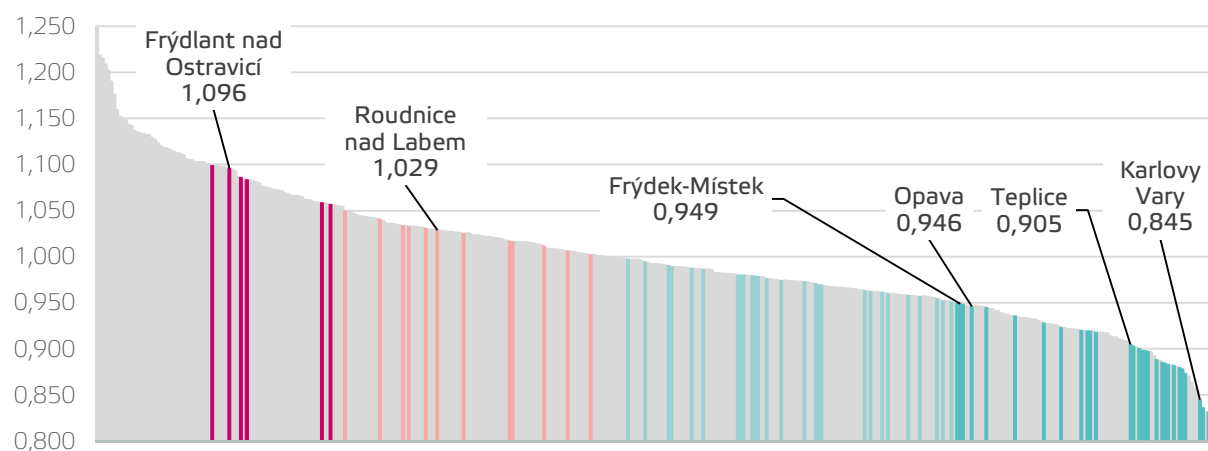
Zdroj: vlastní

5.4.3 Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel strukturálně postižených krajů

Vzhledem k nižší cenové hladině ve strukturálně postižených krajích se jejich pozice na úrovni celých NUTS3 měřená reálnou hodnotou peněžních příjmů (tzn. hodnotou vyjádřenou v regionální paritě kupní síly) mění. Mezi kraje s nejnižším reálným příjmem se vedle Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje řadí i kraj Olomoucký. Ten je ve skutečnosti podle indexu reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele s hodnotou 0,941 druhým nejhorším v České republice (po Karlovarském kraji, který dosáhl hodnoty 0,918), následuje Ústecký a Moravskoslezský kraj (viz též Tab. 14 na str. 123). Rozdíly jsou sice relativně malé, ale už hodnota pro Olomoucký kraj naznačuje, že kupní síla domácností ve strukturálně postižených krajích není nejnižší v celé České republice. Právě na tomto místě je vhodné znovu připomenout, že index reálných čistých peněžních příjmů nemá být a není měřítkem kvality života v dané oblasti. Skutečnost, že strukturálně postižené kraje nejsou z tohoto pohledu těmi nejhoršími, jen podtrhuje nezbytnost širšího a komplexnějšího pohledu na politiku regionálního rozvoje a posiluje význam vícekritériálního hodnocení úspěšnosti při naplňování jejich cílů (MMR, 2020).

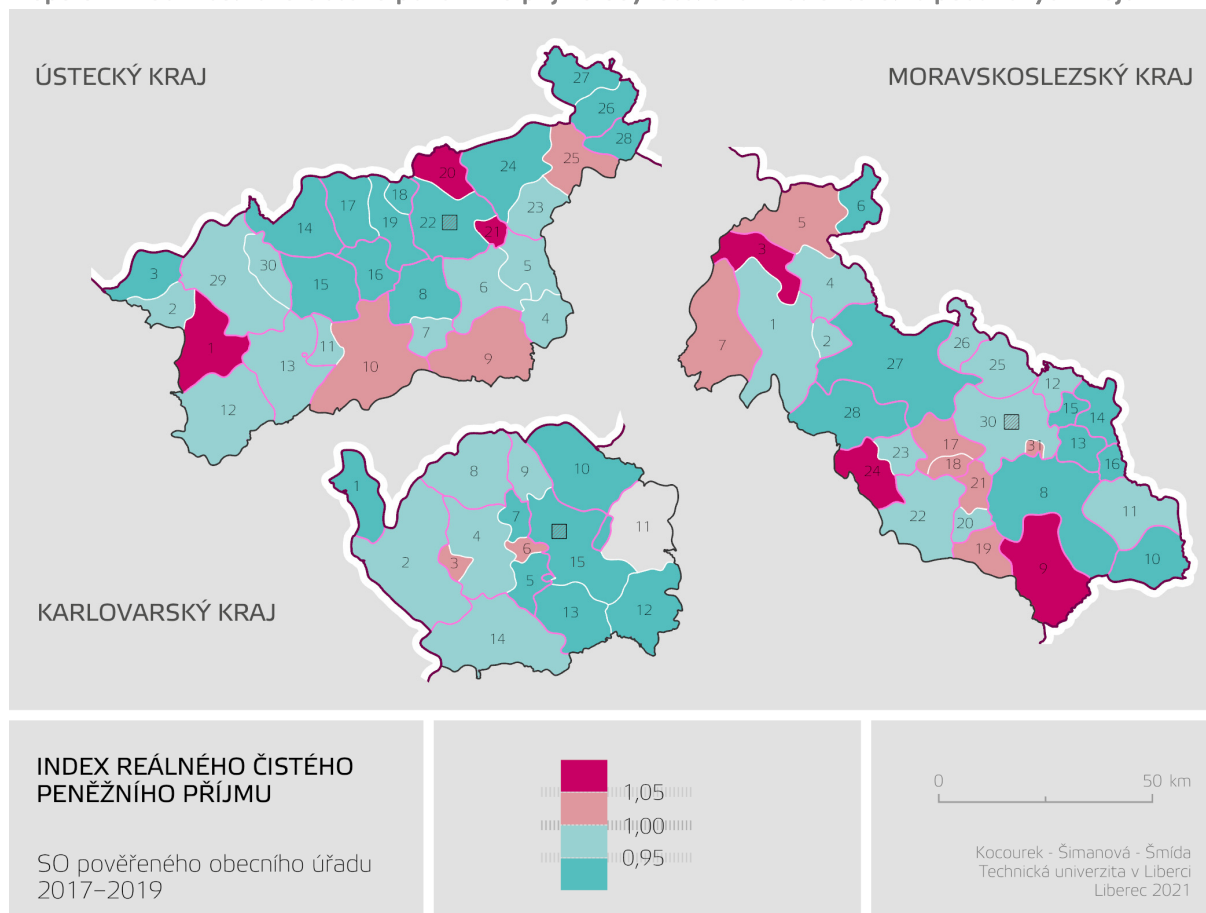
Z pohledu čistých peněžních příjmů vyjádřených v regionální paritě kupní síly (Mapa 4 na následující straně) se díky nízké cenové hladině dostávají až do nejvyšších příjmových pásem (více než 5 % nad průměr zbytku ČR) oblasti, které se ve srovnání podle nominálních příjmů jeví jako průměrné (viz příklad SO POÚ Roudnice nad Labem) nebo dokonce podprůměrné. Variační koeficient u nominálních příjmů činí 6,49 % a u příjmů v regionální paritě kupní síly je to 6,34 % (u regionálních cenových hladin vychází variační koeficient v rámci strukturálně postižených krajů 3,37 %), což by mohlo na první pohled naznačovat podobné meziregionální diference. Velikost nominálních příjmů a regionálních cenových hladin je totiž v územích strukturálně postižených krajů jen ve slabé korelaci (30,88 %). Jinak řečeno, vyšší příjmy se s vyššími cenovými hladinami nepojí zdaleka tak silně, jak je to možné pozorovat např. v územích pro ITI nebo MAS (viz též Tab. 10 na straně 75). Za zmínku v této souvislosti stojí například rozdíl v nominálních příjmech mezi SO POÚ Opava a SO POÚ Frýdek-Místek, který činil 1,4 procentního bodu ve prospěch Opavy, a při zohlednění regionálních cenových hladin se zmenšil jen na 0,3 procentního bodu ve prospěch Frýdku-Místku (srovnej Obr. 8 na straně 95 a Obr. 11).

Obr. 11: Žebříček strukturálně postižených krajů mezi SO POÚ řazenými podle indexu reálného čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 37: Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel území strukturálně postižených krajů

Zdroj: vlastní

5.5 Územní dimenze hospodářsky a sociálně ohrožených území

Dle zákona o podpoře regionálního rozvoje stanovuje Strategie regionálního rozvoje 2021+ podmínky pro vymezení státem podporovaných regionů. Hospodářsky a sociálně ohrožená území jsou vymezena na základě pěti indikátorů:

- intenzity bytové výstavby (2013–2017),
- hrubé míry celkového přírůstku počtu obyvatel (2013–2017),
- indexu stáří (2013–2017),
- podílu nezaměstnaných osob (2013–2017) a
- intenzity podnikatelské aktivity (2013–2017) (MMR, 2020).

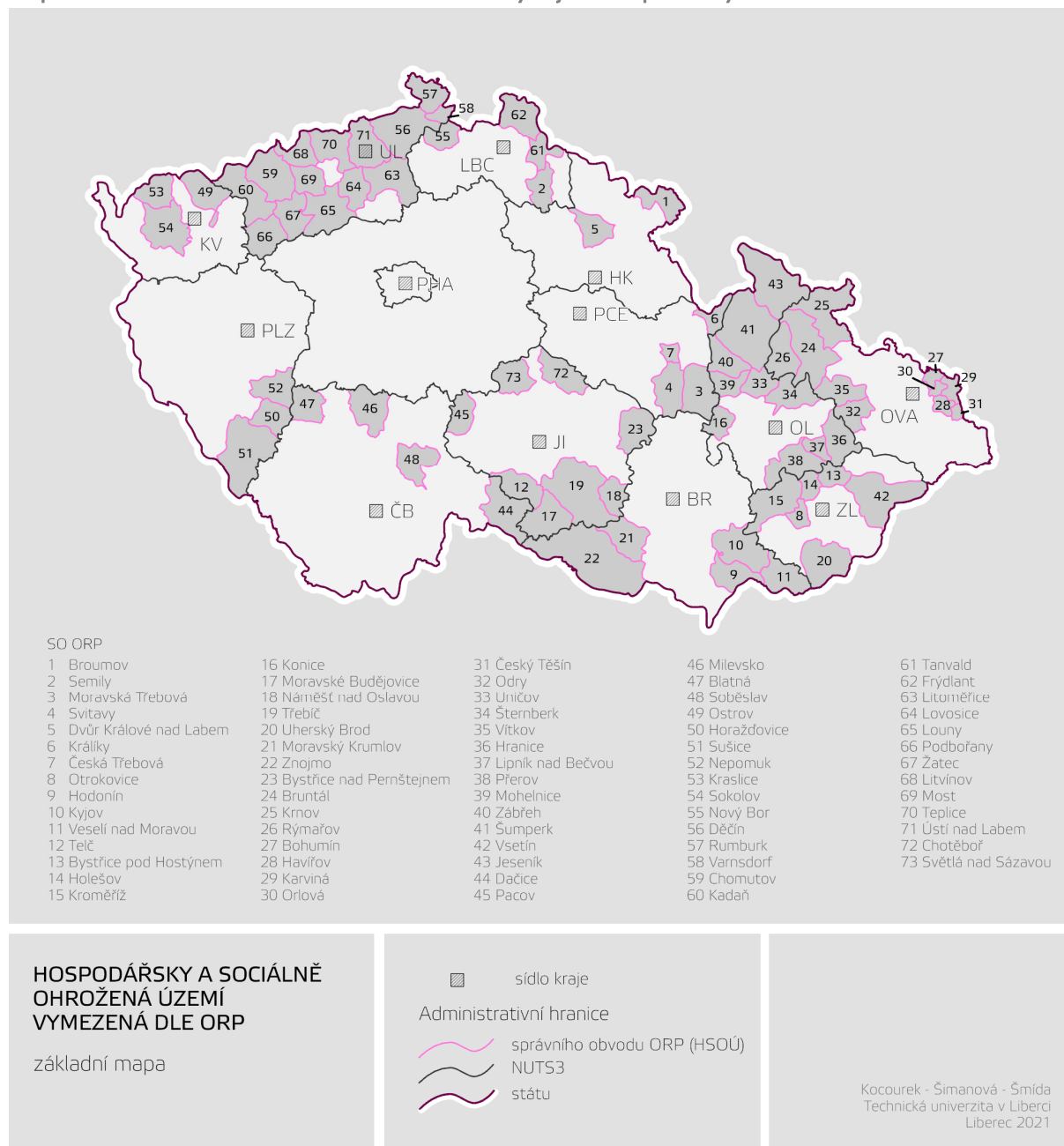
Tato kritéria byla zvolena na základě zmapování indikátorů používaných jednotlivými kraji pro vymezení tohoto typu území. Varianty vymezení byly následně představeny zástupcům krajů na jednáních určených výhradně k tomuto tématu v březnu a červnu 2018. Preferovány byly indikátory, které je možné aktualizovat každoročně.

Vymezeny byly správní obvody obcí s rozšířenou působností, které vykazují nejhorší výsledky v těchto indikátorech a v nichž žije 25 % obyvatel Česka. Nad rámec těchto SO ORP jsou do této kategorie zařazena také správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů.

Kraje mohou ve strategiích rozvoje územního obvodu kraje vymezit hospodářsky a sociálně ohrožená území na nižší administrativní úrovni (např. správní obvody pověřených obecních úřadů) a řešit disparity i v rámci jednotlivých SO ORP. Kraje mohou v těchto dokumentech vymezit jako

hospodářsky a sociálně ohrožená i jiná území, než jaká vymezuje SRR21+, nicméně bez nároku na cílenou podporu prostřednictvím regionální politiky státu (MMR, 2020).

Mapa 38: Přehled SO POÚ v SO ORP klasifikovaných jako hospodářsky a sociálně ohrožená území

Zdroj: vlastní

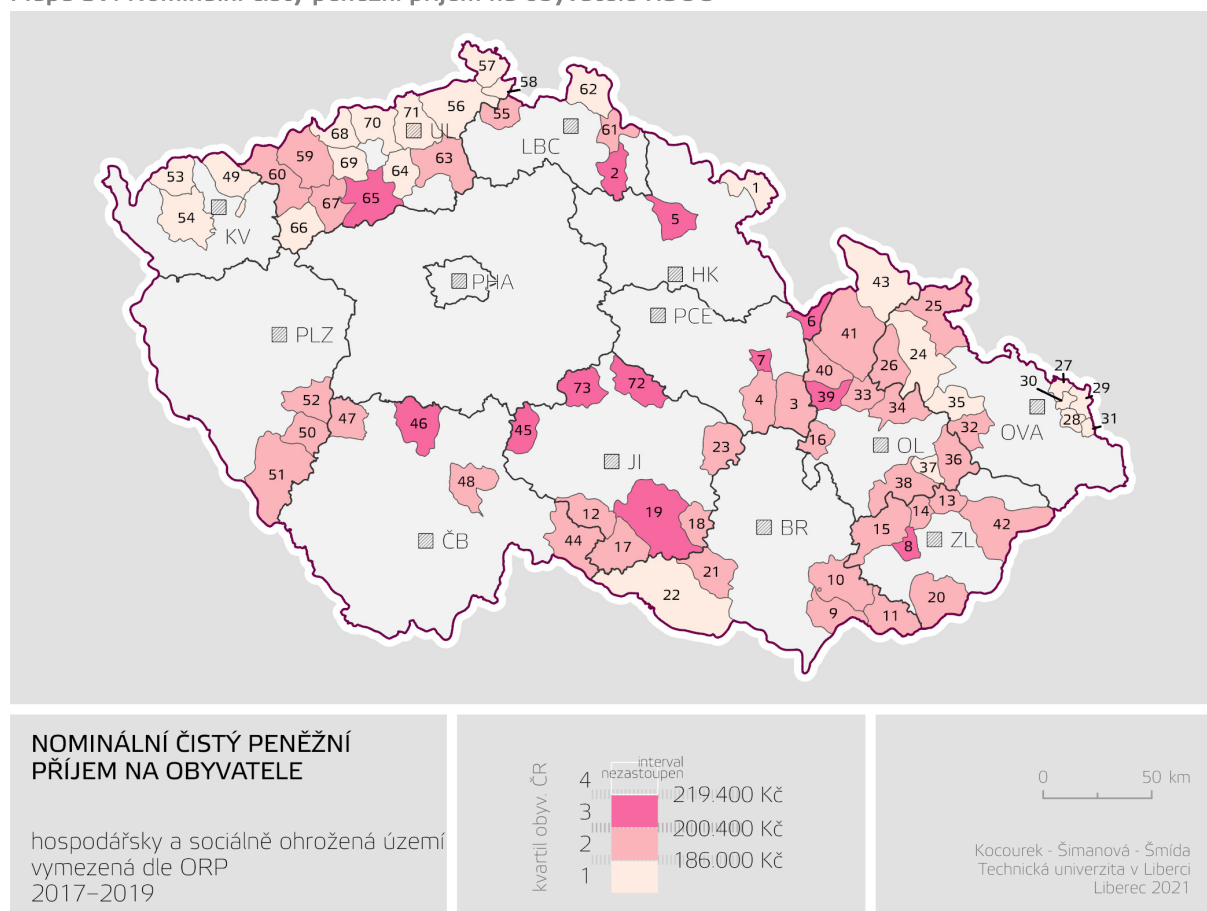
Hospodářsky a sociálně ohrožená území se nacházejí převážně na území Ústeckého, Karlovarského, Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského kraje. Kromě území Hlavního města Prahy a Středočeského kraje se v každém kraji nachází několik správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které byly identifikovány jako HSOÚ (celkový přehled poskytuje Mapa 38).

5.5.1 Průměrné nominální čisté peněžní příjmy obyvatel hospodářsky a sociálně ohrožených území

I mezi HSOÚ se najde dvanáct SO ORP, kde byly v období 2017–2019 zjištěny příjmy ve třetím příjmovém kvartilu (tzn. nad mediánem nominálního čistého peněžního příjmu určeným v územním členění podle základních územních jednotek – pro podrobnosti viz kapitolu 4.1 na straně 53). Žádný

správní obvod obcí s rozšířenou působností, který byl zařazen mezi HSOÚ, ale nevykazuje příjmy ve čtvrtém (tzn. nejvyšším) příjmovém kvartilu (Mapa 39).

Mapa 39: Nominální čistý peněžní příjem na obyvatele HSOÚ

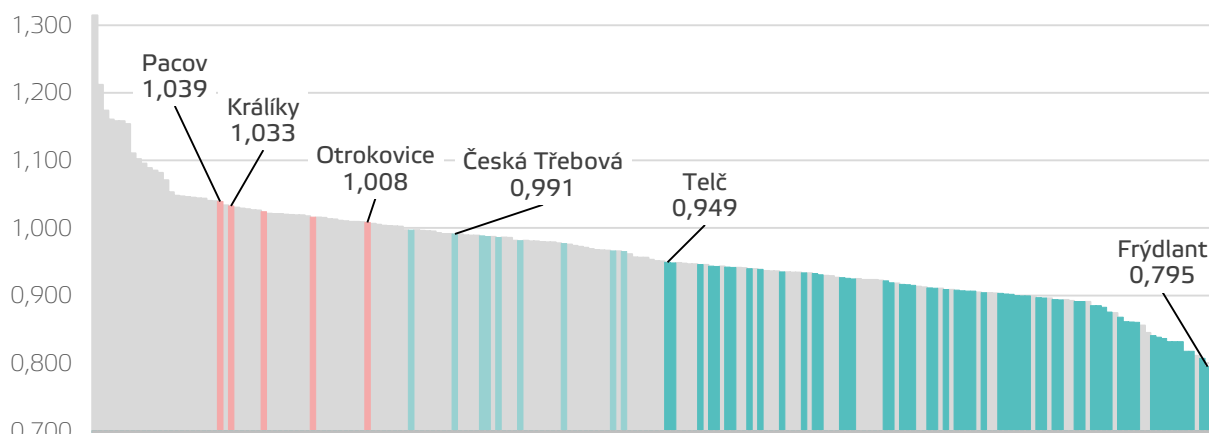

Zdroj: vlastní

Hodnoty indexu nominálního čistého příjmu o více než 5 % vyšší než průměr zbytku území ČR dosáhlo pět SO ORP zařazených mezi HSOÚ: Semily (Liberecký kraj), Králíky (Pardubický kraj), Pacov a Světlá nad Sázavou (Kraj Vysočina) a Otrokovice (Zlínský kraj). Nejvyšší byly zaznamenány v SO ORP Pacov, a to 3,9 % nad průměrem zbytku ČR. Většina ostatních SO ORP spadá do pásma nejnižších příjmů, tj. nedosahují ani 95 % průměru zbytku ČR. Nejnižší příjmy v průměru registrují obyvatelé SO ORP Frýdlant (více než o 20 % nižší než ve zbytku ČR). Rozložení HSOÚ mezi všemi SO ORP zachycuje Obr. 12 a Mapa 40.

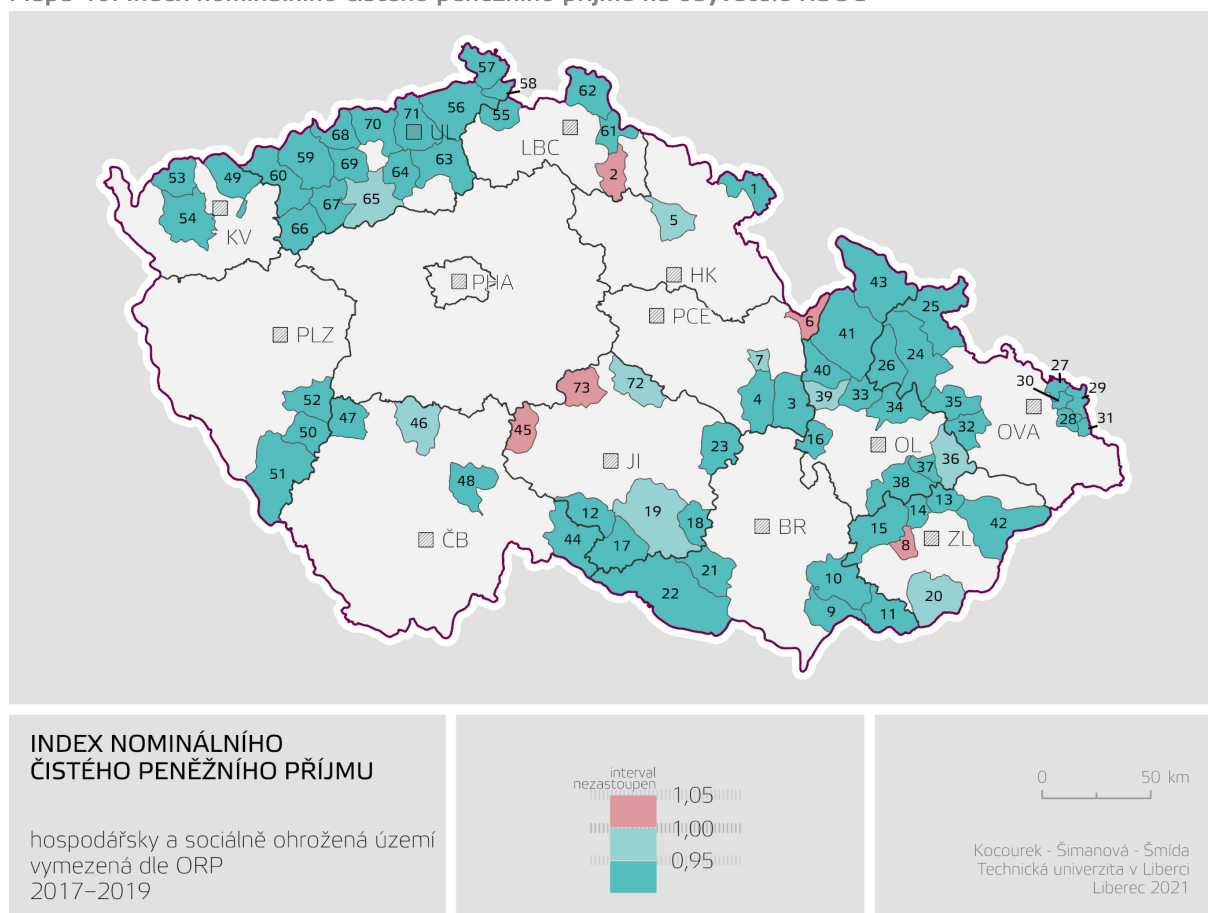
Je vhodné na tomto místě připomenout, že koncept HSOÚ má za cíl identifikovat území, která jsou potenciálně ohrožena hospodářskou a sociální deprivací. Vychází tedy z indikátorů, které se nemusejí nutně odrážet v nižších příjmech průměrného obyvatele konkrétního území. Dobře je to patrné např. na skutečnosti, že SO ORP Bílina sice vykazuje nejnižší hodnotu indexu nominálního čistého peněžního příjmu mezi všemi SO ORP (viz též Tabulkovou přílohu na straně 124 a následujících), ale mezi HSOÚ zařazena není. Naproti tomu již zmíněný Pacov nebo Králíky vykazují příjmy nad úroveň průměru zbytku České republiky, ale při tom byly vyhodnoceny jako oblasti ohrožené hospodářským nebo sociálním vyloučením.

Obr. 12: Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu nominálního čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 40: Index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele HSOÚ

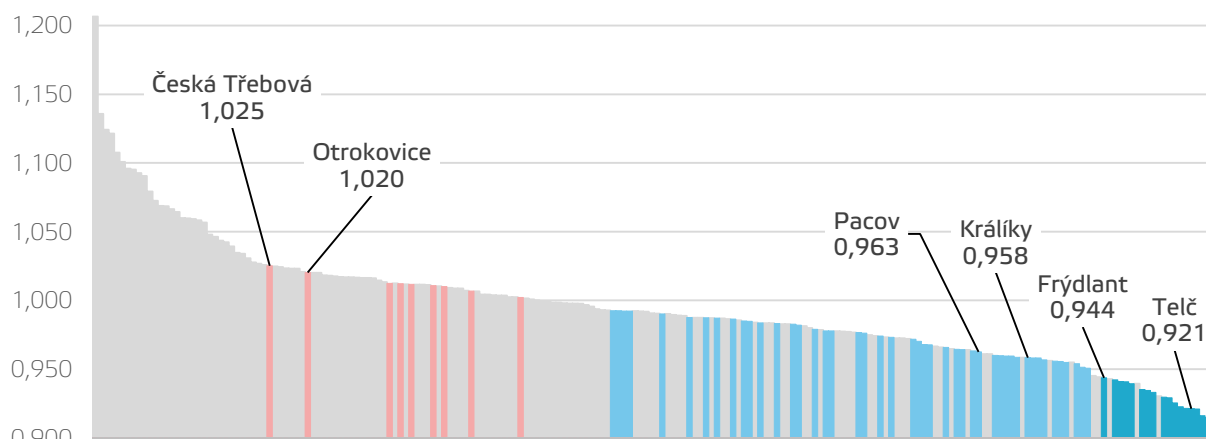

Zdroj: vlastní

5.5.2 Regionální cenové hladiny v hospodářsky a sociálně ohrožených územích

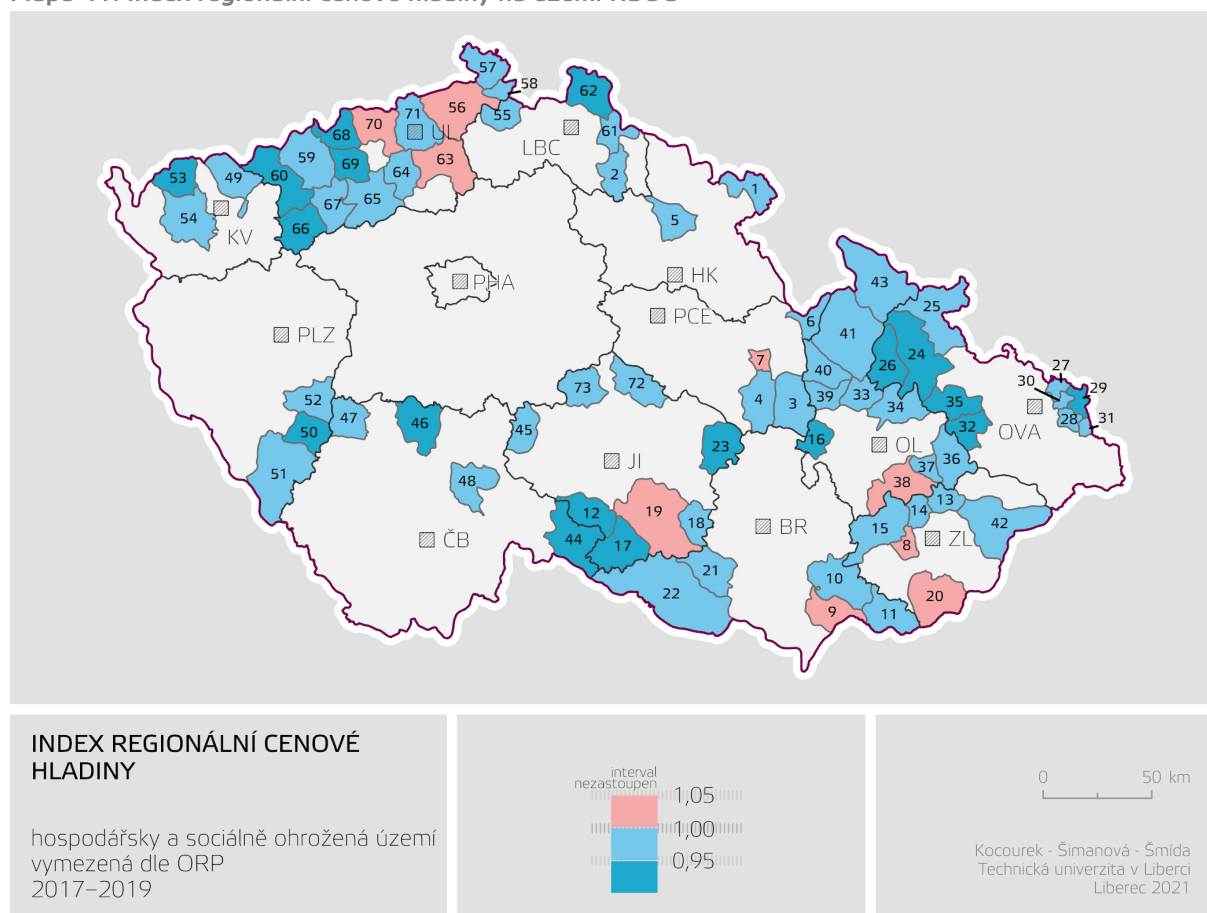
Z pohledu nákladů na život 64 ze 73 SO ORP, které tvoří hospodářsky a sociálně ohrožená území, vykazují nižší hodnoty regionální cenové hladiny, než je průměr ve zbytku republiky. Zbývajících devět SO ORP se pohybuje v úzkém intervalu do 2,5 % nad průměrem zbytku České republiky, s nejvyššími hodnotami registrovanými v České Třebové a Otrokovicích (viz též Obr. 13 a Mapa 41). Jako pozoruhodná se jeví např. pozice SO ORP Telč, která navzdory svému silnému turistickému potenciálu registruje jednu z nejnižších regionálních cenových hladin v České republice vůbec.

Obr. 13: Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu regionální cenové hladiny

Zdroj: vlastní zpracování

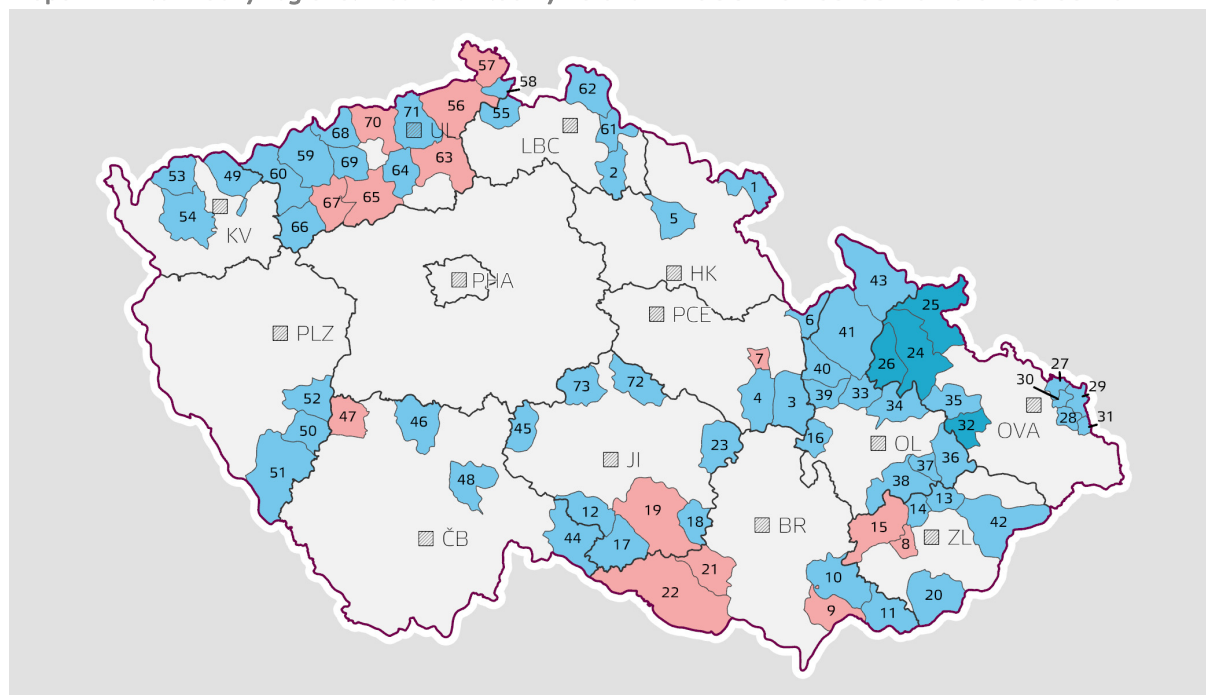
Mapa 41: Index regionální cenové hladiny na území HSOÚ

Zdroj: vlastní

Vyšší než průměrné náklady na bydlení (CZ COICOP 04) jsou registrovány v SO ORP Dvůr Králové nad Labem (+5,4 %), Česká Třebová (+10,7 %), Třebíč (+5,3 %), Mohelnice (+6,0 %) a v SO ORP Otrokovice (+12,1 %). Naproti tomu zmiňovaná Telč v období 2017–2019 zaznamenala průměrné náklady na bydlení o 17,1 % pod průměrem zbytku ČR a severočeský Frýdlant o 13,9 % pod průměrem. Obecně lze říci, že rozdíly v cenových hladinách jsou ve skupině HSOÚ poměrně nízké a měřeno variačním koeficientem činí pouhých 2,85 %. Regionální variabilita v nákladech na bydlení je vyšší, jejich variační koeficient dosahuje 7,93 %, zatímco u cen potravin a nealkoholických nápojů dosahuje jen 1,93 %. Tuto skutečnost dobře naznačuje i Mapa 42 na následující straně.

Mapa 42: Dílčí indexy regionální cenové hladiny na území HSOÚ – CZ COICOP 01 a CZ COICOP 04

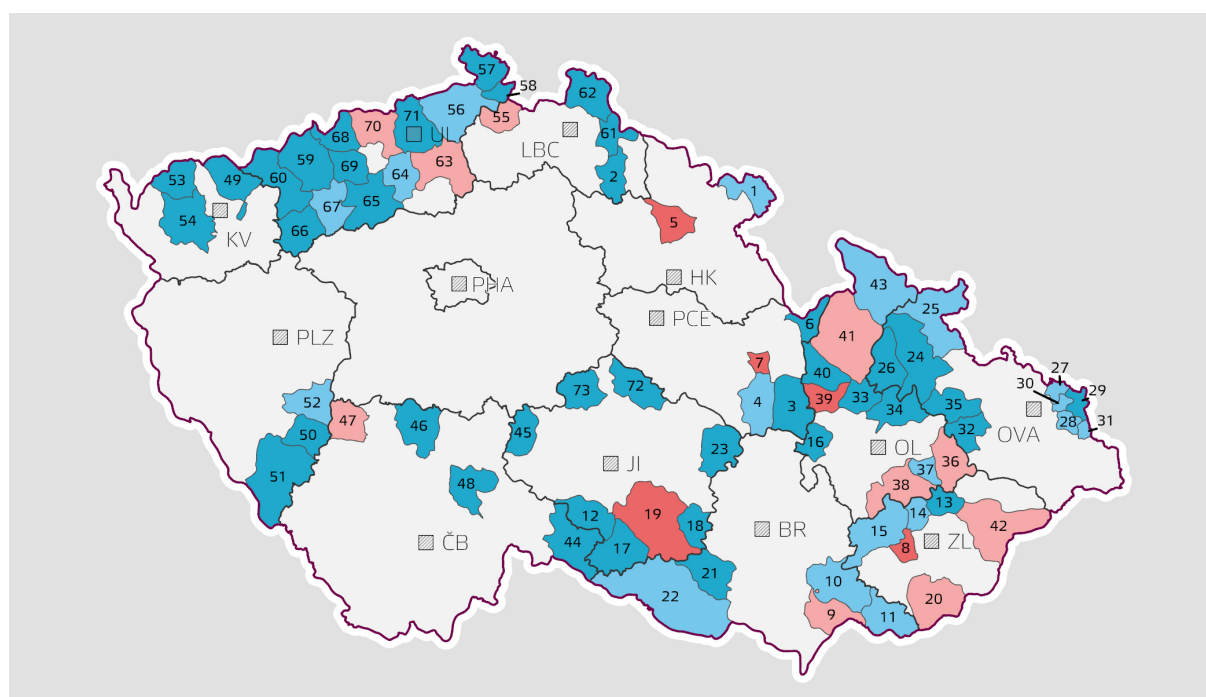
**INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ
HLADINY: COICOP01**

hospodářsky a sociálně ohrožená území
vymezená dle ORP
2017–2019

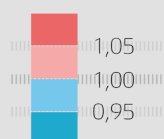
0 50 km

Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

**INDEX REGIONÁLNÍ CENOVÉ
HLADINY: COICOP04**

hospodářsky a sociálně ohrožená území
vymezená dle ORP
2017–2019

0 50 km

Kocourek - Šimanová - Šmída
Technická univerzita v Liberci
Liberec 2021

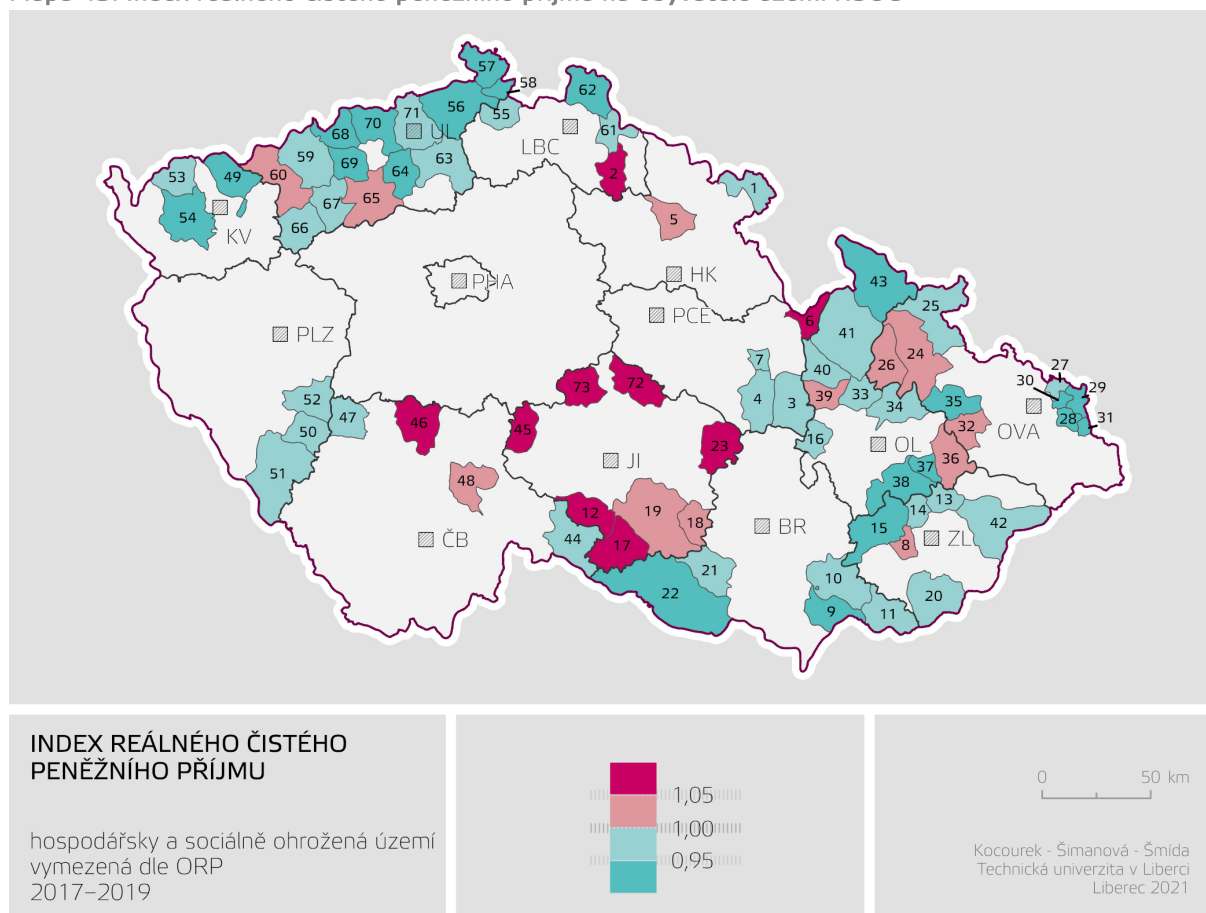
Zdroj: vlastní

5.5.3 Index reálného čistého peněžního příjmu obyvatel hospodářsky a sociálně ohrožených území

V indikátoru čistých peněžních příjmů v reálné hodnotě (regionální kupní síle) hraje zásadní roli výše nominálních příjmů a nákladů na život v oblasti. Ve skupině HSOÚ vykazují nominální příjmy variabilitu měřenou variačním koeficientem 5,91 %, nižší variabilitu vyazuje úroveň cenové hladiny 2,85 %, která tedy regionální variabilitu reálných příjmů mírně snižuje (variační koeficient dosahuje u indexu reálného čistého peněžního příjmu 5,76 %). Závislost mezi hodnotami příjmů a nákladů na život v této skupině SO ORP je sice pozitivní, ale není nijak silná. Hodnota korelačního koeficientu činí jen 30,1 %. Znamená to, že ani zde se výrazně neprosazuje pravidlo čím vyšší příjmy, tím vyšší cenová hladina.

Proto mohou na první pohled působit překvapivě ty části HSOÚ, které jsou zařazeny do pásma nejvyššího indexu reálných čistých peněžních příjmů obyvatel. Jedná se převážně o SO ORP v kraji Vysočina a v Moravskoslezském kraji. I zde jsou však rozdíly spíše mírné. SO ORP vykazující vysoké průměrné reálné příjmy (nad 5 % ve srovnání se zbytkem ČR) se pohybují v pásmu 5–10 %, pouze v SO ORP Pacov reálné peněžní příjmy dosahují o 11,6 % nad zbytek ČR a v SO ORP Králíky o 11,4 % nad průměr zbytku republiky. V obou případech se jedná o důsledek mírně nadprůměrných nominálních příjmů a mírně podprůměrné regionální cenové hladiny.

Mapa 43: Index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele území HSOÚ

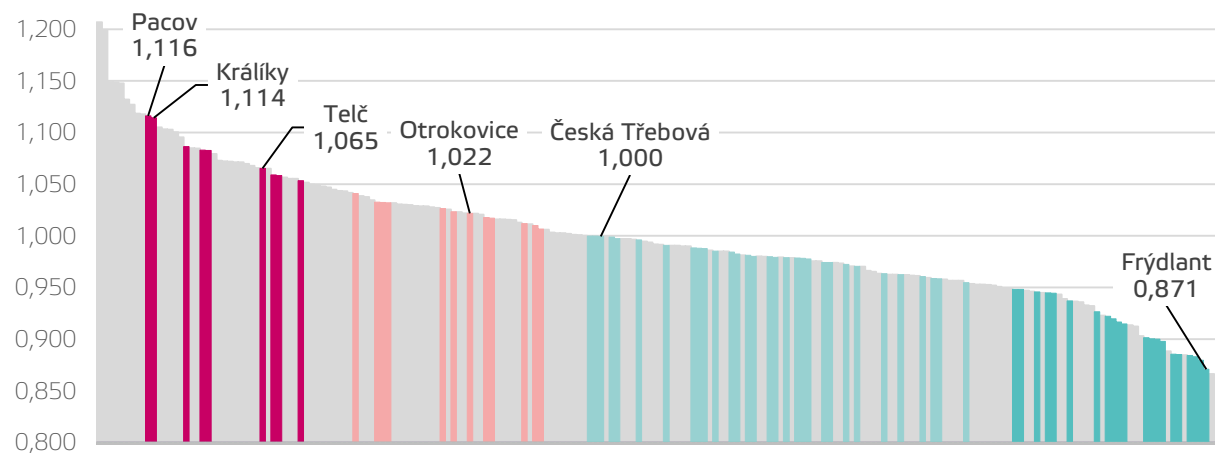

Zdroj: vlastní

Také výrazně podprůměrná regionální cenová hladina v SO ORP Telč posunuje tento správní obvod z hlediska reálné kupní síly příjmů průměrného obyvatele o více než 5 % nad průměr zbytku Česka (hodnota 1,065). Naproti tomu SO ORP Frýdlant zůstává i v reálných příjmových relacích hluboko

pod průměrem zbytku České republiky (0,871) a prakticky na chvostu celého žebříčku SO ORP (viz též Obr. 14).

Obr. 14: Žebříček HSOÚ mezi SO ORP řazenými podle indexu reálného čistého peněžního příjmu

Zdroj: vlastní zpracování

6 Diskuse výsledků a doporučení pro jejich využití

Cenové rozdíly jsou běžně sledovány v čase. Sledování rozdílů v cenách napříč regiony a státy na bázi srovnání agregátních cenových hladin se od 80. let 20. století praktikuje v mezinárodním měřítku. Za tímto účelem vykazuje Eurostat v rámci Evropského srovnávacího programu tzv. standard kupní síly nebo Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj tzv. paritu kupní síly. Jádrem obou těchto indikátorů je jednoduchý poměr cen za tentýž výrobek nebo službu vyjádřených v národních měnách.

V kombinaci s ukazateli, jako je HDP či čistý disponibilní důchod domácností, lze takto porovnávat skutečné bohatství nebo ekonomický výkon zemí v paritě kupní síly. Zatímco např. hrubý domácí produkt přepočtený na obyvatele v sousedním Německu byl v roce 2020 více jak 2,0× vyšší než v České republice, přepočtený ukazatel v paritě kupní síly vykazuje hodnotu pouze 1,3× vyšší (OECD, 2020). Příčinou jsou rozdíly v životních nákladech německých a českých domácností. Cenové rozdíly jsou tedy zohledňovány ve srovnávání životní úrovně obyvatel zemí a nejinak by tomu mělo být také na regionální a subregionální úrovni. Náklady na život v regionu jsou druhou stranou mince, pokud srovnáváme bohatství (příjmy) obyvatel. Publikace územně detailnějších údajů o cenových hladinách a příjmech obyvatel v českých obcích má velký význam z několika hledisek:

- Podobně, jako se česká veřejnost zajímá, jak se jí daří ve srovnání s jinými zeměmi, má zájem i o srovnání s jinými regiony nebo obcemi uvnitř vlastní země. Tyto informace pak může zahrnout do důležitých strategických rozhodování, např. o místě pobytu v kontextu s příležitostmi, které tamní pracovní trh nabízí.
- Informace o výši životních nákladů v kontextu s příjmy je důležitá také ve vztahu k řadě regionálních a celonárodních nástrojů realizace hospodářské a sociální politiky, jako jsou investiční pobídky, rozvoj infrastruktury, přerozdělování národních veřejných prostředků, směřování evropských dotací, úroveň sociálních dávek či minimálních důchodů.
- Individuální zaměstnavatelé mohou regionální cenové úrovně promítat do místních platů, resp. transparentněji rozhodovat o výši platů v pobočkách lokalizovaných v jiných regionech.

Regionální cenové hladiny na území ČR vykazují rozdíly, které jsou dány především cenou služeb a bydlení. Zásadní složkou ovlivňující rozdíly ve výši příjmů jsou mzdy, které se na peněžních příjmech domácností podílejí v průměru z 59 %, následují příjmy z podnikání (vč. odhadu nezjištěných příjmů) s 18% podílem na čistých peněžních příjmech domácností a starobní a pozůstalostní důchody s 16 %. Ve struktuře příjmů má pouze minoritní podíl výše nepojistných sociálních dávek a podpor v nezaměstnanosti (3 %) a dávky nemocenského pojištění (1 %).

Rozdíly v cenových hladinách jsou relativně nižší než rozdíly v příjmech. Měřeno podílem směrodatné odchylky na průměru činí meziregionální rozdíly v cenových hladinách na území SO POÚ v průměru 4,4 %, zatímco u příjmů je to 7,9 %. Zásadní je však směr těchto rozdílů, který naznačuje a statisticky byla tato hypotéza potvrzena, že cenové hladiny pozitivně korelují s příjmy. Regiony vykazující vyšší příjmy na všech územních úrovních zpravidla vykazují také vyšší cenovou hladinu. V konečném důsledku jsou tak rozdíly příjmů v jejich regionální kupní síle menší, než jsou rozdíly v nominálních příjmech.

S velkou dávkou nadsázky můžeme tvrdit, že pro průměrného občana ČR by bylo z pohledu regionální kupní síly příjmů nejvýhodnější pracovat v Praze (a pobírat nejvyšší nominální čistý peněžní příjem) a bydlet v obci Osoblaha na Bruntálsku (a mít nejnižší náklady na život vyjádřené indexem regionální cenové hladiny), ideálně samozřejmě bez potřeby do práce dojíždět. Dojíždka za prací by

totiž rozdíly v životních nákladech takové osoby zřejmě zcela zvrátila, o kvalitě života nemluvě. V indikátoru nejsou zahrnuty významné aspekty kvality života v regionech, kterými jsou např. nároky na občanskou vybavenost, kvalitu životního prostředí, dostupnost vzdělání, kultury a společenského vyžití, obecně přístup k pracovním a životním příležitostem. Toto vše ale běžný občan jistě zvažuje při lokalizaci svých aktivit. Podobně, jako firma posuzuje při lokalizaci svých podnikatelských aktivit také přístup ke zdrojům (lidským, přírodním, kapitálovým), kvalitu logistické infrastruktury apod. Proto by indikátor měl být vždy vnímán v kontextu výše uvedených významných okolností kvality života (Eurostat, 2017).

V případě mezd v soukromém sektoru rozdíly v cenových hladinách pravděpodobně snižují regionální rozdíly v reálné kupní síle. To však nelze tvrdit u příjmů, které mají podobnou nominální výši bez ohledu na region – typicky tabulkových platů zaměstnanců veřejné správy či sociálních dávek a důchodů. Nabízí se tedy otázka, zda by měl stát regionální rozdíly v cenových hladinách při stanovování platů svých zaměstnanců či výše plateb ze systému sociálního zabezpečení zohledňovat. V případě sociálních dávek a do jisté míry také starobních důchodů argumenty pro zohlednění cenových hladin mohou vycházet z toho, že stát se jejich prostřednictvím snaží lidem zajistit určitou životní úroveň. Ta přitom nezávisí na nominální hodnotě těchto druhotných příjmů, ale na tom, co si za ně jejich příjemci mohou reálně ve svém bydlišti koupit. V současné době dostává chudá rodina žijící v Praze většinu dávek ve stejné nominální hodnotě (resp. podle stejného klíče) jako chudá rodina v Ústí nad Labem, ale může si za ně pořídit o 24,7 % méně zboží a služeb. Navíc samotný status chudoby je do velké míry určován bez ohledu na místní podmínky. Úprava výše dávek a důchodů o regionální cenovou hladinu by tak mohla systém sociálních dávek učinit spravedlivějším a efektivnějším.

Podobný argument lze uplatnit také v případě platů státních úředníků, učitelů regionálního školství, lékařů v nemocnicích, policistů, celníků, vojáků a dalších. Navíc u těchto platů může být argumentem pro zohlednění cenových rozdílů ještě účinnost nakládání s veřejnými prostředky a motivační charakter, který by platy měly mít. Z hlediska státu je neefektivní, aby v některých částech země své zaměstnance relativně přeplácel a v jiných nabízel platy, za které není schopný důležité pracovní pozice obsadit dostatečně kvalitním zaměstnancem. Například tabulkový nominální plat učitele na základní škole v Praze a v Karlovarském kraji bude prakticky stejný. V Praze si ovšem učitel za tento plat koupí o 19 % méně než na Karlovarsku. Zároveň platí, že v Karlovarském kraji si vysokoškolák v soukromém sektoru vydělá o 22 % méně než ve veřejné správě, zatímco v Praze si v soukromém sektoru vydělá o 3,3 % víc než ve veřejné správě (Trexima, 2021). Přesvědčit případné zájemce, že jim veřejná správa zajistí přijatelnou kvalitu života, je tedy v některých krajích podstatně snazší než v jiných. Zohlednění regionálních cen by takové rozdíly mohlo částečně narovnat a tím potenciálně srovnat také kvalitu státních zaměstnanců v různých krajích. Na druhé straně by ovšem měl systém zohledňování regionálních cenových hladin i řadu nevýhod a komplikací:

- Lidé, kteří své platy, důchody a dávky utrácejí v místě, kde žijí, podporují místní ekonomiku. Zohlednění cen by v průměru znamenalo přesun veřejných prostředků od chudších k bohatším regionům, což by přispívalo k prohlubování ekonomických rozdílů mezi nimi. To může být vzhledem ke špatné ekonomické situaci a vysoké nezaměstnanosti v některých krajích silně kontroverzní.
- Nižší cenová hladina v méně rozvinutých lokalitách snižuje motivaci k odchodům obyvatel do jiných regionů.

- Rozdílná cenová hladina napříč územím republiky může odrážet místní kvalitu života. Vysoké ceny v Praze mohou odrážet skutečnost, že řada lidí tu chce žít kvůli vzdělávacím, kulturním a dalším možnostem, které hlavní město nabízí. V takovém případě jsou příjemci plateb od státu v oblastech s vysokými cenami kompenzováni lepší kvalitou života a není třeba je podruhé kompenzovat úpravou platů a dávek.
- Ne zcela zanedbatelný podíl lidí žije v jiných obcích či regionech, než kde pracují. V případě zohledňování regionálních cenových hladin by bylo nutné rozhodnout, podle kterého místa či kraje se budou cenové hladiny zohledňovat. Není jednoznačné, zda by to mělo být podle místa práce nebo bydliště, přičemž u každé z těchto možností existují další dilemata v podobě stanovení místa práce dle sídla firmy či pobočky a místa bydlení dle trvalého, obvyklého nebo přechodného bydliště. Na tyto otázky pak přirozeně navazují problémy se sběrem odpovídajících dat a související dodatečné náklady. Např. výše příspěvku na bydlení se dnes určuje dle místa trvalého pobytu. Lidé, kteří trvale žijí ve Středočeském kraji, ale dojíždějí do Prahy, mají příspěvek určen podle velikosti obce ve Středočeském kraji, tedy nižší, než by byl v Praze (MPSV, 2021).
- ČSÚ pravidelně sleduje řadu regionálních statistik, regionální cenové hladiny mezi nimi nejsou (na krajské úrovni jsou publikovány pouze ceny vybraných potravin a nápojů (ČSÚ, 2019d) a i tato statistika je vzhledem k zavádění sběru dat přes tzv. scanner data dostupná pouze do roku 2018). Je to způsobeno technickou náročností a zčásti také chybějící poptávkou po těchto informacích.

Na druhou stranu každoročně sbíraná data o cenách v jednotlivých regionech by umožnila sledovat vývoj regionálních cen v čase a analyzovat, zda se rozdíly mezi jednotlivými kraji spíše zmenšují nebo zvětšují. To by se mohlo promítnout do směřování podpory regionálního rozvoje z evropských i národních zdrojů. Regionální cenové rozdíly ostatně částečně přispívají k tomu, že Praha nemůže žádat o podporu z většiny evropských fondů, zatímco ostatní kraje České republiky ano. Lze to pozorovat například i na komparativní statistice evropských regionů v datech Eurostatu, který na regionální úrovni využívá úpravu o národní cenovou hladinu, nikoli o regionální cenové hladiny (představené v této monografii). Dostupnost regionálních cenových statistik by umožnila lépe předvídat vývoj a simulovat dopady inflace na domácnosti a má potenciál přispět ke správnějšímu a komplexnějšímu hodnocení dopadů veřejných politik.

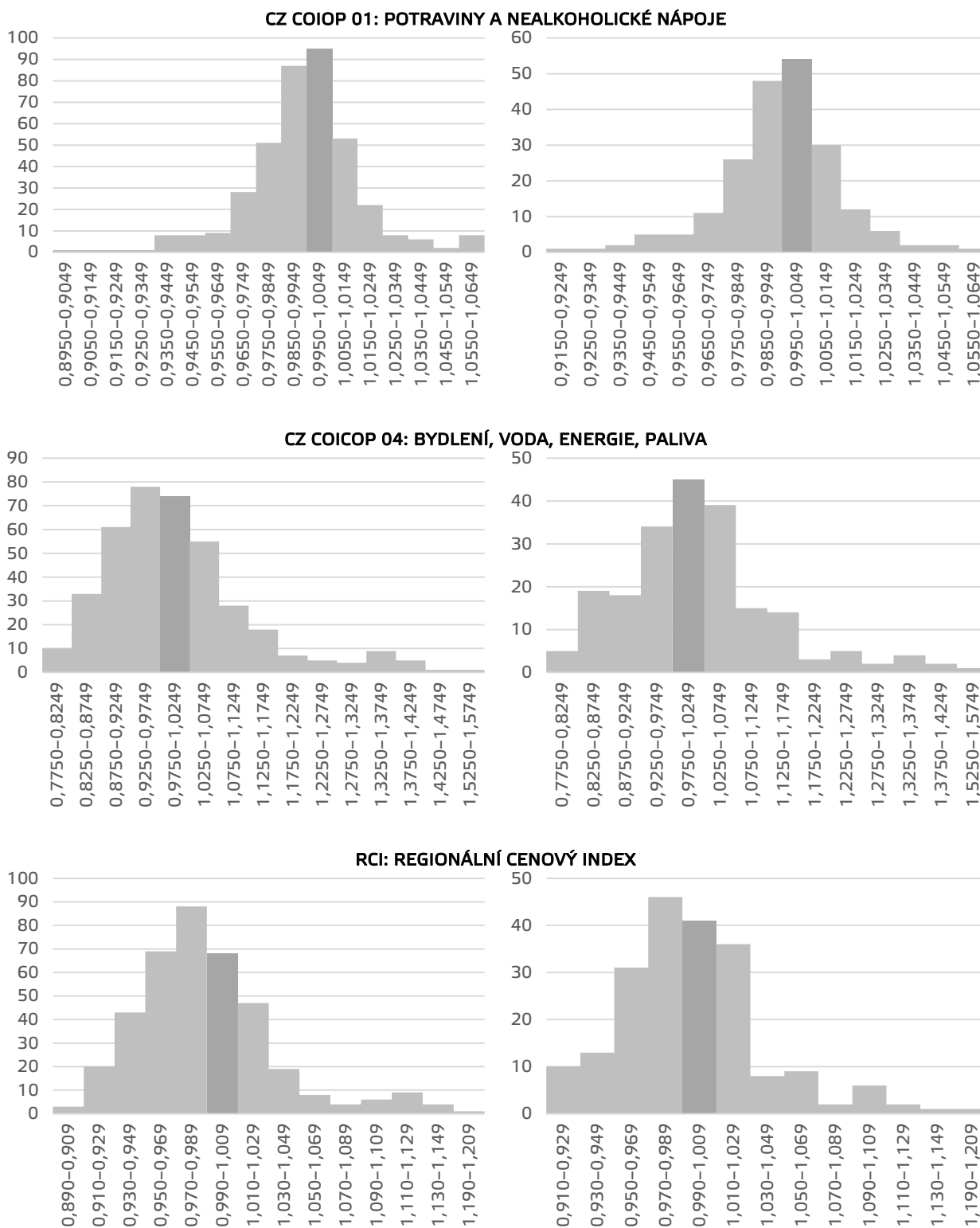
Obecně lze říci, že výstupy projektu TL01000303 mohou významně přispět k vymezení a hodnocení potřeb a problémů specifických regionů. Jsou důležité pro přesnější zacílení nástrojů regionální politiky, a to nejen při tvorbě strategických dokumentů regionálního rozvoje, ale i při implementaci konkrétních opatření a jejich následné evaluaci. Čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální a reálné hodnotě (regionální paritě kupní síly) mohou být rovněž jedním z posuzovaných indikátorů odůvodněnosti socioekonomických intervencí v hospodářsky nebo sociálně slabých oblastech apod.

V době vzniku této monografie již byly průběžné výstupy implementovány do monitorovací soustavy indikátorů Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+ a v rámci územně analytických podkladů v případové studii pro SO ORP Liberec. Zájem o uplatnění projevují krajské úřady, Národní síť Místních akčních skupin i jednotlivé místní akční skupiny (např. MAS Frýdlantsko, z.s.) či Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (v rámci Pasportizace podnikatelského prostředí). Autoři prezentovali a prezentují výsledky širší odborné i laické veřejnosti v rámci konferencí či pracovních skupin a jednání Regionální stálé konference Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

6.1 Anatomie regionálních cenových hladin na území ČR

Statistické rozdělení hodnot, navzdory jejich počtu, není na úrovni SO ORP a SO POÚ normální. Je často vychýlené ve prospěch četnějších, ale méně variabilních nižších hodnot a méně četných, za to více variabilních vyšších hodnot, jak naznačuje např. Obr. 15.

Obr. 15: Srovnání histogramů hodnot indexů regionálních cenových hladin na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)

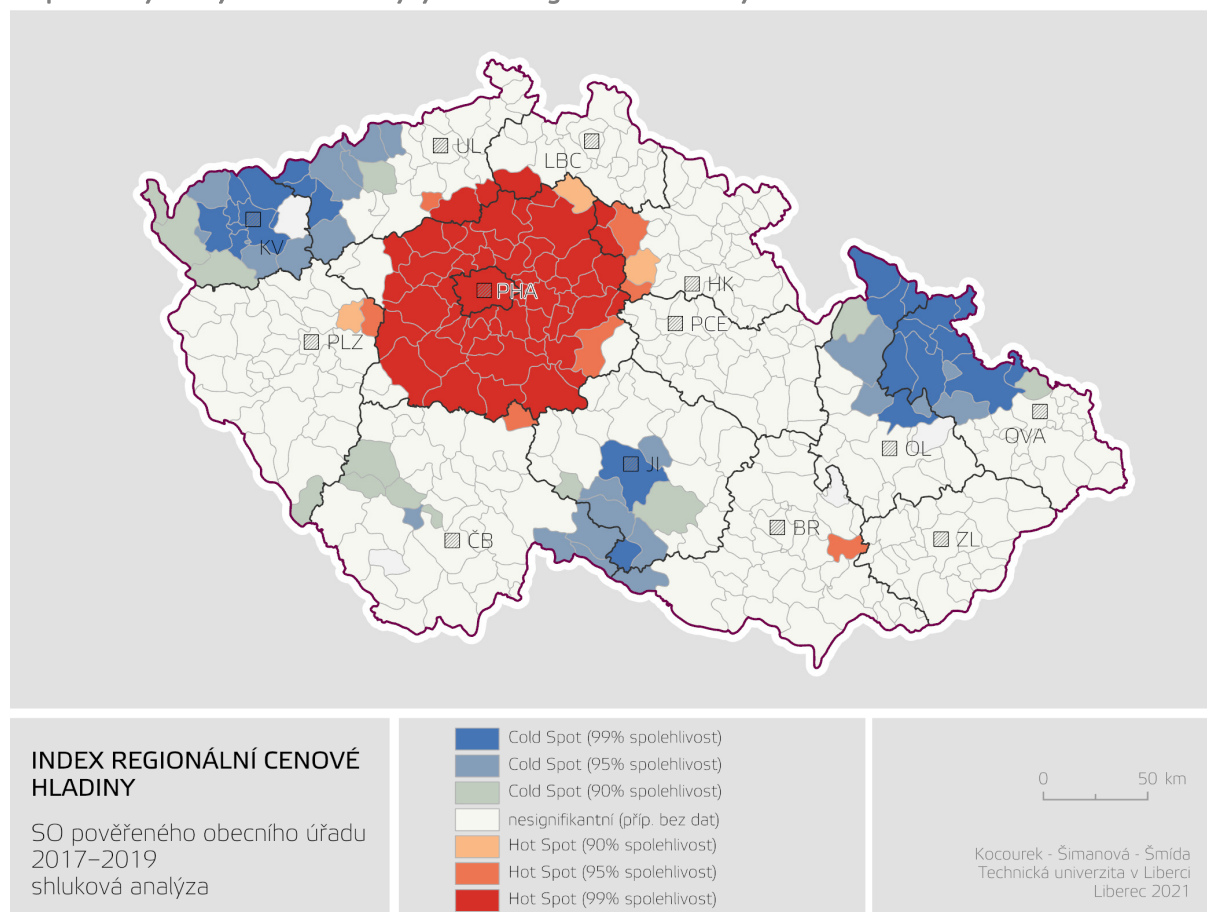
Zdroj: vlastní zpracování

Např. dílčí regionální cenové hladiny výdajového oddílu CZ COICOP 01 vykazují nejen malou variabilitu, ale také poměrně symetrickou distribuci hodnot kolem celorepublikového průměru (interval kolem hodnoty 1,000 vyznačený na Obr. 15 tmavším odstínem). Naproti tomu u dílčích regionálních cenových hladin výdajového oddílu CZ COICOP 04 je zřejmé výraznější vychýlení hodnot od symetrického normálního rozdělení. To se pak odráží také v rozdělení hodnot celkového regionálního cenového indexu a znovu potvrzuje závěr, že ceny bydlení, vody, energií a paliv mají zásadní vliv na meziregionální rozdíly v celkových cenových hladinách.

Při pohledu na regionální cenové hladiny napříč územními členěními České republiky je zajímavé sledovat změny ve variabilitě výsledků. Je to dobře patrné již z Tab. 9 na straně 71, která naznačuje, že při přechodu z vyšších na nižší územní celky se variabilita souboru hodnot vyjádřená variačním koeficientem spíše snižuje. Je to dáno výrazně odlišnými počty regionů soudržnosti a krajů ve srovnání s počty SO ORP a SO POÚ, které se projevují ve velikosti směrodatné odchylky těchto souborů.

Vyšší (ale i nižší) hodnoty cenových hladin mají tendenci se geograficky shlukovat, tzn. nejsou rovnoměrně rozloženy do všech krajů a regionů soudržnosti České republiky, ale naopak existují kraje, které jsou charakteristické ve většině svých SO ORP a SO POÚ vyššími cenovými hladinami (typicky např. Středočeský kraj) a naopak existují regiony, pro které je typický vyšší výskyt správních obvodů s nižšími regionálními cenovými hladinami (např. Ústecký nebo Moravskoslezský kraj). To dokládá také kartografické znázornění výsledků shlukové analýzy na následující mapě.

Mapa 44: Výsledky shlukové analýzy indexů regionálních cenových hladin

Zdroj: vlastní

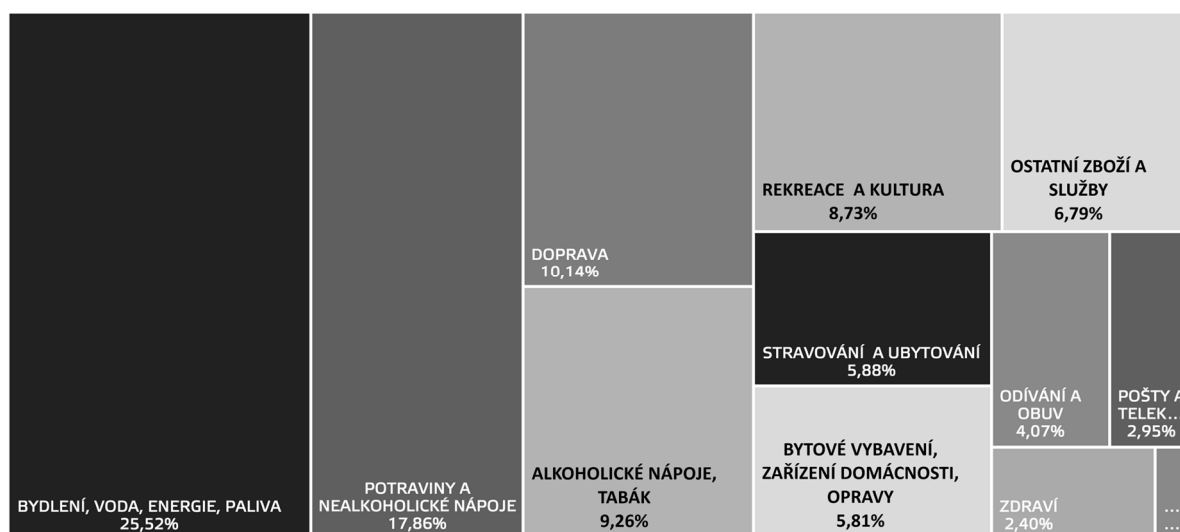
Důvody pro vznik shluků a pro nerovnoměrné rozložení správních obvodů v jednotlivých krajích a regionech soudržnosti jsou ekonomického, sociálního, infrastrukturního a technického rázu a odrážejí se do určité míry i v modelu představeném v kapitole 2.2.2.3 na straně 40 a následujících. Jejich další analýza je předmětem pokračujícího výzkumu přesahujícího rámec této monografie.

6.1.1 Struktura výdajů domácností napříč územím České republiky

Ve spotřebním koši českých domácností se na výdajích nejvíce podílejí potraviny a nealkoholické nápoje (CZ COICOP 01) a bydlení, voda, energie a paliva (CZ COICOP 04). Průměrná česká domácnost registruje výdaje na potraviny ve výši 17,86 % a výdaje spojené s bydlením ve výši 25,52 %. Struktura spotřebního koše průměrné české domácnosti v letech 2017–2019 je uvedena na Obr. 16. Regionální odchylky vymezují v případě potravin interval od 14,57 % v Praze do 19,49 % na Pelhřimovsku, v případě nákladů na bydlení jejich podíl na celkových výdajích průměrné domácnosti regionálně kolísá mezi 19,26 % na Berounsku a 30,44 % v Praze.

S ohledem na jejich výrazný podíl na výdajích českých domácností lze předpokládat, že právě tyto dva výdajové oddíly mohou nejvýrazněji ovlivnit meziregionální rozdíly v životních nákladech domácností napříč regiony, což ostatně potvrdily také předcházející kapitoly této publikace. Jak ale ukazuje Tab. 9 na straně 71, zatímco u potravin a nealkoholických nápojů (CZ COICOP 01) jsou meziregionální rozdíly velmi malé (variační koeficient je velmi nízký), u výdajů spojených s bydlením (CZ COICOP 04) jsou meziregionální cenové rozdíly až desetinásobně intenzivnější a rozdíly v cenách bydlení tak hrají bezpochyby nejzásadnější roli při odhadu regionálních cenových hladin.

Obr. 16: Struktura spotřebního koše průměrné české domácnosti v letech 2017–2019

Zdroj: vlastní zpracování podle (ČSÚ, 2021a)

Ostatně při odhadu celkového indexu regionální cenové hladiny je logické očekávat, že největší cenové rozdíly budou panovat u těch položek, resp. výdajových oddílů spotřebitelského koše, u nichž je nízká nebo zcela nulová meziregionální mobilita. Primárně se tedy bude jednat právě o bydlení, vodu, energie a do jisté míry i paliva a dále pak o většinu služeb. Je přitom znovu potřeba upozornit také na tu skutečnost, že za některými typy služeb je naopak velmi obvyklé cestovat do jiného regionu, než je region trvalého bydliště (typicky vzdělávání nebo rekreace), a že tedy obyvatelé s trvalým bydlištěm v dané oblasti nemusejí nutně čelit právě cenám obvyklým pro tuto oblast. Tyto poznatky jen posilují zcela zásadní význam cen bydlení při regionalizaci cenových hladin.

6.2 Anatomie čistých peněžních příjmů na území ČR

Zdroje pro odhad nominálních čistých peněžních příjmů a jejich charakteristika byly detailně popsány v kapitole 2.1.3 na straně 27.

V případě **prvotních důchodů** se jedná o:

- příjmy ze závislé činnosti (mzdy a platy) vč. mezd a platů pendlerů,
- příjmy z podnikání osob samostatně výdělečně činných vč. nezjištěných příjmů a
- ostatní příjmy (z kapitálu, pronájmu a drobného prodeje).

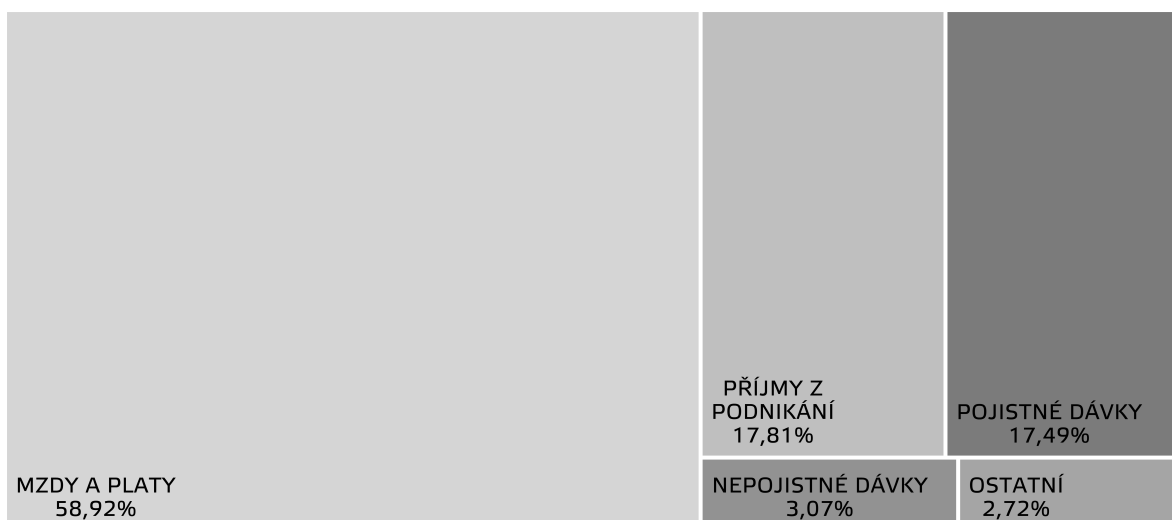
V případě **druhotných důchodů** jde o následující složky příjmu a zdroje jejich dat:

- příjmy z nepojistných dávek, včetně podpory v nezaměstnanosti a
- příjmy z pojistných dávek (důchodového a nemocenského) pojištění.

Obecně lze říci, že struktura čistých peněžních příjmů v hlavních rysech koresponduje s referenčními metodikami, kterými jsou zejména EU-SILC a ESA 2010. O metodických souvislostech přístupu k odhadu nominálních čistých peněžních příjmů s mezinárodními standardy ESA 2010 a EU-SILC bylo pojednáno v kapitole 2.1.1 na straně 24.

Průměrná národní struktura hrubých nominálních peněžních příjmů (daně a odvody nelze jednoznačně přiřadit k typům zdanitelných příjmů) domácností je z 58,92 % tvořena příjmy ze zaměstnaneckého poměru, ze 17,81 % příjmy z podnikání (vč. odhadu nezjištěných příjmů), z 3,07 % je tvořena příjmy z nepojistných dávek vč. podpor v nezaměstnanosti a ze 17,49 % je tvořena pojistnými dávkami (starobní a další důchody obyvatelstvu a příjmy z nemocenského pojištění), ostatní příjmy činí 2,72 %.

Obr. 17: Struktura hrubých nominálních peněžních příjmů obyvatel ČR v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování na základě (KOCOUREK, ŠIMANOVÁ a ŠMÍDA, 2021)

Skupina nominálních čistých prvotních důchodů, které jsou výsledkem pracovní činnosti obyvatelstva (očištěných o daně z příjmu a povinné zákonné odvody sociálního a zdravotního pojištění) se na celkovém příjmu podílí 75,62 %, skupina druhotných příjmů potom zbývajícími 24,38 %. Regionální struktura příjmů dle NUTS3 se od národního průměru zásadně neliší (s výjimkou Prahy), rozdíly jsou významněji patrné až na úrovni SO ORP a SO POÚ. Kategorizace malých oblastí podle struktury příjmů je výzkumná problematika, která není v této monografii řešena a je nově otevřeným prostorem pro další analýzy. Nicméně už nyní je patrné, že existují oblasti s vysokým podílem prvotních důchodů, kam patří např. SO ORP Černošice s bezmála 89% podílem prvotních důchodů

na celkových příjmech obyvatel, a území, kde se výrazněji prosazují druhotné důchody, jejichž hlavním zdrojem je přerozdělování státního rozpočtu a nikoli pracovní činnost (sem patří např. SO ORP Semily s 35% podílem druhotných důchodů na celkových příjmech obyvatel). TOP 20 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a pověřených obecních úřadů s nejvyšším podílem prvotních důchodů a nejvyšším podílem druhotných důchodů je uveden Tab. 11 a Tab. 12.

Tab. 11: SO ORP s nejvyšším podílem prvotních a druhotných příjmů

TOP 20 SO ORP s nejvyšším podílem prvotních příjmů na celkových příjmech		TOP 20 SO ORP s nejvyšším podílem druhotných příjmů na celkových příjmech	
Černošice	88,92 %	Semily	35,43 %
Lysá nad Labem	84,32 %	Karviná	32,44 %
Říčany	82,94 %	Havířov	32,25 %
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	82,77 %	Tanvald	31,21 %
Český Brod	82,53 %	Kraslice	31,19 %
Beroun	81,02 %	Rumburk	30,51 %
Praha	80,93 %	Jilemnice	30,40 %
Mladá Boleslav	80,91 %	Litvínov	30,05 %
Dobříš	80,60 %	Přerov	29,82 %
Tachov	80,58 %	Ostrava	29,66 %
Kuřim	80,04 %	Orlová	29,23 %
Přeštice	79,97 %	Vítkov	29,00 %
Stříbro	79,89 %	Bystřice nad Pernštejnem	28,98 %
Kralupy nad Vltavou	79,87 %	Varnsdorf	28,81 %
Kolín	79,43 %	Rakovník	28,68 %
Karlovy Vary	79,38 %	Bílina	28,67 %
Hořovice	79,29 %	Moravská Třebová	28,63 %
Mnichovo Hradiště	79,25 %	Písek	28,25 %
Liberec	79,19 %	Český Těšín	28,24 %
Neratovice	79,15 %	Ústí nad Labem	28,06 %

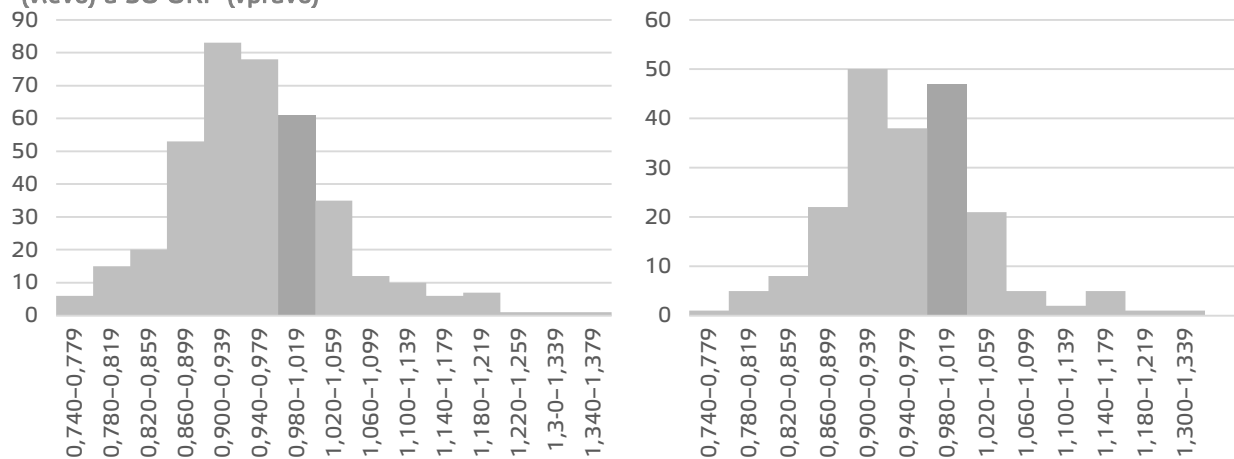
Zdroj: vlastní

Tab. 12: SO POÚ s nejvyšším podílem prvotních a druhotných příjmů

TOP 20 SO POÚ s nejvyšším podílem prvotních příjmů na celkových příjmech		TOP 20 SO POÚ s nejvyšším podílem druhotných příjmů na celkových příjmech	
Jesenice (u Prahy)	90,58 %	Vejpřty	38,94 %
Jílové u Prahy	88,83 %	Semily	36,19 %
Roztoky	88,64 %	Jesenice (u Rakovníka)	34,77 %
Hostivice	88,51 %	Lomnice nad Popelkou	34,32 %
Mníšek pod Brdy	88,35 %	Rokytnice nad Jizerou	33,18 %
Černošice	87,95 %	Koryčany	33,00 %
Úvaly	86,50 %	Manětín	32,62 %
Kamenice	84,84 %	Karviná	32,44 %
Lysá nad Labem	84,32 %	Havířov	32,25 %
Říčany	83,09 %	Šluknov	32,05 %
Odolena Voda	82,72 %	Hanušovice	31,38 %
Bezdržice	82,61 %	Tanvald	31,21 %
Český Brod	82,53 %	Kraslice	31,19 %
Unhošť	82,33 %	Morkovice-Slížany	31,12 %
Čelákovice	81,84 %	Mirovice	30,55 %
Bor	81,64 %	Golčův Jeníkov	30,32 %
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	81,35 %	Kynšperk nad Ohří	30,32 %
Mladá Boleslav	81,23 %	Netolice	30,19 %
Beroun	81,02 %	Horní Slavkov	30,12 %
Praha	80,93 %	Poběžovice	30,07 %

Zdroj: vlastní

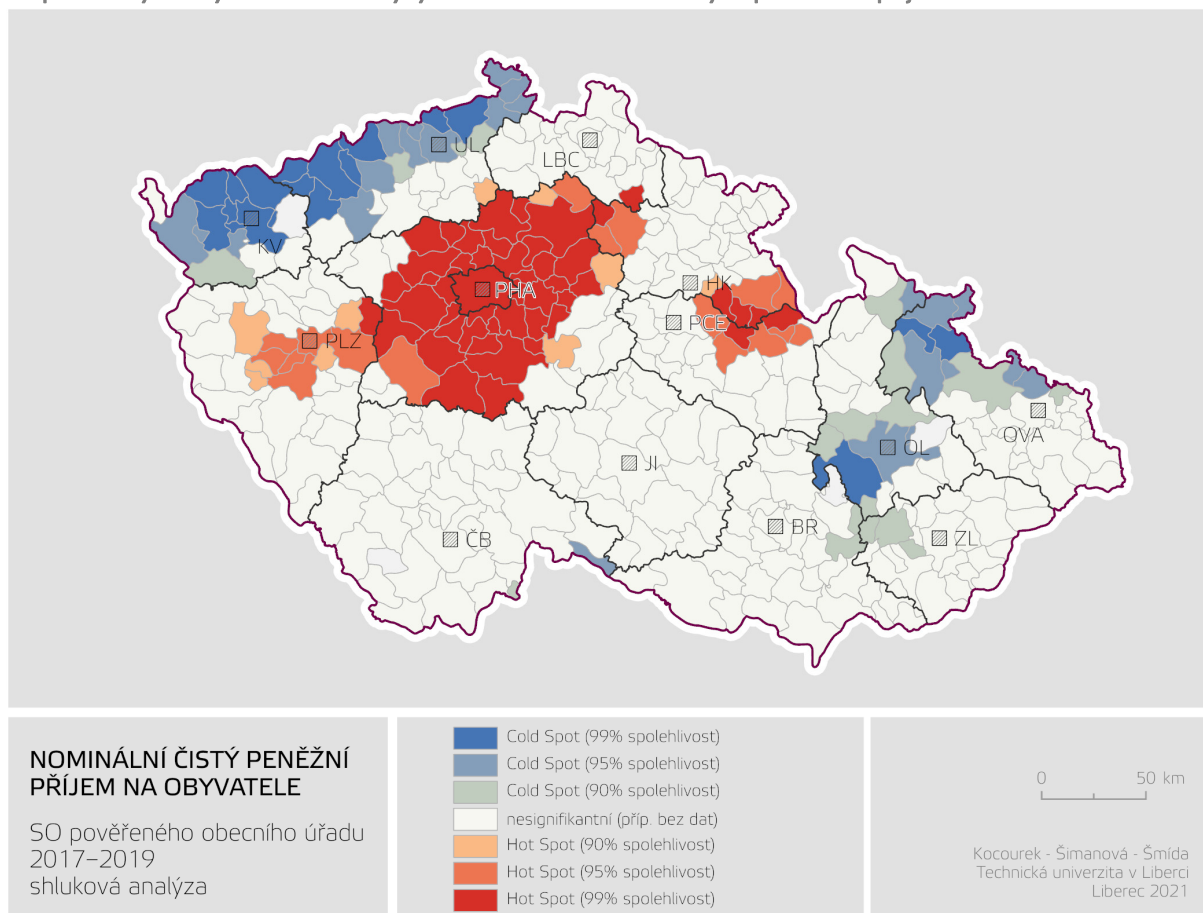
Obr. 18: Srovnání histogramů hodnot indexů nominálních čistých peněžních příjmů na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)

Zdroj: vlastní zpracování

Přitom i v případě nominálních čistých peněžních příjmů (vyjádřených pomocí indexu) lze konstatovat, že rozdělení četností na úrovni SO POÚ i SO ORP se výrazně odlišuje od standardního normálního rozdělení, jak ukazuje Obr. 18. Je zde zřejmý častější výskyt správních obvodů s nominálními příjmy pod úrovní celorepublikového průměru (interval kolem hodnoty 1,000 vyznačený na Obr. 18 tmavším odstínem). V tomto případě je to do značné míry způsobeno skutečností, že Hlavní město Praha v tomto výzkumu nebylo členěno na městské části a je s ním zacházeno jako s jedním SO POÚ (a současně SO ORP i NUTS3).

Mapa 45: Výsledky shlukové analýzy indexů nominálních čistých peněžních příjmů

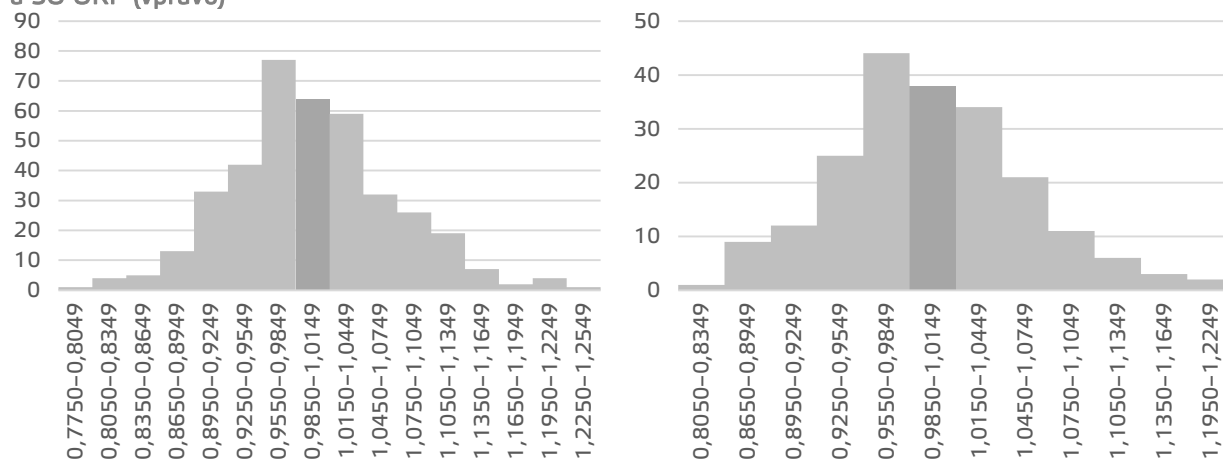
Zdroj: vlastní

Výsledky shlukové analýzy (Mapa 45) pak jasně dokládají výraznou gravitační sílu pražského centra sahající díky dobré infrastruktuře až na Plzeňsko a propojené s domovským regionem mladoboleslavské Škody Auto, jejíž odnož v Kvasinách pak vytváří na českém území další samostatný nadprůměrný příjmový shluk správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem na pomezí Královéhradeckého a Pardubického kraje.

Naproti tomu česko-saské pohraničí Ústeckého a Karlovarského kraje představuje nejvýraznější „chladnou zónu“ s významnou převahou správních obvodů s podprůměrnými nominálními čistými peněžními příjmy. Druhý takový výrazný shluk správních obvodů s nízkými úrovněmi příjmů pak představuje severozápadní část Moravskoslezského kraje propojená přes Šternbersko s centrální oblastí Olomouckého kraje.

Srovnání tvarů rozdělení správních obvodů na Obr. 18 a Obr. 19 naznačuje, že úpravou nominálních příjmových ukazatelů o regionální cenové hladiny dochází k výraznějšímu přiblížení tvaru histogramu k distribuční funkci normálního rozdělení. To potvrzuje skutečnost, že mezi úrovní indexu nominálních čistých peněžních příjmů a indexu regionální cenové hladiny existuje pozitivní korelace (viz též Tab. 10 na straně 75). Díky ní v podrobném územním členění histogram reálné kupní síly českých domácností (vyjádřená jako index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele) poměrně dobře odpovídá normálnímu rozdělení.

Obr. 19: Srovnání histogramů hodnot indexů reálných čistých peněžních příjmů na úrovni SO POÚ (vlevo) a SO ORP (vpravo)

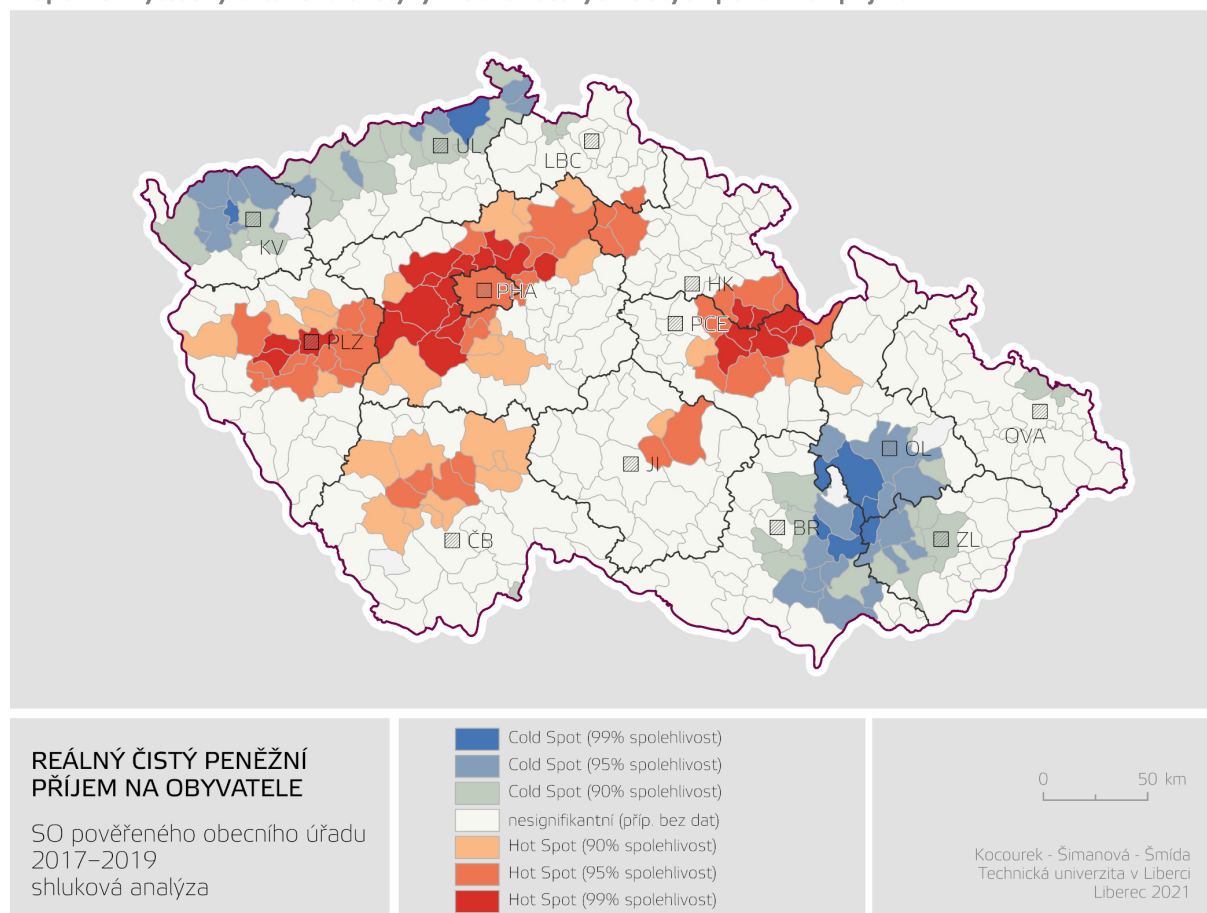

Zdroj: vlastní zpracování

Na výsledcích shlukové analýzy (Mapa 46 na následující straně) se výrazně profiluje osa Mladá Boleslav – Praha – Plzeň sahající až k česko-bavorským hranicím se zajímavým satelitním efektem kolem Hlavního města Praha. Za pozornost stojí také rostoucí ekonomická síla závodu Škoda Auto v Kvasinách zvyšující reálnou kupní sílu obyvatel správních obvodů v bližším, ale i poněkud vzdálenějším okolí. Jako zajímavé se ukazují některé lokality v Jihočeském kraji a Kraji Vysočina, které poměr nižších regionálních cenových hladin (nižších nákladů – viz též Mapa 44 na straně 113) a relativně vyšších čistých peněžních příjmů nově identifikuje jako oblasti s lákavým potenciálem vyšší kupní síly příjmů průměrného obyvatele těchto oblastí.

Česko-saské pohraničí zůstává na opačném pólu výsledků shlukové analýzy a „chladná zóna“ na Moravě se přesunuje od česko-polských hranic výrazněji do vnitrozemí – na pomezí Olomouckého, Zlínského a Jihomoravského kraje. Jedná se o důsledek kombinace vyšších regionálních cenových hladin a nižších příjmů v těchto oblastech, a naopak nízkých příjmů i nákladů v severních partiích Olomouckého a Moravskoslezského kraje (viz též Mapa 44 na straně 113).

Mapa 46: Výsledky shlukové analýzy indexů reálných čistých peněžních příjmů

Zdroj: vlastní

7 Přístup k výsledkům výzkumu

Veškeré výstupy a výsledky projektu jsou volně přístupné široké veřejnosti. Autoři sdílí výsledky prostřednictvím oficiálního webového portálu Technické univerzity v Liberci. Popis výsledků včetně jejich dostupnosti je uveden v textu níže. Autoři však v případě jejich využití požadují uvedení reference a odkazu na jeho zdroj.

Výsledek TL01000303-V1 typu NmetS: „Metodika využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+“

Metodika využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+ popisuje inovativní postupy pro opakovatelné a spolehlivé odhady průměrných čistých peněžních příjmů domácností v malých územích, a to v nominální hodnotě těchto příjmů a v jejich reálné hodnotě, resp. v regionální paritě kupní síly (se zohledněním životních nákladů obyvatel v daném území). Navržené postupy umožňují časové a prostorové srovnání čistých peněžních příjmů obyvatel v nominální hodnotě a v regionální paritě kupní síly na malých územních jednotkách, kterými jsou např. správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), území integrovaných územních investic (ITI), území místních akčních skupin (MAS) apod. Metodika byla certifikována Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky dne 8. 6. 2021. Osvědčení o certifikaci je uvedeno na poslední straně této monografie.

Výsledek je dostupný z: <http://econlab.tul.cz/index.php/datamining-a-big-data-metodiky/>

Výsledek TL01000303-V2 typu O: „Softwarová geodatabáze s webovým mapovým portálem“

Databáze slouží pro ukládání, dotazování a manipulaci s geografickými informacemi a prostorovými daty se socioekonomickým obsahem, které jsou založeny na Metodice využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+ (certifikována Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky dne 8. 6. 2021). Databáze umožňuje přehlednou prezentaci dat, jejich časoprostorovou komparaci a vizualizaci v mapách. Výstupy z databáze jsou doplněny odbornými komentáři a jsou k dispozici široké odborné i laické veřejnosti také v otevřených formátech. Jedná se o strukturovaný datový územně analytický podklad vhodný pro preciznější zaměření regionálních a sociálních politik na území ČR.

Výsledek je dostupný z:

<http://econlab.tul.cz/BigDataDatabaze/index.php>

Formát otevřených dat je dostupný z:

<http://econlab.tul.cz/index.php/datamining-a-big-data-opendata/>

Výsledkem projektu je rovněž tato publikace, tj. výsledek TL01000303-V4 typu B: „Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel: detailní pohled na území Česka“

Syntetická odborná monografie obsahuje kompletní výstupy projektu. Kromě metodických postupů a odborně interpretovaných výstupů projektu obsahuje také analýzu a vyhodnocení příčin nerovnoměrného socioekonomického vývoje regionů, návrh možností, jak ovlivňovat vývoj socioekonomických regionálních disparit a doporučení pro práci s výsledky pro jejich uživatele. Odborná kniha vyšla v tištěné formě a bude distribuována uživatelům výsledků projektu, tj. zejména aplikačním garantům a dalším uživatelům z řad orgánů státní správy a samosprávy. Odbornou knihu vydala ve svém nakladatelství Technická univerzita v Liberci pod ISBN 978-80-7494-577-9, číslo publikace 55-027-21.

Výsledek je dostupný z: <http://econlab.tul.cz/index.php/datamining-a-big-data-publikace/>

Tab. 13: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v regionech soudržnosti (NUTS2) v období 2017–2019

region soudržnosti (NUTS2)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Praha	CZ01	272 539 Kč	4	1,018	1,561	1,206	1,315	1,127
Střední Čechy	CZ02	218 252 Kč	3	1,025	1,181	1,063	1,051	1,025
Jihozápad	CZ03	205 975 Kč	3	1,003	1,049	1,010	0,992	1,018
Severozápad	CZ04	183 739 Kč	1	0,992	0,925	0,974	0,885	0,942
Severovýchod	CZ05	203 812 Kč	3	1,000	1,087	1,021	0,982	0,996
Jihovýchod	CZ06	202 826 Kč	3	1,005	1,115	1,029	0,977	0,984
Střední Morava	CZ07	196 104 Kč	2	0,991	1,079	1,015	0,945	0,965
Moravskoslezsko	CZ08	188 962 Kč	2	0,977	1,002	0,988	0,910	0,954

Zdroj: vlastní

Tab. 14: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v krajích (NUTS3) v období 2017–2019

kraj (NUTS3)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Hlavní město Praha	CZ010	272 539 Kč	4	1,018	1,561	1,206	1,315	1,127
Středočeský kraj	CZ020	218 252 Kč	3	1,025	1,181	1,063	1,051	1,025
Jihočeský kraj	CZ031	201 880 Kč	3	1,005	1,023	1,003	0,972	1,005
Plzeňský kraj	CZ032	210 537 Kč	3	1,001	1,077	1,017	1,014	1,034
Karlovarský kraj	CZ041	179 822 Kč	1	0,986	0,938	0,978	0,866	0,918
Ústecký kraj	CZ042	185 160 Kč	1	0,993	0,920	0,973	0,892	0,950
Liberecký kraj	CZ051	199 099 Kč	2	0,990	1,061	1,020	0,959	0,975
Královéhradecký kraj	CZ052	205 486 Kč	3	1,002	1,144	1,029	0,990	0,996
Pardubický kraj	CZ053	206 070 Kč	3	1,007	1,049	1,013	0,993	1,015
Kraj Vysočina	CZ063	206 115 Kč	3	0,996	0,992	0,988	0,993	1,041
Jihomoravský kraj	CZ064	201 431 Kč	3	1,009	1,172	1,047	0,970	0,960
Olomoucký kraj	CZ071	190 610 Kč	2	0,985	1,079	1,012	0,918	0,941
Zlínský kraj	CZ072	202 070 Kč	3	0,997	1,079	1,018	0,973	0,991
Moravskoslezský kraj	CZ080	188 962 Kč	2	0,977	1,002	0,988	0,910	0,954

Zdroj: vlastní

Tab. 15: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v období 2017–2019

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Praha	1000	272 539 Kč	4	1,018	1,561	1,206	1,315	1,127
Benešov	2101	206 604 Kč	3	1,005	1,146	1,046	0,997	0,985
Beroun	2102	216 982 Kč	3	1,018	1,161	1,060	1,047	1,021
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	2103	240 045 Kč	4	1,060	1,342	1,124	1,158	1,065
Čáslav	2104	187 543 Kč	2	1,005	1,039	1,004	0,905	0,932
Černošice	2105	251 195 Kč	4	1,052	1,384	1,136	1,212	1,103
Český Brod	2106	207 897 Kč	3	1,040	1,162	1,069	1,003	0,970
Dobříš	2107	202 942 Kč	3	1,013	1,116	1,048	0,979	0,966
Hořovice	2108	218 285 Kč	3	1,014	0,995	1,004	1,053	1,085
Kladno	2109	205 468 Kč	3	1,003	1,186	1,068	0,991	0,959
Kolín	2110	196 336 Kč	2	1,035	1,026	1,028	0,947	0,953
Kralupy nad Vltavou	2111	216 580 Kč	3	1,018	1,386	1,096	1,045	0,986
Kutná Hora	2112	196 170 Kč	2	1,005	1,044	1,017	0,946	0,962
Lysá nad Labem	2113	204 288 Kč	3	1,038	1,347	1,093	0,985	0,933
Mělník	2114	215 521 Kč	3	0,998	1,204	1,043	1,040	1,030
Mladá Boleslav	2115	243 294 Kč	4	1,026	1,239	1,057	1,174	1,148
Mnichovo Hradiště	2116	230 203 Kč	4	1,020	1,117	1,014	1,111	1,132
Neratovice	2117	211 207 Kč	3	1,011	1,174	1,059	1,019	0,994
Nymburk	2118	202 967 Kč	3	1,023	1,080	1,012	0,979	1,001
Poděbrady	2119	215 610 Kč	3	1,012	1,070	1,009	1,040	1,066
Příbram	2120	196 212 Kč	2	1,013	0,993	1,017	0,947	0,962
Rakovník	2121	209 098 Kč	3	0,996	0,996	0,992	1,009	1,051
Říčany	2122	240 492 Kč	4	1,055	1,348	1,121	1,160	1,070
Sedlčany	2123	197 089 Kč	2	0,981	1,018	0,998	0,951	0,985
Slaný	2124	204 995 Kč	3	0,993	1,054	1,007	0,989	1,016
Vlašim	2125	200 568 Kč	3	0,994	1,027	0,998	0,968	1,002
Votice	2126	205 794 Kč	3	0,974	1,010	0,984	0,993	1,043
Blatná	3101	195 529 Kč	2	1,023	1,008	0,976	0,943	0,999
České Budějovice	3102	212 693 Kč	3	1,029	1,145	1,058	1,026	1,002
Český Krumlov	3103	192 107 Kč	2	0,979	0,993	0,987	0,927	0,971
Dačice	3104	187 287 Kč	2	0,985	0,855	0,934	0,903	1,000
Jindřichův Hradec	3105	189 346 Kč	2	0,989	1,011	0,987	0,913	0,956

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Kaplice	3106	181 169 Kč	1	0,985	0,945	0,966	0,874	0,936
Milevsko	3107	204 905 Kč	3	0,990	0,861	0,941	0,988	1,086
Písek	3108	209 905 Kč	3	1,003	1,073	1,016	1,013	1,030
Prachatice	3109	212 824 Kč	3	0,969	0,985	0,978	1,027	1,085
Soběslav	3110	195 193 Kč	2	0,990	0,889	0,957	0,942	1,018
Strakonice	3111	195 079 Kč	2	1,026	1,031	0,998	0,941	0,975
Tábor	3112	198 346 Kč	2	0,997	0,951	0,992	0,957	0,997
Trhové Sviny	3113	185 216 Kč	1	1,006	0,871	0,943	0,893	0,980
Třeboň	3114	196 514 Kč	2	0,988	1,010	0,987	0,948	0,994
Týn nad Vltavou	3115	208 533 Kč	3	1,026	0,813	0,930	1,006	1,118
Vimperk	3116	211 262 Kč	3	0,964	1,017	0,983	1,019	1,072
Vodňany	3117	210 002 Kč	3	1,031	0,987	0,977	1,013	1,072
Blovice	3201	216 304 Kč	3	0,993	1,064	1,007	1,043	1,071
Domažlice	3202	210 560 Kč	3	0,989	0,978	0,984	1,016	1,068
Horažďovice	3203	186 536 Kč	2	0,969	0,872	0,933	0,900	0,997
Horšovský Týn	3204	227 082 Kč	4	0,997	1,012	0,987	1,095	1,148
Klatovy	3205	193 973 Kč	2	0,985	0,968	0,977	0,936	0,991
Kralovice	3206	206 295 Kč	3	0,987	0,975	0,974	0,995	1,056
Nepomuk	3207	191 048 Kč	2	0,976	0,954	0,964	0,922	0,988
Nýřany	3208	213 303 Kč	3	1,008	1,092	1,025	1,029	1,038
Plzeň	3209	221 974 Kč	4	1,014	1,174	1,060	1,071	1,045
Přeštice	3210	224 870 Kč	4	1,012	1,057	1,017	1,085	1,103
Rokycany	3211	209 191 Kč	3	1,006	1,039	1,013	1,009	1,030
Stod	3212	201 799 Kč	3	1,011	1,064	1,017	0,973	0,990
Stříbro	3213	198 178 Kč	2	0,989	0,948	0,961	0,956	1,029
Sušice	3214	187 077 Kč	2	0,961	0,944	0,960	0,902	0,972
Tachov	3215	199 266 Kč	2	0,988	1,003	0,983	0,961	1,011
Aš	4101	168 117 Kč	1	0,994	0,866	0,944	0,811	0,888
Cheb	4102	189 121 Kč	2	0,995	0,957	0,981	0,912	0,961
Karlovy Vary	4103	175 155 Kč	1	0,988	1,003	1,009	0,845	0,866
Kraslice	4104	179 968 Kč	1	0,951	0,820	0,916	0,868	0,980
Mariánské Lázně	4105	186 432 Kč	2	0,992	0,917	0,966	0,899	0,962
Ostrov	4106	169 466 Kč	1	0,993	0,845	0,955	0,818	0,885

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Sokolov	4107	183 512 Kč	1	0,977	0,918	0,968	0,885	0,946
Bílina	4201	159 021 Kč	1	1,016	0,847	0,955	0,767	0,831
Děčín	4202	185 255 Kč	1	1,002	0,958	1,010	0,894	0,915
Chomutov	4203	186 585 Kč	2	0,990	0,844	0,951	0,900	0,979
Kadaň	4204	188 448 Kč	2	0,990	0,845	0,929	0,909	1,012
Litoměřice	4205	195 268 Kč	2	1,002	1,031	1,012	0,942	0,962
Litvínov	4206	173 818 Kč	1	0,967	0,795	0,914	0,839	0,948
Louny	4207	202 535 Kč	3	1,005	0,935	0,979	0,977	1,032
Lovosice	4208	184 758 Kč	1	0,995	0,995	0,984	0,891	0,937
Most	4209	178 393 Kč	1	0,985	0,822	0,942	0,861	0,945
Podbořany	4210	181 515 Kč	1	0,999	0,831	0,926	0,876	0,978
Roudnice nad Labem	4211	206 670 Kč	3	0,998	1,037	1,002	0,997	1,028
Rumburk	4212	172 380 Kč	1	1,002	0,843	0,955	0,832	0,900
Teplice	4213	182 949 Kč	1	1,007	1,023	1,012	0,883	0,901
Ústí nad Labem	4214	185 292 Kč	1	0,972	0,924	0,964	0,894	0,959
Varnsdorf	4215	172 395 Kč	1	0,999	0,908	0,974	0,832	0,883
Žatec	4216	192 077 Kč	2	1,005	0,987	0,987	0,927	0,970
Česká Lípa	5101	188 748 Kč	2	0,995	0,986	0,990	0,911	0,951
Frýdlant	5102	164 763 Kč	1	0,967	0,861	0,944	0,795	0,871
Jablonec nad Nisou	5103	205 065 Kč	3	0,991	1,134	1,042	0,989	0,981
Jilemnice	5104	240 086 Kč	4	0,989	1,011	0,998	1,158	1,199
Liberec	5105	200 379 Kč	2	0,992	1,155	1,064	0,967	0,939
Nový Bor	5106	194 633 Kč	2	0,980	1,011	0,992	0,939	0,978
Semily	5107	212 247 Kč	3	0,988	0,936	0,978	1,024	1,083
Tanvald	5108	189 876 Kč	2	0,979	0,905	0,958	0,916	0,988
Turnov	5109	207 766 Kč	3	0,997	1,108	1,023	1,002	1,013
Železný Brod	5110	191 223 Kč	2	0,973	0,821	0,939	0,922	1,016
Broumov	5201	184 748 Kč	1	0,983	0,966	0,959	0,891	0,961
Dobruška	5202	209 568 Kč	3	0,992	1,059	1,004	1,011	1,042
Dvůr Králové nad Labem	5203	206 645 Kč	3	0,982	1,054	0,990	0,997	1,041
Hořice	5204	192 610 Kč	2	0,990	0,975	0,987	0,929	0,973
Hradec Králové	5205	213 046 Kč	3	1,012	1,370	1,101	1,028	0,965
Jaroměř	5206	184 956 Kč	1	1,012	1,127	1,011	0,892	0,912

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Jičín	5207	204 367 Kč	3	1,006	1,099	1,023	0,986	0,996
Kostelec nad Orlicí	5208	211 410 Kč	3	1,002	1,001	0,999	1,020	1,055
Náchod	5209	191 357 Kč	2	0,997	1,038	0,997	0,923	0,958
Nová Paka	5210	190 350 Kč	2	0,997	1,140	1,039	0,918	0,914
Nové Město nad Metují	5211	228 427 Kč	4	0,997	1,043	0,992	1,102	1,149
Nový Bydžov	5212	209 380 Kč	3	1,008	0,888	0,945	1,010	1,105
Rychnov nad Kněžnou	5213	224 219 Kč	4	1,011	1,067	1,016	1,082	1,100
Trutnov	5214	201 521 Kč	3	0,992	1,040	1,004	0,972	1,001
Vrchlabí	5215	203 170 Kč	3	0,986	1,092	1,016	0,980	0,997
Česká Třebová	5301	205 437 Kč	3	1,004	1,107	1,025	0,991	1,000
Hlinsko	5302	191 634 Kč	2	1,003	0,925	0,964	0,924	0,992
Holice	5303	202 191 Kč	3	1,006	0,927	0,983	0,975	1,026
Chrudim	5304	203 242 Kč	3	1,016	0,964	0,977	0,980	1,037
Králíky	5305	214 088 Kč	3	0,980	0,930	0,958	1,033	1,114
Lanškroun	5306	202 930 Kč	3	1,003	0,898	0,965	0,979	1,049
Litomyšl	5307	213 533 Kč	3	1,002	1,011	0,993	1,030	1,073
Moravská Třebová	5308	186 503 Kč	2	0,998	0,948	0,966	0,900	0,963
Pardubice	5309	209 183 Kč	3	1,017	1,226	1,095	1,009	0,953
Polička	5310	193 619 Kč	2	0,991	1,024	0,990	0,934	0,975
Přelouč	5311	211 564 Kč	3	1,011	0,907	0,978	1,021	1,079
Svitavy	5312	191 885 Kč	2	0,996	0,980	0,983	0,926	0,974
Ústí nad Orlicí	5313	211 280 Kč	3	0,996	1,121	1,024	1,019	1,029
Vysoké Mýto	5314	205 464 Kč	3	1,004	1,021	0,991	0,991	1,035
Žamberk	5315	239 175 Kč	4	0,996	0,977	0,989	1,154	1,207
Bystřice nad Pernštejnem	6101	195 617 Kč	2	0,982	0,842	0,921	0,944	1,059
Havlíčkův Brod	6102	206 223 Kč	3	0,997	1,036	1,002	0,995	1,027
Humpolec	6103	207 979 Kč	3	1,006	1,163	1,035	1,003	1,003
Chotěboř	6104	203 379 Kč	3	0,992	0,901	0,959	0,981	1,058
Jihlava	6105	205 343 Kč	3	0,997	1,026	1,009	0,991	1,015
Moravské Budějovice	6106	194 787 Kč	2	0,977	0,827	0,923	0,940	1,053
Náměšť nad Oslavou	6107	196 545 Kč	2	0,984	0,940	0,958	0,948	1,023
Nové Město na Moravě	6108	206 387 Kč	3	0,991	0,943	0,961	0,996	1,071
Pacov	6109	215 382 Kč	3	0,989	0,919	0,963	1,039	1,116

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Pelhřimov	6110	210 949 Kč	3	1,000	1,036	1,004	1,018	1,048
Světlá nad Sázavou	6111	210 622 Kč	3	0,998	0,938	0,970	1,016	1,083
Telč	6112	196 748 Kč	2	0,964	0,829	0,921	0,949	1,065
Třebíč	6113	204 656 Kč	3	1,001	1,053	1,011	0,987	1,010
Velké Meziříčí	6114	214 244 Kč	3	1,001	0,934	0,956	1,034	1,118
Žďár nad Sázavou	6115	211 578 Kč	3	1,004	1,025	1,000	1,021	1,055
Blansko	6201	194 099 Kč	2	0,996	1,145	1,034	0,936	0,936
Boskovice	6202	187 303 Kč	2	0,990	1,035	0,989	0,904	0,945
Brno	6203	211 661 Kč	3	1,023	1,318	1,107	1,021	0,953
Břeclav	6204	204 546 Kč	3	0,990	1,132	1,020	0,987	1,000
Bučovice	6205	187 350 Kč	2	0,997	0,937	0,972	0,904	0,961
Hodonín	6206	187 924 Kč	2	1,000	1,038	1,012	0,907	0,927
Hustopeče	6207	200 190 Kč	2	0,992	1,044	1,000	0,966	0,999
Ivančice	6208	193 425 Kč	2	1,007	1,099	1,023	0,933	0,943
Kuřim	6209	225 709 Kč	4	1,021	1,254	1,073	1,089	1,050
Kyjov	6210	192 991 Kč	2	0,997	0,971	0,985	0,931	0,978
Mikulov	6211	200 503 Kč	3	0,976	1,189	1,027	0,967	0,974
Moravský Krumlov	6212	189 742 Kč	2	1,014	0,908	0,963	0,915	0,983
Pohořelice	6213	193 748 Kč	2	1,008	1,091	1,010	0,935	0,957
Rosice	6214	197 160 Kč	2	1,008	1,060	1,021	0,951	0,963
Slavkov u Brna	6215	193 989 Kč	2	1,005	1,053	1,012	0,936	0,957
Šlapanice	6216	217 201 Kč	3	1,017	1,241	1,066	1,048	1,016
Tišnov	6217	203 419 Kč	3	0,997	1,047	1,011	0,981	1,003
Veselí nad Moravou	6218	188 933 Kč	2	0,994	0,985	0,987	0,911	0,955
Vyškov	6219	193 638 Kč	2	1,000	1,084	1,017	0,934	0,949
Znojmo	6220	183 457 Kč	1	1,005	0,992	0,992	0,885	0,922
Židlochovice	6221	208 309 Kč	3	1,010	1,063	1,018	1,005	1,020
Hranice	7101	200 274 Kč	2	0,994	1,005	0,982	0,966	1,017
Jeseník	7102	173 357 Kč	1	0,965	0,967	0,977	0,836	0,885
Konice	7103	187 435 Kč	2	0,985	0,857	0,935	0,904	1,000
Lipník nad Bečvou	7104	178 582 Kč	1	0,993	0,982	0,972	0,861	0,917
Litovel	7105	200 846 Kč	3	0,977	0,972	0,975	0,969	1,028
Mohelnice	7106	204 413 Kč	3	0,984	1,060	0,988	0,986	1,032

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Olomouc	7107	191 349 Kč	2	0,986	1,275	1,079	0,923	0,884
Prostějov	7108	188 350 Kč	2	1,005	1,081	1,018	0,909	0,923
Přerov	7109	190 499 Kč	2	0,991	1,042	1,002	0,919	0,948
Šternberk	7110	191 706 Kč	2	0,974	0,897	0,960	0,925	0,996
Šumperk	7111	193 835 Kč	2	0,959	1,024	0,987	0,935	0,980
Uničov	7112	188 015 Kč	2	0,986	0,912	0,956	0,907	0,981
Zábřeh	7113	189 975 Kč	2	0,971	0,948	0,959	0,916	0,988
Bystřice pod Hostýnem	7201	186 958 Kč	2	0,989	0,925	0,973	0,902	0,958
Holešov	7202	193 328 Kč	2	0,999	0,965	0,985	0,933	0,979
Kroměříž	7203	187 979 Kč	2	1,001	0,981	0,993	0,907	0,945
Luhačovice	7204	207 667 Kč	3	0,998	1,006	0,989	1,002	1,047
Otrokovice	7205	208 991 Kč	3	1,007	1,121	1,020	1,008	1,022
Rožnov pod Radhoštěm	7206	210 419 Kč	3	0,986	1,116	1,026	1,015	1,023
Uherské Hradiště	7207	202 573 Kč	3	1,002	1,060	1,020	0,977	0,991
Uherský Brod	7208	200 031 Kč	2	0,994	1,033	1,007	0,965	0,991
Valašské Klobouky	7209	184 617 Kč	1	0,989	0,964	0,973	0,891	0,947
Valašské Meziříčí	7210	205 012 Kč	3	0,996	1,044	1,001	0,989	1,022
Vizovice	7211	203 372 Kč	3	1,005	0,937	0,972	0,981	1,043
Vsetín	7212	196 024 Kč	2	0,981	1,022	0,992	0,946	0,985
Zlín	7213	216 742 Kč	3	1,001	1,302	1,091	1,046	0,991
Bílovec	8101	198 232 Kč	2	0,952	0,910	0,958	0,956	1,032
Bohumín	8102	185 772 Kč	1	0,988	0,975	0,951	0,896	0,974
Bruntál	8103	185 858 Kč	1	0,935	0,842	0,921	0,897	1,007
Český Těšín	8104	178 448 Kč	1	0,983	0,978	0,968	0,861	0,920
Frenštát pod Radhoštěm	8105	201 217 Kč	3	0,953	1,012	0,998	0,971	1,006
Frýdek-Místek	8106	192 546 Kč	2	0,992	1,056	1,012	0,929	0,949
Frýdlant nad Ostravicí	8107	216 424 Kč	3	0,974	1,002	0,985	1,044	1,096
Havířov	8108	174 277 Kč	1	0,981	0,974	0,983	0,841	0,884
Hlučín	8109	196 006 Kč	2	0,984	1,015	0,998	0,946	0,980
Jablunkov	8110	177 382 Kč	1	0,985	0,995	0,980	0,856	0,903
Karviná	8111	169 537 Kč	1	0,983	0,861	0,939	0,818	0,900
Kopřivnice	8112	194 726 Kč	2	0,959	0,991	0,993	0,939	0,978
Kravaře	8113	185 750 Kč	1	0,985	0,953	0,973	0,896	0,952

obec s rozšířenou působností (SO ORP)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Krnov	8114	188 218 Kč	2	0,929	0,972	0,954	0,908	0,984
Nový Jičín	8115	195 002 Kč	2	0,950	1,002	0,993	0,941	0,979
Odry	8116	193 572 Kč	2	0,937	0,895	0,941	0,934	1,026
Opava	8117	195 450 Kč	2	0,979	1,149	1,031	0,943	0,946
Orlová	8118	172 377 Kč	1	0,996	0,985	0,978	0,832	0,879
Ostrava	8119	191 416 Kč	2	0,987	1,022	1,003	0,923	0,952
Rýmařov	8120	188 887 Kč	2	0,923	0,843	0,913	0,911	1,032
Třinec	8121	197 563 Kč	2	0,989	1,039	0,996	0,953	0,990
Vítkov	8122	167 339 Kč	1	0,953	0,887	0,930	0,807	0,898

Zdroj: vlastní

Tab. 16: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy ve správních obvodech pověřených obecních úřadů (SO POÚ) v období 2017–2019

pověřený obecní úřad (SO POÚ)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Praha	10000	272 539 Kč	4	1,018	1,561	1,206	1,315	1,127
Benešov	21011	211 079 Kč	3	1,007	1,157	1,051	1,019	1,002
Sázava	21012	193 734 Kč	2	0,995	1,120	1,032	0,935	0,936
Týnec nad Sázavou	21013	194 673 Kč	2	0,996	1,114	1,032	0,939	0,941
Beroun	21021	216 982 Kč	3	1,018	1,161	1,060	1,047	1,021
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	21031	232 277 Kč	4	1,057	1,347	1,123	1,121	1,032
Čelákovice	21032	231 098 Kč	4	1,060	1,339	1,124	1,115	1,026
Odolena Voda	21033	250 939 Kč	4	1,063	1,332	1,124	1,211	1,113
Úvaly	21034	252 626 Kč	4	1,061	1,346	1,127	1,219	1,118
Čáslav	21041	187 543 Kč	2	1,005	1,039	1,004	0,905	0,932
Černošice	21051	252 475 Kč	4	1,047	1,377	1,140	1,218	1,105
Hostivice	21052	248 099 Kč	4	1,056	1,386	1,131	1,197	1,094
Jesenice (u Prahy)	21053	278 431 Kč	4	1,061	1,407	1,149	1,344	1,209
Jílové u Prahy	21054	256 747 Kč	4	1,036	1,368	1,120	1,239	1,143
Mníšek pod Brdy	21055	226 107 Kč	4	1,041	1,341	1,118	1,091	1,009
Roztoky	21056	233 121 Kč	4	1,053	1,388	1,141	1,125	1,019
Český Brod	21061	207 897 Kč	3	1,039	1,162	1,066	1,003	0,973

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Dobříš	21071	202 942 Kč	3	1,013	1,116	1,048	0,979	0,966
Hořovice	21081	218 285 Kč	3	1,014	0,995	1,004	1,053	1,085
Kladno	21091	202 929 Kč	3	1,003	1,191	1,070	0,979	0,946
Unhošť	21092	238 402 Kč	4	1,004	1,134	1,050	1,150	1,133
Kolín	21101	198 812 Kč	2	1,037	1,030	1,034	0,959	0,960
Kouřim	21102	201 568 Kč	3	1,017	1,008	1,005	0,973	1,001
Pečky	21103	189 041 Kč	2	1,035	1,043	1,028	0,912	0,918
Týnec nad Labem	21104	183 097 Kč	1	1,031	0,961	0,993	0,884	0,920
Kralupy nad Vltavou	21111	216 580 Kč	3	1,018	1,386	1,096	1,045	0,986
Kutná Hora	21121	198 168 Kč	2	1,011	1,052	1,024	0,956	0,965
Uhřetápe	21122	195 724 Kč	2	0,987	1,006	0,988	0,945	0,988
Zruč nad Sázavou	21123	187 178 Kč	2	0,994	1,047	1,010	0,903	0,925
Lysá nad Labem	21131	204 288 Kč	3	1,039	1,363	1,097	0,986	0,929
Mělník	21141	215 655 Kč	3	1,000	1,214	1,047	1,041	1,027
Mšeno	21142	213 547 Kč	3	0,973	1,051	0,986	1,031	1,080
Bělá pod Bezdězem	21151	234 314 Kč	4	1,021	1,179	1,024	1,131	1,142
Benátky nad Jizerou	21152	225 018 Kč	4	1,013	1,226	1,044	1,086	1,075
Mladá Boleslav	21153	246 301 Kč	4	1,028	1,245	1,060	1,189	1,159
Mnichovo Hradiště	21161	230 203 Kč	4	1,020	1,117	1,014	1,111	1,132
Neratovice	21171	211 207 Kč	3	1,011	1,174	1,059	1,019	0,995
Nymburk	21181	204 045 Kč	3	1,023	1,081	1,013	0,985	1,005
Sadská	21182	198 398 Kč	2	1,022	1,076	1,008	0,957	0,982
Městec Králové	21191	203 114 Kč	3	1,002	1,011	0,971	0,980	1,044
Poděbrady	21192	220 638 Kč	4	1,016	1,094	1,024	1,065	1,075
Březnice	21201	185 558 Kč	1	0,991	0,930	0,969	0,895	0,955
Příbram	21202	198 056 Kč	2	1,017	1,002	1,025	0,956	0,964
Rožmitál pod Třemšínem	21203	190 873 Kč	2	0,996	0,982	0,985	0,921	0,967
Jesenice (u Rakovníka)	21211	173 596 Kč	1	0,968	0,950	0,951	0,838	0,910
Křivoklát	21212	221 258 Kč	4	0,992	0,946	0,974	1,068	1,134
Nové Strašecí	21213	206 881 Kč	3	1,004	1,020	1,006	0,998	1,026
Rakovník	21214	212 083 Kč	3	0,996	0,996	0,992	1,023	1,066
Kamenice	21221	240 556 Kč	4	1,058	1,338	1,125	1,161	1,066
Kostelec nad Černými lesy	21222	202 997 Kč	3	1,037	1,288	1,085	0,980	0,933

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Říčany	21223	247 784 Kč	4	1,057	1,359	1,126	1,196	1,097
Sedlčany	21231	197 089 Kč	2	0,981	1,018	0,998	0,951	0,985
Slaný	21241	203 569 Kč	3	0,994	1,055	1,009	0,982	1,006
Velvary	21242	211 364 Kč	3	0,990	1,047	0,994	1,020	1,061
Vlašim	21251	200 568 Kč	3	0,994	1,027	0,998	0,968	1,002
Votice	21261	205 794 Kč	3	0,974	1,010	0,984	0,993	1,043
Blatná	31011	195 529 Kč	2	1,023	1,008	0,976	0,944	0,999
České Budějovice	31021	213 127 Kč	3	1,030	1,164	1,067	1,028	0,996
Hluboká nad Vltavou	31022	218 403 Kč	3	1,025	1,009	0,994	1,054	1,096
Lišov	31023	207 698 Kč	3	1,003	1,007	0,983	1,002	1,054
Zliv	31024	198 604 Kč	2	1,028	1,008	1,005	0,958	0,986
Český Krumlov	31031	198 732 Kč	2	0,982	1,012	0,995	0,959	0,997
Horní Planá	31032	192 571 Kč	2	0,964	0,920	0,953	0,929	1,008
Vyšší Brod	31033	155 131 Kč	1	0,969	0,906	0,956	0,749	0,810
Dačice	31041	193 846 Kč	2	0,985	0,860	0,937	0,935	1,032
Slavonice	31042	159 380 Kč	1	0,982	0,822	0,921	0,769	0,863
Jindřichův Hradec	31051	191 015 Kč	2	0,991	1,018	0,991	0,922	0,962
Nová Bystřice	31052	173 426 Kč	1	0,969	0,923	0,948	0,837	0,912
Kaplice	31061	181 169 Kč	1	0,985	0,945	0,966	0,874	0,936
Milevsko	31071	204 905 Kč	3	0,990	0,861	0,941	0,989	1,086
Mirotice	31081	198 740 Kč	2	0,973	0,849	0,927	0,959	1,069
Mirovice	31082	205 140 Kč	3	0,985	0,850	0,928	0,990	1,103
Písek	31083	210 738 Kč	3	1,007	1,134	1,039	1,017	1,012
Protivín	31084	212 949 Kč	3	0,996	0,899	0,948	1,028	1,120
Netolice	31091	210 259 Kč	3	0,972	0,927	0,955	1,015	1,098
Prachatice	31092	220 243 Kč	4	0,971	1,008	0,988	1,063	1,112
Volary	31093	183 891 Kč	1	0,959	0,917	0,950	0,887	0,965
Soběslav	31101	190 404 Kč	2	0,989	0,866	0,949	0,919	1,001
Veselí nad Lužnicí	31102	202 376 Kč	3	0,993	0,923	0,968	0,977	1,043
Strakonice	31111	196 452 Kč	2	1,030	1,055	1,007	0,948	0,973
Volyně	31112	188 047 Kč	2	1,004	0,905	0,947	0,907	0,990
Bechyně	31121	188 254 Kč	2	0,996	0,890	0,967	0,908	0,971
Mladá Vožice	31122	190 789 Kč	2	0,979	0,835	0,926	0,921	1,028

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Sezimovo Ústí	31123	202 013 Kč	3	0,995	0,906	0,979	0,975	1,029
Tábor	31124	199 426 Kč	2	1,000	0,978	1,004	0,962	0,991
Nové Hradky	31131	185 292 Kč	1	0,999	0,859	0,935	0,894	0,989
Trhové Sviny	31132	185 191 Kč	1	1,009	0,874	0,945	0,894	0,977
České Velenice	31141	160 637 Kč	1	1,007	1,059	1,006	0,775	0,796
Suchdol nad Lužnicí	31142	183 538 Kč	1	0,978	1,024	0,980	0,886	0,934
Třeboň	31143	208 943 Kč	3	0,986	0,995	0,984	1,008	1,059
Týn nad Vltavou	31151	208 533 Kč	3	1,026	0,813	0,930	1,006	1,118
Vimperk	31161	211 262 Kč	3	0,964	1,017	0,983	1,019	1,072
Vodňany	31171	210 002 Kč	3	1,031	0,987	0,977	1,013	1,072
Blovice	32011	228 183 Kč	4	0,997	1,054	1,009	1,101	1,129
Spálené Poříčí	32012	192 585 Kč	2	0,985	1,087	1,004	0,929	0,957
Domažlice	32021	219 628 Kč	4	0,991	1,002	0,995	1,060	1,101
Kdyně	32022	193 965 Kč	2	0,982	0,963	0,975	0,936	0,992
Poběžovice	32023	200 605 Kč	3	0,987	0,904	0,949	0,968	1,055
Horažďovice	32031	186 536 Kč	2	0,969	0,872	0,933	0,900	0,997
Horšovský Týn	32041	224 046 Kč	4	0,995	1,024	0,987	1,081	1,132
Staňkov	32042	232 470 Kč	4	1,000	0,993	0,986	1,122	1,176
Klatovy	32051	199 885 Kč	2	0,986	0,978	0,982	0,965	1,016
Nýrsko	32052	164 747 Kč	1	0,982	0,940	0,962	0,795	0,855
Plánice	32053	193 943 Kč	2	0,976	0,886	0,934	0,936	1,036
Kralovice	32061	198 655 Kč	2	0,982	0,965	0,965	0,959	1,027
Manětín	32062	191 423 Kč	2	0,969	0,927	0,948	0,924	1,007
Plasy	32063	218 519 Kč	3	0,996	0,996	0,989	1,055	1,103
Nepomuk	32071	191 048 Kč	2	0,976	0,954	0,964	0,922	0,988
Město Touškov	32081	216 508 Kč	3	1,004	1,025	1,004	1,045	1,076
Nýřany	32082	200 398 Kč	2	1,012	1,118	1,033	0,967	0,968
Třemošná	32083	227 175 Kč	4	1,007	1,110	1,032	1,096	1,098
Všeruby	32084	217 308 Kč	3	0,991	1,018	0,992	1,049	1,092
Plzeň	32091	221 781 Kč	4	1,014	1,194	1,068	1,070	1,036
Starý Plzenec	32092	224 303 Kč	4	1,011	0,959	0,973	1,082	1,150
Přeštice	32101	224 870 Kč	4	1,012	1,057	1,017	1,085	1,103
Radnice	32111	204 034 Kč	3	0,989	0,959	0,980	0,985	1,039

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Rokycany	32112	211 336 Kč	3	1,011	1,065	1,024	1,020	1,029
Zbiroh	32113	200 894 Kč	3	0,990	0,956	0,976	0,969	1,027
Dobřany	32121	210 094 Kč	3	1,014	1,060	1,022	1,014	1,025
Holýšov	32122	197 245 Kč	2	1,009	1,055	1,017	0,952	0,968
Stod	32123	197 489 Kč	2	1,010	1,075	1,011	0,953	0,974
Bezručice	32131	187 255 Kč	2	0,958	0,876	0,930	0,904	1,004
Stříbro	32132	200 178 Kč	2	0,994	0,960	0,966	0,966	1,034
Kašperské Hory	32141	183 340 Kč	1	0,938	0,879	0,940	0,885	0,973
Sušice	32142	187 432 Kč	2	0,963	0,950	0,961	0,904	0,973
Bor	32151	186 025 Kč	2	0,975	0,914	0,940	0,898	0,987
Planá	32152	196 379 Kč	2	0,978	0,945	0,961	0,948	1,020
Tachov	32153	208 178 Kč	3	0,998	1,079	1,015	1,005	1,023
Aš	41011	168 117 Kč	1	0,994	0,866	0,944	0,811	0,888
Cheb	41021	189 121 Kč	2	0,995	0,957	0,981	0,913	0,961
Karlovy Vary	41031	174 117 Kč	1	0,987	1,035	1,028	0,840	0,845
Nejdek	41032	193 870 Kč	2	1,006	0,928	0,978	0,936	0,989
Toužim	41033	168 679 Kč	1	0,975	0,912	0,938	0,814	0,897
Žlutice	41034	163 884 Kč	1	0,969	0,902	0,927	0,791	0,882
Kraslice	41041	179 968 Kč	1	0,951	0,820	0,916	0,868	0,980
Mariánské Lázně	41051	186 432 Kč	2	0,992	0,917	0,966	0,900	0,962
Ostrov	41061	169 466 Kč	1	0,993	0,845	0,955	0,818	0,885
Horní Slavkov	41071	177 060 Kč	1	0,965	0,887	0,944	0,854	0,936
Chodov	41072	171 452 Kč	1	0,979	0,921	0,974	0,827	0,878
Kynšperk nad Ohří	41073	190 700 Kč	2	0,961	0,879	0,935	0,920	1,017
Loket	41074	201 333 Kč	3	0,998	0,870	0,957	0,972	1,050
Sokolov	41075	186 958 Kč	2	0,977	0,932	0,974	0,902	0,958
Bílina	42011	159 021 Kč	1	1,016	0,847	0,955	0,767	0,831
Benešov nad Ploučnicí	42021	185 355 Kč	1	0,994	0,884	0,966	0,894	0,957
Česká Kamenice	42022	196 588 Kč	2	0,998	0,909	0,979	0,949	1,002
Děčín	42023	183 781 Kč	1	1,004	0,976	1,021	0,887	0,898
Chomutov	42031	186 998 Kč	2	0,986	0,855	0,952	0,902	0,980
Jirkov	42032	185 542 Kč	1	1,001	0,818	0,948	0,895	0,976
Kadaň	42041	196 495 Kč	2	0,990	0,850	0,926	0,948	1,058

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Klášteřec nad Ohří	42042	182 518 Kč	1	0,994	0,835	0,936	0,881	0,973
Vejprty	42043	169 068 Kč	1	0,974	0,859	0,913	0,816	0,923
Litoměřice	42051	196 777 Kč	2	1,003	1,040	1,022	0,950	0,960
Štětí	42052	195 493 Kč	2	1,006	1,023	0,996	0,943	0,979
Ústěk	42053	183 058 Kč	1	0,982	0,956	0,957	0,883	0,954
Litvínov	42061	173 818 Kč	1	0,967	0,795	0,914	0,839	0,948
Louny	42071	204 951 Kč	3	1,004	0,942	0,982	0,989	1,041
Postoloprty	42072	185 085 Kč	1	1,012	0,883	0,952	0,893	0,969
Libochovice	42081	195 179 Kč	2	0,983	0,992	0,976	0,942	0,997
Lovosice	42082	181 628 Kč	1	0,999	0,996	0,986	0,876	0,919
Most	42091	178 393 Kč	1	0,985	0,822	0,942	0,861	0,945
Podbořany	42101	181 515 Kč	1	0,999	0,831	0,926	0,876	0,978
Roudnice nad Labem	42111	206 670 Kč	3	0,998	1,037	1,002	0,997	1,029
Rumburk	42121	177 379 Kč	1	1,005	0,854	0,964	0,856	0,918
Šluknov	42122	164 991 Kč	1	0,998	0,826	0,943	0,796	0,873
Duchcov	42131	183 849 Kč	1	1,008	0,969	0,988	0,887	0,928
Krupka	42132	167 137 Kč	1	1,013	0,991	0,997	0,807	0,836
Teplice	42133	185 535 Kč	1	1,005	1,048	1,023	0,895	0,905
Libouchec	42141	203 357 Kč	3	0,975	0,914	0,934	0,981	1,086
Ústí nad Labem	42142	183 963 Kč	1	0,972	0,926	0,967	0,888	0,949
Velké Březno	42143	205 071 Kč	3	0,970	0,869	0,931	0,990	1,099
Varnsdorf	42151	172 395 Kč	1	0,999	0,908	0,974	0,832	0,883
Žatec	42161	192 077 Kč	2	1,005	0,987	0,987	0,927	0,971
Česká Lípa	51011	191 374 Kč	2	1,001	0,999	1,005	0,924	0,950
Doksy	51012	195 298 Kč	2	0,967	0,951	0,962	0,942	1,013
Mimoň	51013	176 497 Kč	1	0,991	0,962	0,955	0,852	0,922
Frýdlant	51021	166 599 Kč	1	0,966	0,862	0,944	0,804	0,880
Nové Město pod Smrkem	51022	157 245 Kč	1	0,968	0,857	0,943	0,759	0,832
Jablonec nad Nisou	51031	205 065 Kč	3	0,992	1,138	1,044	0,990	0,980
Jilemnice	51041	240 581 Kč	4	0,990	1,011	0,998	1,161	1,202
Rokytnice nad Jizerou	51042	238 195 Kč	4	0,981	1,010	0,999	1,149	1,190
Český Dub	51051	208 695 Kč	3	0,971	0,938	0,970	1,007	1,074
Hodkovice nad Mohelkou	51052	194 976 Kč	2	0,999	0,962	0,992	0,941	0,981

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Hrádek nad Nisou	51053	179 088 Kč	1	0,987	0,970	0,984	0,864	0,908
Chrastava	51054	184 483 Kč	1	0,989	0,959	0,988	0,890	0,932
Jablonné v Podještědí	51055	180 685 Kč	1	0,984	0,953	0,973	0,872	0,926
Liberec	51056	204 030 Kč	3	0,994	1,224	1,092	0,985	0,932
Cvikov	51061	194 490 Kč	2	0,982	0,994	0,973	0,939	0,997
Nový Bor	51062	194 667 Kč	2	0,979	1,017	0,998	0,939	0,973
Lomnice nad Popelkou	51071	210 937 Kč	3	0,991	0,924	0,972	1,018	1,082
Semily	51072	213 144 Kč	3	0,986	0,944	0,982	1,029	1,083
Tanvald	51081	189 876 Kč	2	0,979	0,905	0,958	0,916	0,989
Turnov	51091	207 766 Kč	3	0,997	1,103	1,021	1,003	1,015
Železný Brod	51101	191 223 Kč	2	0,973	0,821	0,939	0,923	1,016
Broumov	52011	188 503 Kč	2	0,987	0,978	0,964	0,910	0,975
Teplice nad Metují	52012	176 196 Kč	1	0,974	0,941	0,949	0,850	0,926
Dobruška	52021	205 447 Kč	3	0,993	1,068	1,007	0,991	1,017
Opočno	52022	216 175 Kč	3	0,992	1,043	0,998	1,043	1,081
Dvůr Králové nad Labem	52031	206 645 Kč	3	0,982	1,054	0,990	0,997	1,041
Hořice	52041	192 610 Kč	2	0,990	0,975	0,987	0,929	0,973
Hradec Králové	52051	217 155 Kč	3	1,012	1,442	1,123	1,048	0,964
Chlumeck nad Cidlinou	52052	192 354 Kč	2	1,002	1,114	1,008	0,928	0,952
Nechanice	52053	213 294 Kč	3	1,005	1,082	0,999	1,029	1,065
Smiřice	52054	196 058 Kč	2	1,016	1,087	1,008	0,946	0,971
Třebechovice pod Orebem	52055	194 137 Kč	2	1,014	1,141	1,029	0,937	0,941
Jaroměř	52061	184 956 Kč	1	1,012	1,127	1,011	0,893	0,912
Jičín	52071	202 190 Kč	3	1,007	1,165	1,044	0,976	0,966
Kopidlno	52072	195 764 Kč	2	1,013	0,974	0,980	0,945	0,997
Lázně Bělohrad	52073	197 732 Kč	2	0,993	1,028	0,997	0,954	0,989
Sobotka	52074	239 911 Kč	4	1,004	0,974	0,985	1,158	1,215
Kostelec nad Orlicí	52081	213 999 Kč	3	1,004	0,993	1,000	1,033	1,068
Týniště nad Orlicí	52082	208 653 Kč	3	1,001	1,010	0,999	1,007	1,042
Červený Kostelec	52091	190 731 Kč	2	0,992	1,052	0,993	0,920	0,958
Česká Skalice	52092	200 533 Kč	3	1,002	1,027	0,981	0,968	1,020
Hronov	52093	181 410 Kč	1	0,980	1,031	0,983	0,875	0,921
Náchod	52094	194 840 Kč	2	1,009	1,045	1,015	0,940	0,958

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Police nad Metují	52095	184 549 Kč	1	0,982	1,015	0,976	0,891	0,944
Nová Paka	52101	190 350 Kč	2	0,997	1,140	1,039	0,919	0,914
Nové Město nad Metují	52111	228 427 Kč	4	0,997	1,043	0,992	1,102	1,149
Nový Bydžov	52121	209 380 Kč	3	1,008	0,888	0,945	1,010	1,105
Rokytnice v Orlických horách	52131	184 078 Kč	1	0,992	0,962	0,984	0,888	0,934
Rychnov nad Kněžnou	52132	233 329 Kč	4	1,016	1,098	1,026	1,126	1,135
Vamberk	52133	211 542 Kč	3	1,000	0,993	0,994	1,021	1,062
Svoboda nad Úpou	52141	216 593 Kč	3	0,975	0,957	0,984	1,045	1,098
Trutnov	52142	204 844 Kč	3	0,996	1,087	1,023	0,989	0,999
Úpice	52143	190 359 Kč	2	0,985	0,961	0,967	0,919	0,982
Žacléř	52144	191 702 Kč	2	0,986	0,959	0,964	0,925	0,992
Hostinné	52151	179 412 Kč	1	0,983	1,046	0,987	0,866	0,907
Vrchlabí	52152	212 463 Kč	3	0,988	1,109	1,028	1,025	1,031
Česká Třebová	53011	205 437 Kč	3	1,004	1,107	1,025	0,991	1,000
Hlinsko	53021	191 634 Kč	2	1,003	0,925	0,964	0,925	0,992
Holice	53031	202 191 Kč	3	1,006	0,927	0,983	0,976	1,026
Heřmanův Městec	53041	201 857 Kč	3	1,012	0,899	0,952	0,974	1,058
Chrast	53042	191 715 Kč	2	1,010	0,877	0,936	0,925	1,022
Chrudim	53043	213 275 Kč	3	1,023	1,061	1,018	1,029	1,045
Nasavrky	53044	197 183 Kč	2	0,986	0,859	0,926	0,952	1,062
Skuteč	53045	191 162 Kč	2	1,006	0,899	0,948	0,922	1,006
Třemošnice	53046	199 618 Kč	2	1,016	0,884	0,943	0,963	1,056
Králíky	53051	214 088 Kč	3	0,980	0,930	0,958	1,033	1,114
Lanškroun	53061	202 930 Kč	3	1,003	0,898	0,965	0,979	1,050
Litomyšl	53071	213 533 Kč	3	1,002	1,011	0,993	1,030	1,073
Jevíčko	53081	189 248 Kč	2	1,001	0,917	0,957	0,913	0,987
Moravská Třebová	53082	185 576 Kč	1	0,997	0,959	0,969	0,896	0,956
Lázně Bohdaneč	53091	208 629 Kč	3	1,015	1,028	1,015	1,007	1,025
Pardubice	53092	209 237 Kč	3	1,017	1,248	1,103	1,010	0,946
Polička	53101	193 619 Kč	2	0,991	1,024	0,990	0,934	0,976
Chvaletice	53111	195 407 Kč	2	1,021	0,890	0,972	0,943	1,003
Přelouč	53112	216 515 Kč	3	1,008	0,913	0,980	1,045	1,102
Svitavy	53121	191 885 Kč	2	0,996	0,980	0,983	0,926	0,974

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Ústí nad Orlicí	53131	211 280 Kč	3	0,996	1,121	1,024	1,020	1,029
Choceň	53141	205 529 Kč	3	0,998	1,017	0,992	0,992	1,033
Vysoké Mýto	53142	205 417 Kč	3	1,008	1,023	0,990	0,991	1,036
Jablonné nad Orlicí	53151	244 774 Kč	4	0,991	0,929	0,977	1,181	1,250
Letohrad	53152	231 962 Kč	4	1,006	1,020	1,005	1,119	1,152
Žamberk	53153	240 489 Kč	4	0,992	0,977	0,985	1,161	1,218
Bystřice nad Pernštejnem	61011	195 617 Kč	2	0,982	0,842	0,921	0,944	1,059
Golčův Jeníkov	61021	178 329 Kč	1	0,985	0,911	0,948	0,861	0,939
Havlíčkův Brod	61022	209 980 Kč	3	1,000	1,063	1,012	1,013	1,035
Přibyslav	61023	195 346 Kč	2	0,987	0,924	0,959	0,943	1,016
Humpolec	61031	207 979 Kč	3	1,006	1,163	1,035	1,004	1,003
Chotěboř	61041	203 379 Kč	3	0,992	0,901	0,959	0,981	1,058
Jihlava	61051	209 456 Kč	3	1,000	1,058	1,023	1,011	1,021
Polná	61052	194 211 Kč	2	0,985	0,905	0,954	0,937	1,016
Třešť	61053	187 619 Kč	2	0,983	0,912	0,954	0,905	0,981
Jemnice	61061	202 879 Kč	3	0,975	0,822	0,920	0,979	1,101
Moravské Budějovice	61062	190 995 Kč	2	0,979	0,829	0,924	0,922	1,031
Náměšť nad Oslavou	61071	196 545 Kč	2	0,984	0,940	0,958	0,948	1,023
Nové Město na Moravě	61081	206 387 Kč	3	0,991	0,943	0,961	0,996	1,071
Pacov	61091	215 382 Kč	3	0,989	0,919	0,963	1,039	1,116
Kamenice nad Lipou	61101	202 945 Kč	3	0,991	0,949	0,971	0,979	1,042
Pelhřimov	61102	217 189 Kč	3	1,003	1,068	1,017	1,048	1,066
Počátky	61103	190 949 Kč	2	0,995	0,968	0,978	0,921	0,974
Ledeč nad Sázavou	61111	219 020 Kč	3	0,993	0,946	0,972	1,057	1,124
Světlá nad Sázavou	61112	203 077 Kč	3	1,002	0,932	0,968	0,980	1,047
Telč	61121	196 748 Kč	2	0,964	0,829	0,921	0,949	1,065
Hrotovice	61131	208 785 Kč	3	0,987	0,908	0,942	1,008	1,106
Jaroměřice nad Rokytou	61132	175 634 Kč	1	0,978	0,971	0,955	0,848	0,918
Třebíč	61133	206 840 Kč	3	1,005	1,078	1,023	0,998	1,008
Velká Bíteš	61141	218 194 Kč	3	1,002	0,949	0,957	1,053	1,137
Velké Meziříčí	61142	212 984 Kč	3	1,000	0,929	0,956	1,028	1,112
Žďár nad Sázavou	61151	211 578 Kč	3	1,004	1,025	1,000	1,021	1,055
Adamov	62011	174 349 Kč	1	0,999	1,141	1,049	0,841	0,829

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Blansko	62012	195 819 Kč	2	0,996	1,145	1,033	0,945	0,946
Boskovice	62021	190 952 Kč	2	0,992	1,041	0,994	0,921	0,959
Letovice	62022	180 452 Kč	1	0,983	1,011	0,977	0,871	0,921
Velké Opatovice	62023	176 905 Kč	1	0,989	1,042	0,979	0,854	0,901
Brno	62031	211 661 Kč	3	1,023	1,318	1,107	1,021	0,953
Břeclav	62041	204 546 Kč	3	0,990	1,132	1,020	0,987	1,000
Bučovice	62051	187 350 Kč	2	0,997	0,937	0,972	0,904	0,961
Hodonín	62061	187 924 Kč	2	1,000	1,038	1,012	0,907	0,927
Hustopeče	62071	203 570 Kč	3	0,994	1,046	1,002	0,982	1,013
Klobouky u Brna	62072	187 609 Kč	2	0,985	1,035	0,989	0,905	0,946
Ivančice	62081	193 425 Kč	2	1,007	1,099	1,023	0,933	0,943
Kuřim	62091	225 709 Kč	4	1,021	1,254	1,073	1,089	1,050
Bzenec	62101	187 377 Kč	2	1,001	0,952	0,975	0,904	0,958
Kyjov	62102	197 937 Kč	2	0,996	0,982	0,990	0,955	0,998
Ždánice	62103	181 053 Kč	1	0,999	0,952	0,979	0,874	0,923
Mikulov	62111	200 503 Kč	3	0,976	1,189	1,027	0,968	0,974
Miroslav	62121	185 232 Kč	1	1,014	0,912	0,962	0,894	0,960
Moravský Krumlov	62122	191 855 Kč	2	1,014	0,906	0,964	0,926	0,993
Pohořelice	62131	193 748 Kč	2	1,008	1,091	1,010	0,935	0,957
Rosice	62141	197 160 Kč	2	1,008	1,060	1,021	0,951	0,964
Slavkov u Brna	62151	193 989 Kč	2	1,005	1,053	1,012	0,936	0,957
Šlapanice	62161	217 201 Kč	3	1,017	1,241	1,066	1,048	1,016
Tišnov	62171	203 419 Kč	3	0,997	1,047	1,011	0,982	1,003
Strážnice	62181	184 438 Kč	1	0,991	0,964	0,982	0,890	0,937
Velká nad Veličkou	62182	185 514 Kč	1	0,991	0,958	0,972	0,895	0,952
Veselí nad Moravou	62183	191 574 Kč	2	0,997	1,001	0,994	0,924	0,962
Ivanovice na Hané	62191	190 564 Kč	2	0,997	0,940	0,968	0,920	0,982
Rousínov	62192	196 634 Kč	2	0,996	1,022	0,999	0,949	0,982
Vyškov	62193	193 416 Kč	2	1,001	1,123	1,030	0,933	0,937
Hrušovany nad Jevišovkou	62201	179 006 Kč	1	1,011	0,923	0,956	0,864	0,934
Vranov nad Dyjí	62202	177 590 Kč	1	0,988	0,840	0,926	0,857	0,957
Znojmo	62203	184 524 Kč	1	1,005	1,012	1,001	0,890	0,919
Židlochovice	62211	208 309 Kč	3	1,010	1,063	1,018	1,005	1,021

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Hranice	71011	200 274 Kč	2	0,994	1,005	0,982	0,966	1,017
Javorník	71021	160 268 Kč	1	0,948	0,882	0,933	0,773	0,857
Jeseník	71022	180 266 Kč	1	0,972	1,033	1,008	0,870	0,892
Zlaté Hory	71023	175 316 Kč	1	0,970	0,909	0,950	0,846	0,920
Konice	71031	187 435 Kč	2	0,985	0,857	0,935	0,905	1,000
Lipník nad Bečvou	71041	178 582 Kč	1	0,993	0,982	0,972	0,862	0,917
Litovel	71051	200 846 Kč	3	0,977	0,972	0,975	0,969	1,028
Mohelnice	71061	204 413 Kč	3	0,984	1,060	0,988	0,986	1,032
Hlubočky	71071	200 910 Kč	3	0,999	1,131	1,037	0,970	0,967
Olomouc	71072	191 096 Kč	2	0,985	1,280	1,081	0,922	0,882
Němčice nad Hanou	71081	169 540 Kč	1	1,002	0,912	0,954	0,818	0,887
Prostějov	71082	190 159 Kč	2	1,006	1,097	1,024	0,918	0,926
Kojetín	71091	184 390 Kč	1	0,984	0,952	0,962	0,890	0,956
Přerov	71092	191 569 Kč	2	0,992	1,058	1,009	0,924	0,947
Šternberk	71101	194 402 Kč	2	0,974	0,897	0,962	0,938	1,008
Moravský Beroun	71102	174 331 Kč	1	0,979	0,898	0,945	0,841	0,921
Hanušovice	71111	192 001 Kč	2	0,937	0,971	0,951	0,927	1,008
Šumperk	71112	194 059 Kč	2	0,961	1,029	0,990	0,936	0,978
Uničov	71121	188 015 Kč	2	0,986	0,912	0,956	0,907	0,981
Zábřeh	71131	189 975 Kč	2	0,971	0,948	0,959	0,917	0,988
Bystřice pod Hostýnem	72011	186 958 Kč	2	0,989	0,925	0,973	0,902	0,958
Holešov	72021	193 328 Kč	2	0,999	0,965	0,985	0,933	0,979
Hulín	72031	185 698 Kč	1	1,002	0,952	0,980	0,896	0,946
Chropyně	72032	178 716 Kč	1	0,998	0,935	0,972	0,862	0,917
Koryčany	72033	169 757 Kč	1	0,975	0,902	0,945	0,819	0,896
Kroměříž	72034	194 730 Kč	2	1,004	1,009	1,007	0,940	0,965
Morkovice-Slížany	72035	165 629 Kč	1	0,994	0,901	0,950	0,799	0,870
Luhačovice	72041	210 263 Kč	3	1,000	1,004	0,992	1,015	1,057
Slavičín	72042	204 357 Kč	3	0,995	1,010	0,986	0,986	1,034
Napajedla	72051	221 437 Kč	4	1,009	1,033	0,995	1,069	1,110
Otrokovice	72052	200 788 Kč	3	1,005	1,181	1,037	0,969	0,966
Rožnov pod Radhoštěm	72061	210 419 Kč	3	0,986	1,116	1,026	1,015	1,023
Staré Město	72071	192 575 Kč	2	1,002	0,982	0,994	0,929	0,967

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Uherské Hradiště	72072	206 014 Kč	3	1,002	1,084	1,029	0,994	0,999
Uherský Ostroh	72073	189 045 Kč	2	0,998	0,973	0,983	0,912	0,960
Bojkovice	72081	197 085 Kč	2	0,987	0,926	0,969	0,951	1,015
Uherský Brod	72082	200 599 Kč	3	0,996	1,055	1,014	0,968	0,987
Brumov-Bylnice	72091	181 716 Kč	1	0,988	0,973	0,974	0,877	0,930
Valašské Klobouky	72092	187 422 Kč	2	0,990	0,956	0,971	0,904	0,963
Valašské Meziříčí	72101	205 012 Kč	3	0,996	1,044	1,001	0,989	1,022
Vizovice	72111	203 372 Kč	3	1,005	0,937	0,972	0,981	1,043
Horní Lideč	72121	177 078 Kč	1	0,997	0,973	0,971	0,855	0,909
Karolinka	72122	189 764 Kč	2	0,944	0,993	0,964	0,916	0,982
Vsetín	72123	199 834 Kč	2	0,985	1,034	1,000	0,964	0,997
Zlín	72131	216 742 Kč	3	1,001	1,302	1,091	1,046	0,991
Bílovec	81011	197 436 Kč	2	0,950	0,903	0,955	0,953	1,031
Studénka	81012	199 329 Kč	2	0,954	0,918	0,962	0,962	1,034
Bohumín	81021	185 772 Kč	1	0,988	0,975	0,951	0,896	0,974
Bruntál	81031	183 685 Kč	1	0,937	0,857	0,928	0,886	0,987
Horní Benešov	81032	178 670 Kč	1	0,936	0,815	0,896	0,862	0,994
Vrbno pod Pradědem	81034	197 209 Kč	2	0,927	0,803	0,908	0,952	1,084
Český Těšín	81041	178 448 Kč	1	0,983	0,978	0,968	0,861	0,920
Frenštát pod Radhoštěm	81051	201 217 Kč	3	0,953	1,012	0,998	0,971	1,006
Frýdek-Místek	81061	192 546 Kč	2	0,992	1,056	1,012	0,929	0,949
Frýdlant nad Ostravicí	81071	216 424 Kč	3	0,974	1,002	0,985	1,044	1,096
Havířov	81081	174 277 Kč	1	0,981	0,974	0,983	0,841	0,884
Hlučín	81091	196 006 Kč	2	0,984	1,015	0,998	0,946	0,980
Jablunkov	81101	177 382 Kč	1	0,985	0,995	0,980	0,856	0,903
Karviná	81111	169 537 Kč	1	0,983	0,861	0,939	0,818	0,900
Kopřivnice	81121	193 705 Kč	2	0,962	1,009	1,003	0,935	0,963
Příbor	81122	196 864 Kč	2	0,951	0,955	0,971	0,950	1,011
Kravaře	81131	185 750 Kč	1	0,985	0,953	0,973	0,896	0,952
Krnov	81141	191 301 Kč	2	0,937	0,999	0,968	0,923	0,986
Město Albrechtice	81142	185 596 Kč	1	0,906	0,891	0,911	0,896	1,016
Osoblaha	81143	164 036 Kč	1	0,901	0,862	0,890	0,792	0,919
Nový Jičín	81152	195 002 Kč	2	0,950	1,002	0,993	0,941	0,979

pověřený obecní úřad (SO POU)	kód	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Odry	81161	199 322 Kč	2	0,937	0,895	0,941	0,962	1,057
Fulnek	81162	182 730 Kč	1	0,938	0,896	0,940	0,882	0,969
Opava	81171	195 450 Kč	2	0,979	1,149	1,031	0,943	0,946
Orlová	81181	172 377 Kč	1	0,996	0,985	0,978	0,832	0,879
Ostrava	81191	191 284 Kč	2	0,987	1,024	1,004	0,923	0,951
Vratimov	81192	197 132 Kč	2	0,989	0,927	0,959	0,951	1,025
Rýmařov	81201	188 887 Kč	2	0,923	0,843	0,913	0,912	1,033
Třinec	81211	197 563 Kč	2	0,989	1,039	0,996	0,953	0,990
Vítkov	81221	167 339 Kč	1	0,953	0,887	0,930	0,808	0,898

Zdroj: vlastní

Tab. 17: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v územích místních akčních skupin (MAS) v období 2017–2019

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Brdy - Vltava, o.p.s.	204 220 Kč	3	1,015	1,146	1,058	0,980	0,963
Bystřička, o.p.s.	190 752 Kč	2	0,988	1,051	1,005	0,915	0,946
Dolní Pojizeří, z.ú.	218 026 Kč	3	1,028	1,269	1,057	1,046	1,028
Ekoregion Úhlava, z.s.	174 873 Kč	1	0,975	0,918	0,951	0,839	0,917
Havlíčkův kraj, o.p.s.	206 711 Kč	3	0,998	0,991	0,986	0,992	1,045
Hradecký venkov, o.p.s.	206 914 Kč	3	1,009	1,073	1,000	0,993	1,032
Jižní Haná, o.p.s.	183 942 Kč	1	1,002	0,957	0,977	0,883	0,939
Královská stezka, o.p.s.	208 836 Kč	3	0,999	1,039	1,003	1,002	1,038
Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s.	192 310 Kč	2	0,998	0,972	0,986	0,923	0,973
LAG Podralsko, z.s.	196 257 Kč	2	0,987	0,989	0,974	0,942	1,004
Lípa pro venkov, z.s.	192 676 Kč	2	1,005	1,046	1,014	0,925	0,947
Luhačovské Zálesí, o.p.s.	221 714 Kč	4	1,000	1,031	0,995	1,064	1,111
MAS - Partnerství Moštěnka, o.p.s.	195 298 Kč	2	0,997	0,989	0,982	0,937	0,992
MAS - Střední Polabí, z.s.	232 400 Kč	4	1,057	1,341	1,122	1,115	1,033
MAS "Přidte pobejt!", z.s.	239 800 Kč	4	0,987	1,007	0,997	1,151	1,200
MAS 21, o.p.s.	183 241 Kč	1	0,994	0,892	0,954	0,879	0,957
MAS Achát, z.s.	205 714 Kč	3	0,985	0,908	0,968	0,987	1,060

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
MAS Aktivios, z.s.	220 565 Kč	4	1,008	1,010	0,999	1,058	1,101
MAS Blaník, z.s.	200 967 Kč	3	0,994	1,029	0,999	0,964	1,003
MAS Bobrava, z.s.	220 859 Kč	4	1,016	1,248	1,066	1,060	1,033
MAS Bohdanečsko, z.s.	222 132 Kč	4	1,011	0,980	1,000	1,066	1,107
MAS Bojkovska, z.s.	190 531 Kč	2	0,984	0,928	0,967	0,914	0,983
MAS Boleslavsko, z.ú.	280 228 Kč	4	1,030	1,185	1,039	1,345	1,345
MAS Brána do českého ráje, z.s.	200 123 Kč	2	0,992	1,008	0,996	0,960	1,002
MAS BRÁNA PÍSECKA, z.s.	202 873 Kč	3	0,988	0,846	0,931	0,974	1,087
MAS Brdy, z.ú.	197 899 Kč	2	1,015	0,930	0,984	0,950	1,003
MAS Broumovsko+, z.s.	184 748 Kč	1	0,983	0,966	0,959	0,887	0,960
MAS Buchlov, z.s.	197 930 Kč	2	0,990	0,955	0,976	0,950	1,011
MAS CÍNOVECKO, o.p.s.	185 430 Kč	1	1,010	0,980	0,989	0,890	0,934
MAS Česká Kanada, o.p.s.	190 294 Kč	2	0,989	0,975	0,978	0,913	0,971
MAS České středohoří, z.s.	194 625 Kč	2	1,002	1,035	1,018	0,934	0,953
MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.	200 118 Kč	2	0,987	0,893	0,948	0,960	1,052
MAS Český les, z.s.	211 134 Kč	3	0,988	0,971	0,975	1,013	1,080
MAS Český sever, z.s.	178 342 Kč	1	0,999	0,881	0,966	0,856	0,921
MAS Český Západ, z.s.	197 628 Kč	2	0,989	0,963	0,967	0,948	1,019
MAS Dolnobřežansko, o.p.s.	299 822 Kč	4	1,059	1,403	1,147	1,439	1,303
MAS Frýdlantsko - Beskydy, z.s.	217 744 Kč	3	0,979	1,012	0,989	1,045	1,098
MAS Frýdlantsko, z.s.	164 763 Kč	1	0,967	0,861	0,944	0,791	0,871
MAS Hanácké Království, z.s.	200 925 Kč	3	0,990	1,018	0,990	0,964	1,012
MAS Hanácký venkov, z.s.	177 658 Kč	1	1,001	0,914	0,957	0,853	0,925
MAS Holicko, o.p.s.	202 205 Kč	3	1,006	0,926	0,982	0,970	1,026
MAS Horňácko a Ostrožsko, z.s.	194 312 Kč	2	0,997	0,986	0,989	0,932	0,980
MAS Horní Pomoraví, o.p.s.	189 783 Kč	2	0,965	0,946	0,955	0,911	0,990
MAS Hornolidečska, z.s.	187 659 Kč	2	0,992	0,958	0,966	0,901	0,969
MAS Hranicko, z.s.	200 274 Kč	2	0,994	1,005	0,982	0,961	1,017
MAS Hrubý Jeseník, z.s.	185 821 Kč	1	0,936	0,844	0,923	0,892	1,004
MAS Hrušovansko, z.s.	176 228 Kč	1	1,009	0,924	0,956	0,846	0,919
MAS Hřebený, z.s.	222 886 Kč	4	1,038	1,343	1,116	1,070	0,996
MAS Hustopečsko, z.s.	199 723 Kč	2	0,993	1,046	1,000	0,958	0,996
MAS Chrudimsko, z.s.	211 843 Kč	3	1,025	1,092	1,028	1,017	1,027

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
MAS Jablunkovsko, z.s.	190 608 Kč	2	0,986	1,004	0,984	0,915	0,966
MAS Jihozápad, o.p.s.	234 549 Kč	4	1,051	1,342	1,116	1,126	1,048
MAS Karlštejsko, z.ú.	231 417 Kč	4	1,026	1,178	1,066	1,111	1,083
MAS Kraj živých vod, z.s.	178 388 Kč	1	0,978	0,930	0,948	0,856	0,938
MAS Krajina srdce, z.s.	198 601 Kč	2	0,985	0,863	0,949	0,953	1,043
MAS Královédvorský, z.s.	207 503 Kč	3	0,985	1,085	1,003	0,996	1,032
MAS Kralupsko, z.s.	216 890 Kč	3	1,018	1,397	1,100	1,041	0,984
MAS Krušné hory, o.p.s.	175 271 Kč	1	0,997	0,881	0,965	0,841	0,906
MAS Labské skály, z.s.	190 617 Kč	2	0,987	0,885	0,948	0,915	1,003
MAS Lažsko, z.s.	195 463 Kč	2	0,955	1,015	1,003	0,938	0,971
MAS LEADER - Loucko, z.s.	201 386 Kč	3	0,993	0,898	0,952	0,966	1,055
MAS Lednicko-valtický areál, z.s.	209 631 Kč	3	0,991	1,173	1,035	1,006	1,010
MAS Litomyšlsko, o.p.s.	208 943 Kč	3	1,005	1,011	0,991	1,003	1,051
MAS Lužnice, z.s.	192 128 Kč	2	0,988	0,867	0,953	0,922	1,005
MAS Mezi Hrady, z.s.	221 248 Kč	4	1,015	1,107	1,037	1,062	1,064
MAS Mikulovsko, o.p.s.	201 589 Kč	3	0,976	1,192	1,028	0,967	0,978
MAS Mohelnicko, z.s.	204 413 Kč	3	0,984	1,060	0,988	0,981	1,032
MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.	181 955 Kč	1	0,992	0,964	0,964	0,873	0,941
MAS Moravská cesta, z.s.	202 732 Kč	3	0,982	1,011	0,989	0,973	1,022
MAS Moravskotřebovsko a Jevíčko, o.p.s.	186 503 Kč	2	0,998	0,948	0,966	0,895	0,963
MAS Moravský kras, z.s.	196 087 Kč	2	1,000	1,129	1,033	0,941	0,947
MAS Nad Prahou, o.p.s.	231 473 Kč	4	1,043	1,275	1,101	1,111	1,048
MAS Naděje, o.p.s.	175 472 Kč	1	0,981	0,842	0,933	0,842	0,938
MAS Orlicko, z.s.	218 922 Kč	3	0,996	1,033	1,002	1,051	1,090
MAS Partnerství venkova, z.s.	178 463 Kč	1	0,984	1,017	0,976	0,856	0,912
MAS Ploština, z.s.	183 661 Kč	1	0,989	0,965	0,974	0,881	0,941
MAS Pobeskydí, z.s.	200 401 Kč	3	0,984	0,980	0,970	0,962	1,030
MAS PODBRDSKO, z.s.	188 130 Kč	2	0,995	0,945	0,975	0,903	0,962
MAS Podchlumí, z.s.	193 665 Kč	2	0,988	0,971	0,982	0,929	0,983
MAS Podlipansko, o.p.s.	202 228 Kč	3	1,028	1,085	1,029	0,970	0,980
MAS Poličsko, z.s.	192 975 Kč	2	0,991	1,020	0,989	0,926	0,973
MAS Radbuza, z.s.	209 319 Kč	3	1,011	1,093	1,028	1,004	1,016
MAS Region Kunětické hory, z.s.	219 848 Kč	4	1,023	1,046	1,026	1,055	1,069

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
MAS Regionu Poodří, z.s.	199 265 Kč	2	0,952	0,914	0,953	0,956	1,042
MAS Rokytná, o.p.s.	192 971 Kč	2	0,981	0,877	0,935	0,926	1,029
MAS Rozkvět, z.s.	191 980 Kč	2	0,991	0,954	0,968	0,921	0,989
MAS rozvoj Kladenska a Prahy-západ, z.s.	255 386 Kč	4	1,038	1,258	1,097	1,226	1,161
MAS Říčansko, o.p.s.	248 491 Kč	4	1,057	1,360	1,127	1,192	1,100
MAS Sdružení Růže, z.s.	191 570 Kč	2	1,007	0,913	0,961	0,919	0,994
MAS Sdružení Západní Krušnohoří, z.s.	188 746 Kč	2	0,995	0,830	0,934	0,906	1,007
MAS Sedlčansko, o.p.s.	199 709 Kč	2	0,989	0,991	0,993	0,958	1,003
MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko, z.s.	192 753 Kč	2	1,009	0,894	0,944	0,925	1,018
MAS Slavkovské bojiště, z.s.	202 167 Kč	3	1,010	1,130	1,035	0,970	0,974
MAS Slezská brána, z.s.	206 836 Kč	3	0,994	0,957	0,972	0,993	1,061
MAS Sokolovsko, o.p.s.	183 170 Kč	1	0,974	0,906	0,962	0,879	0,949
MAS Staroměstsko, z.s.	196 942 Kč	2	1,000	0,978	0,989	0,945	0,993
MAS Strakonicko, z.s.	195 335 Kč	2	1,028	1,046	1,004	0,937	0,971
MAS Strážnicko, z.s.	184 089 Kč	1	0,994	0,949	0,975	0,883	0,941
MAS Střední Vsetínsko, z.s.	201 108 Kč	3	0,976	0,974	0,969	0,965	1,034
MAS SVATOVÁCLAVSKO, z.s.	200 173 Kč	2	1,001	1,120	1,040	0,961	0,960
MAS Světovina, o.p.s.	215 665 Kč	3	1,001	1,034	1,006	1,035	1,069
MAS Šternbersko, o.p.s.	204 247 Kč	3	0,979	0,963	0,985	0,980	1,034
MAS Šumavsko, z.s.	210 128 Kč	3	0,971	1,003	0,984	1,008	1,065
MAS Šumperský venkov, z.s.	198 200 Kč	2	0,957	0,976	0,962	0,951	1,028
MAS Uničovsko, o.p.s.	187 915 Kč	2	0,986	0,913	0,956	0,902	0,980
MAS Vincenze Priessnitz pro Jesenicko, o.p.s.	173 357 Kč	1	0,965	0,967	0,977	0,832	0,885
MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s.	211 363 Kč	3	1,002	0,955	0,976	1,014	1,080
MAS Vladař, o.p.s.	189 405 Kč	2	0,997	0,896	0,949	0,909	0,995
MAS VLTAVA, z.s.	208 533 Kč	3	1,026	0,813	0,930	1,001	1,118
MAS Vodňanská ryba, z.s.	206 329 Kč	3	1,008	0,937	0,959	0,990	1,073
MAS Voticko, z.s.	207 258 Kč	3	0,973	1,013	0,985	0,995	1,049
MAS Vyhličky, z.s.	215 961 Kč	3	1,001	1,210	1,048	1,036	1,028
MAS Východní Slovácko, z.s.	203 457 Kč	3	0,998	1,079	1,023	0,976	0,991
MAS Vyškovsko, z.s.	192 287 Kč	2	1,000	1,091	1,019	0,923	0,941
MAS Zlatá cesta, o.p.s.	211 966 Kč	3	1,001	1,113	1,026	1,017	1,030
MAS Znojemské vinařství, z.s.	181 380 Kč	1	1,011	0,882	0,954	0,870	0,948

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
MAS Zubří země, o.p.s.	201 016 Kč	3	0,987	0,895	0,943	0,965	1,063
MAS Železnohorský region, z.s.	205 666 Kč	3	1,011	0,918	0,968	0,987	1,060
Místní akční skupina Blanský les - Netolicko, o.p.s.	209 337 Kč	3	1,002	1,000	0,997	1,005	1,047
Místní akční skupina Blatensko, o.p.s.	196 111 Kč	2	1,022	0,990	0,971	0,941	1,007
Místní akční skupina Bohumínsko, z.s.	186 163 Kč	2	0,990	0,949	0,945	0,893	0,983
Místní akční skupina Boskovicko PLUS, z.s.	192 485 Kč	2	0,992	1,037	0,994	0,924	0,966
Místní akční skupina Brána Brněnska, z.s.	205 405 Kč	3	1,011	1,127	1,036	0,986	0,988
Místní akční skupina Brána Vysočiny, z.s.	206 171 Kč	3	0,997	1,092	1,028	0,989	1,000
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	194 969 Kč	2	1,002	0,954	0,981	0,936	0,991
Místní akční skupina Hlinecko, z.s.	191 297 Kč	2	1,004	0,932	0,966	0,918	0,987
Místní akční skupina Hlubocko - Lišovsko, o.p.s.	221 690 Kč	4	1,024	0,998	0,998	1,064	1,108
Místní akční skupina Hlučínsko, z.s.	192 106 Kč	2	0,984	0,995	0,989	0,922	0,969
Místní akční skupina Hřiběcí hory, z.s.	177 469 Kč	1	0,994	0,893	0,950	0,852	0,932
Místní akční skupina Jemnicko, o.p.s.	188 179 Kč	2	0,978	0,824	0,920	0,903	1,020
Místní akční skupina Jižní Slovácko, z.s.	189 630 Kč	2	0,997	1,044	1,007	0,910	0,939
Místní akční skupina Království - Jestřebí hory, o.p.s.	201 380 Kč	3	0,982	0,958	0,963	0,966	1,043
Místní akční skupina Krkonoše, z.s.	202 747 Kč	3	0,986	1,053	1,005	0,973	1,006
Místní akční skupina Lanškrounsko, z.s.	202 908 Kč	3	1,006	0,912	0,971	0,974	1,042
Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z.s.	197 882 Kč	2	1,003	1,066	0,995	0,950	0,992
Místní akční skupina Mezilesí, z.s.	215 776 Kč	3	1,018	1,066	1,016	1,035	1,060
Místní akční skupina Mikroregionu Telčsko, z.s.	196 245 Kč	2	0,966	0,831	0,922	0,942	1,062
Místní akční skupina Opavsko, z.s.	199 479 Kč	2	0,972	0,956	0,964	0,957	1,032
Místní akční skupina Podbrněnsko, spolek	204 467 Kč	3	1,009	1,076	1,017	0,981	1,002
Místní akční skupina Podhostýnska, z.s.	188 332 Kč	2	0,987	0,934	0,973	0,904	0,965
Místní akční skupina Podještědí, z.s.	199 627 Kč	2	0,989	0,955	0,985	0,958	1,011
Místní akční skupina Podřipsko, z.s.	203 578 Kč	3	1,001	1,042	1,005	0,977	1,010
Místní akční skupina POHODA venkova, z.s.	211 656 Kč	3	0,995	1,059	1,002	1,016	1,053
Místní akční skupina Pomalší, o.p.s.	200 206 Kč	2	1,001	0,949	0,975	0,961	1,024
Místní akční skupina POŠUMAVÍ, z.s.	195 307 Kč	2	0,978	0,954	0,969	0,937	1,005
Místní akční skupina Rožnovsko, z.s.	207 528 Kč	3	0,992	1,080	1,013	0,996	1,021
Místní akční skupina Severní Chřiby a Pomoraví, z.s.	205 533 Kč	3	1,007	1,093	1,016	0,986	1,009
Místní akční skupina Stolové hory, z.s.	186 676 Kč	2	0,997	1,045	1,004	0,896	0,927
Místní akční skupina Střední Povoltaví, z.s.	204 905 Kč	3	0,990	0,861	0,941	0,983	1,086

místní akční skupina (MAS)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Místní akční skupina svatého Jana z Nepomuku, z.s.	192 281 Kč	2	0,981	0,998	0,978	0,923	0,980
Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.	209 508 Kč	3	1,019	1,037	0,987	1,005	1,058
Místní akční skupina Svitava, z.s.	192 268 Kč	2	0,996	0,982	0,983	0,923	0,975
Místní akční skupina Šipka, z.s.	215 982 Kč	3	1,009	1,104	1,030	1,036	1,046
Místní akční skupina Třeboňsko, o.p.s.	197 789 Kč	2	0,988	0,960	0,972	0,949	1,014
Místní akční skupina Třeštsko, o.p.s.	201 428 Kč	3	0,990	0,891	0,950	0,967	1,057
Místní akční skupina Valašsko - Horní Vsacko, z.s.	192 700 Kč	2	0,957	0,989	0,968	0,925	0,993
Místní akční skupina Zálabí, z.s.	196 404 Kč	2	1,027	0,949	0,987	0,943	0,993
MOST Vysočiny, o.p.s.	213 976 Kč	3	1,000	0,935	0,956	1,027	1,116
NAD ORLÍČÍ, o.p.s.	209 201 Kč	3	1,003	1,038	1,002	1,004	1,042
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	222 672 Kč	4	1,013	1,163	1,031	1,069	1,077
OSLAVKA, o.p.s.	197 294 Kč	2	0,984	0,934	0,956	0,947	1,029
Otevřené zahrady Jičínska, z.s.	201 409 Kč	3	1,012	1,179	1,049	0,967	0,958
Podhorácko, o.p.s.	200 532 Kč	3	0,987	0,903	0,947	0,962	1,056
Podhůří Železných hor, o.p.s.	209 898 Kč	3	0,998	0,929	0,975	1,007	1,073
Posázaví, o.p.s.	205 578 Kč	3	1,008	1,175	1,055	0,987	0,972
Prostějov venkov, o.p.s.	201 316 Kč	3	1,003	0,916	0,962	0,966	1,043
Přemyslovské střední Čechy, o.p.s.	215 356 Kč	3	1,019	1,164	1,060	1,033	1,013
Rakovnicko, o.p.s.	209 098 Kč	3	0,996	0,996	0,992	1,003	1,051
Region HANÁ, z.s.	192 567 Kč	2	0,995	0,973	0,976	0,924	0,984
Region Pošembeří, o.p.s.	227 408 Kč	4	1,052	1,255	1,100	1,091	1,031
Rozvoj Krnovska, o.p.s.	188 218 Kč	2	0,929	0,972	0,954	0,903	0,984
Rozvoj Tanvaldska, z.s.	195 473 Kč	2	0,981	0,904	0,958	0,938	1,018
RÝMAŘOVSKO, o.p.s.	189 292 Kč	2	0,920	0,841	0,910	0,908	1,037
Sdružení SPLAV, z.s.	222 418 Kč	4	1,012	1,063	1,015	1,067	1,092
SERVISO, o.p.s.	188 770 Kč	2	1,004	0,925	0,973	0,906	0,967
Společná CIDLINA, z.s.	203 420 Kč	3	1,005	0,962	0,967	0,976	1,049
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	207 979 Kč	3	1,006	1,163	1,035	0,998	1,002
Střední Haná, o.p.s.	185 398 Kč	1	0,987	0,946	0,960	0,890	0,963
Via rustica, z.s.	207 022 Kč	3	0,989	0,938	0,968	0,993	1,067
Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko, z.s.	195 780 Kč	2	1,004	0,891	0,954	0,940	1,024

Zdroj: vlastní

Tab. 18: Regionální cenové hladiny a čisté peněžní příjmy v územích pro Integrované územní investice (ITI) v období 2017–2019

území pro Integrované územní investice (ITI)	nominální čistý peněžní příjem na obyvatele	kvartil	COI01	COI04	RCI	index nominálního čistého peněžního příjmu na obyvatele	index reálného čistého peněžního příjmu na obyvatele
Brněnská metropolitní oblast	208 354 Kč	3	1,017	1,257	1,078	1,003	0,964
Českobudějovická aglomerace	211 367 Kč	3	1,028	1,130	1,052	1,018	1,001
Hradecko-pardubická aglomerace	210 200 Kč	3	1,015	1,252	1,083	1,012	0,968
Jihlavská aglomerace	206 858 Kč	3	0,999	1,040	1,015	0,996	1,016
Karlovarská aglomerace	175 751 Kč	1	0,987	0,978	1,003	0,846	0,873
Liberecko-jablonecká aglomerace	199 573 Kč	2	0,991	1,130	1,051	0,961	0,947
Mladoboleslavská aglomerace	246 225 Kč	4	1,028	1,239	1,059	1,185	1,159
Olomoucká aglomerace	191 944 Kč	2	0,992	1,140	1,036	0,924	0,924
Ostravská metropolitní oblast	188 871 Kč	2	0,984	1,016	0,994	0,909	0,948
Plzeňská aglomerace	220 614 Kč	4	1,012	1,149	1,048	1,062	1,050
Pražská metropolitní oblast	253 213 Kč	4	1,023	1,461	1,163	1,219	1,086
Ústecko-chomutovská aglomerace	182 784 Kč	1	0,990	0,912	0,972	0,880	0,937
Zlínská aglomerace	213 180 Kč	3	1,002	1,247	1,072	1,026	0,992

Zdroj: vlastní

Závěr

Záměrem autorů bylo, aby aplikace postupů metodiky (Kocourek, Šimanová a Šmída, 2021) byla opakovatelná a ekonomicky udržitelná, jelikož uživateli výsledků budou zejména orgány veřejné správy, jejichž cílem není dosažení ekonomického zisku, ale realizace kvalitní a na spolehlivých relevantních datech založené politiky regionálního rozvoje. Metodika, stejně jako další výsledky projektu TL01000303, jsou proto volně šiřitelné a přístup k nim není zpoplatněn.

Výstupy metodiky mohou významně přispět k vymezení, hodnocení a identifikaci potřeb a problémů specifických regionů. Jsou relevantní pro přesnější zacílení nástrojů regionální politiky, a to nejen při tvorbě strategických dokumentů regionálního rozvoje, ale i při realizaci konkrétních politik a jejich následné evaluaci. Autoři přinášejí nový, unikátní ekonomický, resp. socioekonomický ukazatel, který významně doplňuje stávající indikátory a přináší zcela nový pohled na území České republiky a situaci jejích obyvatel ve dříve nedosažitelné územní podrobnosti.

Průměrné čisté peněžní příjmy obyvatel v nominální a reálné hodnotě (tzn. regionální kupní síle) mohou být rovněž jedním z posuzovaných indikátorů odůvodněnosti socioekonomických intervencí v hospodářsky nebo sociálně slabých oblastech a zásadně rozšiřují portfolio dostupných indikátorů ve vysoce detailním územním členění.

V době přípravy metodiky již byly průběžné výsledky ukazatelů implementovány Ministerstvem pro místní rozvoj do monitorovací soustavy indikátorů Strategie regionálního rozvoje 2021+. Výsledky byly využity rovněž v rámci územně analytických podkladů ORP Liberec. Zájem o uplatnění projevují krajské úřady, národní síť místních akčních skupin či Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (v rámci Pasportizace podnikatelského prostředí). Autoři prezentují výsledky širší odborné i laické veřejnosti na konferencích či pracovních skupinách a rovněž na jednání Regionální stálé konference Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Autoři v rámci přípravy metodiky a prezentace průběžných výsledků publikovali několik odborných prací. Další výzkum zejména v oblasti vazeb nově vyčíslených ukazatelů na další indikátory regionálního rozvoje a publikace výsledků tohoto výzkumu je plánována v následujícím období. V dalších letech v návaznosti na postupnou aktualizaci a doplnění časové řady o další výsledky pak bude možné sledovat, vyhodnotit a posoudit také dynamiku změn jak v oblasti příjmů (a struktury jejich tvorby), tak také v oblasti regionálních cenových hladin.

Předložená monografie, její metodika ani výsledky na ní založené nepodléhají žádnému stupni utajení a jsou veřejnosti dostupné v rámci geodatabáze s webovým rozhraním. Výsledky i výstupy projektu jsou volně šiřitelné při dodržení citačních standardů.

Seznam použité související literatury

- ARCDATA. 2015. *ArcČR 500: Digitální geografická databáze 1:500 000* [online]. Praha: ARCDATA, 2014. [cit. 20.01.2015]. Dostupné z: <http://www.arcdata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/arccr-500/>
- ATEN, B. H. 2017. Regional Price Parities and Real Regional Income for the United States. *Social Indicators Research*, **131**(1):123–143.
- ATEN, B. H. a R. J. D'SOUZA. 2008. Regional Price Parities: Comparing Price Level Differences across Geographic Areas. *Survey of Current Business*, **88**(11): 64–74.
- ATEN, B. H., E. B. FIGUEROA a T. M. MARTIN. 2013. Real Personal Income and Regional Price Parities for States and Metropolitan Areas, 2007–2011. *Survey of Current Business*, **93**(8): 89–103.
- BAILEY, S. 2018. *Relative Regional Consumer Price Levels of Goods and Services* [online]. London, UK: UK Office for National Statistics [cit. 30.12.2019]. Dostupné z: <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/articles/relativerregionalconsumerpricelevelsuk/2016>
- BALL, A. a D. FENWICK. 2004. Relative Regional Consumer Price Levels in 2003. *Economic Trends*, (604): 42–51.
- BALLAS, D., M. CAMPBELL, G. CLARKE, K. HANAOKA, T. NAKAYA a P. WALEY. 2012. A Spatial Microsimulation Approach to Small Area Income Estimation in Britain and Japan. *Studies in Regional Science*, **42**(1): 163–187.
- BEDNÁŘOVÁ, P. 2015. Spatial Concept of Market Zones in the Czech Republic. In *Proceedings of the 12th International Conference Liberec Economic Forum 2015*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 10–19.
- BELL, W. R., W. W. BASEL a J. J. MAPLES. 2016. An Overview of the U.S. Census Bureau's Small Area Income and Poverty Estimates Program. In M. Pratesi (ed.) *Analysis of Poverty Data by Small Area Estimation*. Chichester, WS, UK: John Wiley & Sons. s. 349–378.
- BIGGERI, L., T. LAURETI a F. POLIDORO. 2017. Computing Sub-national PPPs with CPI Data: An Empirical Analysis on Italian Data Using Country Product Dummy Models. *Social Indicators Research*, **131**: 93–121.
- BRANDT, L. a C. A. HOLZ. 2006. Spatial Price Differences in China: Estimates and Implications. *Economic Development and Cultural Change*, **55**(1): 43–86.
- CALDWELL, S. B., G. P. CLARKE a L. A. KEISTER. 1998. Modelling Regional Changes in US Household Income and Wealth: A Research Agenda. *Environment and Planning C: Politics and Space*, **16**(6): 681–706.
- CAMPBELL, M. a D. BALLAS. 2013. A Spatial Microsimulation Approach to Economic Policy Analysis in Scotland. *Regional Science Policy & Practice*, **5**(3): 263–288.
- CLÉ, É., L. SAUVADET, L. JALUZOT, F. MALAVAL a G. RATEAU. 2016. En 2015, les prix en région parisienne dépassent de 9% ceux de la province. *Statistiques et études* [online], **1590**. [cit. 13.04.2021]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1908158>

- ČADIL, J. a P. MAZOUCH. 2011. PPS and EU Regional Price Level Problem. *The Open Political Science Journal*, **4**(1): 1–5.
- ČADIL, J., P. MAZOUCH, P. MUSIL a J. KRAMULOVÁ. 2014. True Regional Purchasing Power: Evidence from the Czech Republic. *Post-Communist Economies*, **26**(2): 241–256.
- ČESKÁ POŠTA. 2019. *Seznam částí obcí a obcí s adresním PSČ* [online]. Praha: Česká pošta [cit. 2019-6-18]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/ke-stazeni/zakaznicke-vystupy>.
- ČSSZ. 2021. *Evidenční listy důchodového pojištění. Interní databáze České správy sociálního zabezpečení*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.
- ČSÚ. 2018. *Statistika rodinných účtů (SRÚ) – Metodika* [online]. Praha: Odbor šetření v domácnostech Českého statistického úřadu. [cit. 31.09.2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-uroven-spotreba-domacnosti-prace>
- ČSÚ. 2019a. *Příjmy a životní podmínky domácností* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 25.07.2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-kf03f95ff5>
- ČSÚ. 2019b. *Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy v jednotlivých čtvrtletích, definitivní údaje* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 31.07.2019]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/evidencni-pocet-zamestnancu-a-jejich-mzdy-v-jednotlivych-ctvrtletich-definitivni-udaje-1q2q3q4q1-4q>
- ČSÚ. 2019c. *Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – Metodika* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 31.07.2019]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-pmz_m
- ČSÚ. 2019d. *Průměrné spotřebitelské ceny potravin – Územní srovnání* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 31.07.2019]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/shortUrl?su=99f5834a>
- ČSÚ. 2020. *Index cen bytových nemovitostí – Metodické vysvětlivky* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 30.06.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/index-cen-bytovych-nemovitosti-1-ctvrtleti-2020>
- ČSÚ. 2021a. *Interní databáze šetření spotřebitelských cen*. Praha: Český statistický úřad.
- ČSÚ. 2021b. *Indexy spotřebitelských cen: Metodická příručka pro uživatele* [online]. Praha: Odbor statistiky cen Českého statistického úřadu [cit. 31.05.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/kdyz-se-rekne-inflace-resp-mira-inflace>
- ČSÚ. 2021c. *Regionální účty za regiony soudržnosti a kraje* [online]. Praha: Odbor národních účtů Českého statistického úřadu [cit. 31.05.2021]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/regionalni-ucty-za-regiony-soudrznosti-a-kraje>
- ČSÚ. 2021d. *Základní územní číselníky na území ČR a klasifikace CZ-NUTS* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 25.05.2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/i_zakladni-uzemni-ciselniky-na-uzemi-cr-a-klasifikace-cz-nuts
- DRDL.WA. 2017. *Regional Price Index 2011* [online]. Perth: Government of Western Australia, Department of Regional Development and Lands [cit. 11.06.2021]. Dostupné z: <http://www.drd.wa.gov.au/Publications/Documents/Regional Price Index 2017.pdf>
- DUFFEK, A. a R. MATOUŠEK. 2020. *Žijí příjemci sociálních dávek v obcích svého trvalého pobytu?* [online]. Praha: MMR, Agentura pro sociální začleňování [cit. 13.05.2021]. Dostupné z:

https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/TPV_Z%CC%8Ciji%CC%81-pr%CC%8Ci%CC%81jemci-socia%CC%81ni%CC%81ch-da%CC%81vek-v-obci%CC%81ch-sve%CC%81ho-trvale%CC%81ho-pobytu_ZOR9.pdf

- EC. 2012. *Eurostat-OECD Methodological Manual on Purchasing Power Parities*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- EC. 2014. The New Rules and Legislation Governing the Next Round of EU Cohesion Policy Investment for 2014–2020 [online]. *Regional Policy InfoRegio*. Brussels: European Commission [cit. 20.05.2021]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/iti_en.pdf
- EC. 2015. The EU's Main Investment Policy. *Regional Policy InfoRegio* [online]. Brussels: European Commission [cit. 20.10.2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/investment-policy/
- ENRD. 2021. LEADER/CLLD Explained. *European Network for Rural Development* [online]. Brussels: European Commission [cit. 29.06.2021]. Dostupné z: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-toolkit/leaderclld-explained_en
- EUROSTAT. 2012. Eurostat-OECD Methodological Manual on Purchasing Power Parities. *Eurostat Methodologies and Working Papers* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union [cit. 02.02.2020]. Dostupné z: <https://op.europa.eu/s/n0Tz>
- EUROSTAT. 2013. *Handbook on Residential Property Prices Indices (RPPIs)* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union [cit. 05.02.2020]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-022>
- EUROSTAT. 2017. *Final Report of the Expert Group on Quality of Life Indicators*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 119 s.
- EUROSTAT. 2018. *Methodological note Comparison of household income: European Union Statistics on Income and Living Conditions and National Accounts* [online]. Luxembourg: Eurostat. [cit. 15.05.2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7894008/9077550/Methodological_note.pdf
- EUROSTAT. 2021. *Distribution of Income by Quantiles – EU-SILC and ECHP Surveys* [online]. Luxembourg: Eurostat. [cit. 15.05.2021]. Dostupné z: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_di01&lang=en
- FABRIZI E., C. GIUSTI, N. SALVATI a N. TZAVIDIS. 2014. Mapping Average Equivalized Income Using Robust Small Area Methods. *Papers in Regional Science*, **93**(3): 685–701.
- FABRIZI E., M. R. FERRANTE a S. PACEI. 2007. Small Area Estimation of Average Household Income Based on Unit Level Models for Panel Data. Survey Methodology. *Statistics Canada*, **33**(2): 187–198.
- FABRIZI E., M. R. FERRANTE a S. PACEI. 2008. Measuring Sub-National Income Poverty by Using a Small Area Multivariate Approach. *Review of Income and Wealth*, **54**(4): 597–615.
- FENWICK, D. a J. O'DONOGHUE. 2003. Developing Estimates of Relative Regional Consumer Price Levels. *Economic Trends*, (599): 72–83.
- FENWICK, D. a J. O'DONOGHUE. 2003. *Developing Estimates of Relative Regional Consumer Price Levels* [online]. London, UK: Office of National Statistics [cit. 10.12.2014]. Dostupné z:

<http://www.ons.gov.uk/ons/rel/cpi/regional-consumer-price-levels/developing-estimates-of-relative-regional-consumer-price-levels/developing-estimates-of-relative-regional-consumer-price-levels-.pdf>

- FIGUEROA, E. 2020. *Real Personal Income by State and Metropolitan Area, 2019* [online]. Washington, D.C., USA: Bureau of Economic Analysis [cit. 13.05.2021]. Dostupné z: <https://www.bea.gov/news/2020/real-personal-income-state-and-metropolitan-area-2019>
- GFŘ. 2021. *Interní databáze Generálního finančního ředitelství*. Praha: Ministerstvo financí České republiky.
- GIBBONS, S., H. G. OVERMAN a G. RESENDE. 2011. Real Earnings Disparities in Britain. *Spatial Economics Research Centre Discussion Paper*, (65): 44 s.
- GIBBONS, S., H. G. OVERMAN a P. PELKONEN. 2010. Wage Disparities in Britain: People or Place? *Spatial Economics Research Centre Discussion Paper*, (60): 48 s.
- GONG, C. H. a MENG, X. 2008. *Regional Price Differences in Urban China 1986–2001: Estimation and Implication*. Germany: Institute for the Study of Labor. IZA Discussion Papers, no. 3621.
- HASLETT, S., G. JONES a J. ENRIGHT. 2008. Small Domain Estimation of Māori Expenditure Patterns. *Official Statistics Research Series*, **3**.
- HEARNE, D. 2018. *Real Regional Incomes in the UK* [online]. Birmingham, JU, UK: Centre for Brexit Studies, Birmingham City University [cit. 15.05.2021]. 22 s. Dostupné z: <https://bcuassets.blob.core.windows.net/docs/real-regional-incomes-in-the-uk-january-2018-131705255031127453.pdf>
- HEARNE, D. 2021. Regional Prices and Real Incomes in the UK. *Regional Studies*, **55**(5): 951–961.
- HEARNE, D. a A. de RUYTER. 2019. *Regional Success after Brexit: The Need for New Measures*. Bingley, WA, UK: Emerald Publishing Limited. 136 s.
- HILL, R. J. 2004. Constructing Price Indexes Across Space and Time: The Case of the European Union. *American Economic Review*, **94**(5): 1379–1410.
- HILL, R. J. 2006. Superlative Index Numbers: Not All of Them Are Super. *Journal of Econometrics*, **130**(1): 25–43.
- CHEN, M. 2021. Sub-National PPPs Based on House and Real Income Disparity across China: a Distinctive Spatial Deflator. *The Journal of Real Estate Finance and Economics*, **62**: 187–219.
- JANSKÝ, P. a D. KOLCUNOVÁ. 2017. Regional Differences in Price Levels across the European Union and Their Implications for Its Regional Policy. *Annals of Regional Science*, **58**(3): 641–660.
- JOVANOVIČ, P. 2016. *Vstupní analýza Strategického rámce hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 28.05.2020]. Dostupné z: https://www.restartregionu.cz/content/uploads/2016/10/39509_ma_ST-RES_priloha1.pdf
- KAHOUN, J. 2011. Měření regionálního HDP: důchodový a produkční přístup. *Ekonomické listy*, **2**(5): 3–13.
- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ. 2015. Nominal vs. Real Regional Income Disparities in Selected Cities of the Czech Republic. In *Proceedings of the 12th International Conference Liberec Economic Forum 2015*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 192–200.

- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ. 2017. Modelling of Regional Price Levels in the Districts of the Czech Republic. In *35th International Conference Mathematical Methods in Economics 2017 Conference Proceedings*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2017. s. 336–341.
- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ. 2017. Spatial Modelling of Nominal and Real Net Disposable Household Incomes in the Districts (LAU1) of the Czech Republic. *Mathematical Methods in Economics MME 2017*. Hradec Králové: University of Hradec Králové, s. 336–341.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2016. Estimation of regional price levels in the districts of the Czech Republic. *Statistika: Statistics and Economy Journal*, **96**(4): 56–70.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ, a J. KRAFT. 2014. Regionalization of the Consumer Price Index in the Czech Republic. In *The 8th International Days of Statistics and Economics Conference Proceedings*. Prague: University of Economics. s. 1487–1496.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2021. *Metodika využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+* [metodika]. TL01000303, Technická univerzita v Liberci.
- KOŁODZIEJSKI, M. 2021. Hospodářská, sociální a územní soudržnost. *Fakta a čísla o Evropské unii* [online]. Štrasburk, Francie: Evropský parlament [cit. 06.05.2021]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/93/hospodarska-socialni-a-uzemni-soudrznost>
- KOSFELD, R. a H.-F. ECKEY. 2010. Market Access, Regional Price Level and Wage Disparities: The German Case. *Jahrbuch für Regionalwissenschaft*, **30**(2 September): 105–128.
- KOSFELD, R., H.-F. ECKEY a J. LAURIDSEN. 2008. Disparities in Prices and Income across German NUTS 3 Regions. *Applied Economics Quarterly*, **54**(2): 123–141.
- KÖVES, P. 1999. EKS Index and International Comparisons. *Hungarian Statistical Review*, **77**(3 special issue): 3–14.
- KRAFT J. a kol. 2015. *Regionální cenové hladiny v ČR – teorie, metodika a praxe*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci.
- KRAFT, J., A. KOCOUREK, J. ŠIMANOVÁ a J. ROZKOVEC. 2015. *Metodika stanovení regionálních spotřebních košů a cenových parit pro kalkulaci regionálních cenových hladin (regionálního cenového indexu)* [metodika]. TD020047V002, Technická univerzita v Liberci.
- KRAMULOVÁ, J. a P. MUSIL. 2013. Experimentální odhad složek výdajové metody regionálního HDP v ČR. *Politická ekonomie*, **61**(6): 814–833.
- KRUGMAN, P. 1991. Increasing Returns and Economic Geography. *Journal of Political Economy*, **99**(3): 483–499.
- KUTSCHERAUER, A. a kol. 2010. *Regionální disparity: Disparity v regionálním rozvoji České republiky – pojetí, teorie, klasifikace a hodnocení* [online]. Ostrava: VŠB-TU Ostrava [cit. 02.03.2020]. Dostupné z: http://disparity.vsb.cz/vysledky/15_zaverecna_zprava_2010.pdf
- LAURETI, T. a D. S. P. RAO. 2018. Measuring Spatial Price Level Differences within a Country: Current Status and Future Developments. *Estudios de Economía Aplicada*, **36**(1): 119–148.
- LANG, P. a R. MATOUŠEK. 2020. *Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území* [online]. Praha: Agentura pro sociální začleňování. [cit. 01.06.2021]. Dostupné z:

<https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Methodika-pro-posouzen%C3%AD-soc.-vylou%C4%8Den%C3%AD.pdf>

- LIPPE, P. 2007. *Index Theory and Price Statistics*. International Academic Publishers: Peter Lang.
- LONGFORD, N. T. 2006. *Missing Data and Small Area Estimation: Modern Analytical Equipment for the Survey Statistician*. Berlin: Springer Science & Business Media.
- LÖSCH, A. 1940. *Die räumliche Ordnung der Wirtschaft: Eine Untersuchung über Standort, Wirtschaftsgebiete und internationalen Handel*. Jena, Deutschland: Verlag von Gustav Fischer. 348 s.
- MAJUMDER A. a R. RAY. 2020. National and Subnational Purchasing Power Parity: A Review. *Decision*, 47: 103–124.
- MARTINČÍK, D. 2008. Ekonomicko-sociální úroveň krajů – komplexní srovnávací analýza. *E+M Ekonomie a management*, 11(1): 14–25.
- MATZKA, C. a A. NACHBAGAUER. 2009. Reale Kaufkraft 2008: Einkommen unter Berücksichtigung des Regionalen Preisniveaus [online]. *ÖGM Studie*, Juli 2009. [cit. 17.05.2015]. Dostupné z: <http://www.ogm.at/inhalt/2012/04/RealeKaufkraft11.pdf>
- MELSER, D. a R. HILL. 2007. Methods for Constructing Spatial Cost of Living Indexes. *Official Statistics Research Series*, 1(1): 1–113.
- MMR & DELOITTE. 2019. *Analýza nájemného v České republice* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 15.10.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/bytova-politika/mapy-2019>
- MMR. 2016. *Oficiální webové stránky k projektu restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 15.01.2021]. Dostupné z: <https://www.restartregionu.cz/>
- MMR. 2019. *Koncepce rozvoje venkova* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 15.01.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/koncepce-rozvoje-venkova>
- MMR. 2020. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 15.01.2021]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>
- MMR. 2021. *Územní dimenze 2021+* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 15.01.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/uzemni-dimenze-2021>
- MPSV. 2020. *Interní databáze Ministerstva práce a sociálních věcí*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.
- MPSV. 2021. *Příspěvek na bydlení* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 16.05.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-bydleni>
- MRÁZEK, J. 2017. Measuring Regional Price Levels in the Czech Republic. *Statistika: Statistics and Economy Journal*, 97(3): 84–87.
- MUSIL, P. 2017. Regional Price Levels in the Czech Republic. *Statistika: Statistics and Economy Journal*, 97(2): 110–113.

- MUSIL, P., J. KRAMULOVÁ, J. ČADIL a P. MAZOUCH. 2012. Application of Regional Price Levels on Estimation of Regional Macro-Aggregates Per Capita in PPS. *Statistika: Statistics and Economy Journal*, **49**(4): 4–13.
- NIKISCHER, R. 2018. Komunitně vedený místní rozvoj jako nástroj územního rozvoje v programovém období 2014–2020. *Urbanismus a územní rozvoj*, **21**(3): 6–8.
- NSMASCR. 2021. *Místní akční skupiny* [online]. Hradec nad Moravicí: Národní síť Místních akčních skupin České republiky [cit. 2021-05-15]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- OECD. 2020. *OECD Regions and Cities at a Glance 2020* [online]. Paris: OECD Publishing [cit. 10.01.2021]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/cfe/oecd-regions-and-cities-at-a-glance-26173212.htm>
- OPRAVIL, Z. 2018. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ dostává základní obrysy v podobě návrhové části. *Urbanismus a územní rozvoj*, **21**(4): 6–8.
- PFEFFERMANN, D. 2002. Small Area Estimation: New Developments and Directions. *International Statistical Review*, **70**(1): 125–143.
- PITTAU, M. G., R. ZELLI a R. MASSARI. 2011. Do Spatial Price Indices Reshuffle the Italian Income Distribution? *Modern Economy*, **2**(3): 259–265.
- RADVANSKÝ, M. a L. FUCHS. 2009. *Computing Real Income at NUTS 3 Regions* [online]. Brusel, Belgie: EcoMod [cit. 13.05.2014]. Dostupné z: http://ecomod.net/system/files/Computing_real_income_at_NUTS_3_regions_Radvansky_Fuchs.pdf
- RAO, J. N. K. a I. MOLINA. 2015. *Small Area Estimation*. 2nd Ed. Hoboken, NJ, USA: John Wiley & Sons. 480 s.
- RAVENSTEIN, E. G. 1885. The Laws of Migration. *Journal of the Statistical Society of London*, **48**(2): 167–235.
- ROKICKI, B. a G. J. D. HEWINGS. 2019. Regional Price Deflators in Poland: Evidence from NUTS-2 and NUTS-3 regions. *Spatial Economic Analysis*, **14**(1): 88–105.
- ROOS, M. W. M. 2003. *Regional Price Levels in Germany* [online]. Dortmund: Universität Mannheim [cit. 15.12.2014]. Dostupné z: <http://www.vwl.uni-mannheim.de/brownbag/roos.2003.pdf>
- ROOS, M. W. M. 2006. Regional Price Levels in Germany. *Applied Economics*, **38**(13): 1553–1566.
- RULFF, C. 2020. *Regional Disparities in Economics – Microeconometric Analyses of Labor Supply, Internal Migration, and Rental Prices* [disertační práce]. Bochum, Germany: Ruhr-Universität Bochum. 113 s. [cit. 02.02.2021]. Dostupné z: <https://hss-opus.ub.ruhr-uni-bochum.de/opus4/frontdoor/deliver/index/docId/7150/file/diss.pdf>
- RYDVALOVÁ, P., M. ŽIŽKA, Z. HUBÍNKA a J. ŠMÍDA. 2013. *Metodika hodnocení disparit na úrovni subregionů* [online] [metodika]. 002/2013, Technická univerzita v Liberci. [cit. 29.12.2020]. Dostupné z: http://vyzkum.ef.tul.cz/td/download/2013/Metodika-subregiony_002_2013_1.pdf
- SALA-I-MARTIN, X. X. 1996. Regional Cohesion: Evidence and Theories of Regional Growth and Convergence. *European Economic Review*, **40**(6): 1325–1352.
- SCHULTZE, C. L. 2003. The Consumer Price Index: Conceptual Issues and Practical Suggestions. *Journal of Economic Perspectives*, **17**(1): 3–22.

- SLESNICK, D. T. 2002. Prices and Regional Variations in Welfare. *Journal of Urban Economics*, **51**(3): 446–468.
- STRÖHL, G. 1994. Zwischenörtlicher Vergleich des Verbraucherpreisniveaus in 50 Städten. *Wirtschaft und Statistik*, (6): 415–434.
- TABUCHI, T. 2001. On Interregional Price Differentials. *Japanese Economic Review*, **52**(1): 104–115.
- TAYLOR, J. R. 1997. *An Introduction to Error Analysis: The Study of Uncertainties in Physical Measurements*. 2nd Ed. Sausalito, CA, USA: University Science Books.
- TREXIMA. 2021. *Informační systém o průměrném výděлку* [online]. Praha: Trexima [cit. 13.06.2021]. Dostupné z: <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Interaktivni-vysledky.aspx>
- VITURKA, M. 2007. Konkurenceschopnost regionů a možnosti jejího hodnocení. *Politická ekonomie*, **55**(5): 638–658.
- VŠB-TUO. 2020. *Atlas mobility* [online]. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě: Ostrava. [cit. 13.05.2020]. Dostupné z: <https://atlas-mobility.danse.tech/uvod.html>
- WASCHKA, A., W. MILNE, J. KHOO, T. QUIREY a S. ZHAO. 2003. *Comparing Living Costs in Australian Capital Cities* [online]. Canberra: Australian Bureau of Statistics [cit. 19.12.2014]. Dostupné z: <https://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/mf/1351.0.55.017>
- WEINAND, S. a L. von AUER. 2020. Anatomy of Regional Price Differentials: Evidence from Micro-Price Data. *Spatial Economic Analysis*, **15**(4): 413–440.
- WINGFIELD, D., D. FENWICK a K. SMITH. 2005. Relative Regional Consumer Price Levels in 2004. *Economic Trends*, (615): 36–46.

Seznam autorských publikací (ověření)

- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ 2017. Spatial Modelling of Nominal and Real Net Disposable Household Incomes in the Districts (LAU1) of the Czech Republic. In *Mathematical Methods in Economics MME 2017*. Hradec Králové: University of Hradec Králové, s. 336–341.
- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ. 2015. Nominal vs. Real Regional Income Disparities in Selected Cities of the Czech Republic. In *Proceedings of the 12th International Conference Liberec Economic Forum 2015*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, s. 192–200.
- KOCOUREK, A. a J. ŠIMANOVÁ. 2020. Regional Price Levels in the Districts of the Czech Republic: New Results. In *Proceedings of the 5th International Conference on European Integration 2020*. Ostrava: VŠB – Technical University of Ostrava, s. 448–458.
- KOCOUREK, A. et al. 2015. *Regionální cenové hladiny v ČR – teorie, metodika a praxe*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci.
- KOCOUREK, A., J. KRAFT, J. ŠIMANOVÁ a J. ROZKOVEC. 2015. *Metodika stanovení regionálních spotřebních košů a cenových parit pro kalkulaci regionálních cenových hladin (regionálního cenového indexu)* [metodika]. TD020047V002, Technická univerzita v Liberci.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2016. Estimation of regional price levels in the districts of the Czech Republic. *Statistika: Statistics and Economy Journal*, **96**(4): 56–70.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2019. Experimentální studie využití dat státní správy pro odhad hrubé mzdy na úrovni LAU1. In *Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Region v rozvoji společnosti 2019*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, s. 167–175.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2016. Modelling of Regional Price Levels in the Districts of the Czech Republic. In *34th International Conference Mathematical Methods in Economics 2016 Conference Proceedings*. Liberec: Technical University of Liberec, s. 414–418.
- KOCOUREK, A., J. ŠIMANOVÁ a J. ŠMÍDA. 2021. *Metodika využití Big Data pro vyhodnocení socioekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategii regionálního rozvoje 2021+* [metodika]. TL01000303, Technická univerzita v Liberci.
- KRAFT J. a kol. 2015. *Regionální cenové hladiny v ČR – teorie, metodika a praxe*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci.
- KRAFT, J., A. KOCOUREK, J. ŠIMANOVÁ a J. ROZKOVEC. 2015. *Metodika stanovení regionálních spotřebních košů a cenových parit pro kalkulaci regionálních cenových hladin (regionálního cenového indexu)* [metodika]. TD020047V002, Technická univerzita v Liberci.
- ŠIMANOVÁ, J. a A. KOCOUREK. 2014. Regional Price Index in the Czech Republic: Revised. In *Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie ETER 2014*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislavě.
- ŠIMANOVÁ, J. et al. 2019. *Middle Class at a Crossroads*. Praha: Topaz.
- ŠIMANOVÁ, J., A. KOCOUREK a J. KRAFT. 2014. Regionalization of the Consumer Price Index in the Czech Republic. In *The 8th International Days of Statistics and Economics Conference Proceedings*. Praha: University of Economics, s. 1487–1496.

OSVĚDČENÍ

(05/2021)

o uznání Certifikované metodiky výzkumu, vývoje a inovací

Metodika využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+

Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.

Ing. Jana Šimanová, Ph.D.

Mgr. Jiří Šmída, Ph.D.

Certifikovaná metodika byla vypracována v rámci projektu výzkumného programu ETA TL01000303: *Využití Big Data pro vyhodnocení socio-ekonomické pozice obyvatel v typech území definovaných Strategií regionálního rozvoje 2021+*.

Dr. Ing. Marie Zezůlková

ředitelka odboru regionální politiky

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ
Staroměstské nám. 6
110 15 Praha 1

V Praze 8. 6. 2021

